

BUDAPEST FŐVÁROS XVI. KERÜLET

Völgyzugoly Műhely Kft.

Kerületi Építési Szabályzat (KÉSZ)
Megalapozó vizsgálat

Véleményezési szakasz anyaga

2018. április.

XVI. KERÜLET

KERÜLETI ÉPÍTÉSI SZABÁLYZAT

(KÉSZ)

MEGALAPOZÓ VIZSGÁLAT

Megbízó
XVI. kerületi Önkormányzat
1163 Budapest, Havashalom utca 43.
Tel.:+36 1 401 1400

Tervező
Völgyzugoly Műhely Kft.
2083 Solymár, Bimbó u. 20.
Tel.: 1-439-0491, 70-335-9079, 20-9138-575

Településrendezés:	**Ferik Tünde** – okl. építészmérnök, településrendező vezető tervező TT/1 13-1259 **Horváth Ágnes** - okl. településmérnök, okl. tervező építészmérnök TT 01-6397
	Oláh Péter Ciprián – okl. településmérnök
Tájrendezés, környezetvédelem:	**Kéthelyi Márton** - okl. tájépítészmérnök TK 01-5282 **Ronyecz Zsófia -** okl. tájépítészmérnök
Közlekedés:	**Macsinka Klára** - okl. közlekedésépítőmérnök 13-1017 KÉ-K, Tkö (MobilCity Bt.)
Vízi közművek:	**Bíró Attila** - okl. építőmérnök (MK 01-2456) (InfraPlan Kft.)
Energiaközművek, távközlés:	**Hanczár Zsoltné** – okl. gépészmérnök (MK: 01-2418) okl. városépítési-városüzemeltetési szakmérnök (KÉSZ Tervező Kft.)
Munkatárs:	**Fóthi Annamária** - okl. településmérnök

2018. április
VZM 1381/17
xvi_kerulet_vizsgalat_180328.docx

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETŐ 6
ELŐZMÉNYEK, A MEGBÍZÁS ISMERTETÉSE 6
A TERVEZÉSI FOLYAMAT 6
KERÜLETI ALAPADATOK 9
1. TELEPÜLÉSHÁLÓZATI ÖSSZEFÜGGÉSEK, A TELEPÜLÉS HELYE A TELEPÜLÉSHÁLÓZATBAN, TÉRSÉGI KAPCSOLATOK 10
1.1. A KERÜLET ORSZÁGOS ÉS TÉRSÉGI SZEREPKÖRE 10
1.2. FŐVÁROSI KAPCSOLATOK 10
2. FEJLESZTÉSI ÉS RENDEZÉSI KÖRNYEZET 11
2.1. A TERÜLETFEJLESZTÉSI DOKUMENTUMOKKAL VALÓ ÖSSZEFÜGGÉSEK VIZSGÁLATA 11
2.1.1. Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció (OFTK) 11
2.1.2. Budapest területfejlesztési koncepciója (BTFK) 13
2.1.3. Fővárosi területfejlesztési program (FŐTEP) 13
2.2. HATÁLYOS FŐVÁROSI TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI DÖNTÉSEK 15
2.2.1. Budapest 2030 – Hosszú távú fejlesztési koncepció (BP 2030) 15
2.2.2. Fővárosi Integrált településfejlesztési Stratégia 17
2.3. HATÁLYOS KERÜLETFEJLESZTÉSI DÖNTÉSEK 18
2.3.1. Településfejlesztési koncepció (TFK) 18
2.3.2. Integrált Városfejlesztési stratégia (IVS) 20
2.3.3. Egyéb döntések bemutatása 21
2.4. A TERÜLET- ÉS TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZÖK 21
2.4.1. Területrendezési tervekkel való összefüggések 21
2.4.2. A fővárosi településrendezési eszközök megállapításai 23
2.4.3. A szomszédos kerületek, települések hatályos településszerkezeti terveinek a kerület fejlesztését befolyásoló megállapításai 34
2.4.4. KVSZ 37
2.4.5. A hatályos településrendezési eszközök alapján a kerület igénybe vehetősége 41
3. AZ ÖNKORMÁNYZAT GAZDÁLKODÁSA, TELEPÜLÉSÜZEMELTETÉS 43
3.1. ÖNKORMÁNYZATI TULAJDONKATASZTER 43
3.2. TELEPÜLÉSÜZEMELTETÉSI SZOLGÁLTATÁSOK 46
4. TÁJI ÉS TERMÉSZETI ADOTTSÁGOK VIZSGÁLATA, ZÖLDFELÜLETI RENDSZER 47
4.1. TERMÉSZETI ADOTTSÁGOK 47
4.2. TÁJHASZNÁLAT, TÁJSZERKEZET 47
4.2.1. Tájszerkezet 47
4.2.2. Tájhasználat értékelése 48
4.2.3. Termőföld művelési ágak és a minőségi osztályok 51
4.3. VÉDETT, VÉDENDŐ TÁJI-, TERMÉSZETI ÉRTÉKEK, TERÜLETEK 52
4.3.1. Országos védelem 52
4.3.2. Fővárosi védelem 53
4.3.3. Helyi védelem 53

4.4. ZÖLDFELÜLETI RENDSZER VIZSGÁLATA 53
5. AZ ÉPÍTETT KÖRNYEZET VIZSGÁLATA 60
5.1. TELEPÜLÉSSZERKEZET, TERÜLETHASZNÁLAT 60
5.1.1. Település története, a településszerkezet kialakulása 60
5.1.2. A kerület szerkezete 66
5.1.3. Területhasználat, funkciók 68
5.2. TELEPÜLÉSKARAKTER ÉS AZ ÉPÍTMÉNYEK ÁLTALÁNOS VIZSGÁLATA 72
5.2.1. Településkarakter, jellemző épülettípusok, beépítési mód 72
5.2.2. Telekstruktúra, beépítettség, beépítési intenzitás 77
5.2.3. Épületmagasság, szintszámok 78
5.2.4. Állagvizsgálat 78
5.2.5. Épített környezet értékei 79
5.2.6. Az épített környezet konfliktusai, problémái 84
6. KÖZLEKEDÉSVIZSGÁLAT 84
6.1. KERÜLETKÖZI KAPCSOLATOK 84
6.1.1. Közúti kapcsolatok 85
6.1.2. Kötöttpályás kapcsolatok 85
6.2. KÖZÚTI KÖZLEKEDÉS 86
6.2.1. Helyi közúthálózat 86
6.2.2. Lakóutcák, kiszolgáló utak 87
6.2.3. Forgalmi rend 87
6.2.4. Forgalomtechnika 87
6.2.5. Főbb konfliktuspontok 87
6.3. KÖZÖSSÉGI KÖZLEKEDÉS 87
6.4. KERÉKPÁROS ÉS GYALOGOS KÖZLEKEDÉS 88
6.5. PARKOLÁS 89
6.6. ELŐZMÉNYTERVEK 90
7. KÖZMŰVIZSGÁLAT - KÖZMŰELLÁTOTTSÁG 90
7.1. VÍZIKÖZMŰVEK 91
7.1.1. Vízgazdálkodás és vízellátás (ivó-, ipari-, tűzoltó-, öntözővíz, termálvíz hasznosítás) 91
7.1.2. Szennyvízelvezetés, szennyvízkezelés 93
7.1.3. Csapadékvíz elvezetés, felszíni vízrendezés 94
7.1.4. Energiagazdálkodás, energiaellátási rendszerek 95
7.2. ENERGIAKÖZMŰVEK 95
7.2.1. Energiagazdálkodás és energiaellátás 95
7.2.2. Földgázellátás 96
7.2.3. Távhőellátás 97
7.2.4. Hagyományos energiahordozó ellátás 97
7.3. MEGÚJULÓ ENERGIAFORRÁSOK ALKALMAZÁSA, A KÖRNYEZETTUDATOS ENERGIAGAZDÁLKODÁS LEHETŐSÉGEI 98
7.3.1. Szélenergia 98

7.3.2. Napenergia 99
7.3.3. Vízenergia 99
7.3.4. Biomassza-biogáz 99
7.3.5. Geotermikus energia 100
7.3.6. Az önkormányzati intézmények energiahatékonysági értékelése 100
7.4. ELEKTRONIKUS HÍRKÖZLÉS 101
7.4.1. Vezetékes elektronikus hírközlés 101
7.4.2. Vezeték nélküli elektronikus hírközlés 101
7.4.3. Vezetékes és vezeték nélküli elektronikus hírközlés hálózatának és létesítményeinek szerepeltetése a településrendezési eszközben 102
7.5. ÁRVÍZVÉDELEM 104
7.5.1. Vízrajzi veszélyeztetettség, mélyfekvésű területek 104
7.5.2. Árvíz- és belvízvédelem 105
7.6. TEVÉKENYSÉGBŐL ADÓDÓ KORLÁTOZÁSOK 105
8. KÖRNYEZETI ÁLLAPOT ÉRTÉKELÉSE 105
8.1. A TALAJ VÉDELME 105
8.2. A FELSZÍNI ÉS FELSZÍN ALATTI VIZEK VÉDELME 106
8.3. A LEVEGŐ TISZTASÁGÁNAK VÉDELME 106
8.4. ZAJ-ÉS REZGÉSVÉDELEM 108
8.5. HULLADÉKKEZELÉS 109
8.6. VIZUÁLIS KÖRNYEZETTERHELÉS 110
8.7. ÉRTÉKELÉS 110
9. KATASZTRÓFAVÉDELEM 110
9.1. VIZSGÁLATOK ÖSSZEFOGLALÁSA, A FOLYAMATOK ÉRTÉKELÉSA, SZINTÉZIS 112
9.2. ÉRTÉK ÉS PROBLÉMATÉRKÉP, EGYÉB BEAVATKOZÁST IGÉNYLŐ TERÜLETEK 117
9.3. A KERÜLET ÉS KÖRNYEZETÉNEK FEJLESZTÉSÉT BEFOLYÁSOLÓ KÜLSŐ ÉS BELSŐ TÉNYEZŐK ÖSSZEFOGLALÓ ÉRTÉKELÉSE 118
9.4. ELTÉRŐ JELLEMZŐKKEL RENDELKEZŐ TELEPÜLÉSRÉSZEK 118
10. MELLÉKLETEK 121
ELŐZETES VÉLEMÉNYEZÉSI ELJÁRÁSBAN RÉSZT VEVŐ ÁLLAMIGAZGATÁSI SZERVEK VÉLEMÉNYEINEK ÖSSZEFOGLALÁSA 122
FELJEGYZÉS A MEGALAPOZÓ VIZSGÁLAT TARTALMÁRÓL 124

TERVLAPJEGYZÉK

V1 TERÜLETHASZNÁLAT VIZSGÁLAT
V2 TERMÉSZETI ÉRTÉKEK
V3 TELEKMÉRET VIZSGÁLAT (INGATLANNYILVÁNTARTÁSI ADATOK ALAPJÁN)
V4 A KERÜLET ZÖLDFELÜLETI RENDSZERE
V5 BEÉPÍTETTSÉG VIZSGÁLAT (REAMBULÁLT ÉPÜLETÁLLOMÁNY ALAPJÁN)
V6 BEÉPÍTÉSI INTENZITÁS VIZSGÁLATA (REAMBULÁLT ÉPÜLETÁLLOMÁNY ALAPJÁN)
V7 ÉPÜLETEK ÁLLAGVIZSGÁLATA
V8 ÉPÜLETEK SZINTSZÁMVIZSGÁLATA
V9 INGATLANVAGYON KATASZTER (Önkormányzati adatszolgáltatás alapján)
V10 ÉRTÉK- ÉS PROBLÉMATERKÉP

KÖZLEKEDÉSI TERVLAPOK

KV-1 TÉRSÉGI KÖZLEKEDÉSI HÁLÓZAT
KV-2 KÖZLEKEDÉSI HÁLÓZAT
KV-3 PARKOLÁSI ÁBRA
KV-4.1 - 4.3 JELLEMZŐ KERESZTSZELVÉNYEK
KV-5. KÖZÖSSÉGI KÖZLEKEDÉSI HÁLÓZAT

KÖZMŰ TERVLAPOK

KV-V VÍZELLÁTÁS
KV-V2 VÍZELLÁTÁS-II.
KV-CS SZENNYVÍZELVEZETÉS
KV-CSAP CSAPADÉKVÍZ ELVEZETÉS, FELSZÍNI VÍZRENDEZÉS
KV-VILL VILLAMOSENERGIA ELLÁTÁS
KV-VILL2 VILLAMOSENERGIA ELLÁTÁS II.
KV-G FÖLDGÁZELLÁTÁS
KV-G2 FÖLDGÁZELLÁTÁS-II.
KV-EH ELEKTRONIKUS HÍRKÖZLÉS
KV-KORL KÖZMŰ KORLÁTOZÓ ADOTTSÁGOK

BEVEZETŐ

ELŐZMÉNYEK, A MEGBÍZÁS ISMERTETÉSE

Budapest Főváros XVI. Kerület (más néven: Fejlődő Kertváros) hatályos kerületi településrendezési eszköze 2000-ban került jóváhagyásra. Azóta az építésügyi és településrendezési jogszabályi környezetben is jelentős változások léptek életbe, többek között többször módosították az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvényt (Étv), az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII.20.) kormányrendeletet (OTÉK), továbbá hatályba lépett a 314/2012. (XI.8.) Kormányrendelet a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről (Eljr.) és a 2016. évi LXXIV. tv. a településkép védelméről (Tktv.).

A megváltozott jogszabályi környezet okán a korábbi fővárosi rendezési eszközök, a Budapesti Városrendezési és Építési Keretszabályzat (BVKSZ), a Fővárosi Szabályozási Keretterv (FSZKT), valamint a településszerkezeti terv (TSZT 2005) hatályát vesztette, új rendezési eszközök kerültek elfogadásra (TSZT 2015, FRSZ).

A kerületben hatályos Fejlődő Kertváros vonatkozó, helyi építési szabályzat a kerület egészét érintő kerületi városrendezési és építési szabályzat, melynek mellékletei a kisebb területi hatállyal rendelkező kerületi szabályozási tervek. A hatályos kerületi terveszköz korábbi jogszabályon alapuló terv, így az Eljr. 46. § (1) bekezdése alapján csupán **2018. december 31-ig alkalmazható. Így az új fővárosi rendezési eszközöknek, az új jogszabályi környezetnek megfelelő kerületi építési szabályzat készítése vált szükségessé.**

Fenti előzményeket követően a kerület önkormányzatának képviselő-testülete – a településképi arculati kézikönyv és a településképi rendelet elkészítésével együtt - a kerületi építési szabályzat elkészítésével a Völgyzugoly Műhely Kft-t bízta meg.

A készülő településrendezési eszközök feladata:

- a megváltozott települési igények alapján a hatályos tervek felülvizsgálata a kerület teljes közigazgatási területére vonatkozóan;
- az új, megváltozott jogszabályi környezet szerinti Kerületi Építési Szabályzat kidolgozása;
- a kerületi terveszköz összhangjának biztosítása a TSZT 2015-tel, az FRSZ-szel.

A TERVEZÉSI FOLYAMAT

A **településképi arculati kézikönyv (TAK)** szemléletformáló célt szolgál, mely a településképi követelményeket alapozza meg. Ebben kell meghatározni a település településkaraktert meghatározó településképi jellemzőit, a településképi szempontból egymástól jól elkülönülő településrészeket arculati jellemzőikkel és értékeikkel, a településkép minőségi formálására vonatkozó javaslatokat, valamint a településképhez illeszkedő építészeti elemeket.[1] A **településképi rendelet** állapítja meg a helyi építészeti örökség területi és egyedi védelmét, a településképi szempontból meghatározó területeket, valamint a településképi követelményeket.[2] A TAK és a TKR 2017-ben elfogadásra került.

A **megalapozó vizsgálat** munkarész célja az eddigi tervek és a begyűjtött adatok számbavétele és értékelése, a terv és a valós igények összevetése, a terület társadalmi, gazdasági, demográfiai helyzetének elemzése, a településszerkezet, az épített környezet, települési karakter alakulásának elemzése alapján a megoldásra váró feladatok feltárása, összegzése és rendszerezése. A megalapozó vizsgálat párhuzamosan készült a településképi arculati kézikönyvvel és a településképi rendelettel.

Jelen dokumentáció a településrendezési eszköz felülvizsgálatát megalapozó munkarész, melynek tartalmi elemeit a 314/2012. (XI.8.) Kormányrendelet 1. melléklete és a kerületi Főépítész határozza meg.

A következő tervfázis **a kerületi építési szabályzat (KÉSZ).** A kerületi építési szabályzatban az építés helyi rendjének biztosítása érdekében az önkormányzatnak az országos szabályoknak megfelelően, illetve az azokban megengedett eltérésekkel a terület felhasználásával és beépítésével, továbbá a

[1] A TAK a 306/2017. (IX.20.) Kt. határozattal került elfogadásra.
[2] A TKR a 40/2017. (XII.19.) Önk. rendelettel került elfogadásra.

környezet természeti, épített értékeinek védelmével kapcsolatos, a telkekhez fűződő sajátos helyi követelményeket, jogokat és kötelezettségeket kell megállapítani.

A KÉSZ készítése, egyeztetési és elfogadási rendje az Eljr.-ben meg határozottak szerint zajlik majd:

— A KÉSZ-t a kerületi önkormányzat képviselő-testülete állapítja meg.

— A KÉSZ egyeztetése teljes eljárással történik:

1.) A teljes eljárás az előzetes tájékoztatási szakasz kezdeményezésével indul, a településrendezési eszköz kidolgozása előtt. A kerület polgármestere az érintetteknek megküldi a KÉSZ készítéséről szóló előzetes tájékoztatót. Az érintettek az előzetes tájékoztató átvételétől számított 30 napon belül a rendezés alá vont területet befolyásoló tényezőkről tájékoztatást adnak, illetve nyilatkoznak az eljárásban való részvételi szándékukról.

2.) A településrendezési eszközök elkészült tervezetét a polgármester véleményezteti az érintettekkel, akik a tervezet átvételétől számított 30 napon belül adhatnak írásos véleményt. A vélemény kifogást emelő megállapításait jogszabályi hivatkozással vagy részletes szakmai indokolással kell igazolni.

3.) Véleményeltérés esetén a polgármester egyeztetést kezdeményezhet, amelyről jegyzőkönyvet kell készíteni. A véleményezést követően a beérkezett véleményeket - egyeztetés esetén a jegyzőkönyvet is - ismertetni kell a képviselő-testülettel, amelyek elfogadásáról vagy el nem fogadásáról a képviselő-testület dönt. A vélemény, észrevétel el nem fogadása esetén a döntést indokolnia kell. A véleményezési szakasz lezárul a döntés dokumentálásával és közzétételével.

4.) A polgármester a településrendezési eszköz tervezetét, az eljárás során beérkezett valamennyi véleményt és a véleményezési szakaszban keletkezett egyéb dokumentumot megküldi végső szakmai véleményezésre az állami főépítészi hatáskörében eljáró fővárosi kormányhivatalnak. Az állami főépítészi hatáskörében eljáró fővárosi kormányhivatal a beérkezett dokumentumokat áttanulmányozza, és a beérkezésétől számított

a) 21 napon belül megküldi a polgármesternek a településrendezési eszközzel kapcsolatos záró szakmai véleményét a településrendezési eszköz elfogadásához, vagy

b) 15 napon belül egyeztető tárgyalást kezdeményez az ágazati és az érintett területi, települési önkormányzati vélemények még fennmaradt kérdéseinek tisztázására.

— A KÉSZ a fővárosi településszerkezeti tervvel és a fővárosi rendezési szabályzattal összhangban készül. Eltérés igénye esetén a fővárosi településszerkezeti terv és a fővárosi rendezési szabályzat módosításáról előzetesen kell dönteni. A kerületi önkormányzatnak kezdeményeznie kell a fővárosi önkormányzatnál a fővárosi településszerkezeti terv módosítását. Az erre vonatkozó kérelem fővárosi önkormányzathoz történő beérkezésétől számított 30 napon belül a fővárosi önkormányzat:

a) dönt az eljárás megindításáról és erről 8 napon belül értesíti a kerületi önkormányzatot, vagy

b) elutasítja a kérelmet és indokolt döntését 8 napon belül megküldi a kerületi önkormányzatnak.

A fenti a) pont esetén az értesítést követő 8 napon belül a két önkormányzat külön-külön megindítja a feladatkörébe tartozó településrendezési eszköz egyeztetési eljárását. Az egyeztetési eljárás lezárását követően a tervezetet a főpolgármester 60 napon belül a közgyűlés elé terjeszti.

A fővárosi településrendezési eszközök egyeztetési eljárása során a fővárosi önkormányzat a kerületi, a kerületi önkormányzatok a fővárosi településrendezési eszköz véleményezésében az adott eljárás minden szakaszában részt vesznek, az elfogadást kivéve.

I. HELYZETFELTÁRÓ MUNKARÉSZ

KERÜLETI ALAPADATOK

A XVI. kerület területének nagyságára, lakosságára és lakásállományára vonatkozó alapadatokat a következő táblázat rögzíti.

Terület (ha) - Belterület - Volt zártkert - Külterület	3 351,24 2 395,43 95,62 860,19
Lakosság (fő) - munkaképes korúak száma - regisztrált munkanélküliek száma	72 904 (2015. jan. 1) 30 804 3 392
Lakásállomány (db)	30 481

Forrás: KSH 2011-es népszámlálás adatok, Pest megye

Budapest XVI. kerület térségi elhelyezkedése

Forrás: www.terkepcentrum.hu

1. TELEPÜLÉSHÁLÓZATI ÖSSZEFÜGGÉSEK, A TELEPÜLÉS HELYE A TELEPÜLÉSHÁLÓZATBAN, TÉRSÉGI KAPCSOLATOK

1.1. A KERÜLET ORSZÁGOS ÉS TÉRSÉGI SZEREPKÖRE

Budapest XVI. kerülete a pesti oldal keleti részén fekvő külső kerületek egyike. Északon Csömör, keleten Kistarcsa és Nagytarcsa, délkeleten Budapest XVII. kerülete, délnyugaton Budapest X. kerülete, nyugaton Budapest XIV. kerülete, északnyugaton Budapest XV. kerülete határolja.

A XVI. kerület nemzetközi kapcsolatait a főváros nemzetközi szerepköre mellett a kerület nyolc külföldi várossal való testvérvárosi partnerkapcsolata is erősíti. A testvértelepülési viszony elsődleges célja a határon túl élő magyar közösségek anyagi és kulturális támogatása, egymás kultúráinak megismerése, illetve a gazdasági együttműködés.[3] A kerület országos szintű szerepkörét erősíti a helyben lévő Budapesti Gazdasági Egyetem Külkereskedelmi Kara, mely országos és nemzetközi szinten is kiválóan rangsorolt felsőoktatási intézmény.

A kerületben egykor a jelenlévő IKARUS gyárnak köszönhetően jelentős ipari termelés folyt, mára ennek a jelentősége csökkent ugyan, de a kerületben továbbra is országos jelentőségű gazdasági szereplők működtetnek telephelyet.

A XVI. kerület közlekedési kapcsolatai kiválóak, mind közúti, mind kötöttpályás közlekedését tekintve fővárosi és országos jelentőségű útvonalakkal jól ellátott. A kerület keleti határában halad el az M0 autóút, a kerület két lehajtóról is elérhető. A kerület főútjaként szolgál a 3. sz. országos főútvonal (Veres Péter út - Szabadföld út), mely mellett a csömöri és gödöllői HÉV vonala fut. A kerület nyugati határán halad végig az ún. körvasút, mely a főváros pályaudvarai és sugár irányú vasútvonalai között biztosít kötöttpályás kapcsolatot. Csömör a 21104 j. Csömör II. bekötő úton, Kistarcsa a 3. sz. Budapest-Miskolc-Tornyosnémeti elsőrendű főúton, Nagytarcsa a 3102 j. Cinkota-Zsámbok összekötő úton érhető el.

1.2. FŐVÁROSI KAPCSOLATOK

Budapest XVI. kerülete a főváros külső kerületei közé tartozik, szerepe elsősorban a kertvárosias jellegű lakóterületi igények kiszolgálása. A kerület a hasonló helyzetű kerületekhez hasonlóan túlnyomó részt lakóterületekből tevődik össze, nyugodtság jellemzi. Közepes népességű, nagy területű és kis népsűrűségű kerület. A Fejlődő Kertváros népessége növekvő tendenciát mutat.

A kerületben az óvodától kezdve a felsőoktatásig rendelkezésre állnak az oktatási intézmények, ahogy a szociális és gyermekjóléti intézmények terén is teljes körű az ellátottság. A lakossága számára helyben hozzáférhető a háziorvosi, szakorvosi és sürgősségi betegellátás és ügyeletes gyógyszertár is.

Fővárosi jelentőségre emeli a Fejlődő Kertvárost a lakó- és gazdasági szerepkörén túl az Erzsébet-ligeti sportközpont és színház, amelyet a környező kerületek lakói is rendszeresen látogatnak. A kerület természeti adottságai, a Szilas-patak és a Naplás-tó olyan vonzó tényezőt jelentenek, mely a kikapcsolódni vágyó fővárosiak célpontját jelentik. A XVI. kerületben található Budapest első reptere, mely mára ugyan személyforgalmat nem bonyolít, azonban keresett modellrepülőtérként üzemel. A kerületben honvédelmi területek is találhatóak.

A szomszédos településekkel és kerületekkel a közúti kapcsolata megfelelő. A XV. kerülettel a Szentmihályi út, a Késmárk utca, a XIV. kerülettel a Mogyoródi út, a Fogarasi út, a Rákosi út és a Kerepesi út, a X. kerülettel a Kerepesi út és a Pesti határút, a XVII. kerülettel pedig a Bökényföldi út és a Cinkotai út és a Naplás út biztosít kapcsolatot.

[3] A kerület testvérvárosai: Waltershausen (Németország), Novi Vinodolski (Horvátország), Canistro (Olaszország), Zápszony (Ukrajna), Pozsonypüspöki (Szlovákia), Érmihályfalva (Románia), Kishegyes (Szerbia), Hanoi főváros Tay Ho kerülete (Vietnam).

2. FEJLESZTÉSI ÉS RENDEZÉSI KÖRNYEZET

2.1. A TERÜLETFEJLESZTÉSI DOKUMENTUMOKKAL VALÓ ÖSSZEFÜGGÉSEK VIZSGÁLATA

2.1.1. ORSZÁGOS FEJLESZTÉSI ÉS TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ (OFTK)[4]

Az OFTK értelmében a nemzeti jövőkép az alábbiak szerint kerül megfogalmazásra: „Magyarország 2030-ban Kelet-Közép-Európa egyik vezető gazdasági és szellemi központja lesz, lakosságának biztonságos megélhetést biztosító, az erőforrások fenntartható használatára épülő versenyképes gazdasággal, azzal összefüggésben gyarapodó népességgel, megerősödött közösségekkel, javuló életminőséggel és környezeti állapottal.”

A nemzeti jövőkép elérése érdekében négy hosszú távú fejlesztési cél, továbbá tizenhárom specifikus cél (hét szakpolitikai jellegű és hat területi cél) kerül megfogalmazásra, melyek az alábbiak:

- Átfogó fejlesztési célok:
  1. Értékteremtő, foglalkoztatást biztosító gazdasági fejlődés
  2. Népesedési fordulat, egészséges és megújuló társadalom
  3. Természeti erőforrásaink fenntartható használata, értékeink megőrzése és környezetünk védelme
  4. Térségi potenciálokra alapozott, fenntartható térszerkezet

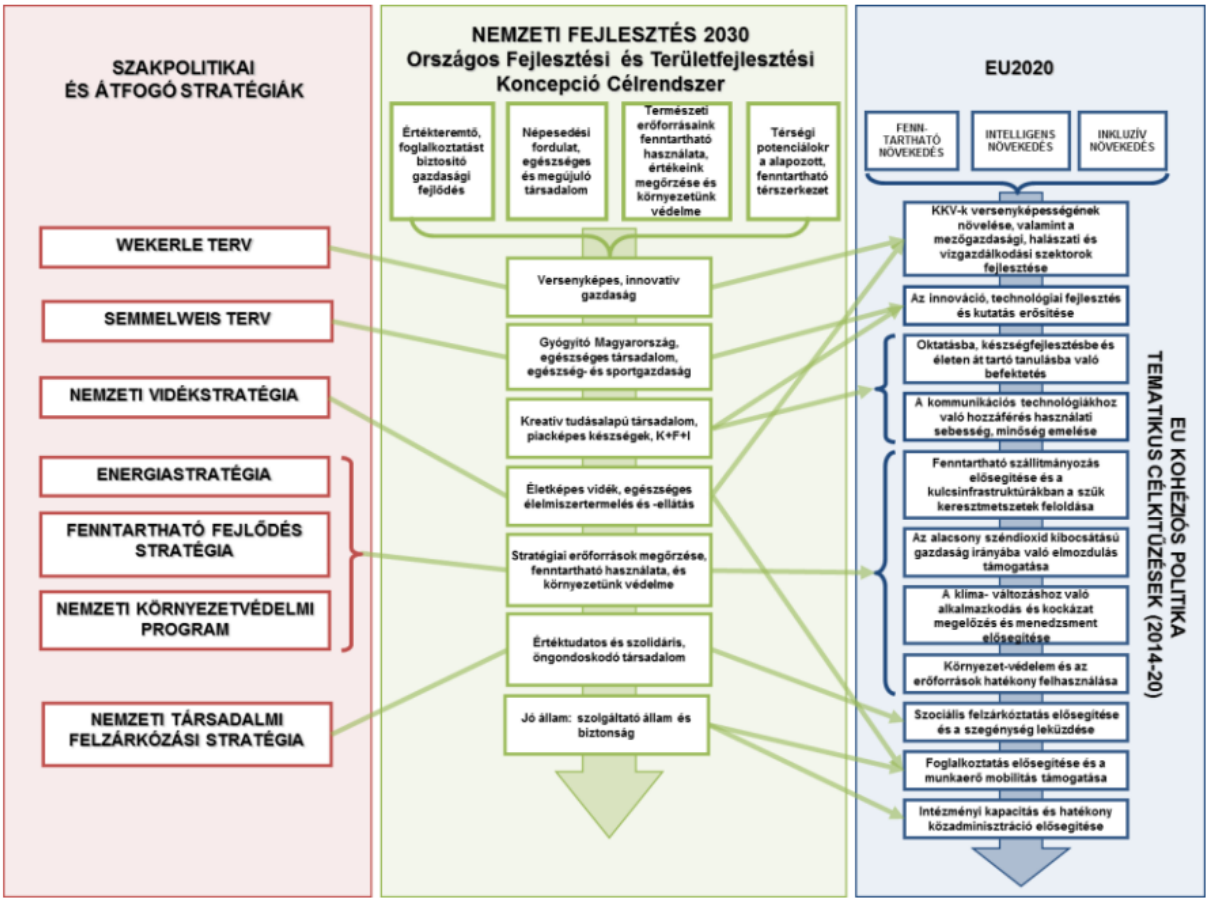

Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció célrendszere és kapcsolódása az uniós programokhoz

Forrás: OFTK

- Szakpolitikában érvényesítendő specifikus cél:
  1. Versenyképes, innovatív gazdaság
  2. Gyógyító Magyarország, egészséges társadalom, egészség- és sportgazdaság

[4] Az OFTK a Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepcióról szóló 1/2014. (I.3.) OGY határozat által (mellékletként) került elfogadásra.

3. Életképes vidék, egészséges élelmiszertermelés és –ellátás
4. Kreatív, tudásalapú társadalom, piacképes készségek, K+F+I
5. Értéktudatos és szolidáris, öngondoskodó társadalom
6. Jó állam: szolgáltató állam és biztonság
7. Stratégiai erőforrások megőrzése, fenntartható használata, és környezetünk védelme

- Területi specifikus célok:

1. Az ország makroregionális szerepének erősítése
2. A többközpontú térszerkezetet biztosító városhálózat
3. Vidéki térségek népességeltartó képességének növelése
4. Kiemelkedő táji értékű térségek fejlesztése
5. Területi különbségek csökkentése, térségi felzárkóztatás és gazdaságösztönzés
6. Összekapcsolt terek: az elérhetőség és a mobilitás biztosítása

A hosszú távú célok mellett az OFTK középtávon (2014-2020) kijelöli azokat a fejlesztési prioritásokat, melyek az OFTK hosszú távú céljainak elérését szolgálják:

- Patrióta gazdaság, kis- és középvállalati bázison, nagyvállalati partnerségben,
- Fordulat a teljes foglalkoztatottság és a tudásalapú társadalom felé,
- Útban az erőforrás- és energiahatékonyság, illetve az energiafüggetlenség felé,
- Népesedési és közösségi fordulat,
- Területi integráció, térségi és helyi fejlesztések a helyi gazdaság bázisán.

Az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció Budapestre a következő célkitűzéseket fogalmazza meg:

„Város- és várostérség fejlesztési prioritásai és szempontjai, különös tekintettel a kerület szempontjából hangsúlyos szempontokra:

→ *Fenntartható és kompakt városszerkezet kialakítása*
- *A többközpontúság kiépítése nagytérségi, és városszerkezeti szinten egyaránt.*
- *Fenntartható mobilitási viszonyok megteremtése a városon belüli és város körüli utazási szükségletek mérséklése érdekében, a munkahelyek, lakóöveztetek, szolgáltatási és közlekedési hálózatok elhelyezkedésének optimalizálása.*
- *Közlekedés racionalizálása és a fenntarthatóságának biztosítása, a környezetbarát alternatív közlekedési eszközök fejlesztése.*
- *Városszerkezet tagolása beépítetlen területekkel, zöldfelületekkel és természetes szellőzést biztosító zónákkal.*
- *A városi zöldterületek minőségi bővítése, a közparkok szolgáltatásainak és infrastruktúrájának megújítása, hálózatba szervezése.*
- *Jövedelemtől és életkortól függetlenül használható, mozgásra, egészséges életmódra és kreativitásra ösztönző tiszta (köz)területek.*

→ *Energiafüggőség csökkentése és klímavédelem*
→ *A demográfiai változások – a városi népességfogyás kezelése, a családok és a helyi közösségek megerősítése*
→ *A leromlott városrészek hanyatlásának megállítása, megelőzése*
- *A helyi közösség oktatási, képzési és kulturális lehetőségeinek fejlesztése, a gyermekekre és fiatalkora összpontosító proaktív politikák kialakítása.*
- *A fizikai környezet megújítása.*
- *Városrehabilitációs tevékenység hatékonyabb működtetése és új programok bevezetése, különösen:*
  - *fenntartható köztér-rehabilitáció közterület felújítási súlyponttal rendelkező komplex, funkcióbővítő városrehabilitációt megvalósító mintaprojektek*
  - *a lakóközösségek mindennapjait érintő, fenntartható, környezettudatos beruházások megvalósítását tartalmazó beruházások.*

→ *Együttműködés a többszintű kormányzás jegyében*
→ *Stratégiai szemlélet a várostérségek tervezésében*
→ *Helyi és térségi gazdaságfejlesztés*

Budapest és a metropolis térség fejlesztése szerint a kerülettel kapcsolatos fejlesztéspolitikai feladatok:

→ *Aktívabb és rendszeresebb párbeszédre van szükség az állam, a főváros, a kerületek, a vállalkozások, a civilszervezetek és a lakosság között.*

→ *Egyedi városkarakter értékalapú megőrzése és fejlesztése.*
→ *Az egészséges környezet megteremtése, értékeink megőrzésre, a sokszínű területhasználat, és a hatékony működésű városszerkezet, a közlekedéshálózat törekedjen a városszerkezet hatékony támogatására és kiszolgálására. Intelligens közlekedési rendszer.*
→ *Családbarát környezet, és (köz)szolgáltatások, családbarát munkavállalási feltételek biztosítása.*

2.1.2. BUDAPEST TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA (BTFK)

A BTFK megfogalmazza a térség 2030-ra elérni kívánt jövőképét, térstruktúráját, valamint a 2020-ra szóló átfogó és stratégiai célokban előirányzott célállapotot. A fejlesztési dokumentum a következő jövőképet állapítja meg a fővárosra vonatkozóan: **Budapest élhető és vonzó, egyedi karakterű főváros, az ország és a várostérség innovatív gazdasági és kulturális központjaként az európai városhálózat megbecsült tagja.**

Budapest területfejlesztésének stratégiai céljai	a kerület szoros kapcsolódása
→ *Kezdeményező, együttműködő terület-, város és térségfejlesztés;*	
→ *Tudásalapú, versenyképes, innovatív és „zöld" gazdaság*	✔
→ *Partnerség - A jövő közös tervezése, összehangolt fejlesztések Budapesten és a várostérségben*	✔
→ *Nemzetközi szerepkör erősítése a térségi pozíció kihasználásával*	
→ *Hatékony városszerkezet kialakítása - kompakt város*	✔
→ *Környezeti erőforrások védelme és fenntartható használata, a természeti értékek és a táji örökség megőrzése*	✔
→ *Budapest komplex szerepkörének megfelelő közlekedési rendszer megteremtése*	✔
→ *Befogadó, támogató aktív társadalom*	✔
→ *Rugalmas és korszerű lakásstruktúra kialakítása*	✔

A főváros különleges helyzetéből adódóan a területfejlesztési- és a településfejlesztési koncepció azonos területre (a főváros egészére) vonatkozik, tehát a két dokumentum által megfogalmazott, elérni kívánt jövőkép és célok azonosak egymással.[5]

2.1.3. FŐVÁROSI TERÜLETFEJLESZTÉSI PROGRAM (FŐTEP)[6]

A területfejlesztésről és területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény (Tftv.) 5. § n) pontja szerint a területfejlesztési program a „területfejlesztési koncepció alapján kidolgozott középtávú cselekvési terv".

Budapest területfejlesztési programja két részből áll: a stratégiai és az operatív programból. A stratégiai programrészben a középtávú területfejlesztési program került meghatározásra. Ez alapján kerültek meghatározásra a területfejlesztési koncepcióban leírt jövőkép, valamint az átfogó stratégiai, illetve horizontális célok megvalósítása érdekében szükséges beavatkozási területek. Az operatív programrészben meghatározásra kerültek az intézkedések, a stratégiai munkarészben foglalt prioritások, beavatkozási területek alapján.

A FŐTEP-ben leírt jövőkép megegyezik a BTFK-ban megfogalmazott jövőképpel, ennek eléréséhez 5 prioritás-tengelyt határoz meg. A BTFK-ban meghatározott stratégiai célok és a FŐTEP prioritásai közötti kapcsolatot a következő ábra szemlélteti[7]:

[5] A településfejlesztési koncepció bemutatását, a kerület szempontjából releváns részeit lásd. 3.2.1. fejezetben.
[6] Jóváhagyva: 215/2015.(02.25.) Főv. Kgy. határozattal
[7] A nagyobb pipával jelzett kapcsolatok, a szoros, erős kapcsolódást jelzik a stratégiai célok és a prioritások között, a kisebb pipával jelzett kapcsolatok a kevésbé szoros kapcsolódást.

Stratégiai cél \ Prioritás	**1. prioritás-** Gazdaságfejlesztés a versenyképes, innovatív és „zöld" Budapestért	**2. prioritás-** Településfejlesztési beavatkozások a hatékony városszerkezetért	**3. prioritás-** Környezeti fejlesztések Budapest fenntartható fejlődéséért	**4. prioritás-** Közlekedés-fejlesztés Budapest komplex szerepkörének szolgálatában	**5. prioritás-** Társadalmi beavatkozások a befogadó, támogató és aktív Budapestért	A prioritásokhoz közvetlenül nem illeszkedő, horizontálisan érvényesülő célok
1. Kezdeményező, együttműködő terület-, város- és térségfejlesztés	✓					✓
2. Tudásalapú, versenyképes, innovatív és "zöld" gazdaság	✓					
3. Partnerség - a jövő közös tervezése, összehangolt fejlesztések Budapesten és a várostérségben					✓	✓
4. Nemzetközi szerepkör erősítése a térségi pozíció kihasználásával	✓					✓
5. Hatékony városszerkezet kialakítása - kompakt város		✓	✓	✓		
6. A környezeti erőforrások védelme és fenntartható használata, a természeti értékek és táji adottságok megőrzése	✓	✓	✓	✓		
7. Budapest komplex szerepkörének megfelelő közlekedési rendszer megteremtése		✓	✓	✓		
8. Befogadó, támogató, aktív társadalom					✓	✓
9. Rugalmas és korszerű lakásstruktúra kialakítása		✓				

Jelmagyarázat:

✓ szoros, erős kapcsolódás a stratégiai célok között

✓ kevésbé szoros, de van kapcsolódás a stratégiai célok között

Forrás: Fővárosi Területfejlesztési Program

A kerületet az adottságai alapján valamennyi prioritás érinti,de kiemelten 1., 2., 3. 4. és 5. prioritás.

1. Gazdaságfejlesztés a versenyképes, innovatív és "zöld" Budapestért

„Budapest versenyképes fejlődéséért az alábbi fejlesztésekre van szükség: a szolgáltató szektor magas hozzáadott érték arányának növelésére (magas szintű üzleti szolgáltatások), a tudás-alapú termelés fejlesztésére (csúcstechnológiák fejlesztése), innovációs képesség fejlesztésére (K+F+I szektor), a fenntarthatóság és zöld technológiák fejlesztésére (fenntartható termelés), turizmusfejlesztésre (turisztikai attrakciók, természeti- kulturális vonzerő fejlesztés, szolgáltatásbővítés)."

2. Településfejlesztési beavatkozások a hatékony városszerkezetért

„A jövőben a városfejlesztés egyik súlypontjaként a barnamezős területeket szükséges megjelölni, ahol a kreatív, tudás alapú gazdaság mellett a zöld gazdaság kiterjesztése számára nyílhat olyan „tér", amely a főváros határain is túlnyúlik. Főként a Duna menti területek és az átmeneti zóna területei hozhatók helyzetbe előnyös fekvésük, infrastrukturális ellátottságuk okán."

3. Környezeti fejlesztések Budapest fenntartható fejlődéséért

„A város vonzerejének fejlesztése keretében a természetvédelem, természeti környezet rehabilitációja, a környezetvédelmi szolgáltató-rendszer fejlesztése, a fenntartható fogyasztással és természetvédelmi

szemléletformálással kapcsolatos beavatkozási irányok támogathatók."

4. Nemzetközi szerepkör erősítése a térségi pozíció kihasználásával

„A közúti fejlesztések (mely a felszíni közösségi közlekedés és a kerékpáros közlekedés fejlesztését is szolgálja) elsődleges indoka, hogy elősegítsük a munkaerő hozzáférését a foglalkoztatás centrumaihoz, és enyhítsük a jelentős átmenő forgalom miatt – a centrális hálózati szerkezet következtében – a belvárosra nehezedő nyomást. A Budapestet elkerülő utak és a belső kör irányú közúti elemek kiépítése a sugár irányú szakaszokon csökkentik a környezeti terhelést és a balesetek számát. Az általánosan rövidülő eljutási idő hozzájárul a versenyképesség javulásához és a foglalkoztatottság növekedéséhez, javítja a tranzittengelyek működését. A kerékpáros közlekedés a hajózás fejlesztése, valamint a vasúti pályák igénybevétele a városi közlekedés számára a környezeti szempontból fenntartható közlekedési rendszer létrejöttét segíti elő. Mindezeket kiegészíti a járműállomány megújítása az intelligens közlekedési rendszereken alapuló szolgáltatásfejlesztések, illetve a biztonságos közlekedésre nevelés, és szemléletformálás."

5. Társadalmi beavatkozások a befogadó, támogató és aktív Budapestért

„A város épületállományának leromlott fizikai, műszaki állapota, illetve az egyes városrészeken koncentrálódó társadalmi problémák felerősítik a társadalmi egyenlőtlenséget. A társadalmi reintegráció elmaradása a társadalom alsó rétegeinek talajvesztéséhez, leszakadásához vezethet. A város akkor válhat befogadóvá, ha a leszakadó társadalmi csoportok mellett kiemelt figyelmet fordít az ország más, gyakran elmaradott térségeiből, vagy más országokból érkező betelepülőkre, az agglomerációból érkező „városhasználókra". Számukra is egyenlő esélyű városhasználatot szükséges biztosítani a diszkrimináció megszüntetését célozva." [8]

2.2. HATÁLYOS FŐVÁROSI TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI DÖNTÉSEK

2.2.1. BUDAPEST 2030 – HOSSZÚ TÁVÚ FEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ (BP 2030) [9]

Budapest 2030 Hosszú távú fejlesztési koncepciója helyzetelemző munkarésszel kezdődik. A helyzetelemző munkarész alapján, a feltárt problémákra reagálva és az értékekre támaszkodva kerülnek megfogalmazásra a városfejlesztés főbb céljai. A célkitűzések a jövőkép alapján kijelölik a város fejlődésének legfontosabb irányait, valamint meghatározzák, hogy Budapest a jövőben milyen elvek, preferenciák szerint fejlődjön.

Budapest 2030 Hosszú távú városfejlesztési koncepció szolgál alapul a főváros integrált településfejlesztési stratégiájának (ITS), ami a település középtávú fejlesztési programja.

A koncepció alapjául szolgáló jövőkép *„az adott helyzet, valamint a külső és belső tényezők által meghatározott lehetséges és megvalósítható törekvések együtteséből eredő, hosszú távon elérni kívánt településfejlődési pálya és cél"*. A jövőképben megfogalmazott célok szerint Budapest:

- Az európai nagyvárosok meghatározó tagja, a Kelet-Közép-Európai térség gazdasági vezető ereje, innovációs és kulturális központja
- Aktív szerepet vállal az ország fejlődése érdekében
- Híd szerepet tölt be a környező tájak és civilizációk között.
- A környezet fejlesztését megfontoltan, az értékeket és az érintettetek érdekeit messzemenően figyelembe veszi.
- Magas életminőséget és esélyegyenlőséget biztosít lakóinak.

A koncepcióban megfogalmazott átfogó célok nem képeznek élesen elváló témaköröket. A meghatározott átfogó célok Budapest meglévő értékeire és sokszínűségére alapoznak, kijelölve azokat az irányokat, melyek az integrált fejlesztési elvek érvényesülése mellett Budapest jövőjének fejlesztési alapjait képezik, és amelyekre az integrált városfejlesztési stratégiát alapozni lehet. Ezek alapján négy átfogó célt fogalmaztak meg:

- Budapest az Európai városhálózat erős tagja,
- Érték- és tudásalapú, fenntartható gazdaság,
- Harmonikus, sokszínű városi környezet,
- Javuló életminőség, harmonikus együttélés.

A városfejlesztési koncepcióban 17 célt határoztak meg, a szemléleti alapvetések és az átfogó célok alapján. A célok és az átfogó célok viszonyát a következő ábra mutatja:

[8] Forrás: FŐTEP
[9] Jóváhagyva: 767/2013. (IV.24.) Főv. Kgy. határozattal.

Célok	Élhetőség, fenntarthatóság, esélyegyenlőség erősítése a népességmegtartás érdekében			
	Budapest az európai városhálózat erős tagja	Érték- és tudásalapú, fenntartható gazdaság	Harmonikus, sokszínű városi környezet	Javuló életminőség, harmonikus együttélés
1. Kezdeményező városfejlesztés	■	■	■	■
2. Partnerség – a jövő tervezése a térségben és az országban	■	■	■	■
3. Egységes Budapest	■	■	■	■
4. Budapest nemzetközi és európai szerepkörének erősítése	■	■	■	■
5. Egészséges környezeti feltételek megteremtése	■	■	■	■
6. Klímavédelem és hatékony energiafelhasználás	■	■	■	■
7. Egyedi városkarakter értékalapú megőrzése és fejlesztése	■	■	■	■
8. A Dunával együtt élő város	■	■	■	■
9. Hatékony és kiegyensúlyozott városszerkezet – kompakt város	■	■	■	■
10. A barnamezős területek a városfejlesztés célterületei	■	■	■	■
11. Intelligens mobilitás	■	■	■	■
12. Tudás-, készség- és zöldalapú gazdaságfejlesztés	■	■	■	■
13. Önfenntartó városgazdálkodási rendszer	■	■	■	■
14. A kulturális sokszínűség megőrzése és fejlesztése	■	■	■	■
15. Humán szolgáltatások optimalizálása	■	■	■	■
16. Az igényekhez igazodó, rugalmas lakásstruktúra megteremtése	■	■	■	■
17. Befogadó, támogató és aktív társadalom	■	■	■	■

A 5., 6., 7., 9., 10., 12., 15., 16. és 17. prioritás érinti kiemelten a kerületet az adottságai alapján.

5. Egészséges környezeti feltételek megteremtése

„A város megítélésében és ezen keresztül versenyképességének megőrzésében kiemelt szerepe van az itt lakók és dolgozók életminőségének. Ennek egyik legfontosabb eleme az egészséges környezet, amely döntően befolyásolja az egészségi, pszichés és mentális állapotunkat. Ennél fogva jelentős hatással van a városlakók fizikális és szellemi teljesítőképességére, összességében pedig a város versenyképességének egyik fő meghatározója."

6. Klímavédelem és hatékony energiafelhasználás

„A klímaváltozás hatásainak enyhítése korunk egyik legnagyobb kihívása. A globális klímaváltozás és a városi klímában megfigyelhető változások káros hatásai fokozottan érvényesülnek a nagyvárosokban, így Budapesten is. A klímaváltozásért felelős üvegházhatású gázok kibocsátása az energiafogyasztással hozható összefüggésbe."

7. Egyedi városkarakter értékalapú megőrzése és fejlesztése

„Az egyedi városkarakter, a megőrzött történetiség egyre jobban felértékelődő adottságai az európai településeknek. Az egyedi arculat kedvezően befolyásolja a város és térségének megítélését, közvetve erősíti annak gazdasági pozícióit, javítja a lakosság életminőségét."

9. Hatékony, kiegyensúlyozott városszerkezet - kompakt város

„A kiegyenlített, kompaktságra törekvő városszerkezet, a természeti környezettel harmonizáló területhasználat, a közlekedési és közmű-infrastruktúra, valamint a zöldfelületi hálózat integrált, egymás eredményességét fokozó fejlesztésével, területtakarékos módon érhető el. A kompaktságra való törekvés nem a sűrűség növelését, hanem az adott területhez illő, optimális sűrűség meghatározását jelenti, a területek megfelelő tagoltsága és a kiszolgáló- hálózatok gazdaságosan fenntartható kialakítása mellett.

12. Tudás-, készség- és zöldalapú gazdaságfejlesztés

„A gazdaságfejlesztés célja a stabil, erős helyi gazdaság megalapozása, amely a meglévő munkahelyeket képes megtartani és új munkahelyeket létrehozni. Olyan munkahelyeket, amelyek a város lakói számára képzettségüknek és készségeiknek megfelelő, vonzó lehetőséget kínálnak, és olyan jövedelmet biztosítanak, amely megalapozza a jólétüket. Budapest gazdaságfejlesztésének célja, hogy az export-orientált gazdasági ágazatai fejlődjenek, illetve minél kisebb mértékű importra szoruljon. Ez jórészt a termelékenység (hatékonyság, versenyképesség) javításával érhető el, és összefügg a fenntarthatóság elvével."

15. Humán közszolgáltatások optoimalizálása

„A város megtartó erejét, vonzerejét és presztízsét növeli, ha az általa nyújtott szolgáltatások közül, minden városhasználó eléri és igénybe veheti azt, amelyre szüksége van. A városlakók identitását, lakóhelyükhöz való kötődését erősíti, ha az általuk elérni kívánt pozitív jövőképet helyben és belátható időn belül megvalósíthatónak tartják. A fővárosi önkormányzat ezt elő tudja segíteni tudatos, a generációkat, a különböző élethelyzetben lévőket és a köztük való együttműködést támogató szakpolitikával. A Budapesten elérhető sokszínű szolgáltatásokat nemcsak a városlakók, de a napi ingázók, a látogatók is használják, sőt egyes országos szintű szolgáltatások csak itt érhetőek el".

16. Igényekhez igazodó, rugalmas lakásstruktúra megteremtése

„A lakhatás körülményei közvetlen hatással vannak az életminőségre, egészségre, de meghatározóak az egyének társadalmi mobilitása, sőt a generációk közötti társadalmi mobilitás, így a társadalmi egyenlőtlenségek alakulása szempontjából is. A város/városrégió lakáskínálata meghatározó a népességmegtartó képesség, a térbeli-társadalmi szerkezet alakulása, az ezzel is összefüggő társadalmi integráció, valamint a vonzerő, versenyképesség, gazdasági teljesítmény szempontjából is. A lakosság változó szociodemográfiai összetétele – egyebek mellett a lakosság elöregedése, gazdasági helyzetének változása, a háztartás-szerkezet változásai, a főváros nemzetközi migrációban betöltött szerepének alakulása – kihívásokat jelent a fővárosi lakásrendszer számára."

17. Befogadó, támogató és aktív társadalom

„A befogadó társadalom jelenti a már itt élő, a többségi társadalomtól eltérő kultúrával, adottságokkal, tulajdonságokkal rendelkező emberek, társadalmi kisebbségi csoportok elfogadását. Emberi méltóságuk tiszteletben tartása és egyenlő esélyű városhasználatuk megteremtése szükséges annak érdekében, hogy mind ezek az emberek, csoportok, mind az általuk hordozott kulturális értékek integrálódjanak a városi társadalomba, színesebbé, vonzóbbá téve azt. ... A befogadó társadalom alapja az egyenlő bánásmód és az anti-diszkrimináció."

2.2.2. FŐVÁROSI INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA[10]

Budapest integrált településfejlesztési stratégiája a Budapest 2030 hosszú távú városfejlesztési koncepcióra épül. Abban a dokumentumban a főváros jövőképét, átfogó és hosszú távú céljait határozták meg. Az Integrált Településfejlesztési Stratégiában a hosszú távú fejlesztési koncepcióval összhangban, Budapest fejlesztésének középtávú feladatait, programját, illetve ennek keretein belül a megvalósítást biztosító kulcsprojekteket, akcióterületi beavatkozásokat és keretfeltételeket határozták meg.

A stratégiai kialakítása során először a helyzetértékelést végezték el, középtávú kiértékeléssel, megoldandó problémák és fejlesztési kihívások meghatározásával. Ezután a Budapest 2030 célrendszerében tett javaslatokat, illetve eszközöket vizsgálták a középtávú megvalósíthatóság szempontjából. Ezek után tértek ki Budapest stratégiai céljainak figyelembevételére, végül a fővárosi várostérséget érintő projektjavaslatok, ágazati és területi stratégiák összegyűjtése, a különböző szereplők fejlesztési szándékainak vizsgálata történt meg.

A koncepcióban megfogalmazott átfogó célok elérését középtávon két specifikus cél szolgálja

- Gazdasági teljesítmény növelése
- Életminőség feltételeinek javítása

A specifikus célok elérését középtávon egy kiemelt horizontális cél, továbbá négy tematikus és egy kiemelt területi cél mentén kívánja Budapest Főváros Önkormányzata megvalósítani:

- Kezdeményező, együttműködő városfejlesztés (kiemelt horizontális cél)
- Vállalkozás- és beruházás gazdasági környezet (tematikus cél)
- Intelligens városműködés (tematikus cél)
- Sokszínű, értékőrző, zöld nagyvárosi környezet (tematikus cél)

[10] Jóváhagyva: 160/2016. (II.17.) Főv. Kgy. határozattal.

- Nyitott, szolidáris, és aktív budapestiek (tematikus cél)
- Dunával együtt élő város (területi cél)

Az ITS-ben megfogalmazott célok és a Budapest 2030-ban leírt célok között domináns összefüggés van, melyet a következő ábra szemléltet:

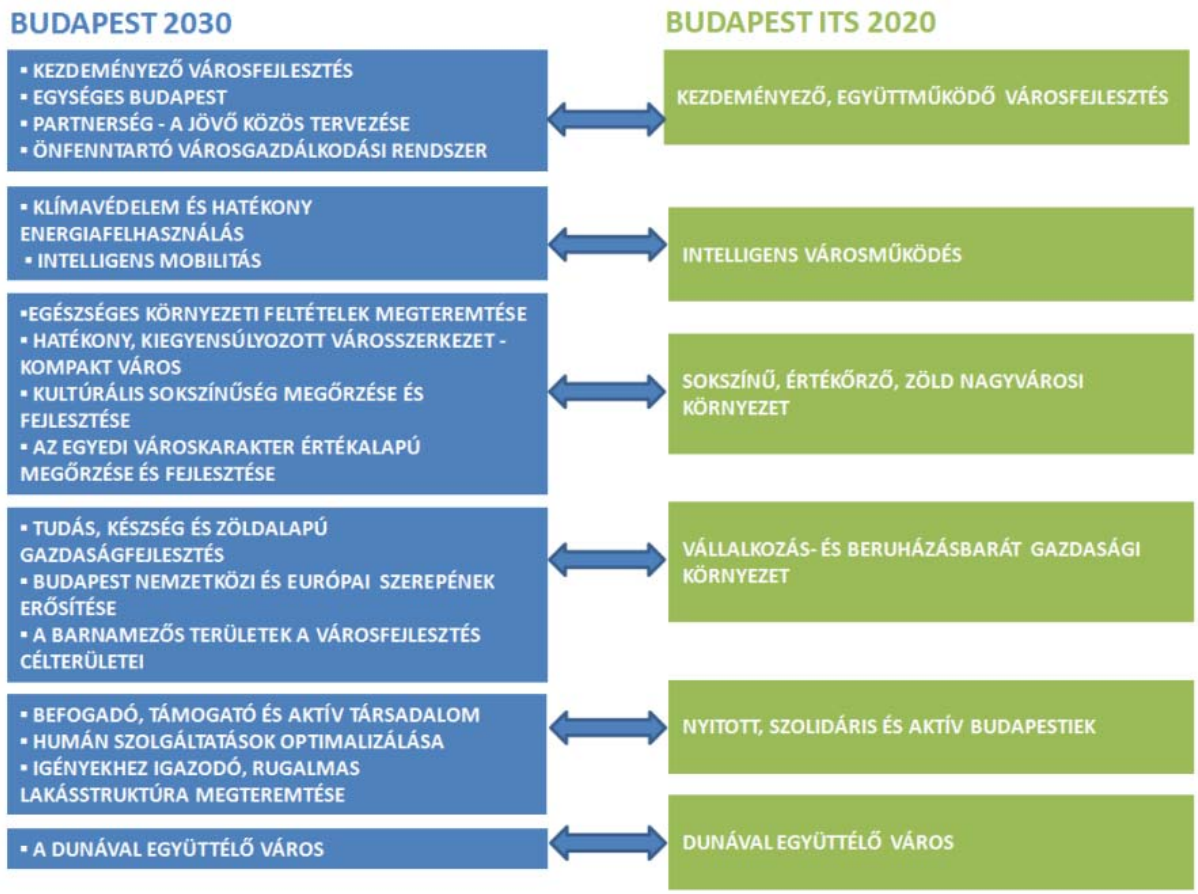

A kerület fejlesztése a gazdasági teljesítmény növeléséhez, és az életminőség javításához tud hozzájárulni.

2.3. HATÁLYOS KERÜLETFEJLESZTÉSI DÖNTÉSEK

2.3.1. TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ (TFK)[11]

Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat Településfejlesztési koncepciója jövőképként előirányozza, hogy a kerület „2025-ben olyan nyugodt, biztonságos életkörülményeket, magas szintű intézményhálózatot, korszerű közszolgáltatásokat nyújtó vonzó, korszerű kerülete Budapestnek, ahol

- a kiváló zöldövezeti lakókörnyezet, a vonzó közterületek, a magas szintű alapellátás mellett a kultúra, a sport, a rekreáció és a szabadidő-eltöltés környezeti és létesítményi feltételei is minden igényt kielégítőek,
- a növekvő társadalmi státuszú és fiatalodó, egyre képzettebb és erősebb helyi identitású lakosság gyarapodó vásárlóerejét a pezsgő kerületi és helyi központok színvonalas kereskedelmi és szolgáltató létesítményei szolgálják ki, és
- a helyi innovációs hagyományok szellemében a jelentős hozzáadott értékkel bíró legkorszerűbb technológiai termelők és szolgáltatók jelentik az erős helyi gazdaság gerincét.”[12]

A jövőkép eléréséhez a kerület fejlesztést szolgáló átfogó célokat határoz meg:

[11] Jóváhagyva: 343/2016. (XI.16.) Kt. határozattal
[12] Forrás: TFK

1. Zöldövezet program - Közterületek és rekreáció	2. Központ- és főutca-fejlesztési program - Vásárolj helyben!	3. Innovatív gazdaságfejlesztési program - Technológiai termelők a helyi gazdaságban
A zöldövezet program célja az, hogy a magas szintű alapellátás, a kultúra, a sport mellett a szabad területek minőségének javításával olyan vonzó közterületek jöjjenek létre, amelyek tovább növelik a zöldövezeti lakóterületek értékét, ugyanakkor a szabadtéri rekreáció feltételeinek javításával a helyi lakosok minél szélesebb köre élvezhesse a kerület jó környezetének értékeit. Figyelemmel a nagy, értékes zöldfelülettel rendelkező összefüggő területekre.	A Központ- és főutca-fejlesztési program nyomán egyszerre javulhat a demográfiai változások miatt az átlagosnál jobban növekvő lakossági igények helyi kielégítése, élénkülhet a helyi gazdaság, növekedhetnek a helyi adóbevételek, javulhat a foglalkoztatottság, a településkép, és az egykori települési főutcák, valamint a kerület egésze kereskedelmi központjának újjáélesztése nyomán növekedhet az itt élők identitás-tudata is.	Az Innovatív gazdaságfejlesztési programnak a meglehetősen szerény léptékű helyi gazdaság erősítését kell szolgálnia, úgy, hogy az a helyi történelemben korszakos szerepet játszó technológiai szolgáltatásokhoz hasonlóan minél inkább illeszkedjen a rangos zöldövezeti környezethez, illetve tartson igényt arra, magasabb presztízzsel nagyobb hozzáadott értéket produkáló iparágakban, mint a jelenlegi gazdasági szerkezet elemei.
kapcsolódó részcélok és beavatkozások		
• Közterület-fejlesztési alprogram, mely elsődlegesen a kerület zöldövezeti közterületeinek, lakóutcáinak a gyalogosfelületi és kerékpáros használatra való színvonalnövelését célozza meg • Szabadtéri rekreációs alprogram, mely a kerület lakóinak egészséges, mindenki által ingyenesen igénybe vehető szabadidő-eltöltési lehetőségeket biztosít.	• Főutca-fejlesztési alprogram a kerület egykor önállósodott városrészei hagyományos főutcáinak a megújítására irányul. • Központfejlesztési alprogram: A sokközpontú kerület hagyományos főutcái mellett indokolt a Jókai utca környékén évtizedekkel ezelőtt megvalósult kerületközponti jellegű épületegyüttesnek és környezetének a továbbfejlesztése.	• Gazdasági területek újrafejlesztése: a lényegesen magasabb hozzáadott értékű, nagy szellemi termékhányadú, magas képzettségű munkaerőt alkalmazó, alacsony nyersanyag- és szállításigényű termékek előállításának meghonosítását tűzheti célul. • Új gazdasági területek kialakítása kiváló megközelíthetőséggel rendelkező, autópálya-csomóponthoz kapcsolódó Nagytarcsai út mentén.
kiemelt területi célok		
• Szilas-patak menti zöldterület és rekreációs sáv	• Sashalom városközpont rehabilitációja, • A HÉV-vonal korszerűsítése, • Veres Péter út , a Szabadföld út déli oldalán kialakult kereskedelmi sáv átépítése, • Mátyásföldi Kerületrész Központ kialakítása.	• A volt Ikarus gyár területének és környékének rehabilitációja

A TFK kijelöli az együtt tervezendő körzeteket az Eljr. előírásainak megfelelően. Az együtt tervezendő területek a kerületi építési szabályzat elkészítése, vagy módosítása szempontjából együtt kezelendő, több tömbből álló területrészek:

- Körvasút sor - Nefelejcs utca - Mályvarózsa utca - Szent Korona utca,
- Sashalmi sétány - Elemi utca - Thököly út - Sashalmi tér,
- Futórózsa utca - Margit utca - Olga utca - Budapesti út,
- Margit utca - Sarjú út - Budapesti út - Arany János utca,
- Rákospalotai határút - Pálya utca - Bercsényi utca - Rigó utca,
- Veres Péter út - Borotvás utca - Üzbég utca - Őrvezető út - Újszász utca - Jókai Mór utca - Hunyadvár utca - Zsélyi Aladár utca,
- Védő utca - Lándzsa utca, ide értve a Lándzsa utca külső oldalának teleksorát is.

A TFK előirányozza a kerületben várható fejlesztések térbeli viszonyrendszerét, melyek a kerületi építési szabályzat készítésekor figyelembe veendők. „Az új fejlesztési paradigma nem elsősorban a beépített területek növelésével, hanem a területek használati intenzitásának növelésével teremt új értéket és új területeket a növekvő gazdaság, szabadidő és kulturális ipar számára, a lakóterületeken kívül.

Ennek megfelelően a fejlesztés új helyszínei a helyi központrendszer erősítése mellett az eddig meglehetősen extenzív hasznosítású gazdasági területek, valamint a szabad területek lesznek, ami egyúttal segíti a hagyományos városszerkezet, az egykor önálló, és részben ma is saját arculattal, identitással bíró városrészek kulturális örökségének megőrzését."[13]

2.3.2. INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA (IVS)[14]

Az IVS a kerület középtávú (7-8 évre szóló) fejlesztéseit megalapozó stratégiai dokumentum. Célja, hogy a kerület területi alapú, területi szemléletű tervezési tevékenységének megszilárdítsa, a városrészekre vonatkozó célokat kitűzze, és a szükséges eszközöket egyidejűleg meghatározza. Az IVS a TFK-ban foglalt hosszú távú fejlesztési célokat középtávú programokká bontja le.

Az IVS megállapítása szerint a kerület jövőképe négy pilléren nyugszik:

„Család és biztonság a középpontban"	„Egészséges életmód"	„Kertvárosi arculat"	„Kerületi identitás kialakítása"
"Kifejezetten családbarát, és ahhoz kapcsolódóan kisközösségekre építkező szemlélet kialakítása és tudatosítása, amely a társadalom és a gazdaság mindenterületén megvalósul (oktatás, egészségügy, sport, bűnmegelőzés, gyermekvédelem, élethosszig tartó tanulás, idősgondozás)	A „legegészségesebben élő kerület" megnevezés nem csak elméletben, hanem sportolásra alkalmas épületekben és tevékenységekben való elérése, beleértve az egészségtudatos nevelést, az egészséges életmód elterjesztését valamint a betegségmegelőző-egészségmegőrző hálózat kiépítését.	A forgalomcsillapítás helyi rendszereinek kiépítése és a közösségi közlekedési viszonyok utasbaráttá tétele mellett a kerület természeti adottságainak, épített értékeinek a védelme és hangsúlyozása az élhető környezet megteremtése érdekében.	Identitáserősítő létesítmények támogatása, a helyi civil szervezetek társadalmi életbe való bevonása, a kulturális paletta sokszínűségének bemutatása a kerületi lakosok számára."[15]
kapcsolódó ágazati és horizontális célok			
A térszerkezet és a területhasználat fejlesztése			
• a térszerkezet funkcionális rehabilitációja • kerületi központrendszer (kerületközpontok, városrészi központok) létrehozása • a központrendszer kiegyensúlyozott fejlesztése az identitást erősítő funkciókra támaszkodva • lakóterületek karakterének kialakítása és megőrzése • barnaövezeti területek rehabilitációja • új munkahelyi övezetek létrehozása, összhangban a lakossági igényekkel			
Környezetvédelmi intézkedések			
• településrészekre vonatkozó zöldfelület-gazdálkodási program készítése • környezetrendezési tervek készítése a meglévő természet-közeli, jó környezetminőségű zöldterületek megóvása érdekében • illegális szemétlerakó helyek felszámolása • környezettudatos szemlélet beépítése az oktatásba			
Közszolgáltatások bővítése			
• az egészségügyi és szociális ellátásban az alapellátás és a szakellátás közös informatikai rendszerének kiépítése • az önkormányzati intézmények, a civil szervezetek és az üzleti szereplők közötti feladatmegosztás elősegítésének kialakítása			
A közlekedéshálózat fejlesztése			
• a forgalomcsillapítás helyi rendszereinek kidolgozása. • a tömegközlekedési hálózat sűrítése, a lakóhelyi igényeknek megfelelően. • P+R parkoló rendszerek kiépítése • a kerékpárút-hálózat további elemeinek a kiépítése			
Lokális identitás kialakításának elősegítése			
• minőségi kulturális, rekreációs és turisztikai szolgáltatások kínálatának bővítése • a munkaerő-piac igényeihez igazodó humán-erőforrás fejlesztési programok létrehozása • a kerületben lakók iskolázottságának és igényeinek megfelelő munkahelykínálat teremtésének ösztönzése			

Az egyes városrészekhez a következő városrész szintű célokat tűzi ki a stratégia:

[13] Forrás: TFK
[14] Jóváhagyva: 257/2008. (V.7.) Kt. határozattal (a 206/2016. (V.25.) Kt. határozattal kiegészítve)
[15] Forrás: IVS

Cinkota	Mátyásföld	Sashalom	Rákosszentmihály
• Szilas-patak menti zöldterület és rekreációs sáv létrehozása, a települési részközpont megújítása.	• Modern, szolgáltatás alapú gazdaságfejlesztés, szabadidő- és sportgazdaság fejlesztése	• Kereskedelmi-szolgáltatási-adminisztratív részközpont kialakításának elkezdése	• A János utcai napközis tábor felújítása • Lakótelepi közterületek rehabilitációja

2.3.3. EGYÉB DÖNTÉSEK BEMUTATÁSA

Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat 2015-2019. évekre szóló gazdasági programja (Fejlődő Kertváros Program III.) a fejlesztési elképzelések, az adópolitika, a vagyongazdálkodás, a városrendezés, városüzemeltetés, közlekedés, környezetvédelem, településtisztaság, zöldterületek, a szociálpolitika, egészségügy, foglalkoztatáspolitika, az oktatás- és ifjúságpolitika, sport, közművelődés, a külkapcsolatok és a közbiztonság, bűnmegelőzés témaköreivel foglalkozik.

A KÉSZ készítés szempontjából releváns fejlesztések, melyek még nem valósultak meg:

- az orvosi rendelő felújítási program, minden háziorvosi rendelő felújítása
- a kerület főközlekedési útvonalainak (Csömöri út, Rákosi út, Pálya utca, Bökényföldi út, stb.) felújítása
- a megkezdett útépítési program, a korábbi ciklusok útépítéseit követve további újabb 40 utat, útszakasz építése
- a kerékpárút hálózat bővítése: a Naplás-tóig
- Parkok felújítása
- Óvodai és bölcsődei férőhelyek bővítése
- Óvodák, iskolák felújítása
- János utcai napközis tábor felújítása
- Jelzőlámpás csomópont kialakítása a Timur-Szlovák-Rákosi utak kereszteződésében
- csapadékvíz elvezetési és kezelési program
- helyi pályázat a megújuló energiaforrásokat használó lakossági beruházások számára

2.4. A TERÜLET- ÉS TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZÖK

2.4.1. TERÜLETRENDEZÉSI TERVEKKEL VALÓ ÖSSZEFÜGGÉSEK

A kerületre vonatkozó területrendezési tervek:

- az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvény (OTrT), valamint
- a 2005. évi LXIV. törvény a Budapesti Agglomeráció Területrendezési Tervéről (BATrT).

Az OTrT 2013-ban került átfogó felülvizsgálat alá, amelynek során a törvény jelentősen módosult. A **BATrT** az OTrT előírásaival történő összhangba hozataláig a településrendezési eszközök készítésénél, módosításánál az OTrT átmeneti rendelkezéseit is alkalmazni kell.

A kerület jelentős része a BATrT alapján városias települési térség. Az OTrT felülvizsgálata során a városias és a hagyományosan vidéki települési térség helyett egységesen települési térség került meghatározásra, ennek megfelelően az arra vonatkozó előírások vonatkoznak a területre. *„A települési térség bármely települési területfelhasználási egységbe sorolható.”*[16]

[16] Forrás: OTrT

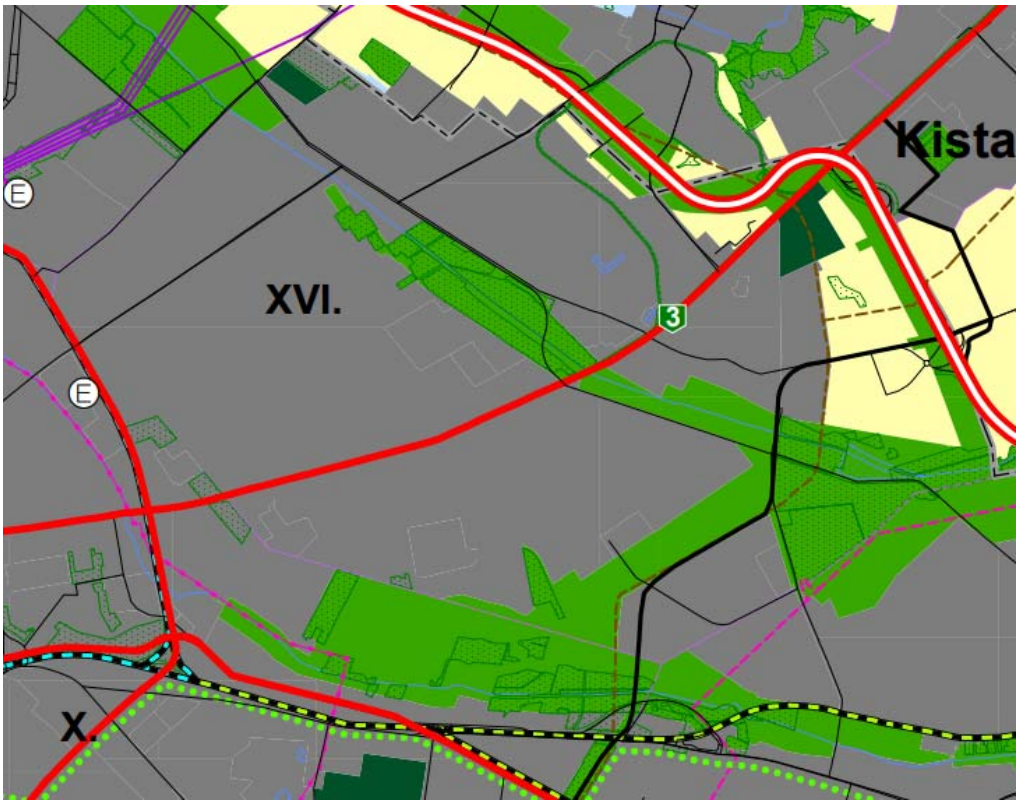

Budapesti Agglomeráció területrendezési terve - Szerkezeti terv (részlet)
Forrás: BATrT

Városias települési térség
Nagy kiterjedésű zöldterületi települési térség
Erdőgazdálkodási térség
Mezőgazdasági térség
Főút
Gyorsforgalmi út

A területrendezési tervek a települési területfelhasználás rendszerére vonatkozó előírásokat tartalmaznak, így **a területrendezési tervek előírásai a főváros településszerkezeti tervén keresztül érvényesülnek.** A főváros hatályos szerkezeti terve 2015-ben került jóváhagyásra, így a már felülvizsgált OTrT állandó és átmeneti rendelkezéseinek is meg kell, hogy feleljen.

Jelenleg folyamatban van a területrendezési tervek felülvizsgálata, várhatóan 2018. év elején kerülnek elfogadásra. A XVI. kerületre vonatkozóan a BATrT szerkezeti tervének módosítása nagy változást várhatóan nem tartalmaz.

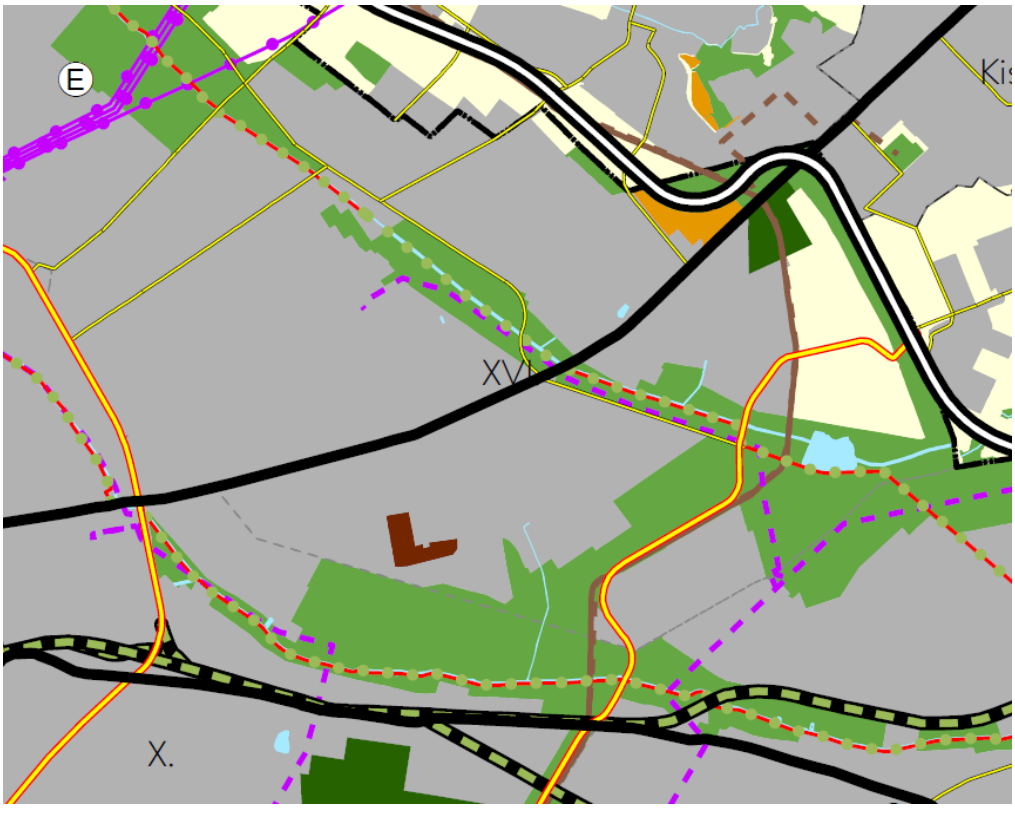

Budapesti Agglomeráció területrendezési tervének tervezete - Szerkezeti terv (Egyeztetési anyag -2017 aug., részlet)

Települési térség
Nagy kiterjedésű zöldterületi települési térség
Erdőgazdálkodási térség
Mezőgazdasági térség
Sajátos területfelhasz-nálású térség

2.4.2. A FŐVÁROSI TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZÖK MEGÁLLAPÍTÁSAI

Az Étv. 14/A. § (2) bekezdés határozza meg az új fővárosi településrendezési új eszközöket, ennek megfelelően a tervezési területet az alábbiak érintik:

- Budapest főváros településszerkezeti terve (továbbiakban: TSZT 2015)[17], valamint
- a fővárosi rendezési szabályzat (továbbiakban: FRSZ)[18].

Az Étv. 2. § alapján a TSZT 2015 „a településfejlesztési koncepcióban foglalt célok megvalósítását biztosító, a település szerkezetét, a területfelhasználást és a műszaki infrastruktúrahálózatok elrendezését meghatározó terv".

Az FRSZ pedig „a fővárosban a településrendezés és az építés összehangolt rendjének biztosítása érdekében az országos településrendezési és építési követelményeknek, valamint a főváros településszerkezeti tervének megfelelően a területfelhasználási egységek beépítési sűrűségét, meghatározott területek beépítési magasságát, a fővárosi infrastruktúra területbiztosítását megállapító fővárosi önkormányzati rendelet, amely telekalakítási és építésjogi szabályozási elemeket nem tartalmaz".

Elővárosi zóna

A TSZT 2015 az FRSZ-szel együtt a főváros teljes közigazgatási területére terjed ki, ezáltal magába foglalja a kerületet is.

Budapest zónarendszerében elővárosi zónába esik a vizsgált kerület. Az elővárosi zóna népsűrűsége alacsony. *„A zónában szigetszerűen jelennek meg a nagy lakótelepek, amelyek megfelelő szintű műszaki infrastruktúrával és jó ellátó intézményhálózattal rendelkeznek, ami a kertvárosi területekről nem mondható el. A zóna a bevezető utak mentén megfelelő terepet jelentett a jó elérhetőség miatt a kereskedelmi nagylétesítmények megtelepedésére. Az elővárosi zóna városi szegélyein az erdő- és mezőgazdasági területek ugyan nem alkotnak „zöldgyűrűt" a város körül, de jelentős mértékben óvják azt a szomszéd településekkel való összenövéstől, emellett ökológiai potenciállal rendelkeznek.*

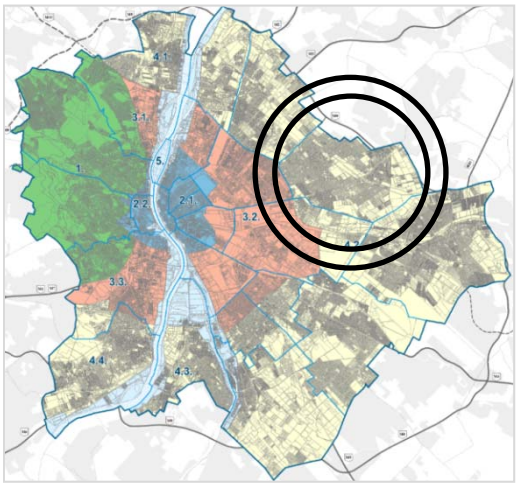

Budapest zónarendszere
Forrás: FRSZ 4. melléklete

A zónában a kertvárosias területi jellemzők megmaradnak, így továbbra is érvényesülni fog mérsékelt klimatikus hatásuk. A korábban már megkezdett lakóterületi átalakulások folytatódnak, de lassú folyamattal kell számolni. Azok a korábban gazdasági céllal kijelölt fejlesztési területek, melyek infrastruktúra ellátása megoldott, vagy megoldható, továbbra is fejlesztési területei a korszerű, nagyközlekedési hálózatokat igénylő funkcióknak. Nem támogatott zöldmezős fejlesztések számára új terület kijelölése és igénybevétele, kivéve, ha csereterületként másutt jelölt korábbi fejlesztési elképzelés visszavonása mellett történik meg. A területrendezési tervek által nyújtott új beépítésre szánt terület kijelölésének lehetőségét ezért csak kivételes esetben és rendkívül mértéktartóan használja ki a terv. Az elővárosi zóna továbbra is jelentős mezőgazdasági és erdőterülettel rendelkezik, melyet a terv továbbra is megerősít."[19]

Területfelhasználás

A kerület területén a TSZT 2015 és az FRSZ nem került módosításra a jóváhagyásuk óta. A területfelhasználási egységek részét képezik az önálló területfelhasználási egységbe nem sorolt közterületek is. A területfelhasználási egységek a következőképpen alakulnak:

17 az 50/2015.(I.28.) Főv. Kgy. határozattal került elfogadásra
18 az 5/2015.(II.16.) Főv. Kgy. rendelettel került elfogadásra
[19] Forrás: TSZT 2015, alátámasztó munkarész

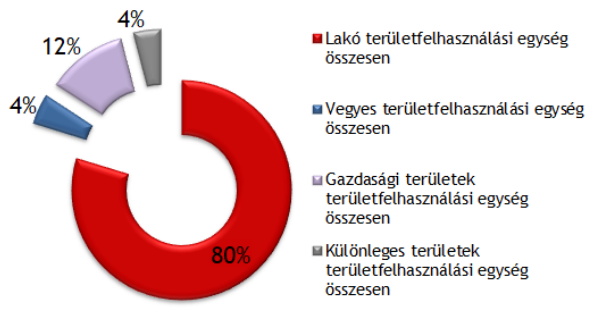

Beépítésre szánt területek megoszlása a XVI. kerület területén

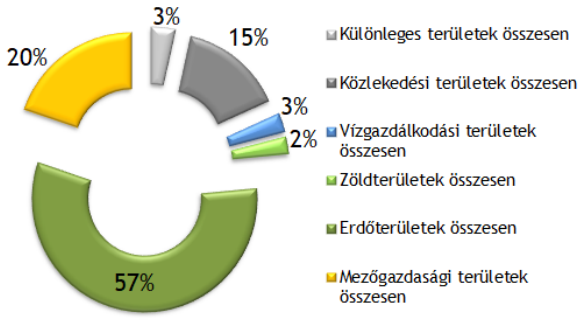

Beépítésre nem szánt területek megoszlása a XVI. kerület területén

Többszintes és távlati területfelhasználást a TSZT 2015 a kerületben nem jelöl ki.

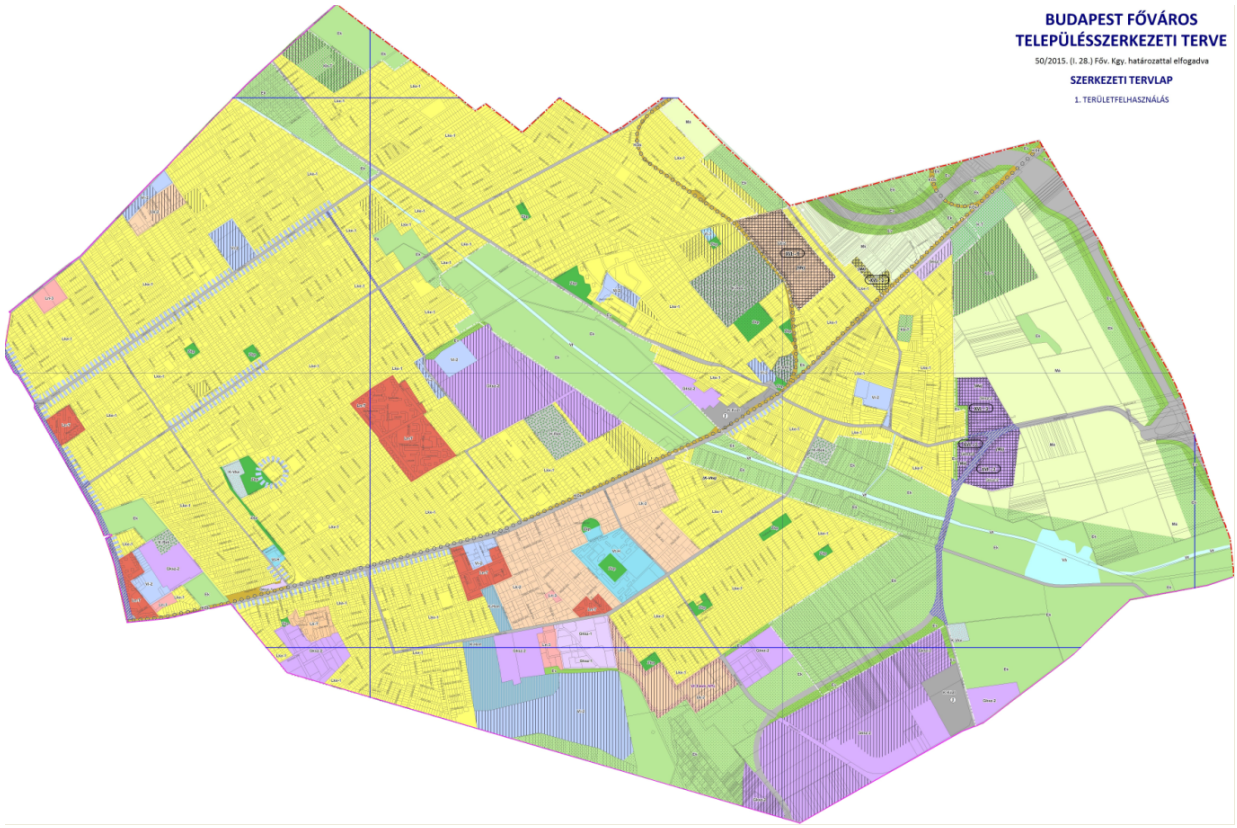

Területfelhasználás

Forrás: TSZT 2015 (https://geoportal.budapest.hu/varosrendezes/tszt2015/)

Beépítésre szánt területek - Területfelhasználási egység		
Nagyvárosias, jellemzően szabadonálló jellegű lakóterület (Ln-3)	9,26	ha
Nagyvárosias telepszerű lakóterület (Ln-T)	50,78	ha
Kisvárosias, jellemzően szabadonálló jellegű lakóterület (Lk-2)	126,26	ha
Kisvárosias, telepszerű lakóterület (Lk-T)	5,65	ha
Kertvárosias, intenzív beépítésű lakóterület (Lke-1)	1566,11	ha
Lakó területfelhasználási egység összesen	1758,06	ha
Kiemelt jelentőségű helyi központ területe (Vt-H)	19,2	ha
Intézményi, jellemzően szabadonálló jellegű terület (Vi-2)	75,93	ha
Intézményi, helyi lakosság alapellátását biztosító terület (Vi-3)	2,88	ha
Vegyes területfelhasználási egység összesen	98,01	ha
Gazdasági, jellemzően kereskedelmi, szolgáltató terület (Gksz-1)	18,08	ha

Gazdasági, jellemzően raktározást, termelést szolgáló terület (Gksz-2)	242,15	ha
Gazdasági területek területfelhasználási egység összesen	260,23	ha
Nagykiterjedésű rekreációs és szabadidős terület (K-Rek)	37,54	ha
Honvédelmi, katonai és nemzetbiztonsági célra szolgáló terület (K-Hon)	21,99	ha
Közlekedéshez kapcsolódó épületek elhelyezésére szolgáló terület (K-Közl)	15,88	ha
Temető területe (K-T)	9,32	ha
Vízkezelési területek (K-Vke)	4,38	ha
Különleges területek területfelhasználási egység összesen	89,11	ha
Beépítésre szánt területek összesen	**2205,41**	ha

Adatok forrása: TSZT 2015, területi mérleg

Beépítésre nem szánt területek - Területfelhasználási egység		
Temető területe (Kb-T)	39,59	ha
Különleges területek összesen	39,59	ha
Közúti közlekedési terület (KÖu)	150,04	ha
Kötöttpályás közlekedési terület (Kök)	20,42	ha
Közlekedési területek összesen	170,46	ha
Folyóvizek medre és partja (Vf)	16,13	ha
Állóvizek medre és partja (Vá)	14,89	ha
Vízgazdálkodási területek összesen	31,02	ha
Közkert, közpark (Zkp)	28,46	ha
Zöldterületek összesen	28,46	ha
Védelmi erdő (Ev)	55,57	ha
Közjóléti erdő (Ek)	594,2	ha
Erdőterületek összesen	649,77	ha
Általános mezőgazdasági művelésre szánt terület (Má)	202,87	ha
Kertes mezőgazdasági terület (Mk)	23,69	ha
Mezőgazdasági területek összesen	226,56	ha
Beépítésre nem szánt területek összesen	**1114,84**	**ha**

Adatok forrása: TSZT 2015, területi mérleg

Egyéb szerkezeti tervlapok

A szerkezeti terv alapján – a területfelhasználáson túl – a közlekedési infrastruktúra, az épített környezet értékeinek védelme - épített környezet védelmével kapcsolatos magassági korlátozások területi lehatárolása, a zöldfelület-, táj- és természetvédelem, a környezetvédelem, veszélyeztetett és veszélyeztető tényezőjű területek, a védelmi, korlátozási területek című szerkezeti tervlap érinti a kerületet.

szerkezeti tervlap	**meghatározó, a kerület fejlesztését befolyásoló elem**		**hol?**
közlekedési infrastruktúra	tervezett	I. rendű főút	„Körvasútsor”
	tervezett	II. rendű út	Sárgarózsa utca
	tervezett	P+R (150 fh)	Nagyicce HÉV-megálló
	tervezett	településszerkezeti jelentőségű kerékpáros infrastruktúra	Szilas-patak mente (részben már megvalósult)
	tervezett és meglévő	településszerkezeti jelentőségű kerékpáros infrastruktúra	Szilas-patak menti kerékpárút összekötése a Timur utcával Csömör felé
	meglévő	P+R (300 fh)	Cinkota HÉV-megálló
	tervezett	P+R (150 fh)	Ilonatelep HÉV-megálló
	tervezett	településszerkezeti jelentőségű kerékpáros infrastruktúra	Cinkotai temetőtől Kistarcsa felé
épített környezet értékeinek védelme	Kertvárosias magassággal beépült kisvárosias lakóterület (max. 7,5 m beépítési magasság)		Ómátyásföld területe
környezetvédelem	potenciálisan talajszennyezett terület		Ikarus gyár, Lőtér utca mente, Újszász utca mente
	feltöltött terület		Lőtér utca mente, Ostoros utcai park, Csobaj bánya déli része

	rekultiválandó bánya, terület		Csobaj-bánya, Lőtér utca mente
	ivóvízhálózattal ellátott, csatornázatlan terület		Szilaspatak utca mente, Simongát utca mente, Cica utca, Füge utca, Cserhida utca, Léva utca mente, Nagytarcsai utca mente
Védelmi, korlátozási területek	tervezett	gyorsvasúti vonal térszín alatti szakaszának védelmi zónája	Kerepesi út
	meglévő	gyorsvasúti vonal felszíni szakaszának védőtávolsga	Kerepesi út
	120 kV-os távvezeték biztonsági övezete		Szilas-patak közelében – Cinkotai út közelében
	nagynyomású gázvezeték és létesítményeinek biztonsági övezete		mezőgazdasági területen keresztül
zöldfelület-, táj- és természetvédelem	meglévő	településképvédelmi jelentőségű fasor	Csömöri út, Rákosi út, Timur utca, Budapesti út Szilas-pataktól keletre eső része, Magtár utca, Ostoros út, Vidámvásár utca, Batthyány Ilona utca, Újszász utca, Doósy Lajos utca, Prodám utca, Pilóta utca, Hősök fasora, Szabadság utca, Veres Péter út (Szabadság u. és a Szilas-patak közötti szakaszon)
	tervezett	településképvédelmi jelentőségű fasor	Szabadföld út, Veres Péter út, Újszász utca
	meglévő	közjóléti rendeltetésű erdőterület	Naplás-tó környezete, Emlékkő utca menti erdőterület, Devecseri utca menti erdőterület, Rákosszentmihályi köztemető környezete, Szilas-patak menti erdőterületek az Aranyfa utca utcától a Veres Péter útig, a Csallóközi utca menti erdőterületek, Szabadföld út és a Csömöri HÉV vonala között fekvő erdőterület, az M0 és Cinkota között a szántóterületek közé ékelődött erdőterület.
	tervezett	közjóléti rendeltetésű erdőterület	Szilas-patak mentén, a kerület északi szélén, Fürge utca és Magtár utca közötti terület, a Szilas-patak metnén a Veres Péter út és a Simongát utca közötti szakaszon, A Naplás tó környezetében, illetve az M0 nyomvonala mentén találhatóak
	ökológiai hálózat: ökológiai folyosó		Szilas-patak mentén, a Budapesti út és a Veres Péter utca közötti részen, illetve a Naplás-tótól keletre
	ökológiai hálózat: magterület		Szilas-patak mentén a Bény utca és a Naplás-tó közötti szakaszon
	országos jelentőségű tájképvédelmi terület övezete		Szilas-patak környéke a Budapesti úttól délre eső szakaszon
	átlagosnál jobb minőségű termőföld		Szilas-patak mentén a Veres Péter úttól délre a Bény utca vonaláig
	Karakterében megőrzendő temető, és jelentős zöldfelületű intézményterület		Erzsébet-liget és a Cinkotai temető területe
	Helyi jelentőségű védett természeti terület		Naplás-tó környezetében elterülő erdősült területek
	Revitalizációt igénylő vízfolyás		Szilas-patak

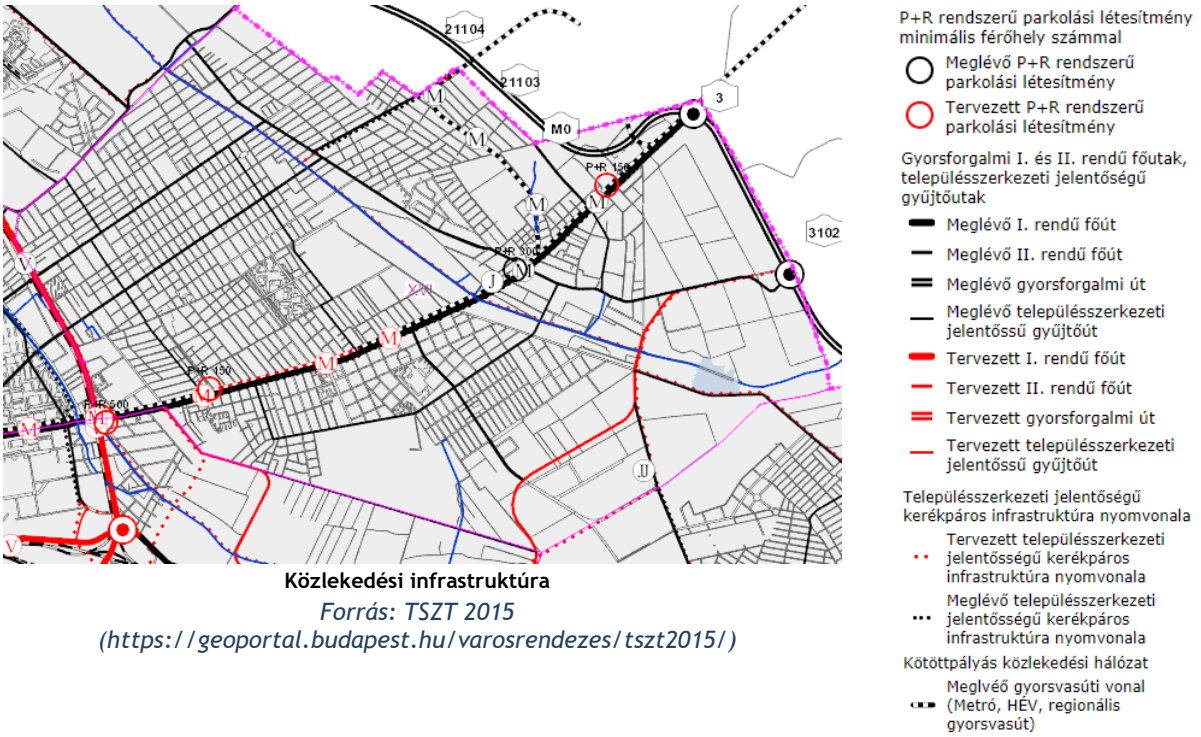

Közlekedési infrastruktúra

Forrás: TSZT 2015
(https://geoportal.budapest.hu/varosrendezes/tszt2015/)

Legkisebb zöldfelületi átlagérték

A TSZT 2015 meghatározza az egy területfelhasználási egységbe tartozó tömbök – a területfelhasználási egység területére számított – átlagos zöldfelületi arányát, Budapest esetenként hagyományosan nagyobb zöldfelületi arányainak további biztosítása érdekében. A KÉSZ készítése során a legkisebb zöldfelületi átlagértéket a területfelhasználási egységek területére vetítve figyelembe kell venni.

Területfelhasználási egység	Legkisebb zöldfelületi átlagérték
Nagyvárosias telepszerű lakóterület (Ln-T)	35%
Nagyvárosias, jellemzően szabadonálló jellegű lakóterület (Ln-3)	30%
Kisvárosias, jellemzően szabadonálló jellegű lakóterület (Lk-2)	35%
Kisvárosias, telepszerű lakóterület (Lk-T)	35%
Kiemelt jelentőségű helyi központ terület (Vt-H), ha jelentős változással, illetve infrastruktúra függvényében ütemezetten igénybe vehető, változással érintett terület[20]	20%
Intézményi, jellemzően zártsorú beépítésű terület (Vi-1)	10%
Intézményi, jellemzően szabadonálló jellegű terület (Vi-2)	25%
Intézményi, helyi lakosság alapellátását biztosító terület (Vi-3)	20%

Változással érintett területek

A TSZT 2015 "területfelhasználást rögzítő tervlapja a kialakultságuk és a tervezett változásaik alapján jelentős változással érintett, jelenleg alulhasznosított, vagy használaton kívüli területeket, illetve infrastruktúra függvényében ütemezetten igénybe vehető területeket határoz meg. A funkcionális szerkezet szempontjából ezek jelentős fejlesztési potenciállal rendelkező területek, amelyek lehetőségeit adottságaikon kívül a városszerkezetben való elhelyezkedésük, az infrastrukturális hálózatokhoz való viszonyuk is determinálja. A terv elsősorban a jelentős változással érintett

[20] A kerületben jelentős változással, illetve infrastruktúra függvényében ütemezetten igénybe vehető, változással érintett terület Vt-H besorolású terület nem található.

területek fejlesztését preferálja. A másik kategóriába tartozó területek ütemezetten vehetők csak igénybe, az infrastrukturális lehetőségek függvényében."[21]

A főváros funkcionális szerkezete (kivágat a kerületre és a környezetére vonatkozóan

Forrás: TSZT 2015, Szerkezeti leírás

A TSZT 2015 és az FRSZ a kerületben "infrastruktúra függvényében ütemezetten igénybe vehető, változással érintett terület"-ként jelöli:

Kerület/Ssz.	Terület megnevezése	Igénybevétel feltétele
XVI/1.	Budapesti út – Magtár utca – Cica utca – Szárnyaskerék út által határolt ter.	Gödöllő-Csömöri HÉV fejlesztése
XVI/2.	Begónia utca környéke	Gödöllő-Csömöri HÉV fejlesztése
XVI/3.	Nagytarcsai út – Simongát utca környéke	Külső keleti körút részeként, a Nagytarcsai út 2x2 forgalmi sávra bővítése az M0 keleti szektor – Simongát utca között

Az "infrastruktúra függvényében ütemezetten igénybe vehető, változással érintett terület"-ként jelölt területeken biztosítani kell a következő feltételeket az FRSZ 15. § alapján:

- a terület minden egyes építési telkétől 300,0 méteres sugarú körön belül a közösségi közlekedési hálózat legalább egy megállóhellyel rendelkezzen,
- a telektömb hosszának mérete ne haladja meg a 250,0 métert, a közforgalom számára megnyitott magánutat is figyelembe véve,
- a KÖu területfelhasználási egységbe tartozó tervezett közúton, annak az építési övezetbe sorolt oldalán a gyalogos infrastruktúra helyigényét biztosítani kell. Ennek legkisebb szélessége legalább 2,0 bsá értékkel rendelkező területfelhasználási egység esetén méterben azonos a határos területfelhasználási kategória szerinti bsá számértékét meghaladó egész szám kétszeresével.

Ezeken a területeken, valamint az ún. "jelentős változással érintett" területeken biztosítani kell a következő feltételeket:

- a közösségi közlekedés által állandó jelleggel igénybe vett tervezett közutak legalább gyűjtőút hálózati szerepkörrel rendelkezzenek,

[21] Forrás: TSZT 2015

- a kertvárosias és kisvárosias lakóterületek lakó-pihenő övezetként tervezett területei és a 10%-nál nagyobb keresztirányú terepesést meghaladó útszakaszok kivételével, a közúton és a közforgalom számára megnyitott magánúton a kétoldali fasor telepítésének megvalósításához szükséges kétoldali zöldsáv helyigényét, legalább 2,0 – 2,0 méter szélességben,
- a kertvárosias és kisvárosias lakóterületek lakó-pihenő övezetként tervezett útjain, továbbá – a gazdasági területek kivételével – az egyéb mellékutakon (gyűjtő, kiszolgáló és lakó utak), valamint a közforgalom számára megnyitott magánúton a gyalogos infrastruktúra helyigényét legalább 2,0 méter szélességben, az építési övezettel határos oldalon,
- a tervezett főút vagy gyűjtőút hálózati szerepkörrel rendelkező közterületen önálló kerékpáros infrastruktúra (kerékpárút vagy kétoldali irányhelyes kerékpársáv) helyigényét, együttesen legalább 3,0 méter szélességben.

Átmeneti területfelhasználás

A TSZT 2015 által jelölt átmeneti területfelhasználással érintett területek jellemzően az "infrastruktúra függvényében ütemezetten igénybe vehető, változással érintett terület"-ként jelölt területek a kerületben. Ezen területek esetében a KÉSZ az átmeneti területfelhasználási egységnek megfelelő övezetet kell, hogy jelöljön.[22]

A Nógrádverőce út mentén fekvő, korábban vízműterületként használt 1,71 ha terület esetében a KÉSZ vízkezelési terület, illetve kertvárosias, intenzív beépítésű lakóterületnek megfelelő építési övezetet is kijelölhet.[23]

1.	**Kisvárosias, jellemzően szabadonálló jellegű lakóterület**	**Lk-2**	**Kertes mezőgazdasági terület**	**Mk**	**22,39 ha**
2.	**Kertvárosias, intenzív beépítésű lakóterület**	**Lke-1**	**Vízkezelési területek**	**K-Vke**	**1,71 ha**
3.	**Kertvárosias, intenzív beépítésű lakóterület**	**Lke-1**	**Kertes mezőgazdasági terület**	**Mk**	**2,66 ha**
4.	**Gazdasági, jellemzően raktározást, termelést szolgáló terület**	**Gksz-2**	**Általános mezőgazdasági terület**	**Má**	**25,38 ha**

Egyes területek beépítési magassága

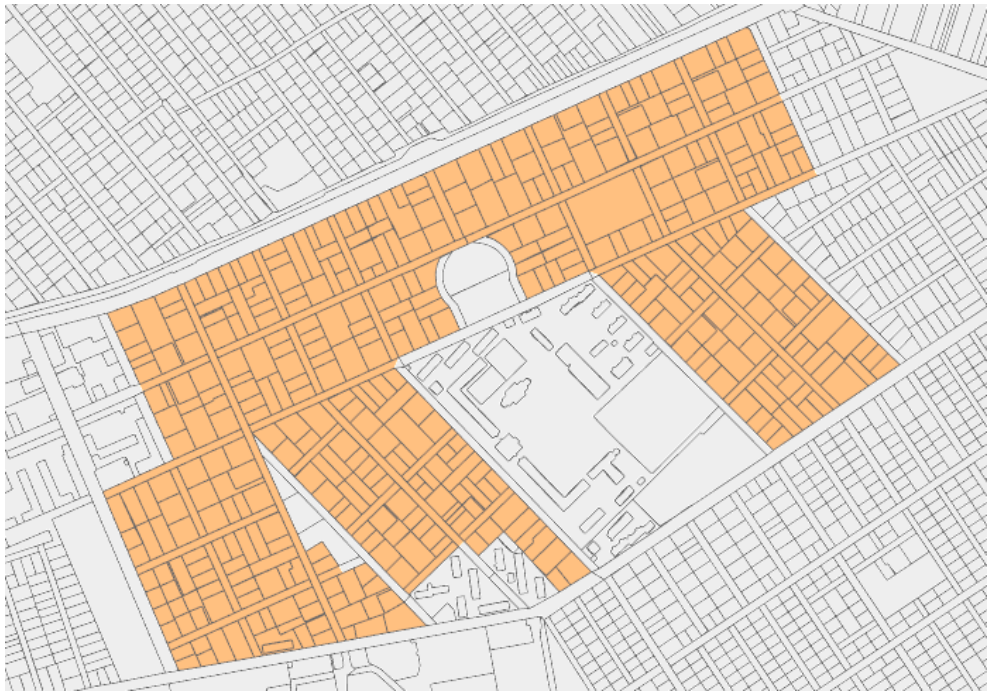

Kertvárosias magassággal beépült kisvárosias lakóterület
Forrás: FRSZ 3. melléklet

Ó-Mátyásföld területén az FRSZ 9.§ és 20.§ (2) bekezdések alapján a megengedett épületmagasság - a közhasználatú építményre vonatkozó magasság kivételével - legfeljebb 7,5 méter lehet.

[22] A táblázatban az 1., 3. és 4. sorszámmal ellátott területek.
[23] A táblázatban a 2. sorszámmal ellátott terület.

Egyes változással érintett, jellemzően új beépítésű terület
Forrás: FRSZ 3. melléklet

A repülőtér területe III. párkánymagassági kategóriával érintett terület.

A területen a megengedett legnagyobb párkánymagasság az egymással szemközt elhelyezkedő és átfedő utcai homlokzatok közötti távolság és az 1,25-ös érték szorzata, ha a KÉSZ-ben

a) beépítési mód zártsorúan kerül meghatározásra, és
b) a jellemző beépítési magasság a 12,5 métert meghaladja, de az épület nem magasépület.

Az FRSZ 8.§ előírásai alapján a repülőtér területén a következő magassági korlátozás él:

- Az épület építményrészei nem nyúlhatnak túl - a következő pontban foglalt eltérésekkel - a megengedett legnagyobb párkánymagasság meghatározásánál figyelembe vett felső metszésvonaltól
  a) a telek irányába emelkedő legfeljebb 60 fokos ferde síkon, és
  b) e metszésvonal felett 7,0 méteres távolságban lévő vízszintes síkon (a továbbiakban együtt: magassági síkok).
- A magassági síkok fölé emelkedő épületrészek esetében
  a) nem falazott kémény, vagy szellőző a magassági síkokon való túlnyúlása nem lehet nagyobb 2,0 méternél, a műszakilag szükségessé váló kéménymagasítást is beleértve,
  b) tetőfelépítmény legfeljebb 3,0 méterrel lehet magasabb a vízszintes magassági síknál,
  c) torony, kupola, egyéb építészeti hangsúlyt képező épületrész, épületdísz, tetődísz legfeljebb 3,0 méterrel lehet magasabb a vízszintes magassági síknál és az épület utcai homlokzathosszának legfeljebb harmadán alkalmazható.

Megvalósult elemek

A TSZT 2015-ben jelölt változással érintett területek közül csupán néhány valósult meg. Ennek oka valószínűsíthetően, hogy a szerkezeti terv készítése óta csupán két év telt el.

Kivágat a korábbi tervből, helyszín	Fejlesztési szándék	Jelenlegi állapot, a fejlesztés megvalósult-e?
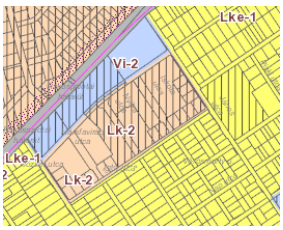	Intenzív szabadon álló társasházas lakóterület és hozzá kapcsolódóan intézményi vegyes területek kiépítése.	 A fejlesztés megvalósítása megkezdődött a Hársfavirág utca mentén, de a TSZT 2015-ben jelölt változással érintett terület 2015 óta nem épült be. A területre KSZT készült.

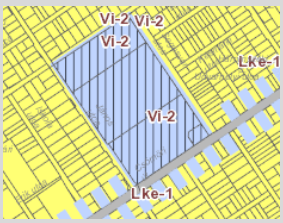	Az intézményi tömb intenzitásának növelése, további sport és rekreációs funkciójú intézmények elhelyezése.	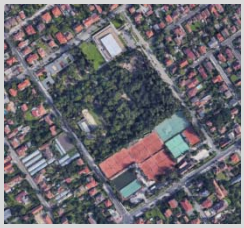	✓ A területen a közelmúltban uszoda épült, az óvoda épülete is felújításra került és a kerület egyik legnagyobb játszóterét alakították ki a Segesvári utca mentén. A területen némi funkcióbővülés történt, de jelentős a változás. A területre hatályos KSZT van érvényben.
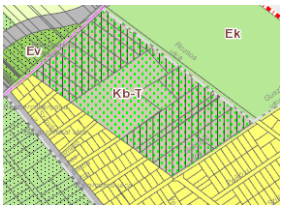	A temető bővítése a meglévő temetőterület két oldalán fekvő beépítetlen területek irányában.		✗ A temetőbővítés nem kezdődött meg, az erdősült temető környezetében parlagterületek helyezkednek el.
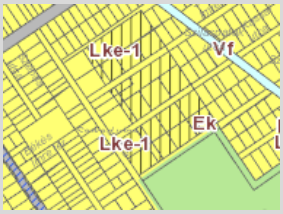	A kerület belső eddig be nem épült tartalékterületén kertvárosias lakóterületek bővítése.		✗ A terület beépülése egyelőre nem kezdődött meg, csupán a telkek kiparcellázása történt meg.
	Az alulhasznosított egykori IKARUS üzem és a szomszédos területek kihasználtságának fokozása, az alulhasznosított területek gazdaságosabb hasznosítása.		✗ A területen több telephely üzemel, jelentősebb beruházás azonban nem történt a közelmúltban a területen. A terület nagy részére hatályos KSZT van érvényben.
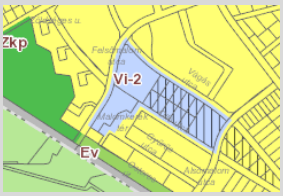	Alközpont funkciójú vegyes területek kijelölése, intézmények és lakóterületek számára.		✓ A terület nagyrészt beépült elsősorban lakó funkciójú épületekkel és bölcsődével. A területre KSZT van érvényben.
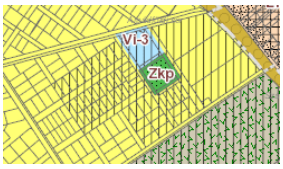	A kerület belső tartalékterületeinek felhasználásával további lakóterületek kiépülése helyi vegyes funkciójú alközpont és zöldterület létrehozásával.		✓ A tervezett lakóterületek beépülése nagyrészt megtörtént, a zöldterület kialakításra került, az intézményi terület beépülése azonban még nem kezdődött meg. A területre hatályos KSZT van érvényben.
	A kertvárosias lakóterületek bővítése közvetlenül a beépült területekhez csatlakozó, közművekkel ellátott területen.	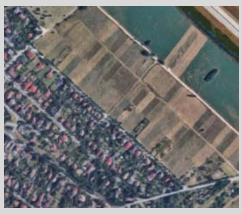	✗ A terület beépítése egyelőre nem kezdődött meg, azonban a területre hatályos KSZT van érvényben.
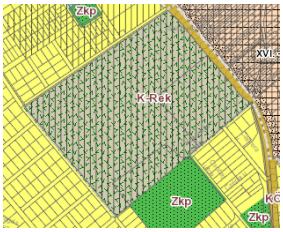	A felhagyott Csobaj-bánya területén rekreációs funkció létrehozása, a környező lakóterületek kiszolgálására.		✗ ▷ A bánya területén fejlesztés egyelőre nem történt, a terület fokozatosan beerdősülő parlagterület. A Bányafelügyelet adatszolgáltatása alapján a terület, a bányatelek jelenleg tájrendezés alatt áll.

	A cinkotai temető mellett elterülő szántóterületek a temető bővítése számára tartalék területként szolgálnak.		A temető területe egyelőre rendelkezik belső tartalékkal, a bővítési területen egyelőre nem történt fejlesztés.
	A repülőtér és a lakóterületek közötti beépítetlen területeken intenzív, kisvárosias lakóterületi fejlesztés intézményi kiegészítő funkcióval		A területen fejlesztés nem történt, a gyepes parlagterületek jelenleg kihasználatlanok. A területre hatályos KSZT van érvényben.
	A repülőtér alul hasznosított, gyepes-parlagos területének hasznosítása vegyes intézményi funkcióval.		A területen fejlesztés egyelőre nem történt, a területre hatályos KSZT van érvényben.
	A Bökényföldi út mentén a meglévő gazdasági területek szomszédságában a gazdasági tevékenység bővítése érdekében tartalékterületek biztosítása		A fejlesztése egyelőre nem folytatódott 2015 óta, de a nagy hozzáadott értéket produkáló gazdaság erősítése a kerület fejlesztési elképzeléseinek részét képzi. A terület nagy részére hatályos KSZT van érvényben.

Kertvárosias környezetben intézményi területek irányadó meghatározása

A TSZT 2015 a különösebb szerepkörrel nem rendelkező lokális központok számára lehetőséget teremt azon területeken, ahol a környező területfelhasználás nem indokolja a központi kategóriához tartozó sűrűséget, de a lakóterület jellemzői alacsony sűrűséget mutatnak. Szimbólummal (kék csíkozással) történő jelölés teszi lehetővé a kerületi szabályozás során a részletek kidolgozását és megfelelő övezetek kialakítását. A majdani KÉSZ-ben tehát ezen területeken intézményi építési övezet jelölhető ki a kertvárosias lakóterület területfelhasználási egységen belül.

Ezek a területek:
- Körvasút sor mente (a közterület szélesítése utáni sávban),
- Csömöri út mente a Damjanich utcáig (mindkét oldalon),
- Rákosi út a Batthyányi utca és az Ilona utca közötti szakaszon (mindkét oldalon),
- Polgármester Hivatal környezete,
- Veres Péter út Borotvás utcáig tartó szakasza (déli oldalon),
- Veres Péter út Foszlány utca és a Vidámvásár utca közötti szakasza (déli oldalon),
- Thököly út Veres Péter úthoz csatlakozó szakaszán (mindkét oldalon).

Beépítési sűrűség[24]

Területfelhasználási egység		bs	bsá	bsp
Nagyvárosias, jellemzően szabadonálló jellegű lakóterület	**Ln-3**	1,5 - 4,25	1,0 - 3,0	0,5 - 1,25
Nagyvárosias telepszerű lakóterület	**Ln-T**	1,0 - 3,0	0,5 - 2,5	0,5
Kisvárosias, jellemzően szabadonálló jellegű lakóterület	**Lk-2**	0,75 - 2,25	0,5 - 1,5	0,25 - 0,75
Kisvárosias, telepszerű lakóterület	**Lk-T**	0,9 - 2,0	0,4 - 1,5	0,5

[24] Beépítési sűrűség: a területfelhasználási egységek területén elhelyezhető épületek valamennyi építményszintjének összesített bruttó alapterülete és a területfelhasználási egységeknek a köztük lévő, településszerkezetet nem meghatározó közterületek területével növelt területének viszonyszáma.

Kertvárosias, intenzív beépítésű lakóterület	**Lke-1**	0,8	0,6	0,2
Kiemelt jelentőségű helyi központ területe	**Vt-H**	1,25 - 5,75	0,75 - 4,0	0,5 - 1,75
Intézményi, jellemzően szabadonálló jellegű terület	**Vi-2**	0,75 - 4,25	0,5 - 3,0	0,25 - 1,25
Intézményi, helyi lakosság alapellátását biztosító terület	**Vi-3**	0,75 - 2,0	0,5 - 1,5	0,25 - 0,5
Gazdasági, jellemzően kereskedelmi, szolgáltató terület	**Gksz-1**	1,0 - 2,0	1,0 - 2,0	-
Gazdasági, jellemzően raktározást, termelést szolgáló terület	**Gksz-2**	1,0 - 2,0	1,0 - 2,0	-
Nagykiterjedésű rekreációs és szabadidős terület	**K-Rek**	0,5 - 2,0	0,25 - 1,5	0,25 - 0,5
Honvédelmi, katonai és nemzetbiztonsági célra szolgáló terület	**K-Hon**	0,5 - 5,5	0,25 - 4,5	0,25 - 1,0
Közlekedéshez kapcsolódó épületek elhelyezésére szolgáló terület	**K-Közl**	1,5 - 2,0	1,5 - 20,	-
Temető területe	**K-T**	0,25	0,25	-
Vízkezelési területek	**K-Vke**	0,5	0,5	-

A TSZT 2015 a beépítési sűrűségi értékeket úgy állapítja meg, hogy a jellemzően pinceszinti – korábban nem beszámító – lakossági tárolók területét is figyelembe veszi az érték meghatározásakor, továbbá a parkolást célzó garázsterületekre is a területfelhasználási kategóriának megfelelő többletértéket számol.

Annak érdekében, hogy a parkolási célú szintterület többletértéke csak parkolásra, tehát garázsok létesítésére legyen felhasználható, a beépítési sűrűség értéke két tényezőből áll, vagyis a **beépítési sűrűség (bs)** térképen jelölt értéke

- a területfelhasználási kategória szerint **általánosan elhelyezhető funkciók (bsá)** értékből és
- a kizárólag épületen belül elhelyezett **parkoló férőhelyek számára igénybe vehető (bsp)** értékből tevődik össze.

Az egyes területfelhasználási egységek konkrét (területre vonatkozó) beépítési sűrűségét - melyet a majdani KÉSZ készítése során figyelembe kell venni - az FRSZ 1. melléklete "a területfelhasználási egységek beépítési sűrűsége és az infrastruktúra elemek" című, M=1:10.000 méretarányú tervlap-sorozat tartalmazza.

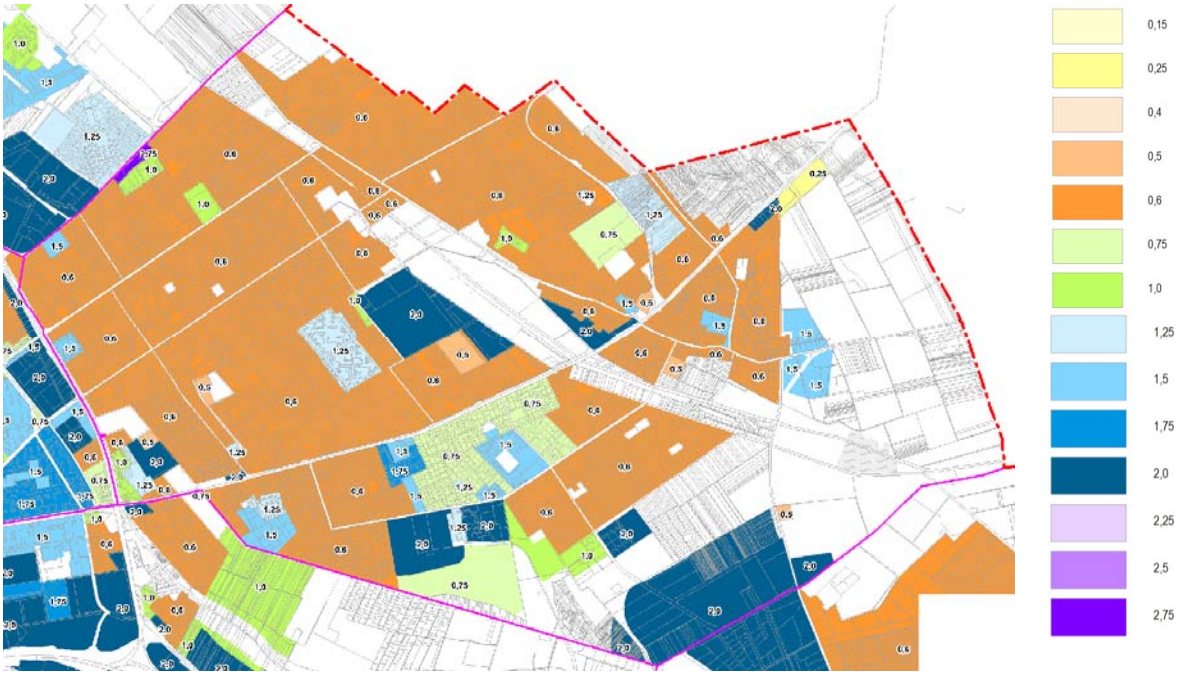

Beépítési sűrűség jelenlegi bsá értéke a XVI. kerületben

Forrás: FRSZ 1. számú melléklete

Az FRSZ-ben meghatározott legmagasabb – a XVI. kerületben található – általánosan elhelyezhető funkciókra vonatkozó beépítési sűrűség érték: 2,75.
A TSZT 2015 alátámasztó munkarésze bemutatja a valós, jelenlegi (2015-ös) beépítettségi állapot szerinti bsá értéket.

Beépítési sűrűség jelenlegi bsá értéke
Forrás: TSZT 2015, Alátámasztó munkarész

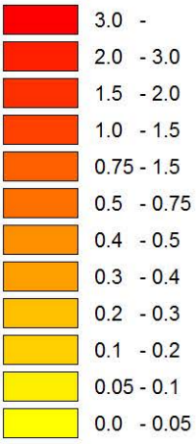

A valós, jelenlegi (2015-ös) beépítettségi állapot szerinti bsá érték és a fővárosi terveszköz által szabályozott bsá érték közötti különbség mutatja meg a lehetséges fejlesztési potenciált a területfelhasználási egységek területén.

A területfelhasználási egységek fejlesztési potenciálja (bsá érték lehetséges növekménye)
Forrás: TSZT 2015, Alátámasztó munkarész

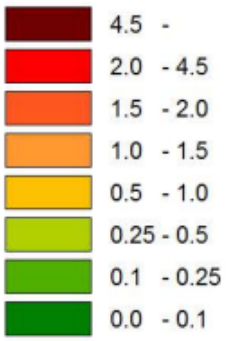

2.4.3. A SZOMSZÉDOS KERÜLETEK, TELEPÜLÉSEK HATÁLYOS TELEPÜLÉSSZERKEZETI TERVEINEK A KERÜLET FEJLESZTÉSÉT BEFOLYÁSOLÓ MEGÁLLAPÍTÁSAI

A kerület fővároson belüli a szomszédjaira is Budapest főváros településszerkezeti terve (a TSZT 2015) vonatkozik.

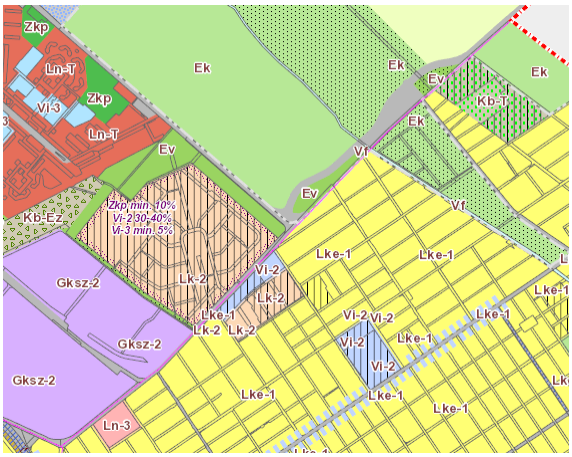

A XVI. kerület északi határán az újpalotai lakóteleptől délre kisvárosias lakóterület területfelhasználás került meghatározásra a XV. kerület részét képező, jelenleg beépítetlen gyepes területen. A szomszédos, változással érintett terület a XVI. kerület szintén változással érintett területével találkozik.

A jelenlegi állapothoz képest a területek beépülése a célforgalom megnövekedésével jár.

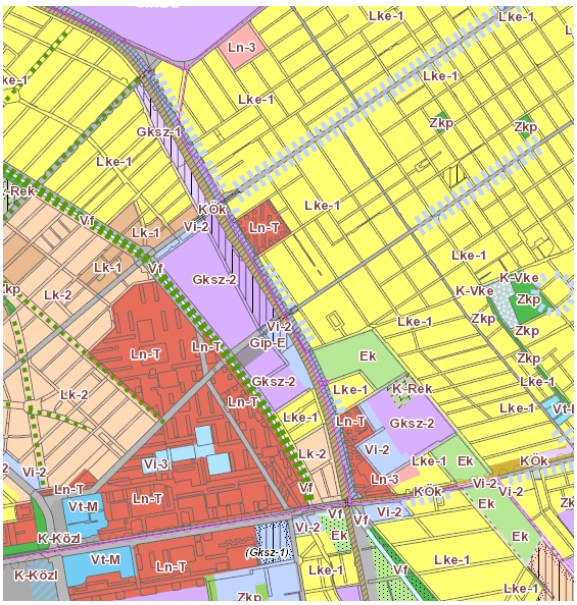

A Körvasút sor zuglói oldalán (XIV. kerületben) jelentős változással érintett terület húzódik, a TSZT 2015 a területen kereskedelmi, szolgáltató, illetve raktározásra és termelésre szolgáló gazdasági terület területfelhasználást jelöl. Zuglóban, az Egyenes utca mentén intézményi területet jelölt, ahol az elmúlt években az ún. Panoráma lakópark épült.

Zuglóban a vasút menti területek további beépülése azt eredményezi, hogy továbbra is a XVI. kerület területén tervezett a közlekedési folyosó (körút) megvalósítása. A már megvalósult és a TSZT 2015-ben jelölt változások azt eredményezik, hogy a kiépülő közút terhét jórészt a XVI. kerület viseli.

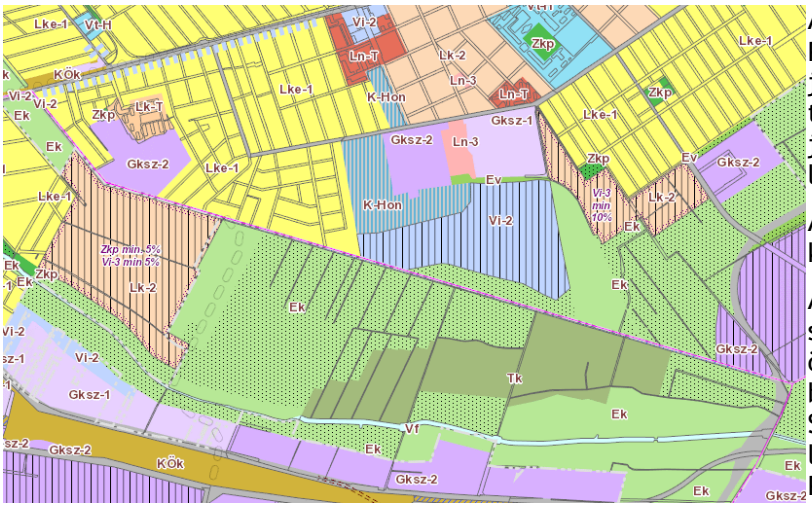

A kerület délnyugati határán, a Pesti határút mentén a TSZT 2015 jelentős változással érintett területeket jelöl, kisvárosias, jellemzően szabadonálló jellegű lakóterület területfelhasználással.

A terület többi részén tervezett közjóléti erdőterületet jelöl.

A tervezett területfelhasználás a szomszédos területek funkciójával összhangban van. A lakóterület beépülésével a Pesti határút, a Sárgarózsa utca és a XVI. kerület lakóutcáinak – melyek a Veres Péter útra kivezetnek - forgalma növekedhet.

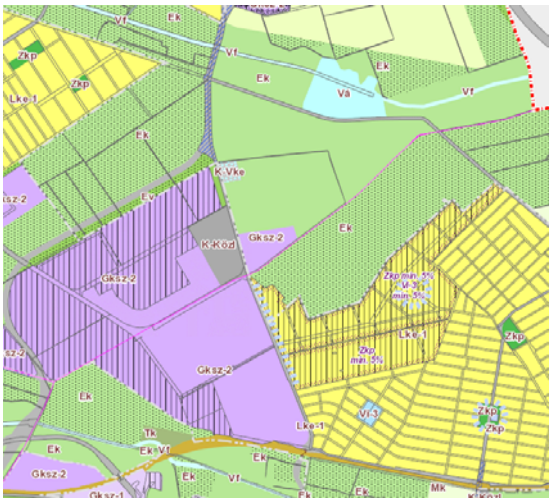

Fővároson belüli szomszédos területfelhasználás, szerkezeti terv

Forrás: TSZT 2015

A Rákosligeti határút mentén a TSZT 2015 további gazdasági területeket jelöl a jelenleg meglévők mellett, illetve a Cinkotai út keleti oldalán a lakóterületekhez kapcsolódóan a mezőgazdasági területeket hosszú távon intenzív beépítésű kertvárosias lakóterületként jelöli.

A kertvárosias lakóterület várhatóan a hozzá csatlakozó, már meglévő - XVII. kerületi - utcahálózatot követi, a gépjárműforgalom ott kerül elvezetésre.

A gazdasági területi fejlesztések a XVI. kerületen belül fekvő gazdasági fejlesztési területekkel összekapcsolódnak, így várhatóan a szomszédos kerület fejlesztése nem terheli jelentősen a Fejlődő Kertvárost.

A fővároson kívüli szomszédok területére az adott település szerkezeti terve vonatkozik.

Fővároson kívüli szomszédos területfelhasználás és a XVI. kerület területfelhasználási terve összerakva

Forrás: TSZT 2015 és Csömör TSZT, Kistarcsa TSZT

Csömör nyugati határán kertvárosias lakóterületek épültek rá a kerület határára, közvetlenül kapcsolódva Rákosszentmihály lakóterületi szövetéhez. Csömör periférikus lakóterületek területfelhasználási vonatkozásban nincsenek konfliktusban a kerület területfelhasználási rendjével, azonban ezeknek a lakóterületeknek nincsen kapcsolatuk Csömör központjával, így azok valószínűsíthetően a kerület intézményeit, szolgáltatásait használják ki.

Csömör településszerkezeti tervén három nyomvonalon is feltüntetésre került tervezett kerékpáros infrastruktúra nyomvonala, azonban ezek közül csupán egy kapcsolódik a kerületben tervezett kerékpárúthoz.

Csömör központi területeit és Kistarcsát a kerülettől az autópálya nyomvonala jelentősen elválasztja, így az autópálya-csomópont körül kiépülő gazdasági területek nincsenek közvetlen hatással a kerület területfelhasználásának rendjére. Kistarcsa településszerkezeti tervén jelölt vonalas infrastruktúra elemek összhangban vannak a kerület hálózataival.

Nagytarcsa területfelhasználási rendje illeszkedik a kerület területfelhasználásához, a vonalas infrastruktúra-elemek kapcsolódnak egymáshoz. Az M0 autóút Nagytarcsa menti területein gazdasági területfelhasználás jelölt, ahol már meg is valósultak a fejlesztések. A kerület és a település csatlakozásának északi részén mezőgazdasági területekkel csatlakoznak a kerülethez.[25]

[25] Nagytarcsa településszerkezeti terve a település honlapján nem található meg, így a megállapítások a helyi építési szabályzat alapján kerültek megállapításra.

2.4.4. KVSZ[26]

A fővárosi rendezési eszközökön túl a kerületi rendezési eszközök vonatkoznak a kerületre, melyek építésjogi előírásokat tartalmaz. A jelenlegi jogszabályi környezetben a **kerületi építési szabályzat (KÉSZ) a** „fővárosi kerületben az építés rendjét a helyi sajátosságoknak megfelelően megállapító és biztosító önkormányzati rendelet”**, mely a TSZT 2015-nek és az FRSZ-nek megfelelően készülhet.**

A Fejlődő Kertváros területére vonatkozó hatályos kerületi rendezési eszköz az új jogszabályi rendszerhez még nem igazodott, a TSZT 2015 és az FRSZ előtti terveken, valamint a korábbi jogszabályi környezeten alapul. A **hatályos kerületi rendezési eszköz** az Eljr. 46. § (1) bekezdése alapján csupán **2018. december 31-ig alkalmazhatók.**

A KVSZ általános felépítése

A KVSZ rendelete szöveges előírásokból és mellékletekből áll. A KVSZ mellékletét képezi a közigazgatási területet lefedő övezeti terv, a városképi jelentőségű épületek és építmények listája, a hatályos szabályozási tervek területi lehatárolásának szöveges és térképi lehatárolása, valamint a részterületekre vonatkozó, részletes szabályozást tartalmazó szabályozási tervek és azok önálló előírásai.

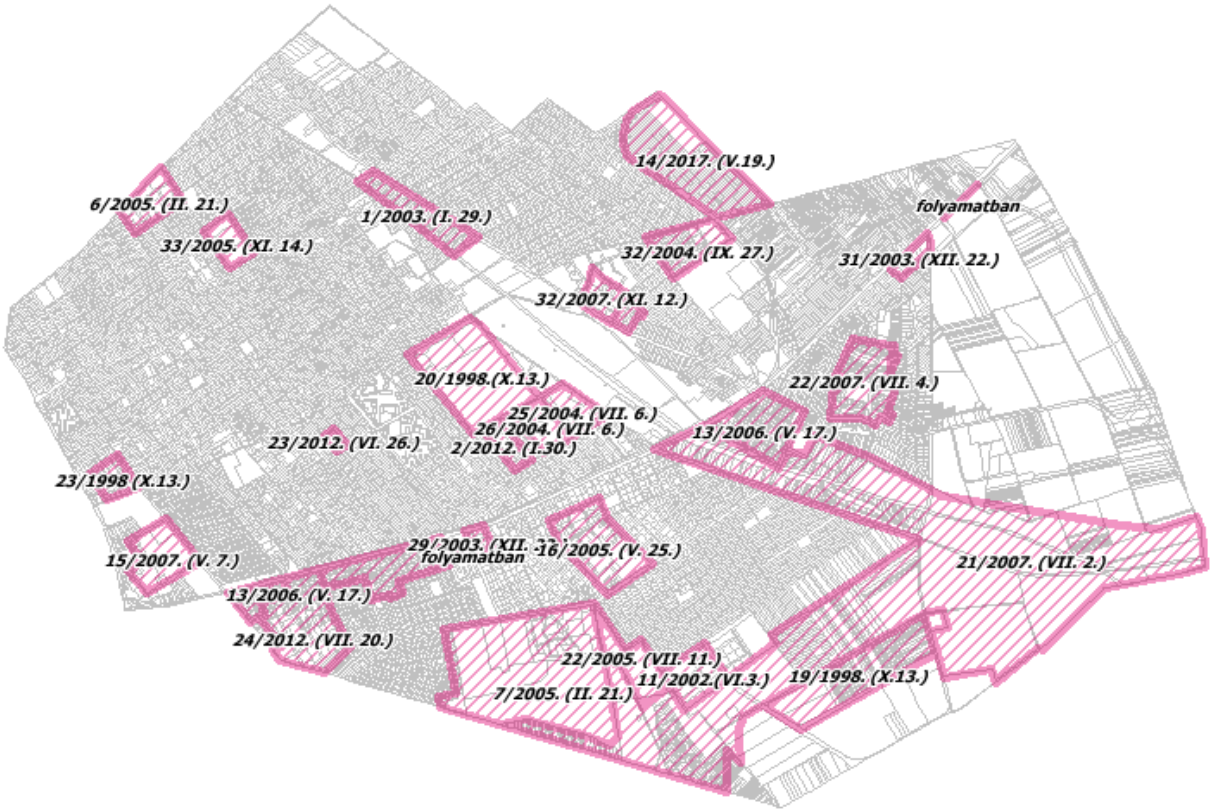

A KVSZ mellékletét képező szabályozási tervek területe és jóváhagyási számuk

Forrás: saját szerkesztés a KVSZ 3. számú melléklete alapján

A hatályos beépítési paraméterek

A hatályos előírások alapján a gazdasági területeken lehet a legnagyobb szintterületet[27] beépíteni a kerületben. A legmagasabb előírt maximálisan megengedett szintterületi mutató[28] értéke 4,0 m^2/m^2.

[26] Többször módosított Budapest Főváros XVI. Kerületi Önkormányzat 30/2000. (VII. 14.) rendelete a Kerületi Városrendezési és Építési Szabályzatáról

[27] Szintterület: az összes építményszint bruttó alapterülete. A szintterület számítása során a bruttó alapterületbe nem kell beszámítani az erkély, a függőfolyosó, a tornác, a fedetlen terasz és udvar, a közterülethez csatlakozó árkád bruttó alapterületét.

[28] Szintterületi mutató: Az összes beépített bruttó szintterület és a telekterület hányadosa.

A kerületben a kertvárosias jelleg dominál, ezt a hatályos előírások is megerősítik, a beépítési paraméterek között csupán elszórtan találunk 0,6-nál magasabb megengedett szintterületi mutató értéket.

A lakóterületeken belül a kisvárosias, illetve a sűrűbb beépítéssel rendelkező új beépítésű építési övezetek, valamint a lakótelepek beépítési paramétere magasabb.

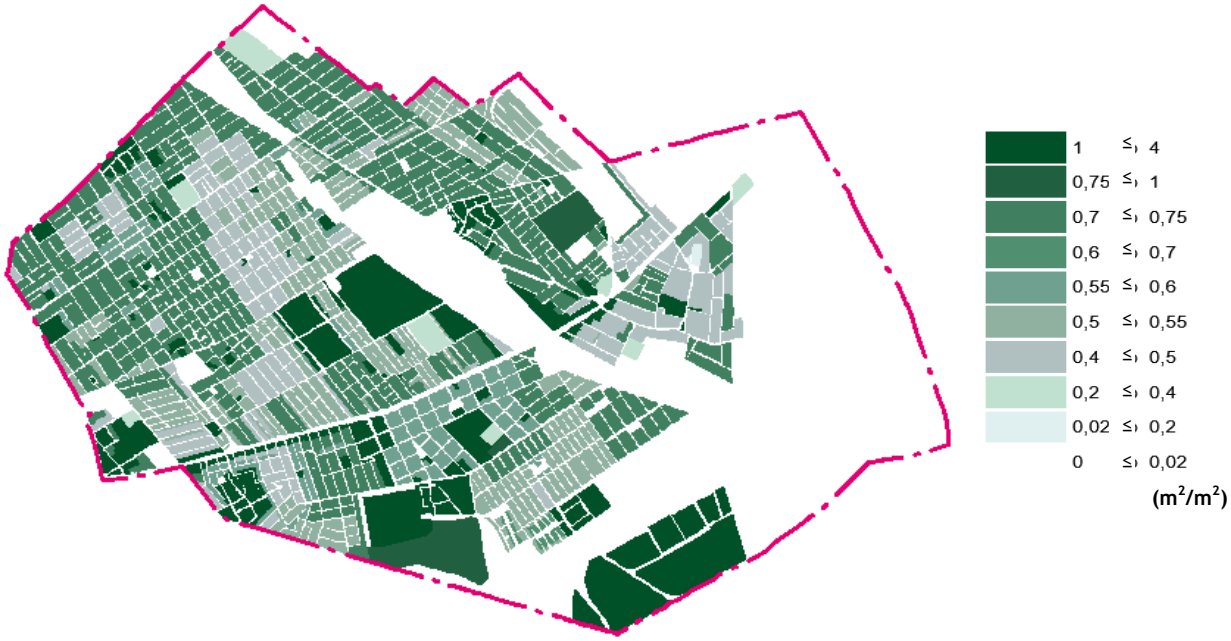

A KVSZ-ben meghatározott szintterületi mutató megengedett legnagyobb mértéke [29]

Forrás: hatályos KVSZ alapján saját szerkesztés

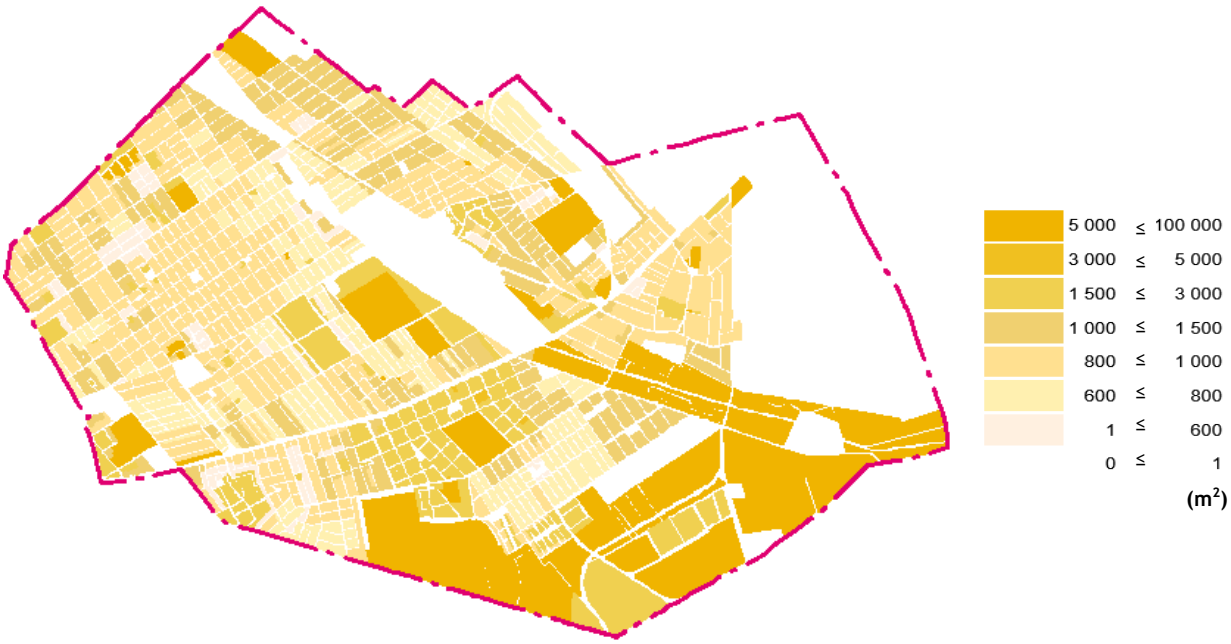

A KVSZ-ben meghatározott kialakítható legkisebb telekterület mértéke[30]

Forrás: hatályos KVSZ alapján saját szerkesztés

[29] A valóságban a hatályos előírástól nagyobb (a tényleges beépítettségből és a szintszám alapján becsült) szintterületi mutatóval rendelkező telkeket az érték- és problématérkép (V10) mutatja.

[30] Az előírt legkisebb kialakítható telekterülettől legalább kétszer akkora telkeket az érték- és problématérkép (V10) mutatja.

Az előírt, legkisebb kialakítható telekterület a telekstruktúra megtartását vagy éppen a változását irányozza elő. A kerületben jellemzően a szerkezet megtartása a fontos. A hatályos előírásnál legalább kétszer nagyobb telkek esetében a telekmegosztás lehetséges. Ezen területek esetében a KÉSZ készítése során egyedi megítélés szükséges, hogy a telekstruktúra változása kívánatos-e.

A kerület jellemzően kertvárosias jellegű, a hatályos legnagyobb beépíthetőség is ezt az adottságot mutatja, kevés a 30%-nál nagyobb mértékben beépíthető terület. Jellemzően azokon a területeken magasabb a beépíthetőség, ahol a szintterületi mutató maximális értéke is magasabb.

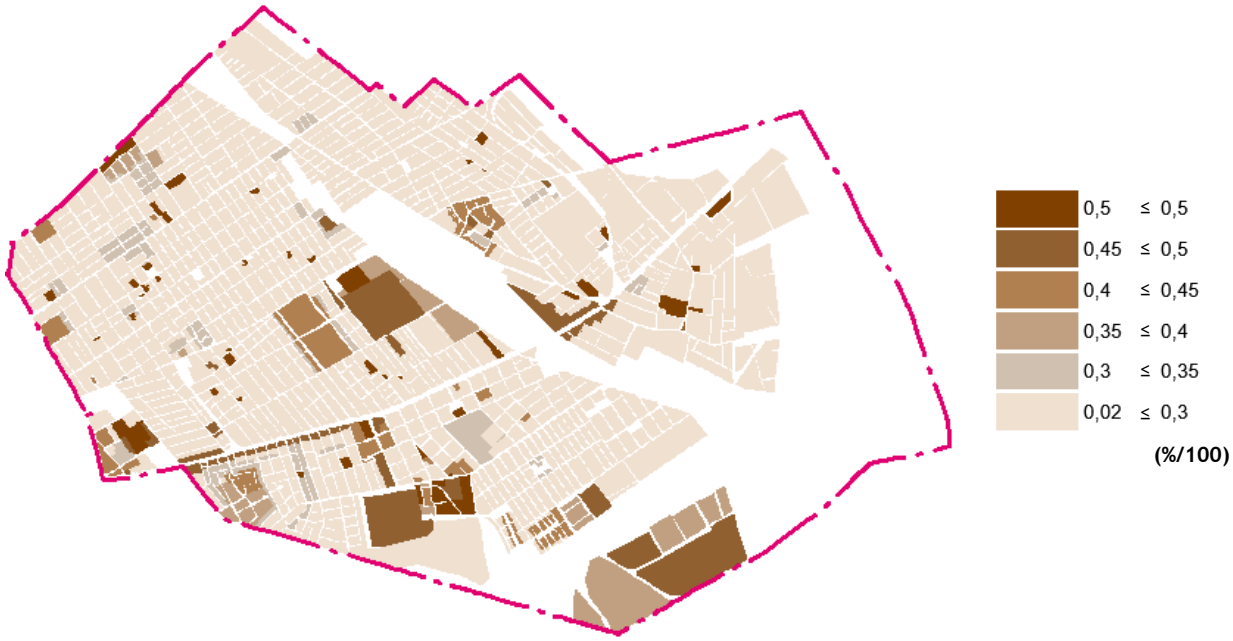

A KVSZ-ben meghatározott beépíthetőség megengedett legnagyobb mértéke

Forrás: hatályos KVSZ alapján saját szerkesztés

A kerület kertvárosias jellegének alapvető pillére a magas zöldfelületi arány. A hatályos KVSZ-ben szabályozott, telek zöldfelületének legkisebb mértéke is ezt a szemléletet tükrözi, igen kevés területen található előírt, minimum 30%-nál kisebb zöldfelületi érték.

Ahol az előírt zöldfelület legkisebb mértéke magas, ott az előírt beépíthetőség megengedett legnagyobb mértéke alacsony, jellemzően fordított arányosság áll fent a viszonyszámok között.

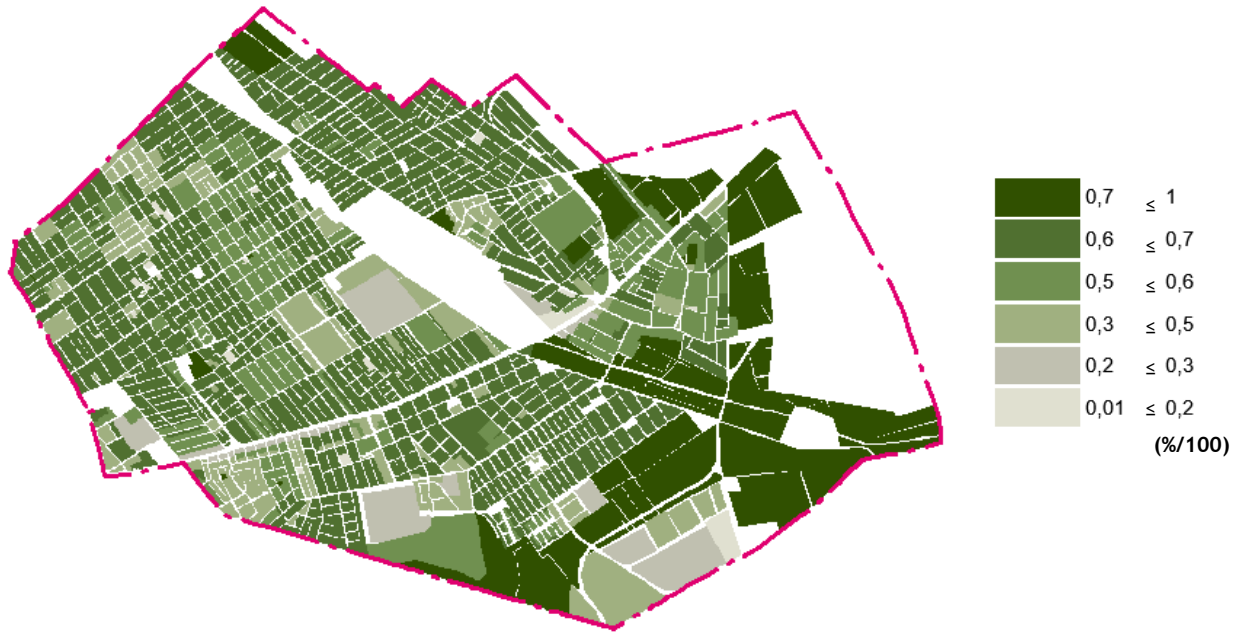

A KVSZ-ben meghatározott zöldfelület legkisebb mértéke

Forrás: hatályos KVSZ alapján saját szerkesztés

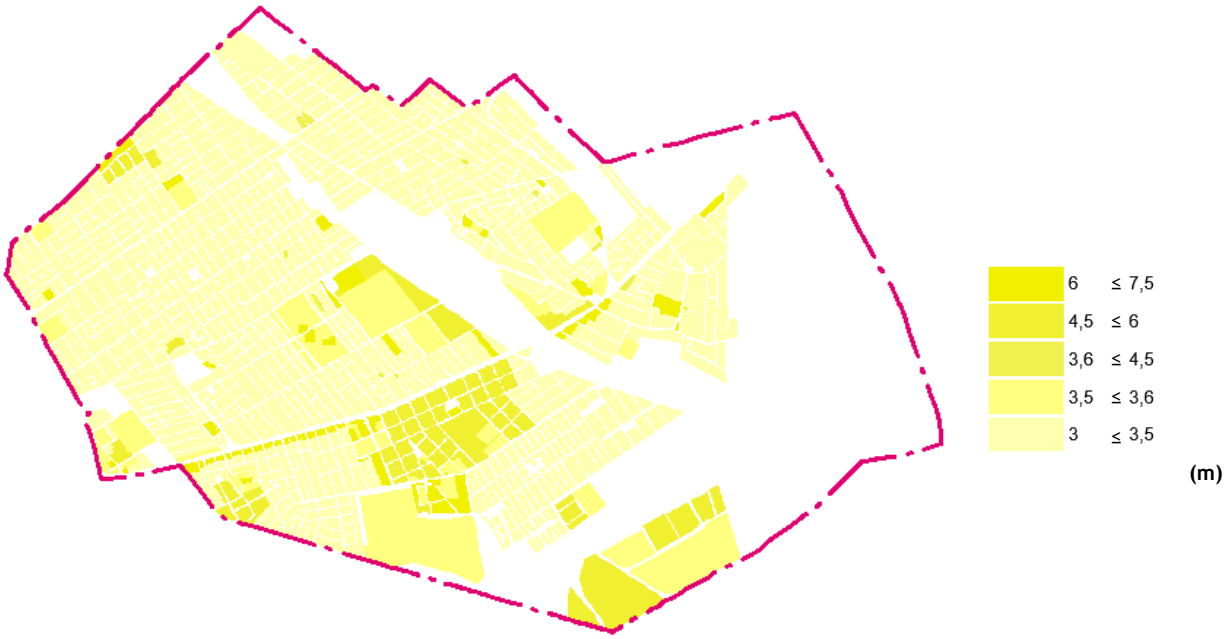

A KVSZ-ben meghatározott legkisebb építménymagasság mértéke

Forrás: hatályos KVSZ alapján saját szerkesztés

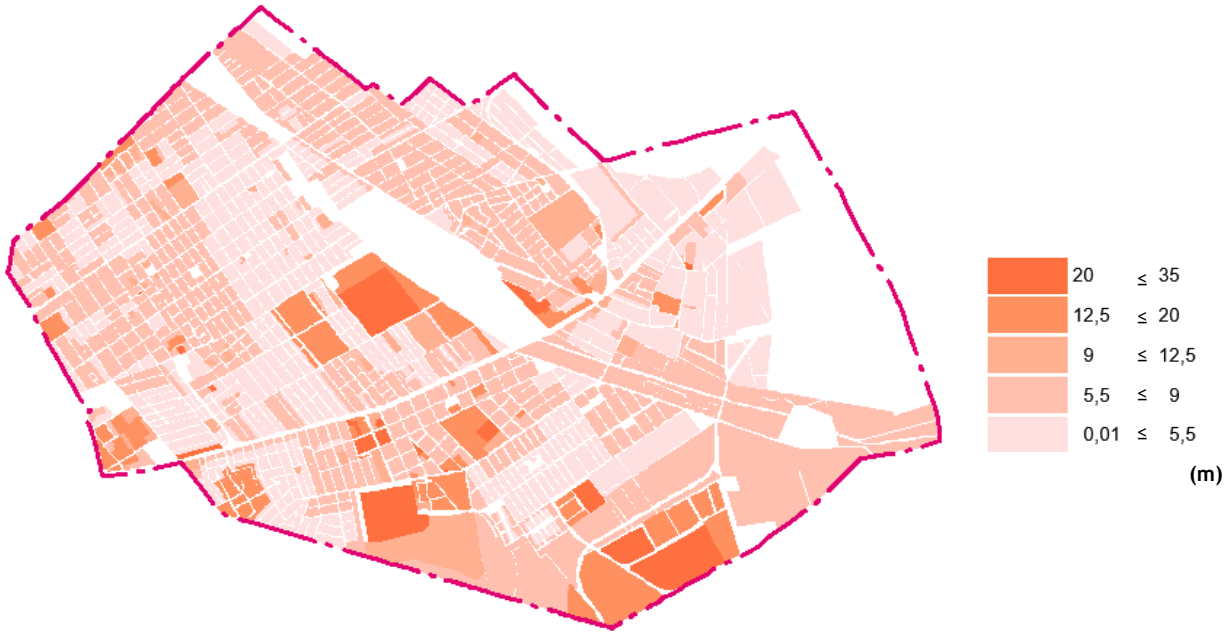

A KVSZ-ben meghatározott legkisebb építménymagasság mértéke

Forrás: hatályos KVSZ alapján saját szerkesztés

A jogszabályváltozások az építménymagasság fogalmát eltörölték, helyébe az épületmagasság[31] lépett. A korábbi építménymagasság és az épületmagasság fogalma hasonló, de számítási módjuk kissé eltér - változott, hogy mely homlokzati felületeket kell beszámítani -, így ugyanazon épület esetében elképzelhető, hogy az építménymagasság értéke eltér az épületmagasság értékétől (az épületmagasság magasabb értékkel rendelkezik).

A KÉSZ-ben a beépítési magasságon - az épületmagasság, a homlokzatmagasság és a párkánymagasság gyűjtőfogalmán - belül várhatóan az épületmagasság kerül szabályozásra.

[31] Épületmagasság („Ém”): az épület valamennyi, külső és belső, sík vagy kiterített íves homlokzati felülete összegének (F) valamennyi, e felületek vízszintesen mért hosszának összegével (L) való osztásából (F/L) eredő érték.

2.4.5. A HATÁLYOS TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZÖK ALAPJÁN A KERÜLET IGÉNYBE VEHETŐSÉGE

A majdani KÉSZ készítésekor a fővárosi településrendezési eszközök (TSZT 2015, FRSZ) által meghatározott beépítési sűrűségnek meg kell felelni.

Az FRSZ által biztosított maximális igénybevétel összehasonlítására a beépített, illetve a beépíthető összes bruttó szintterület alkalmas, melynek a telekre vonatkoztatott mutatószáma a szintterületi mutató. Ha az összes bruttó beépített területet a telek területén „kiterítjük", megmutatja a területek terheltségét.

A kerület igénybevehetősége a KVSZ-ben meghatározott szintterületi mutató és az FRSZ-ben meghatározott beépítési sűrűségből számított átlag szintterületi mutató különbözete alapján

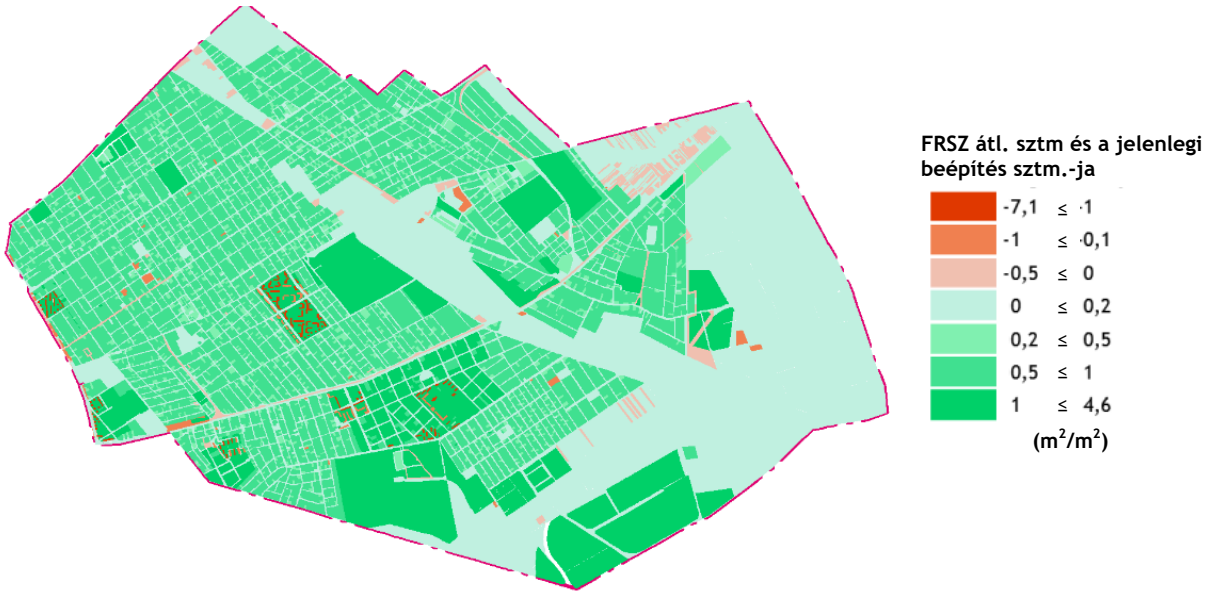

A kerület igénybevehetősége a valóságban kialakult beépítés[32] és az FRSZ-ben meghatározott beépítési sűrűségből számított átlag szintterületi mutató különbözete alapján

A fővárosi terveszközök által meghatározott területfelhasználási egységen belül a KÉSZ határozhat meg eltérő hangsúlyokat az egyes építési övezetekben, de összességében a bruttó összes beépíthető szintterület nem haladhatja meg azt. Ennek megfelelően egy területfelhasználási egységen belül lehet cizellálni, „súlyozni" a szintterületi mutató értékét.

[32] A kerület jelenlegi (valós) igénybevételét, a beépítési intenzitást (a becsült szintterületi mutató alapján) a V6 jelű tervlap mutatja.

A fővárosi terveszközben meghatározott beépítési sűrűség alapján számított, telkekre vetített átlag szintterületi mutató néhol kisebb, mint a KVSZ-ben meghatározott szintterületi mutató megengedett legnagyobb mértéke, vagy a valóságban meglévő beépítés nagyobb a megengedettnél. Ezen „anomáliákat” tekinti át az alábbi táblázat területenként.

A KVSZ és az FRSZ által meghatározott értékek közti különbség „típusa”		Eltérés mértéke(m^2/m^2)	Eltérés oka, kezelési lehetősége
Úszótelkek	Ládzsa utcai lakótelep, centenáriumi lakótelep, Egyenes utcai lakótelep, Szent Korona Lakótelep, Mátyásföld központ lakótelepei,	Mátyásföld esetén jelentős, (-1,1) Egyenes utcai ltp esetében közepes (-0,33), többi esetben apró (-0,03-0,14)	Úszótelkek méretéből és magas beépítettségéből adódik. A KÉSZ készítésekor kezelhető.
KVSZ-ben építési övezetbe sorolt közterületek, melyek az FRSZ-ben közterületként szereplenek	Ládzsa utca, Cinkotai strand mellett	jelentős!	A KÉSZ készítésekor kezelhető.
Az FRSZ-ben közlekedési területbe (KÖu-ba, KÖk-be) sorolt telek(rész)	Körvasút sor mentén, HÉV területek (nagyicce, HÉV remiz, cinkotai strand melletti ter)	jelentős!	A KÉSZ készítése során az FRSZ-nek meg kell felelni, KÖu/KÖk területbe kell sorolni ezen területeket.
Ún. kertvárosias környezetben intézményi területek irányadó meghatározásával érintett területek	Szabadföld út menti teleksor, Szent-Györgyi Albert iskola, Veres Péter út menti teleksor	-0,72	A KÉSZ készítésekor kezelhető.[33]
KVSZ sztm>FRSZ átl. sztm: területfelhasználási egységen belül „súlyozható” a területfelhasználási egység kiterjedése miatt	Demeter utca menti gazdasági területek (Lke-1), Csobaj utca és HÉV közötti terület, Ostoros-Bóbitás lakótelep, Ostoros út menti óvoda, cinkotai kat. Templom, Árpádföldi intézmények (Iskola, templom, bölcsöde), Móra Ferenc iskola, Ikarus-gyár, Ikarus művház, Önkormányzat területe, Sashalom u. - homokdomb u., János utca metni gadasági ter; rákosszentmihályi uszoda, Rákosszentmihály és sashalom intézményei, Kerepesi-Egyenes u. sarkán autókereskedés, Cziráki utca lakótelep, Mátyásföld központ (Vi) és egyéb intézményei (Lke-1), Újszász utcai Ln, Bökényföldi út menti Gksz, Autóbuszgarázs körüli Gksz	Változó, egyedi számítás szükséges a sztm értékek egyensúlyáról	
KVSZ sztm >FRSZ átl. sztm és területfelhasználási egységen belül nem „súlyozható” az összes beépíthető bruttó szintterület, de a valóságban nincs akkora beépítés	Locsoló utca menti terület (Vi), cinkotai evangélikus templom kertje, Szerb Antal gimnázium, cinkotai HÉV remiz mögött lévő gazdasági ter; Rákosszentmihályi temető, Nagyicce sor gazdasági ter; Reptér melletti Gksz és honvédségi terület	1, vagy alatta	A KÉSZ készítése során az FRSZ-nek meg kell felelni.
KVSZ sztm >FRSZ átl. sztm és területfelhasználási egységen belül nem „súlyozható” az összes beépíthető bruttó szintterület, és a valóságban is beépült a terület	Nagyicce-sor Hév terület	3	A KÉSZ készítése során az FRSZ-nek meg kell felelni.

A valós beépítés és az FRSZ által meghatározott értékek közti különbség „típusa”		Eltérés mértéke (m^2/m^2)
Úszótelkek	lakótelepeken	nagyobb
Közlekedési területek	HÉV területek, néhány közút	kicsi
Beépítésre nem szánt területek	erdő, mezőgazdasági területen, közparkban, különleges területen	kicsi
Elszórtan fekvő „egyedi túlépítések”	néhány intézmény és lakótelkek	általában kicsi, max. 0,1-0,2 (1-2 helyen 0,5) körüli

[33] Az FRSZ 4.§ (7): "Kertvárosias környezetben intézményi területek irányadó meghatározása" jelöléssel ellátott területeken a kerületi településrendezési eszközben lehatárolt területre vonatkozóan a bs értéke legfeljebb 1,6 (bsá 1,2+bsp 0,4).

3. AZ ÖNKORMÁNYZAT GAZDÁLKODÁSA, TELEPÜLÉSÜZEMELTETÉS

Budapest XVI. kerületében a költségvetési egyensúly a megalapozott, felelős, tervszerű gazdálkodásnak köszönhetően az elmúlt években biztosított volt. A kerület 2015 és 2019 közötti időszakra meghatározott gazdasági programjában foglaltak szerint az Önkormányzat alapelve, hogy a működésre megszerzett bevételeket működésre, míg a fejlesztésre megszerzett bevételeket fejlesztésre fordítja. Az elmúlt időszak költségvetéseit áttekintve elmondható, hogy a legjelentősebb kiadási tétel az önkormányzati intézményrendszer fenntartása. Az önkormányzat felhalmozási, felújítási kiadásai a rendelkezésre álló forrásokhoz igazítva ütemezhetők, de a működési kiadások évről-évre, fokozatosan jelentkeznek.

A fokozatosan szűkülő pályázati források következtében az önkormányzat saját bevételei, elsősorban a helyi adókból származó bevételek felértékelődnek. A kerület adósságállománnyal nem rendelkezik, adósságot keletkeztető ügyletet nem tervez, célja az önkormányzat likviditásának megőrzése.

Budapest Főváros XVI. kerület Önkormányzatának az Önkormányzat 2016. évi költségvetésének zárszámadásáról szóló 10/2017. (V. 19.) önkormányzati rendelete a kerület *2016. évi költségvetés*ét az alábbiak szerint állapította meg:

Működési célú bevételek és kiadások mérlege			
BEVÉTELEK		**KIADÁSOK**	
Önkormányzat működési támogatásai	2 055 578	Személyi juttatások	3 473 260
Működési célú támogatások államháztartáson belülről	1 211 175	Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó	1 005 056
Közhatalmi bevételek	5 494 123	Dologi kiadások	3 173 706
Működési célú átvett pénzeszközök	28 927	Ellátottak pénzbeli juttatásai	67 009
Működési bevételek	1 175 357	Egyéb működési célú kiadások	323 626
Költségvetési bevételek összesen	**9 965 160**	**Költségvetési kiadások összesen**	**8 042 657**
Hiány belső finanszírozásának bevételei	14 891 572	Pénzeszközök lekötött betétként elhelyezése	14 520 463
Működési célú finanszírozási bevételek összesen	14 891 572	Működési célú finanszírozási kiadások összesen	14 520 463
BEVÉTEL ÖSSZESEN	**14 891 572**	**KIADÁSOK ÖSSZESEN**	**14 520 463**
Költségvetési hiány	**0**	Költségvetési többlet	1 922 503
Felhalmozási célú bevételek és kiadások mérlege			
BEVÉTELEK		**KIADÁSOK**	
Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről	401 086	Beruházások	2 402 743
Felhalmozási bevételek	321 586	Felújítások	1 164 785
Felhalmozási célú átvett pénzeszközök átvétele	127 911	Egyéb felhalmozási kiadások	42 433
Egyéb felhalmozási célú bevételek	114 683	Tartalékok	662 275
Költségvetési bevételek összesen	**850 583**	**Költségvetési kiadások összesen**	**4 272 236**
Költségvetési maradvány igénybevétele	1 581 399		
Felhalmozási célú finanszírozási bevételek összesen	2 583 302	Felhalmozási célú finanszírozási kiadások összesen	0
BEVÉTEL ÖSSZESEN	**3 433 885**	**KIADÁSOK ÖSSZESEN**	**4 272 236**
Költségvetési hiány	1 827 735	Költségvetési többlet	0

Adatok forrása: Önkormányzati adatszolgáltatás

A költségvetési adatsorok alapján megállapítható, hogy a működési költségek adják ki a kerület költségvetésnek legnagyobb részét. A felhalmozási célú kiadások jelentős részét a beruházások és felújítások teszik ki.

3.1. ÖNKORMÁNYZATI TULAJDONKATASZTER

A kerület 2015 és 2019 közötti időszakra meghatározott gazdasági programjában szereplő ingatlanvagyon állomány - a gazdasági programban foglaltak szerint - (3841 db ingatlan, ebből 770 db forgalomképes, összesen 35 450 millió forint értékben) a frissebb önkormányzati adatszolgáltatásban szereplőtől jelentősen eltér (1697 db ingatlan).

A gazdasági program a vagyongazdálkodással kapcsolatban megállapítja, hogy az önkormányzat bérlakásainak állományi összetétele javulóban van annak ellenére, hogy a lakásszám csökken. Az önkormányzati tulajdonú lakások értékesítésből befolyó bevételt bérlakások vásárlására fordítja. Az önkormányzat növelni szándékozza a bérlakás állományon belül a költségelvű bérlakások számát.

Célja az építési telkek értékesítése magasabb áron, közművesített építési telekként, illetve a nem lakáscélú helyiségek piaci alapú hasznosítása.

Az ingatlanvagyon kataszter adatai alapján a kerület ingatlanjainak túlnyomó többségét az utak közterületek, közparkok teszik ki, melyek nem forgalomképesek. A kerület ingatlanjainak nagyságrendileg egynegyede építési telek, illetve művelés alól kivett forgalomképes ingatlan.

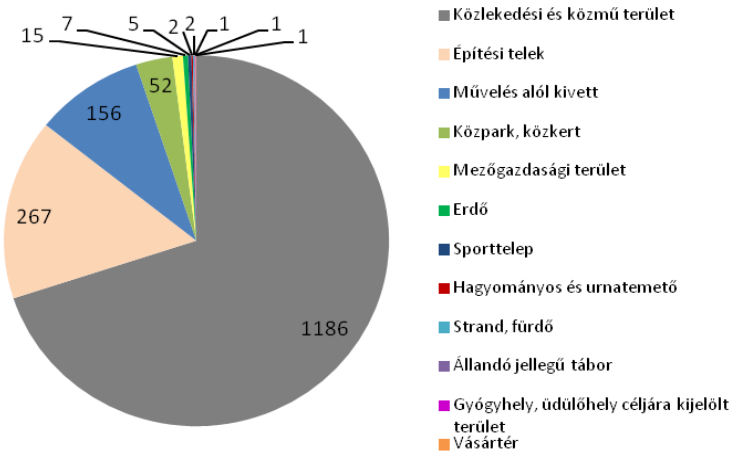

Önkormányzati tulajdonú ingatlanok típusai [db]

Forrása: Saját ábra önkormányzati adatszolgáltatás alapján

Az önkormányzati ingatlanok darabszámánál szemléletesebb képet mutat a vagyoni helyzetről az ingatlanok kiterjedése. A legnagyobb kiterjedésű önkormányzati ingatlanok a közlekedési és közműterületek, melyek a teljes ingatlanvagyon közel kétharmadát kiteszik. A művelés alól kivett és építési telkek a teljes vagyon egynegyedénél valamivel nagyobb területi részarányt jelentenek. A fennmaradó 14%-ban a közparkok, közkertek, az erdőterületek és sporttelepek (tehát a rekreációra szolgáló területek) foglalnak el nagyobb részarányt.

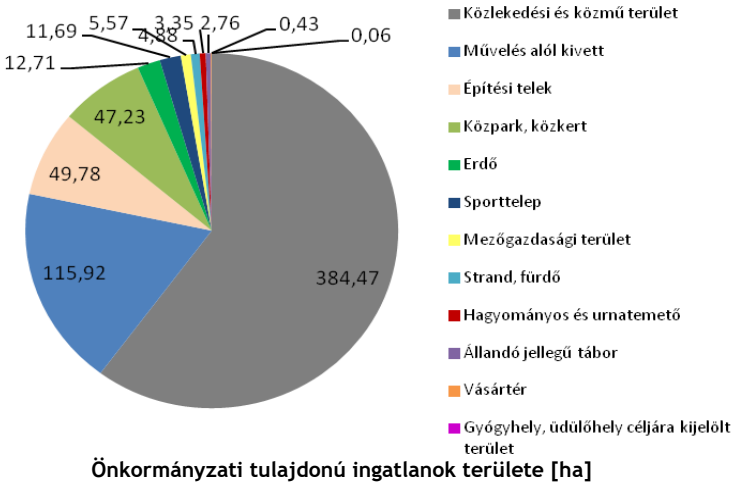

Önkormányzati tulajdonú ingatlanok területe [ha]

Adatok forrás: Saját ábra önkormányzati adatszolgáltatás alapján

A kerület tulajdonát képző ingatlanok nagy részében az önkormányzat 100%-os tulajdonrésszel bír, mindössze 104 ingatlan (a teljes vagyon 6%-a) esetében rendelkezik az önkormányzat csupán résztulajdonnal. A résztulajdonlással érintett ingatlanok nagy része többlakásos lakóingatlan, vagy több önálló rendeltetési egységet tartalmazó ingatlan. A résztulajdon aránya 0,1-94% között változó.

A TSZT 2015 jelentős változással érintett területként tartja számon az önkormányzati tulajdonú ingatlanok közül a János utcai tábor területét, a Béla utca menti alulhasznosított gazdasági területet, a Sarjú út menti területeket, a Mátyásföldi repülőtér területét, a Csobaj-bánya önkormányzati tulajdonú területrészét és néhány kisebb, elszórtan elhelyezkedő ingatlant a Bökényföldi út térségében. Ezeken a területeken funkcióváltás, vagy a beépítés intenzitásának növekedése várható, így az ingatlanok felértékelődése várható. A TSZT 2015 infrastruktúra függvényében ütemezetten igénybe vehető változással érintett területként jelöli az önkormányzati tulajdonú telkek közül a Szárnyaskerék út és a Magtár utca között elhelyezkedő ingatlanokat. Ezek az ingatlanok a közmű és közlekedési infrastruktúra-fejlesztések mentén jelentősen felértékelődhetnek.

Önkormányzati tulajdonú ingatlanok elhelyezkedése

Forrás: Saját ábra önkormányzati adatszolgáltatás alapján

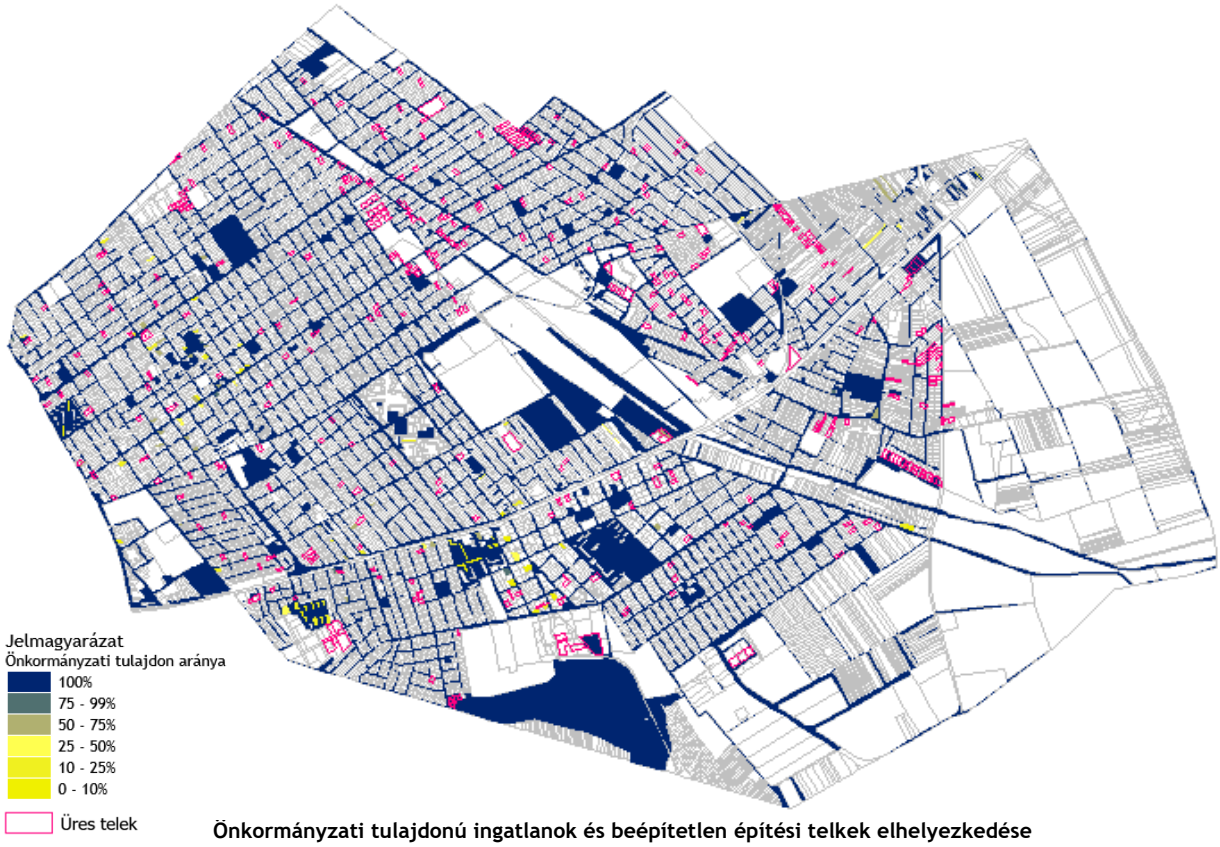

Önkormányzati tulajdonú ingatlanok és beépítetlen építési telkek elhelyezkedése

Forrás: Saját ábra önkormányzati adatszolgáltatás alapján

A kerületben számos, még beépítetlen telek helyezkedik el elszórtan. Több telek ezek közül az Önkormányzat tulajdonában van. Ezekről a telkekről elmondható, hogy mivel a kerület beállt, infrastruktúrával ellátott területein helyezkednek el, piacképesebbek, illetve hasznosításuk is lényegesen költséghatékonyabb. Beépítetlen önkormányzati tulajdonú telkek a Katymár köz térségében, a Tátraszirt sorban, a Simongát utca déli részénél és az Emlékkő utca térségében koncentráltabban vannak jelen.[34]

3.2. TELEPÜLÉSÜZEMELTETÉSI SZOLGÁLTATÁSOK

A kerület önkormányzata a lakosság számára minden anyagi közszolgáltatást biztosít, a közműhálózat nem önkormányzati tulajdonú, így az önkormányzat csak közvetett módon bír befolyással közszolgáltatások minőségére (pl. víz-, gáz- és elektromos hálózat, hírközlési hálózatok).

A kerület vízellátását a Fővárosi Vízművek Zrt. biztosítja. A megfelelő villamosenergia-ellátásért az Elektromos Művek Nyrt. (ELMŰ), a földgáz-ellátásért a Fővárosi Gázművek Zrt. felel.

A településen kiépült vezetékes távközlési ellátásra és a vezetékes műsorelosztásra 66 szolgáltató jogosult a kerületben, ám ezek közül nem mind végez ténylegesen szolgáltatást.

A kerületben kiépült szennyvíz-csatorna hálózat üzemeltetője a Fővárosi Vízművek Zrt., a kerületben a szennyvíz-csatorna hálózatra való rácsatlakozási arány 92,3%, míg az ivóvíz hálózat esetében 99,7%, tehát a közműolló igen szoros.

A településüzemeltetési szolgáltatásokat a közösségi aktivitás ereje egészíti ki

https://www.facebook.com/www.bp16.hu/photos

A kommunális hulladék elszállítását az FKF Nonprofit Zrt. végzi. A hulladékot hetente egyszer szállítják el. A szelektív hulladékgyűjtés a kerületben házhoz menő szolgáltatásként működik, illetve a kerületben hat helyen gyűjtőszigeteken lehet a szétválogatott hulladékot, további három helyen az üveghulladékot elhelyezni. A kerületben a található az FKF Zrt. üzemeltetésében lévő hulladékudvar, ahol további veszélyes és nem veszélyes hulladékok leadására van lehetőség.

A lakosság minden évben igénybe veheti az FKF Nonprofit Zrt. éves, meghatározott időpontban történő, külön díjazás nélküli lomtalanítási szolgáltatását. Önkormányzat támogatja a kerületi ingatlanokon keletkező zöldhulladék komposztálását, ennek megfelelően az elmúlt években 457 zárt komposztáló edény került szétosztásra.

A Kerületfejlesztési Iroda adatszolgáltatása alapján a kerületben 2016-ban 2.892 folyóméter szilárd burkolatú út és 289 folyóméter járda épült, mellyel a kerületi utak 98,69 %-a vált szilárd burkolattal ellátottá. Ezzel jelenleg a kerületben 277,793 km szilárd burkolatú út és 3,668 km földút található.

[34] Az önkormányzati ingatlanok területi elhelyezkedését és az önkormányzati tulajdon hányadát a V9 - Ingatlanvagyon kataszter c. vizsgálati tervlap mutatja be.

4. TÁJI ÉS TERMÉSZETI ADOTTSÁGOK VIZSGÁLATA, ZÖLDFELÜLETI RENDSZER

4.1. TERMÉSZETI ADOTTSÁGOK

A kerület közigazgatási területének terepfelszíne 115 és 215 m közötti tengerszint feletti magasságon fekszik, a legalacsonyabb pontja a XV. kerületi közigazgatási határon, legmagasabb pontja pedig az M0-s autópályától északra, a csömöri közigazgatási határ mentén fekszik.

A XVI. kerület legjelentősebb felszíni vízfolyása a *Szilas-patak*, amely a kerületet kelet-nyugati irányban szeli keresztül. A patak a Gödöllői-dombság területén ered és Káposztásmegyernél torkollik a Dunába. A patak fővárosi szintű jelentősége sem elhanyagolható, hiszen Budapest egyik legnagyobb kisvízfolyása. A patak ökológiai, mikroklimatikus, rekreációs és zöldfelületi jelentősége egyaránt számottevő.

A Szilas-patak mellékága a *Caprera-patak*, amely a kerület északi részén, a Csömöri HÉV nyomvonala mentén ered, majd azzal közel párhuzamosan haladva torkollik a Szilas-patakba.

A *Simándi-patak* a kerület északi-északnyugati részén halad, befogadója a Szilas-patak.

A kerület két állóvízzel rendelkezik: a közigazgatási terület keleti részén fekvő *Naplás-tó* és a Cinkotán fekvő *bányató*.

A kerület természeti adottságairól összességében elmondható, hogy mint külső kerület, beépítetlen területek, vízfelületek nagyobb arányban vannak jelen területén, mint a főváros belső kerületeiben, azonban a beépített területek túlsúlya itt is jellemző.

4.2. TÁJHASZNÁLAT, TÁJSZERKEZET

4.2.1. TÁJSZERKEZET

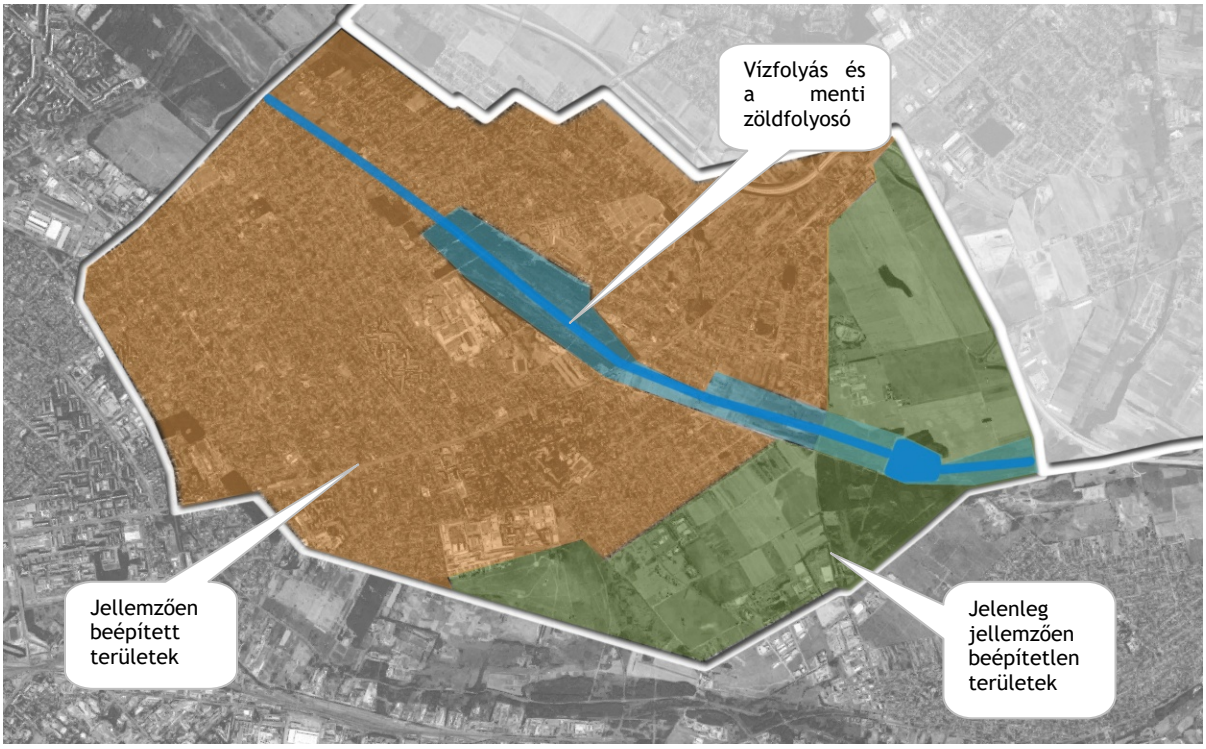

A kerület tájszerkezetének sematikus felépítése

Forrás: Google Earth, saját szerkesztés

A XVI. kerület szerkezetére a túlnyomó részt beépített területek jellemzőek a közigazgatási terület nyugati és középső részén. Ezt a beépített területet szeli ketté a kelet-nyugati irányban folyó Szilas-patak. A patak part menti területei zöldfolyosóként futnak végig a beépített területek között.

A beépített területet keletről és délről egy közel félkörív alakú területen egy jellemzően beépítetlen, mezőgazdasági művelés alatt álló és erdővel borított terület veszi körül a közigazgatási területen belül, ám a közigazgatási területen kívül az északnyugati határ mentén a XV. kerület területén, északon pedig a Csömör külterületén szintén beépítetlen területek határolják a kerületet.

A kerület szerkezetét meghatározó mesterséges vonalas elemek a közlekedési infrastruktúra elemek, természetes vonalas elemek pedig a vízfolyások. A közlekedési infrastruktúra elemek közül a jelentős közutak és a HÉV nyomvonala rendelkezett és rendelkezik a mai napig jelentős tájalakító hatással. A legjelentősebb közút az M0 autóút, amely a kerület északi-északkeleti határán halad, elválasztó hatása jelentős a kerület (és az egész főváros), valamint az agglomerációs települések (Csömör, Kistarcsa) között. A kerület legjelentősebb közútja a területét délnyugat-északkelet irányban átszelő Veres Péter út, amely a Szilas-pataktól északkelet felé eső szakaszán Szabadföld út. Emellett jelentős kelet-nyugati kapcsolatot jelent a Szlovák út - Ostoros út - Vidámvásár utca - Nagytarcsai út.

A vonalas szerkezeti elemek közül a HÉV nyomvonala szintén meghatározó szerepet tölt be a kerület szerkezete szempontjából: a Veres Péter út - Szabadföld út mentén halad a Gödöllői HÉV, amelynek nyomvonaláról Cinkota megállóhelynél ágazik le északi irányba a Csömöri HÉV.

Természetes vonalas tájszerkezeti elemek a vízfolyások: a legjelentősebb kerületi vízfolyás a Szilas-patak, amely kelet-nyugati irányban szeli át a kerületet, emellett csupán kisebb, helyi jelentőségű vízfolyások húzódnak a kerület közigazgatási területén (Caprera-patak, Simándi-patak).

A vonalas szerkezeti elemek közül a HÉV és a Szilas-patak menti területhasználatokat vizsgálva kiváló képet kaphatunk a kerület szerkezeti felépítéséről. A Gödöllői HÉV a kerület közigazgatási területére délnyugaton érkezik, ahonnan a Szilas-patakig egy intenzíven beépített, jellemzően lakóterületekkel határolt szakaszon halad. A Szilas-patakot keresztezve egy beépítetlen, jelentős zöldfelülettel rendelkező szakaszon halad a HÉV, majd a Szabadföld út mentén egy ismét intenzíven beépített lakóterületi szakasz következik. Ilonatelep megállóhelytől a kerülethatárig a nyomvonal északnyugati oldalán jellemzően kiskertes (egykori zártkerti) terület található, délkeletre pedig a cinkotai temető területe fekszik. A temető és a kerülethatár között rövid szakaszon az M0 autóút csomópontja és szántóterületek fekszenek.

A Szilas-patak, amely kelet-nyugati irányban szeli át a kerületet egy másik metszetet ad a kerületi területhasználatokról. A kerület területére érve a keleti kerülethatáron a patak mentén erdőterület húzódik, majd beleömlik a Naplás-tóba, ahonnan egy lápréten át folytatja útját nyugati irányba, amely a Simongát utca és a Veres Péter utca közötti szakaszig húzódik. A láprétet gyepek és szántóterületek váltják a Veres Péter útig, ahonnan egészen az Aranyfa utcáig erdőterület határolja a patakot. Az Aranyfa utcától a Csömöri útig terjedő szakaszon a part menti beépített területek mindkét oldalon teljesen a partvonalig húzódnak, pufferterületet sem hagyva a patak számára. A Csömöri úttól a kerülethatárig beépített terület csak a patak déli oldalán húzódik egészen a partvonalig, az északi oldalon gyeppel borított beépítetlen terület határolja a patakot.

4.2.2. **TÁJHASZNÁLAT ÉRTÉKELÉSE**

A kerület közigazgatási területén elszórtan fekszenek **erdőterületek**. A legnagyobb egybefüggő erdő a Cinkotai parkerdő a kerület délkeleti részén, amelyhez a Naplás-tó keleti és nyugati oldalán fekvő erdőfoltok is csatlakoznak. Emellett jelentős kiterjedésű erdőterület fekszik a Szilas-patak mentén, a kerület középső részén, valamint kisebb foltokban találhatók a kerület északnyugati, délnyugati határán, és déli részén erdők. Az erdőterületek az Országos Erdőállomány Adattár alapján 48,55%-ban elsődlegesen védelmi rendeltetésűek, 41,66%-ban közjóléti rendeltetésűek és kis arányban, 9,79%-ban egyéb erdőrészlet besorolásúak. Védelmi erdőterületek a Cinkotai parkerdő, az M0 autóút menti véderdősávok és a közigazgatási terület déli részén fekvő nagyobb erdősültség, közjóléti erdőterületek a Szilas-patak menti erdők és az egyéb elszórt erdőfoltok.

A Cinkotai parkerdő természetvédelmi oltalom alatt álló, közel 80 hektár kiterjedésű terület, amely rendkívül gazdag madárfaunával rendelkezik. Faállománya is igen változatos fajokból tevődik össze, megtalálható itt az őshonos kocsányos tölgytől *(Quercus robur)* kezdve a fehérakácig *(Robinia pseudoacacia)* számos faj.[35]

A kerületben elszórtan fekvő közjóléti erdők egyrészt a városi klíma szempontjából, másrészt rekreációs szempontból tekinthetők kiemelkedő jelentőségűeknek.

Védelmi rendeltetésű erdőterület	141,19 ha	48,55 %
Közjóléti rendeltetésű erdőterület	121,14 ha	41,66 %
Egyéb erdőrészlet	28,47 ha	9,79 %
ÖSSZESEN	**290,80 ha**	**100,00%**

[35] Forrás: a Cinkotai parkerdőben álló ismeretterjesztő tábla

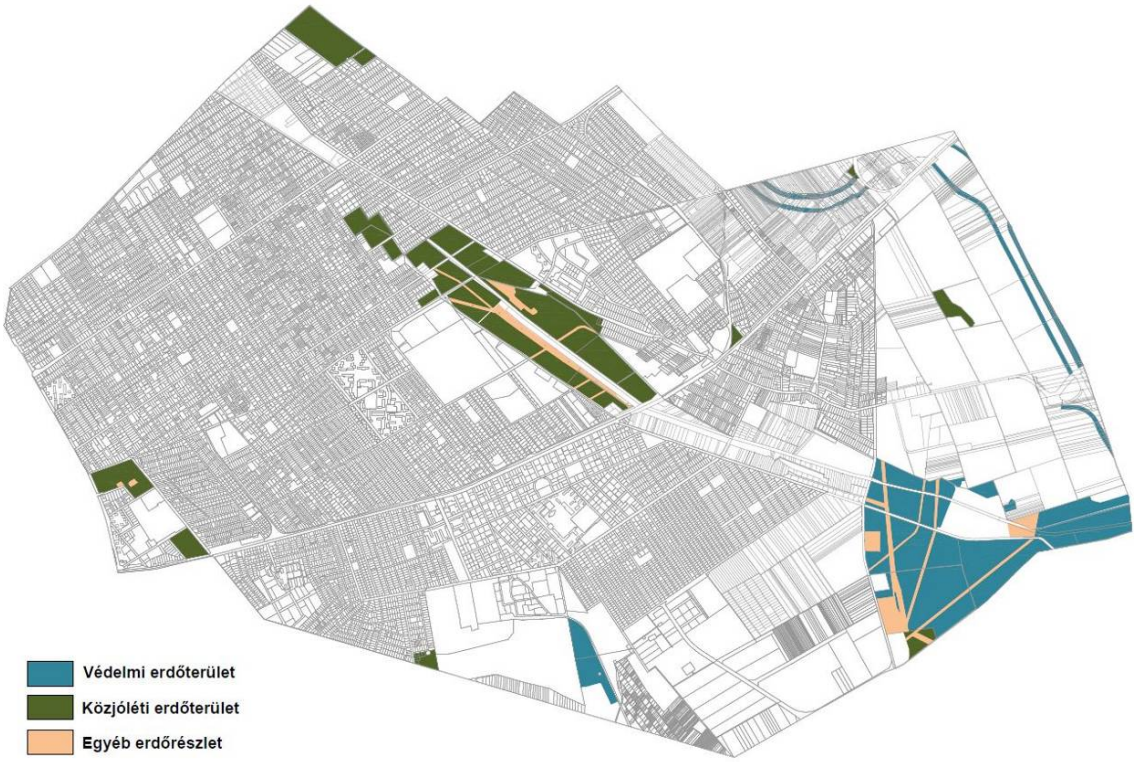

A XVI. kerület Országos Erdőállomány Adattár szerint erdőterületnek minősülő területei
Forrás: Pest Megyei Kormányhivatal Érdi Járási Hivatal Földművelésügyi és Erdőgazdálkodási Főosztály adatszolgáltatása

A kerület keleti és déli részén jelentős kiterjedésű egybefüggő **szántóterületek** fekszenek, emellett a Szilas-patak mentén a beépített területek közé ékelődve és a kerület északi határán, az M0 autóút mentén húzódnak még szántók. A kerület szántóterületei közepes minőségűek, jellemzően Sz5-Sz7 minőségi osztályúak.

A kerület felszíni víztestjei a Szilas-patak, a Caprera-patak, a Simándi-patak, a Naplás-tó és a cinkotai bányató. A *Szilas-patak* a kerület legjelentősebb vízfolyása, a közigazgatási területet kelet-nyugati irányban szeli át. A patak a kerület területére a keleti határon belépve a Naplás-tó irányába folytatja útját, a Naplás-tóból pedig nyugati irányban halad tovább, végső befogadója a Duna.

A *Caprera-patak* Cinkota és Csömör határán ered és a Szabadföld útnál ömlik a Szilas-patakba. A forrásterületen kavicsos-homokos talajból bukkan elő a patak, majd a felszínen folyva folytatja az útját egészen a Cinkotai-strandig, ahonnan fedett csatornában folytatja útját a Szilas-patakig. A patak rendkívül tiszta vízzel rendelkezik, a budapesti vízfolyások közül kiemelkedően jó vízminőséggel rendelkezik. Ennek köszönhetően a patak állat- és növényvilága is kiemelkedően értékes.[36] A patak kiskertes hasznosítású területen ered, majd a kerület lakóterületén át halad, ám megállapítható, hogy nyomvonala mentén több beépítetlen, jelentős zöldfelülettel rendelkező terület is található (Caprera tér, Cinkotai strand kert), így part menti területein szakaszosan biztosított a szükséges szélességű pufferzóna.

A *Simándi-patak* a kerület északi részén halad keresztül a csömöri és a XV. kerületi határ mentén, befogadója a Szilas-patak.

A *Naplás-tó* (hivatalos nevén Szilas-pataki tározó) Budapest legnagyobb állóvize, amelynek területe egykor a Szilas-patak árterületén elterülő vízzel borított láprét volt. Ennek maradványai még ma is megtalálhatók (alsó-, felső-láprét, a tó melletti fűzláp), ökológiai jelentőségük kiemelkedő. A tó mindezek mellett rekreációs szereppel is bír, hiszen kedvelt kiránduló és horgászhely, ezáltal jelentős forgalmat is vonz.

A *cinkotai bányató* a homok- és kavicsbánya területén fekszik a kerület északi részén, a Cinkotai HÉV – Kukoricás utca – Csobaj utca – Lucernás utca – Biztató utca – Honfoglaló utca által határolt

[36]Forrás: a Caprera téren álló ismeretterjesztő tábla

területen. E területen egykor élő bányatelek feküdt, ám ez törlésre került. A tó és környezetének rekultivációja egyelőre még nem történt meg, a bányászat szüneteltetését követően a tó környezete elkezdett beerdősülni, a természet elkezdte visszahódítani a területet. Ezen állapot a környékbeli lakosok számára is vonzó marad, sokan jártak ki a vízhez, többen kutyasétáltatás céljából is. Néhány évvel ezelőtt azonban megindult az illegális hulladék-elhelyezés a területen, amelynek megelőzése céljából körülkerítették a területet.

A cinkotai bányató környezetében **egykor** az ún. „Budapest XVI. kerület I. – homok, kavics" védnevű **bányatelek** feküdt, amelyet azonban a Bányászati Hatóság már törölt, jelenleg tájrendezés alatt áll. A bánya területén egykor építési homokot elsődlegesen, építési kavicsot másodlagosan termeltek ki.

A kerület déli, X. kerületi határ menti részén fekszik a **Mátyásföldi Repülőtér**, amely az első állandó repülőtér volt Budapest térségében, 1916-ban jött létre. Ma már nagygépes repülés nem lehetséges a területen, ám a Mátyásföldi Modellező Baráti Kör (MMBK) sportszakosztálya intenzíven gondozza és működteti a számukra kijelölt területet. Az ezen kívül eső jelentős kiterjedésű gyepes terület kevésbé intenzív fenntartás alatt áll.[37]

A kerület közigazgatási területén több helyen is fekszenek **egykori zártkerti területek**, amelyek ma jellemzően kiskertes művelés alatt állnak, illetve vegyesen üdülő funkció is megtalálható a területükön. Ilyen területek a közigazgatási terület délkeleti részén, a Zsemlékes út déli oldalán; valamint a Szabadföld út, az M0 autóút és a Cinkotai HÉV vonala között fekvő területen találhatóak jellemzően.

A kerület déli, délkeleti részén húzódó mezőgazdasági területek közé beékelődik egy-egy tanya, közműterület, raktárépület, roncstelep, amelyek elszórva fekszenek a területen.

A Naplás-tó

A Cinkotai parkerdő

Szántóterület a kerület délkeleti részén

Kiskertes terület a Zsemlékes út déli oldalán

A Mátyásföldi Repülőtér

Szántóterület a kerület északkeleti részén, az M0 autóút

[37] Forrás: http://mmbk.hu

mellett

A Szilas-patak

A Caprera-patak

Jellemző területhasználatok a beépítetlen területeken

4.2.3. TERMŐFÖLD MŰVELÉSI ÁGAK ÉS A MINŐSÉGI OSZTÁLYOK[38]

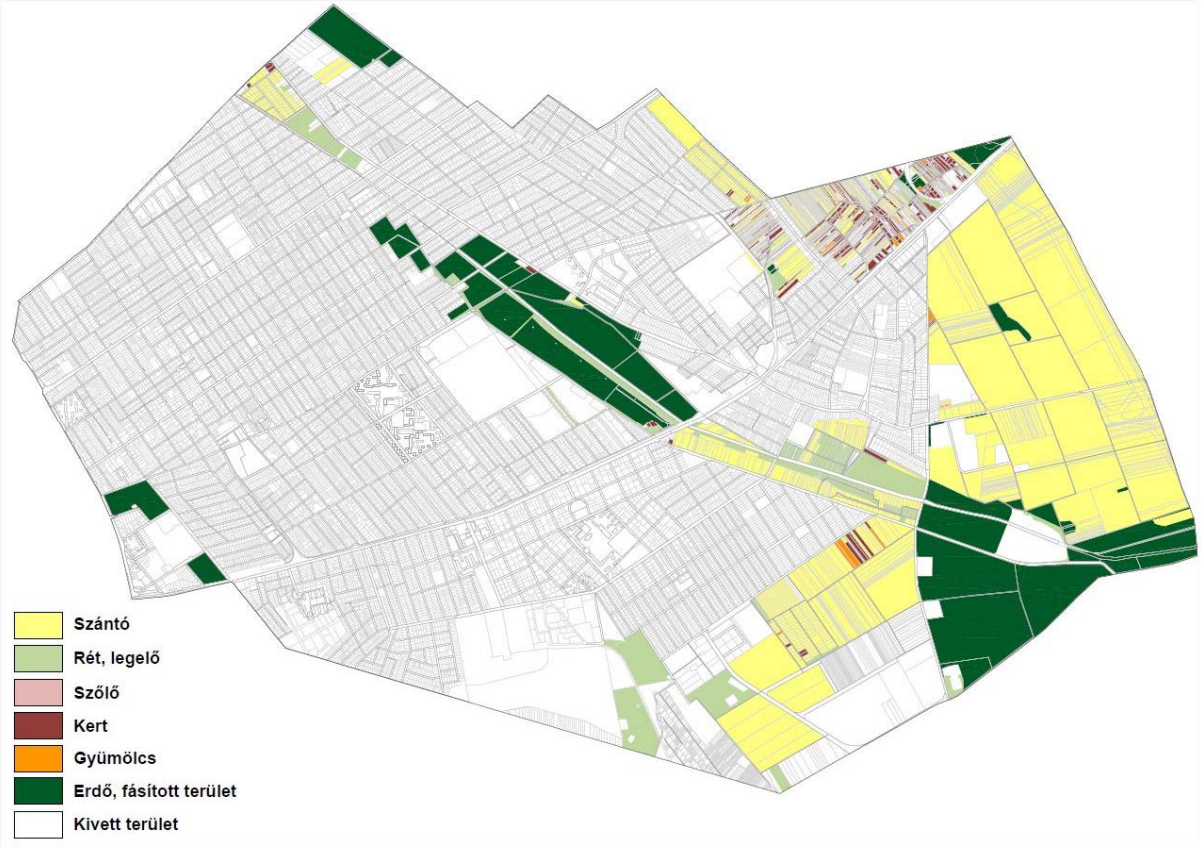

A kerület termőföldjeinek művelési ág szerinti megoszlása a hatályos földhivatali alaptérkép alapján

A művelési ágakat tekintve a kerület közel háromnegyede kivett terület, ami a beépített területeket, a közlekedési infrastruktúra elemek nyomvonalait, a vízfelületeket, és a művelésből már kivont, még be nem épített területeket foglalja magába. A kivett területeket követően a szántó a legjelentősebb területhasználat, a kerület 16%-át szántó művelési ágban lévő telkek teszik ki. A szántót követően a kerület közigazgatási területének 8%-át kitevő erdő, majd a 3%-ot kitevő rét, legelő következik. A szőlő, kert és gyümölcs művelési ágú területek mindössze 0-1% között mozognak, kiterjedésük a kerület területéhez viszonyítva elhanyagolható. A kerület tényleges területhasználatát a művelési

[38] A kerület termőföldjeinek művelési ágairól, minőségi osztályairól a hatályos földhivatali alaptérkép adatállományából kaphatunk információt. Az alaptérkép adatállomány a művelési ágak és a minőségi osztályok tekintetében hiányos, a kerületben található földrészletek jelentős részéhez nem tartozik sem művelési ág, sem minőségi osztály az alaptérképi adatbázisban, azonban e telkek elhelyezkedéséből és a jelenlegi területhasználatból arra lehet következtetni, hogy e területek művelés alól kivettek, így az alábbi fejezetben e területeket kivettnek tekintjük.

ágak megoszlásával összevetve megállapítható, hogy a kivett művelési ágban lévő azon területek, melyek még nem kerültek beépítésre, jelenleg jellemzően szántóként, illetve gyepként hasznosítottak, így e területhasználatok tényleges aránya a szántó és rét, legelő művelési ágakhoz képest magasabb, a ténylegesen kivett (már beépített terület, vízfelület) aránya azonban alacsonyabb.

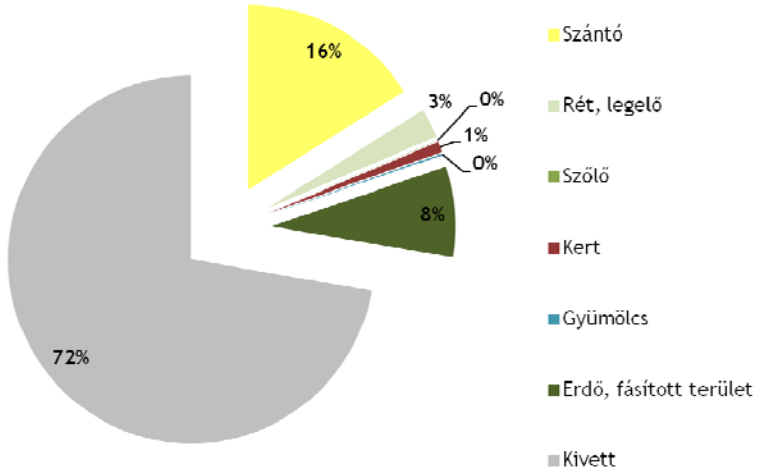

Művelési ágak megoszlása a hatályos földhivatali alaptérkép alapján

4.3. VÉDETT, VÉDENDŐ TÁJI-, TERMÉSZETI ÉRTÉKEK, TERÜLETEK

4.3.1. ORSZÁGOS VÉDELEM

Országos Ökológiai Hálózat

A természeti területeket a területrendezési tervekben az **Országos Ökológiai Hálózat** és annak övezetei foglalják magukba, amelyekkel kapcsolatban a területrendezési tervek szabályokat fogalmaznak meg. Az OTrT-ben meghatározott Országos Ökológiai Hálózat területét a térségi területrendezési tervekben – jelen esetben a Budapesti Agglomeráció Területrendezési tervében – három övezetbe kell besorolni:

- magterület
- ökológiai folyosó
- pufferterület

A kerület területét magterület és ökológiai folyosó terület övezete érinti.

Magterület övezetébe olyan természetes vagy természetközeli élőhelyek tartoznak, amelyek az adott területre jellemző természetes élővilág fennmaradását és életkörülményeit hosszú távon biztosítani képesek és számos védett vagy közösségi jelentőségű fajnak adnak otthont. A kerület közigazgatási területén magterület övezetébe tartozik a Naplás-tó és környezete, valamint a Szilas-patak völgyének Naplás-tóhoz csatlakozó része.

Ökológiai folyosó övezetébe olyan területek - többnyire lineáris kiterjedésű, folytonos vagy megszakított élőhelyek, élőhelysávok, élőhelymozaikok, élőhelytöredékek, élőhelyláncolatok - tartoznak, amelyek döntő részben természetes eredetűek, és amelyek alkalmasak az ökológiai hálózathoz tartozó egyéb élőhelyek (magterületek, pufferterületek) közötti biológiai kapcsolatok biztosítására. A kerület közigazgatási területén a Szilas-patak völgye és a X. kerületi közigazgatási határ mentén, a Mátyásföldi Repülőtér környezetében fekvő gyepes-cserjés területek tartoznak az ökológiai folyosó övezetébe.

Tájképvédelmi területek

A tájképvédelmi területeket az OTrT tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület övezetbe sorolja. A XVI. kerület területén az övezetbe tartozik a Naplás-tó és annak környezetében fekvő láp- és erdőterület a Szilas-patak mentén.

Az OTrT 14/A. § (2) bekezdése előírja, hogy *„a település teljes közigazgatási területére készülő településrendezési eszköz megalapozó vizsgálata keretében meg kell határozni a tájjelleg*

megőrzendő elemeit, elemegyütteseit, valamint a tájképi egység és a természeti adottságokhoz igazodó hagyományos tájhasználat helyi jellemzőit.”

A XVI. kerületben a tájjelleg megőrzendő eleme maga a Naplás-tó, valamint a környezetében fekvő láp-, illetve erdőterület. Bár az övezetbe nem tartozik bele a Naplás-tótól délre fekvő Cinkotai Parkerdő, azonban a Naplás-tótól keletre fekvő erdőterülettel szoros szerkezeti egységet alkot, így a tájképvédelmi szempontból egy egységként kell kezelni a Naplás-tó környezetében fekvő összes erdőterületet a tájképi egység megőrzése érdekében.

4.3.2. **FŐVÁROSI VÉDELEM**

Fővárosi védelem alatt áll a **Naplás-tó** is, törzskönyvi száma 20/48/TT/97. A terület 1997-ben kapott védelmet, kiterjedése 166,81 ha.[39] A terület a főváros második legnagyobb természetvédelmi területe, amely nem csak a tóra, hanem a Szilas-patak medrének egy szakaszára, és az attól délre fekvő Cinkotai Parkerdő területére is kiterjed. A tó valójában egy víztározó (Szilas-pataki tározó), amelyet 1971-ben hoztak létre. A tó területe egykor a Szilas-patak árterületén fekvő völgyben elhelyezkedő, időszakosan vízzel borított láprét volt, amelynek maradványai ma is megtalálhatók (alsó-, és felső láprét, tó melletti fűzláp). E maradványok a természetvédelmi terület ökológiai szempontból legértékesebb részei, orchideái és jégkorszaki maradványfajai (szibériai nőszirom - *Iris sibirica)* kiemelkedő jelentőségűek. Mindezek mellett a terület kétéltű-, hüllő- és vízimadár faunája is számottevő. A természetvédelmi terület három részre tagolható: a tó és közvetlen környezete; a Szilas-patak menti láprétek és a Cinkotai Parkerdő.[40] [41]

A BVKSZ[42] 5. melléklete alapján fővárosi védelem alatt az alábbi utcákban húzódó **fasorok** álltak. A *V2 Természeti értékek* c. tervlapon a fasorok a hatályos KVSZ 2. számú melléklete – Védelmi, korlátozási és kötelezési területek, illetve a helyszíni bejárás tapasztalatai alapján kerültek feltüntetésre:

- Csömöri út
- Veres Péter út
- Szabadföld út
- Fácánkert utca
- Hősök fasora
- Templom utca
- Pilóta utca
- Diósy Lajos utca
- Prodám utca
- Sashalom utca
- Hősök tere.

4.3.3. **HELYI VÉDELEM**

A hatályos KVSZ 2. melléklete alapján helyi védelem alatt áll a Szurmay Sándor fasor az Erzsébet-ligetben. A hatályos KVSZ 2. melléklete lehatárolja továbbá a helyi jelentőségű védett közparkokat, tereket, kerteket, temetőket, ám ezek országos törzskönyvezése nem történt meg, törzskönyvi számmal nem rendelkeznek, valamint a KVSZ sem nevesíti őket.

Fontos megemlíteni továbbá, hogy a Naplás-tó helyi természetvédelmi oltalom alatt is áll.

4.4. ZÖLDFELÜLETI RENDSZER VIZSGÁLATA

A XVI. kerületben a zöldfelületi rendszer elemei a következők:

1. közkertek, közparkok, sétányok növényzete,
2. jelentős zöldfelülettel rendelkező belterületi beépítetlen telkek

[39] Forrás: http://www.termeszetvedelem.hu

[40] Forrás: a Cinkotai Parkerdő téren álló ismeretterjesztő tábla

[41] A kerület védett természeti területeit a V2 Természeti értékek című tervlap ábrázolja, amelyeknek lehatárolása a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság előzetes adatszolgáltatása alapján történt meg.

[42] A BVKSZ azonban az 5/2015 (II.16.) Főv. Rendelettel hatályát vesztette, a fasorok így már nem élveznek fővárosi védelmet. A TSZT 2015 e fasorokat a jelenleg „Településképvédelmi jelentőségű meglévő fasor”-ként nevezi.

3. játszóterek zöldfelülete,
4. sportterületek zöldfelülete,
5. temetők zöldfelülete,
6. jelentős zöldfelülettel rendelkező intézményterületek,
7. lakótelkeken belüli zöldfelületek,
8. fasorok,
9. vízfelületek és azokat kísérő jelentős zöldfelülettel rendelkező területek,
10. erdőterületek,
11. mezőgazdasági területek.

A zöldfelületi rendszer egyes elemeinek kerületen belüli elhelyezkedését a *V4 A kerület természeti értékei* c. tervlap mutatja be.

1. Közkertek, közparkok, sétányok

Havashalom Park

A Sashalom városközpontban elhelyezkedő **Havashalom Park** a kerület legnagyobb területű multifunkcionális közparkja. A terület a kerületi polgármesteri hivatal épületétől nyugatra fekszik. Környezetében jellemzően lakóterületek fekszenek, északra tőle a Rákosszentmihály-Sashalmi Református Egyházközség temploma áll, keleti oldalán pedig a Sashalmi sétány húzódik. A Budapesti út – Sashalmi sétány – Karát utca – Havashalom utca által határolt tömb területén osztozik a park a Fővárosi Vízművek Zrt. Rákosszentmihályi telepével kb. 60-40 % arányban (a park javára).

A park összterülete 34.000 m^2, átfogó felújítása 2010-ben fejeződött be, amelynek során a zöldfelületek és a park berendezési tárgyai megújultak, illetve számos új funkció is helyet kapott. A park jelenleg is a kerület legjobb minőségű zöldterülete, a különböző korosztályok igényeit és az eltérő érdeklődési köröket is kielégíti. A parkban két játszótér, egy gördeszka pálya, egy kézilabdapálya, két kosárlabdapálya, két ping-pong asztal, egy 480 m hosszú futópálya és egy kutyafuttató is található. A park különlegességét az ún. origamik adják, amelyek piros színű, pihenő- és díszfunkciót betöltő installációk. Mindezek mellett számos pad, asztal és napozórézsű biztosítanak pihenési lehetőséget a parkba látogatóknak. A területen egy kiszolgáló épület áll, amelyben mosdók, italautomaták találhatók.

A park területének kétharmadát gyep borítja, fás szárú növényállományára a változatos cserje- és faegyedek jellemzőek. Megtalálhatóak madárbirsek *(Cotoneaster sp.)*, juharok *(Acer sp.)*, diók *(Juglans sp.)*, kőrisek *(Fraxinus sp.)*, tiszafák *(Taxus sp.)*, tuják *(Thuja sp.)*. A fás szárú növényzet mellett évelőágyak is találhatóak a parkban a reprezentatív területeken.[43]

A parkkal szoros szerkezeti egységet képez a **Sashalmi sétány**, amely a Budapesti út és a Veres Péter út között húzódik, a Havashalom Parkot nyugati oldalról határolja. A sétány a Havashalom Parkkal együtt került felújításra, kialakításukban, és stílusukban is megegyeznek. A sétány északi része szoros egységet alkot a Havashalom Parkkal, hiszen a parkon áthaladó futópálya a sétányon is áthalad, összekapcsolva azt így a parkkal. A sétány északi, Budapesti út és Sasvár utca közötti szakaszán autó út csak a sétány egyik oldalán húzódik, vagy egyáltalán nincs, a Sasvár utca és a Veres Péter út között viszont a középen húzódó zöldfelületi sávot mindkét oldalról út határolja.

A sétány növényállományára – a Havashalom Parkhoz hasonlóan – a változatos fajösszetétel jellemző. A fás szárú növényállományban megtalálhatóak a közönséges platánok *(Platanus x acerifolia)*, a szívlevelű szivarfák *(Catalpa bignonioides)*, a közönséges vadgesztenyék *(Aesculus hippocastanum)*, ezek mellett pedig számos évelő és egynyári ágy díszíti a sétány teljes szakaszát.

A Havashalom Park és a sétány minőségi kialakítása, jelentős zöldfelülete rendkívül vonzó a kerület lakosai számára, sok látogatót vonzanak, továbbá a felújításukat követően a közvetlen környezetükben található ingatlanok is felértékelődtek.

A **Pálfi János tér** a Havashalom Parktól északkeletre található a Béla utca-Ilona utca-Rákosi út-Sándor utca által határolt tömbben. A téren egy központi dísztér Páfi János szobrával, egy játszótér, valamint szabadtéri fitnesz eszközök találhatóak. A terület növényállományára a nyár *(Populus sp.)*,

[43] Forrás: http://www.sashalmivaroskozpont.hu

az ostorfa *(Celtis sp.)*, a som *(Cornus sp.)* fajok jellemzőek, a tér közepén fekvő dísztéren pedig foszlóslevelű pálmaliliomok *(Yucca filomentosa)* találhatóak.

Hősök tere

A **Hősök tere** a Pálfi tértől északnyugatra, a Szent Korona utca-Köztársaság útja-Szent Imre utca-Krenedits Sándor utca által határolt tömbben helyezkedik el a Kölcsey Ferenc Általános Iskola előtt. Oktatási intézmény előtti elhelyezkedéséből adódóan a területet elsősorban a diákok használják, a tér északnyugati sarkában egy játszótér is áll. A tér teljes felújításon esett át 2015-ben, a zöldfelületek, a burkolatok, az utcabútorok rendszere is teljesen újra lett gondolva. A tér zöldfelületeinek kialakítása modern stílusjegyeket visel, a burkolatok és a zöldfelületek találkozása, mozaikossága átgondolt koncepcióra vall. A terület fás szárú növényállományát változatos fajok alkotják: hársak *(Tilia sp.)*, juhar *(Acer sp.)*, közönséges csörgőfa *(Koelreuteria paniculata)*, közönséges vadgesztenyék *(Aesculus hippocastanum)*, fenyők *(Pinus sp.)*.

Az Árpádföld területén található **Pemete ter**et a Vadruca utca, a Délceg utca és a Pemetefű utca határolja. A tér nyugati részén egy körülkerített, modern játszóeszközökkel ellátott játszótér fekszik, valamint a park színvonalas fogadótere került kialakításra 2009-ben. A tér fennmaradó részén egy hinta, néhány idős, elavult pad áll - e terület felújítása nem történt meg. A park területe így két eltérő stílusú területre osztható fel, amelyek az utcabútorok tekintetében különböznek. A tér rendkívül értékes növényállománnyal rendelkezik: idős, egykorú, kellemes megjelenésű és jó hangulatot biztosító közönséges vadgesztenyék (Aesculus hippocastanum) állnak. A tér a BVKSZ 5. melléklete (A városkép, a növényzet értéke és az idegenforgalom szempontjából védett közparkok, terek, kertek, temetők, fasorok) alapján védelmet élvez.

Szintén Árpádföldön, a Budapesti út – Ostoros út találkozásánál fekszik a **Regős liget**. A terület szerkezetileg a Szilas-patakot kísérő zöldfelülethez szorosan kapcsolódik, a patak menti zöldfelület ezen a szakaszon erdőterület, a Regős liget azonban egy jellemzően gyeppel borított, fák és cserjék mindössze ligetesen találhatóak rajta. A liget területe közel azonos a Havashalom Park területével, tehát egy rendkívül nagy (több mint 3 ha) kiterjedésű zöldterületről van szó. A liget területén azonban a parkkal ellentétben nem találhatóak különböző funkciók (játszótér, sportolási lehetőség), a területet mindössze sétányok szabdalják, amelyek mentén padok állnak. A terület ennek ellenére kedvelt sétálóhely, hiszen növényállománya, és a területen belüli magasságkülönbségek kellemes környezetet biztosítanak.

Cinkota városrészen található a **Caprera tér**, a Caprera-patak nyugati partján, Cinkota alsó HÉV-állomás mellett. A tér keleti oldalán folyik a Caprera-patak, a terület a környező utcák és a HÉV nyomvonalához képest mélyebben terül el. A területre a fehérakácok *(Robinia pseudoacacia)* jellemzőek, a fák kellemes ligetes hangulatot biztosítanak a területnek, ahol a kihelyezett padok és asztalok kellemes időtöltéshez nyújtanak lehetőséget.

Cinkotai strand anno

Forrás: http://termalonline.hu/termal-hirek/budapest-elfeledett-strandfurdoje-belepte-a-gaz

A **Cinkotai Strand Kert** a gödöllői HÉV és a csömöri HÉV találkozásánál fekszik, a nagy egybefüggő zöldterület három részre osztható: az Ostoros út menti díszpark, az attól északkeletre fekvő egykori strand területe, valamint a HÉV-ek nyomvonala által határolt háromszög alakú erdős terület.

A *díszpark* északi oldalán folyik a Caprera-patak, a park központi részén egy kisebb dísztér áll egy I. világháborús emlékművel, amelynek környezetében padok is elhelyezésre kerültek. A tér keleti, egykori strand felőli részén szabadtéri fitnesz eszközök találhatóak. A park átfogó felújítása az utóbbi évtizedben valósult meg, az utcabútorok, a burkolatok is modern kialakításúak. A park jellemző fafajai a juharok *(Acer sp.)*, és a japán akácok *(Sophora japonica)*.

A díszparktól északkeletre fekszik az *egykori cinkotai strand területe*, amely ma rendkívül rossz állapotban van, elhanyagolt, beerdősödő területe kedvezőtlen látványt nyújt.

A HÉV vonalak találkozásánál fekvő *erdős terület* egy egységes, beállt állomány, középső részén egy 1848-49-es szabadságharcos emlékmű áll, mellette néhány pad.

Szintén Cinkotán található az **Andocs tér**, amely a Szilas-pataktól délre, az Andocs utca-Anilin utca-Album köz által határolt területen fekszik. A tér keleti részén egy modern játszóeszközökkel felszerelt játszótér található, mellette egy burkolt sportpálya három pályával, a tér nyugati oldala pedig egy gyeppel borított, és néhány fával tarkított funkció nélküli terület. A tér délnyugati részén egy közműépület áll, amely rendkívül rontja a tér megjelenését, mivel oldala graffitikkel borított.

Az Andocs tértől délkeletre fekszik a **Zsarnó tér**, amelynek zöldfelületi borítottsága rendkívül intenzív, a teljes területet fák és cserjék borítják. A területen található növények nem tervezett ültetés eredményeként kerültek elhelyezésre, spontán települtek be. A téren zöldterületi funkciók nem találhatóak, mindössze a tér nyugati oldalán található néhány pad.

Szintén Cinkotán található a **Petőfi tér** a Lepkevirág utca – Ezerjó utca – Nebántsvirág utca – Bökényföldi út által határolt területen. A több mint 1 ha kiterjedésű terület ligetes jellegű, gyeppel borított. A terület középső részén egy játszótér található. A faállományra a juharok (*Acer sp.)* és hársak (*Tilia sp.)* jellemzőek. A játszótéren kívül más funkció, utcabútorok nem találhatóak a területen.

A **Mátyás király tér** Mátyásföld városrészen található a Hunyadvár utca – Táncsics utca – Mészáros József utca között fekvő területen. A tér déli oldalán a Corvin Mátyás Gimnázium és Műszaki Szakközépiskola található, ettől északra fekszik a félkör alakú tér. A tér kiváló minőségű zöldfelületekkel, burkolatokkal és berendezési tárgyakkal rendelkezik, mivel frissen, 2016 második felében került felújításra. A felújítás során elhelyezésre került egy zenepavilon, a tér központi része dísztérként került kialakításra, középső részén Mátyás király szobrával. A terület faállománya juhar *(Acer sp.)*, közönséges platán *(Platanus x acerifolia)*, tiszafa *(Taxus sp.)*, tölgy *(Quercus sp.)* egyedekből áll.

A **Paulheim József tér** szintén Mátyásföldön, a Prodám utca és a Pilóta utca találkozásánál, a Szent József templom előtt terül el. A teret mindkét út mentén egységes, egykorú egyedekből álló gyönyörű platán sor szegélyezi, amelyek a térnek rendkívül kellemes hangulatot kölcsönöznek. A tér közepén található Paulheim József mellszobra, környezetében padok, valamint cserjesávok találhatóak. A térhez szorosan kapcsolódik a templomkert, amely a tértől egy kerítéssel elválasztott terület.

A kerületi zöldterületek átfogó értékelése:

A kerület közkertekkel, közparkokkal összességében megfelelően ellátott, minőségük jó, elhelyezkedés szempontjából azonban nem egyenletesen oszlanak el a kerület területén. A zöldterületekkel legjobban ellátott kerületrész a Veres Péter – Szilas-patak találkozásától délre fekvő terület, ahol a kerület fennmaradó részéhez képest koncentráltabban helyezkednek el közparkok, közkertek. Rákosszentmihály északi része, Cinkota keleti határa és Sashalom déli része közkertekkel, közparkokkal kevésbé ellátott, e területen 1 km-es körzeten belül nem található zöldterület.

A legjobb minőségű, nemrégiben felújított és legtöbb funkcióval ellátott zöldterületek Sashalom, Mátyásföld városrészeken és Rákosszentmihály Szilas-pataktól délnyugatra fekvő területén

helyezkednek el. A kerület többi részén fekvő zöldterületek minősége is megfelelő, ám felújításuk már nem az utóbbi néhány évre tehető.

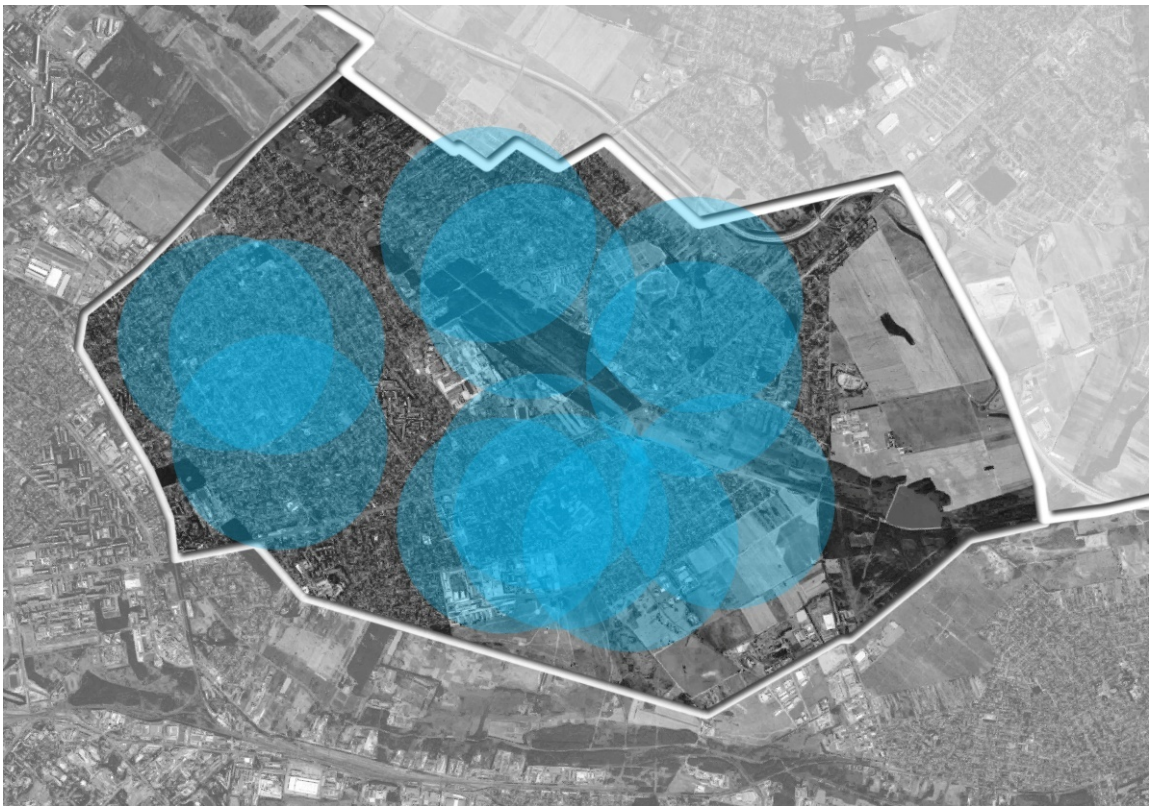

A kerület közkertekkel és közparkokkal való lefedettsége 1 km-es vonzáskörzetekkel

2. Jelentős zöldfelülettel rendelkező belterületi beépítetlen telkek

A kerület belterületén, a beépített területek közé ékelődve több helyen is találhatóak beépítetlen területek, amelyeknek beépítésére eltérő okokból nem került eddig sor (például a kerületi építési szabályzat nem biztosított építési jogot, vagy beépítésre alkalmatlan a terület).

A legnagyobb egybefüggő beépítetlen terület a cinkotai bányató és környezete, amelynek összterülete 25 ha. A terület részletes bemutatását a *5.2.2. Tájhasználat értékelése* c. fejezet tartalmazza.

További beépítetlen terület a Homokdomb utca-Sashalom utca találkozásánál fekvő terület, amely jellemzően gyeppel borított, taxik használják várakozóhelyül.

3. Játszóterek

A kerületben összesen 43 db játszótér található[44], amelyek koncentráltan a lakótelepeken helyezkednek el, ezek mellett pedig az 1. pontban bemutatott zöldterületeken és egy-egy elszórt telken is megtalálhatóak. A játszóterek növényállományára általánosságban a nagy számú, terebélyes árnyékot biztosító faegyedek jellemzőek.

A kerület játszóterekkel jól ellátott. Megvizsgálva a játszóterek 1 km-es vonzáskörzeteit – ami t a maximális kellemes gyalogos távolságnak tekintünk - megállapítható, hogy a kerületnek mindössze a Szilas-pataktól északra fekvő területén található egy-egy olyan kisebb területrész, ahonnan a legközelebbi játszótér 1 km-nél nagyobb távolságra van. A kerület fennmaradó részén játszóterek viszonylag sűrűn, egymáshoz viszonylag közel helyezkednek el, így elérhetőségük a kerület lakosai számára megfelelő.

[44] **Forrás: https://www.bp16.hu/intezmenyek/jatszoterek**

A kerület játszóterekkel való lefedettsége 1 km-es vonzáskörzetekkel

4. Sportterületek

A kerületben elszórtan jelentős zöldfelülettel rendelkező sportterületek is találhatóak. A legnagyobb ilyen terület az **IKARUS Sporttelep**, amely Mátyásföld városrészen helyezkedik el a Margit utca-Lőtér utca-István király utca-Bátony utca által határolt területen. A sporttelep déli részén több eltérő méretű és sportághoz kapcsolódó pálya is található, északi része azonban kissé elhanyagolt, egykori épületek alapjai, volt sportpályák maradványai találhatóak itt, amelyeket ma már nem használnak. A terület növényállományának értékes eleme a Bátony utcai bejárattól a terület középső része felé haladó közönséges platán *(Platanus acerifolia)* fasor. A fennmaradó zöldfelületet főként a gyepes területek, valamint egy-egy facsoport képzi. A sportpályák műfűvel borítottak.

További sportpálya az ún. **Cinkotai Royal Ground** focipálya, amely a Szilas-pataktól északra, a Somkút utca keleti oldalán fekszik. A területen két gyepes focipálya található.

5. Temetők

A kerületben három temető található, amelyek közül csupán kettőt használnak temetkezésre:

- a cinkotai temető a Szabadföld út északi végén, az M0 autóút szomszédságában,
- a rákosszentmihályi köztemető, a kerület északkeleti sarkában, a Temető utca végén,
- a Cinkotai Evangélikus Egyházközség temploma mögötti egykori temető.

A cinkotai temető területe nagyobb egységekre van felosztva, amelyeket a temetőn belüli közlekedést biztosító utak határolnak. A növényállományt jellemzően ezen utak menti fasorok, cserjesávok adják, jellemzőek az örökzöldek (tuják – *Thuja sp.*, fenyők – *Pinus sp.*).

6. Jelentős zöldfelülettel rendelkező intézményterületek

Jelentős zöldfelülettel fekszik a rendkívül vegyes funkciókkal rendelkező **Erzsébet-liget** területén, amely Mátyásföldön található a Hunyadvár és az Újszász utca között. A liget különálló szerkezeti egységet képez Mátyásföldön belül, egykor erdőterület, benne sportközponttal rendelkező park feküdt itt, a szovjet megszállás alatt pedig lakóházak épültek az itt élő oroszok számára. Ma a területen többek között lakóházak, színház, uszoda, sportközpont, a Budapesti Gazdaságtudományi Főiskola egyik campusa áll. Az épületek közötti zöldfelületen egy központi park, játszótér és 1956-os emlékmű található.

A terület zöldfelületén kiemelkedő jelentőségű az egyidős egyedekből álló, a területen észak-déli irányban áthaladó vadgesztenye fasor, a Szurmay Sándor fasor. A terület középső részén fekvő központi park egy része madárbarát kert, ahol a Magyar Madártani Egyesület tanösvényt alakított ki. A liget jellemző fafajai a juharok *(Acer sp.)* és a tölgyek *(Quercus sp.)*.

Jelentős zöldfelületekkel rendelkeznek a kerület **oktatási intézményei, a templomkertek, valamint a kerületi napközis tábor** területe is, amelyek közül az oktatási intézmények udvarai és a napközis tábor területe jelentős igénybevételnek vannak kitéve a használó gyerekek által.

7. Lakótelkeken belüli zöldfelületek

A kerület nagy részén a családi házas beépítés jellemző, emellett lakótelepek és lakóparkok is megtalálhatóak kisebb arányban.

A *családi házas beépítésű területek*en a telkeken belüli zöldfelületek jellemzően az elő-, oldal- és hátsókertek zöldfelületei, amelyek főként díszkertekként funkcionálnak, a hátsókerteket esetenként haszonkertként is használják. A kerület családi házas területein jellemzően 50-70%-ra becsülhető a telken belüli zöldfelületek aránya, kivételt képez ez alól Mátyásföld Veres Péter úttól délre eső Erzsébet-liget környéki része, ahol a telken belüli zöldfelületek aránya jóval magasabb. Mindez azzal magyarázható, hogy e területen nagyobb telekméretek jellemzőek, így a zöldfelület számára is nagyobb terület biztosított.

A kerületben számos *lakótelep* is található, amelyeknek tömbtelke általában jelentős zöldfelülettel borított. A lakótelepek fás szárú növényállománya jellemzően idősebb egyedekből áll, hiszen telepítésük a lakótelepek építésével egyidejűleg történt. A lakótelepeken jellemzően sok játszótér, esetenként szabadtéri fitneszeszközök, kutyafuttatók is találhatóak. A lakótelepi zöldfelületek a települési klíma szempontjából kondicionáló hatással bírnak, mivel területükön jelentős arányú a fás szárú növényállomány.

A *lakóparkok* a lakótelepeknél fiatalabb beépítésű területek, ebből adódóan növényállományuk is fiatalabb egyedekből áll. A fiatalabb fák és cserjék biológiailag kevésbé képeznek aktív felületet, mint a lakótelepi vagy családi házas zöldfelületek, hiszen lombozatuk kisebb.

8. Fasorok

A kerületben több helyen is találhatóak szép, egységes, ökológiailag is értékes fasorok, amelyeknek a zöldfelületi rendszer egyes elemeinek összeköttetésében, valamint a településkép formálásában van kiemelkedő szerepük.

A védett fasorok mellett az alábbi helyeken húzódnak még jelentősebb fasorok:

- IKARUS sporttelepen fekvő fasor
- a Budapesti út Havashalom Park menti szakaszán húzódó fasor

9. Vízfelületek és azokat kísérő jelentős zöldfelülettel rendelkező területek

A vízfelületek és azokat kísérő jelentős zöldfelülettel rendelkező területek fontos szerepet töltenek be a kerület zöldfelületi rendszerében, hiszen összekötő szerepet töltenek be a kerületi zöldfelületi rendszer elemei között, valamint kondícionáló hatásuk is van egyben. A legfontosabb vízfelület ebből a szempontból a Szilas-patak és a Naplás-tó.

10. Erdőterületek[45]

Az erdőterületek, mint a legösszetettebb társulási forma és biológiailag legaktívabb felület a zöldfelületi rendszer egyik legfontosabb elemei. A kerület erdőterületeinek egy része a beépített területek közé ékelődve helyezkedik el, közjóléti szerepet töltenek be elsősorban. Ezen erdőket gyalogutak szelik át, padok, asztalok találhatóak területükön, esetenként játszóterek és sportpályák is elhelyezésre kerültek bennük. Ezen erdőfoltokat a kerület lakosai intenzíven használják, kedvelt kirándulóhelyek.

11. Mezőgazdasági területek[46]

A kerület mezőgazdasági művelés alatt álló területei, gyepei szintén zöldfelületi jelentőséggel bírnak, biológiai aktivitás szempontjából azonban kevésbé jelentősek, mint az erdőterületek.

[45] A kerület erdőterületeinek részletes bemutatását a 7.2.3. Tájhasználat értékelés c. fejezet tartalmazza.
[46] A kerület mezőgazdasági területeinek részletes bemutatását a 7.2.3. Tájhasználat értékelés c. fejezet tartalmazza.

5. AZ ÉPÍTETT KÖRNYEZET VIZSGÁLATA

5.1. TELEPÜLÉSSZERKEZET, TERÜLETHASZNÁLAT

Az egykori Cinkota, Mátyásföld, Rákosszentmihály és Sashalom nagyközségek 1950 óta képezik Budapest XVI. kerületét. A kerület településszerkezetének kialakulásában meghatározó szerepet játszott a Szilas-patak medre, valamint a Szabadföld út és az út mentén kiépült HÉV nyomvonala.

5.1.1. TELEPÜLÉS TÖRTÉNETE, A TELEPÜLÉSSZERKEZET KIALAKULÁSA

Budapest XVI. kerülete Budapest északkeleti részén a Szilas-patak két partján, a Pesti-síkság és a Gödöllői-dombság találkozásánál fekszik. Már a korai kőkortól éltek itt emberek, a népvándorlások korában különböző népcsoportok gyakran áthaladtak a területen, hosszabban azonban a 2. században az avarok telepedtek le. A vizsgált területet bemutató első katonai térkép szelvényei 1783-ban készültek el. A fent említett kerületrészekből ekkor még csak Cinkota (Czinkotta) területe rajzolódik ki. A korabeli írásos emlékekből következtetni lehet, hogy 1259-től Cinkota - IV. Béla királyi adományként - a Nyulak-szigeti Domonkos rendi apácák tulajdonává vált, akik benépesítették az elnéptelenedett területet. Kezdetben a település magja, a Hatvanba vezető úttól délre épült ki. Az 1747-ben épült Mária Magdolna plébánia és a 12. századi cinkotai evangélikus egyházközség temploma már az első katonai térképen is felismerhető. A térképen kivehető továbbá a település belterületétől délre lévő Szilas-patak menti terület, illetve, hogy a mai Felsőmalom utca magasságában Alsómalom néven, illetve a Somkút utca mellett Felsőmalom néven, a vízfolyásra malom települt.

A település mai szerkezete már az **I. katonai felmérés** vizsgálatánál is felismerhető. Cinkotát ekkor még csak három utca alkotja, a ma ismert Vidámvásár utca, a Batthyány Ilona utca, és a Georgina utca. A beépült területet kisebb kiterjedésű rétek, legelők határolják, a beépített területektől távolabb a szántóterületek dominálnak. A környező dombok oldalán, Cinkotától északra és nyugatra szőlők, a patak mentén pedig fás, vizenyős, mocsaras területek húzódtak. Cinkota község az I. katonai térképen 2 szelvény találkozásánál található, melyeken a szelvényhatárok mentén haladó utak találkozása pontatlan, a területhasználatok ábrázolása részben eltérő.

A község megközelíthetőségét a településeket összekötő útvonalak segítségével biztosították, ekkorra a mai Szabadföld út (Veres Péter út) nyomvonala már szinte megegyezik a mai nyomvonallal. A Szilas-patak medre ekkor még nem volt szabályozott, mégis közel megegyezik a mai állapotokkal. A patak túloldalán lévő területek elérése a patakon a mai Simongát utca és a Szabadföld úton épített híd által szintén megoldott volt.

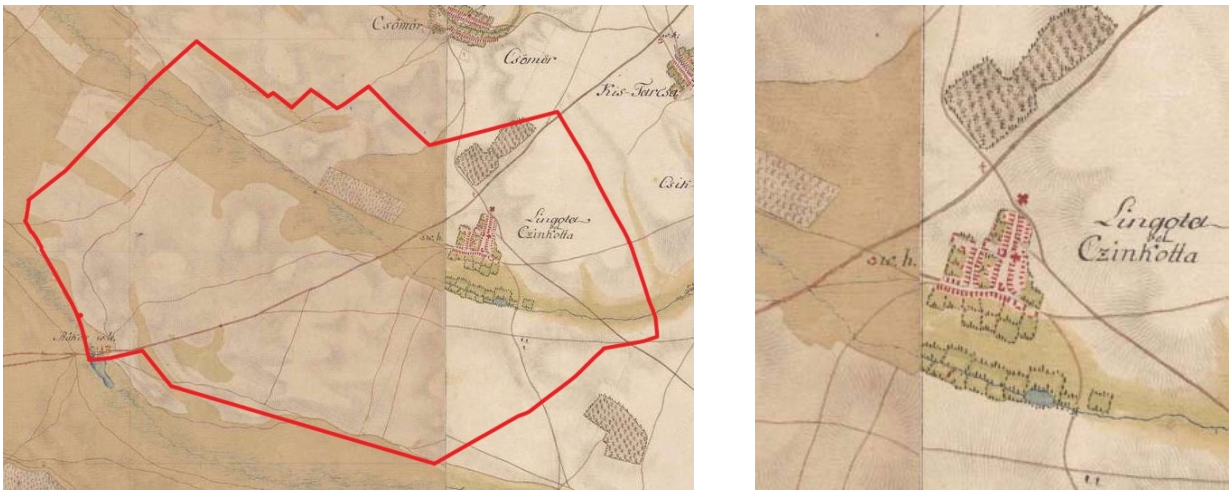

XVI. kerület az I. katonai felmérésen (1783)

Forrás: http://mapire.eu/hu

A II. katonai felmérésen a Csömöri út mentén már, a szintén Nyulak-szigeti apácák által birtokolt Rákosszentmihály (Szt. MihályPuszta.) neve is fellelhető.

Cinkota arculatában az 1783-as felmérést követő 78 évben jelentős változás nem történt. A már kialakult utcákban folytatódtak az építkezések, a település kis mértékben növekedett északi és nyugati irányba, többnyire a Szabadföld út felé. A település beépített részétől kifelé haladva kertek, a Szabadföld úttól északra legelőterületek fekszenek, de továbbra is a szántóterületek dominálnak. Emellett szőlőterületek is feküdtek a település belterületétől keletre („Új-szőllő"). Az "Urasági földek" (ma Mátyásföld) és a "Határi-hegy" környékét (ma Sashalom) felparcellázták, a Forrás és

Lucska nevű tanyákon juh és csikónevelés mellett cséplő és más gépekkel felszerelt gazdaságot alakítottak ki. A mai Erzsébet-liget területén (Új-erdő) erdőterület jelent meg, s vízállásos területek találhatóak a Szilas-patak mentén, a mai Szent Korona lakótelep területén.

A Cinkotát formáló úthálózat megmaradt. A mai utcahálózat alapjait képző Csömöri út, Budapesti út, Újszász utca, Szlovák út, Timur utca, Árpádföldi út ekkorra kiépült, további fasorral szegélyezett dűlőutak futnak a mai Rigó utca, Hársfavirág utca, Iskola utca, Segesvár utca, József utca, Akácfa utca, Hősök fasora, Jókai Mór utca és a Zsemlékes utca nyomvonalán.

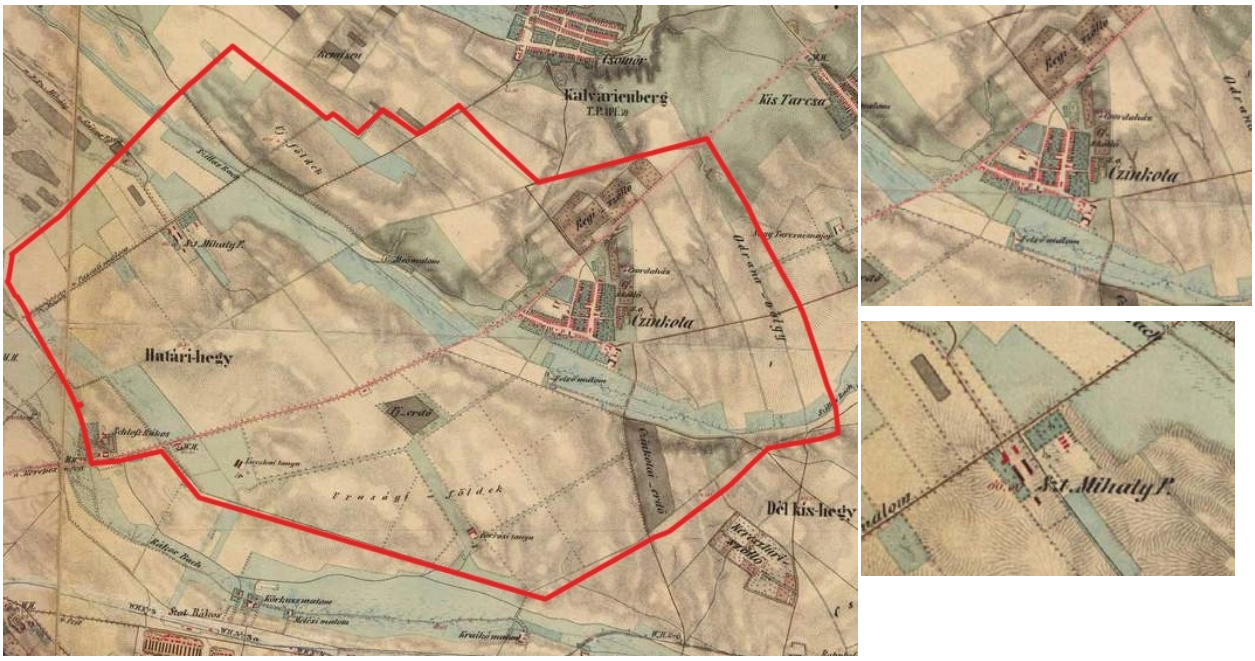

XVI. kerület az II. katonai felmérésen (1861)

Forrás: http://mapire.eu/hu

A **III. katonai felmérés**ig (1882) eltelt 21 évben már látványosabb változások tapasztalhatóak mind a tájszerkezetben, mind a beépített területek vonatkozásában. A török uralom alatt elnéptelenedett Cinkota és Rákosszentmihály területét feltöltötték, és az 1870-es évektől telepszerűen felparcellázták, mely során több „telep" is kialakult (Kisszentmihály, Szentgyörgytelep, Almássy telep, József főherceg telep, Vidatelep, Árpádtelep, Annatelep).

A XVI. kerület helyén Cinkota mellett már több településkörvonalazódik: a Batthyány utca és Rákosi út csomópontjában Sashalom, a Csömöri út és a János utca találkozásának térségében pedig a mai Rákosszentmihály településmagja ismerhető fel. (Szt. MihályPuszta) ismerhető fel.

A beépített területeket továbbra is fás legelők, dűlőutakkal sűrűn feltárt szántók övezik, míg a szőlőterületek aránya a térséget is érintő filoxéra járvány hatására jelentősen csökkent. A mai Naplás-tó déli oldalán, ekkor a máig meglévő Cinkotai erdő területe is felismerhető.

A beépített területek között elszórtan megjelennek villaépületek, illetve az Érsekújvári utca sarkán felépült Fájdalmas Szűzanya kápolna. A terület folyamatos, gyors ütemben történő beépülése, és feltáró úthálózat sűrűsödése kezdődött: ekkorra a fontosabb utcák nyomvonalán már a mainak megfelelő utcahálózat épült ki.

A **III. katonai felmérés felújítás**án már jelentős változások tapasztalhatók. Mátyásföld villatelepe 1887-től alakult ki. Már ekkor felismerték, hogy az 1888-ban átadott HÉV vasútvonal megépülésével ezeken a területeken a telekárak jelentősen növekedni fognak, így a terület hamarosan rendkívül értékessé fog válni. Ekkor alakult meg a Mátyásföldi Nyaralótulajdonosok Egyesülete, amely nyaralóövezet létrehozását tűzte ki célul a területen. Az általuk megvásárolt területeken kötelezővé tették a villaszerű építkezést, ahol a telkek 600-900 négyszögölnél nem lehettek kisebbek. Megtiltották az állattartást, továbbá kocsma, bolt, mészárszék, gyár és ipartelep létesítését. A szerződés továbbá mintegy 15 m széles fásított utcák kialakítását rendelte el. A szigorú feltételeknek csak kevesen tudtak megfelelni, de a szép környezet és a gyors közlekedés mégis sok felső- és középosztálybeli fővárosi polgárt vonzott.

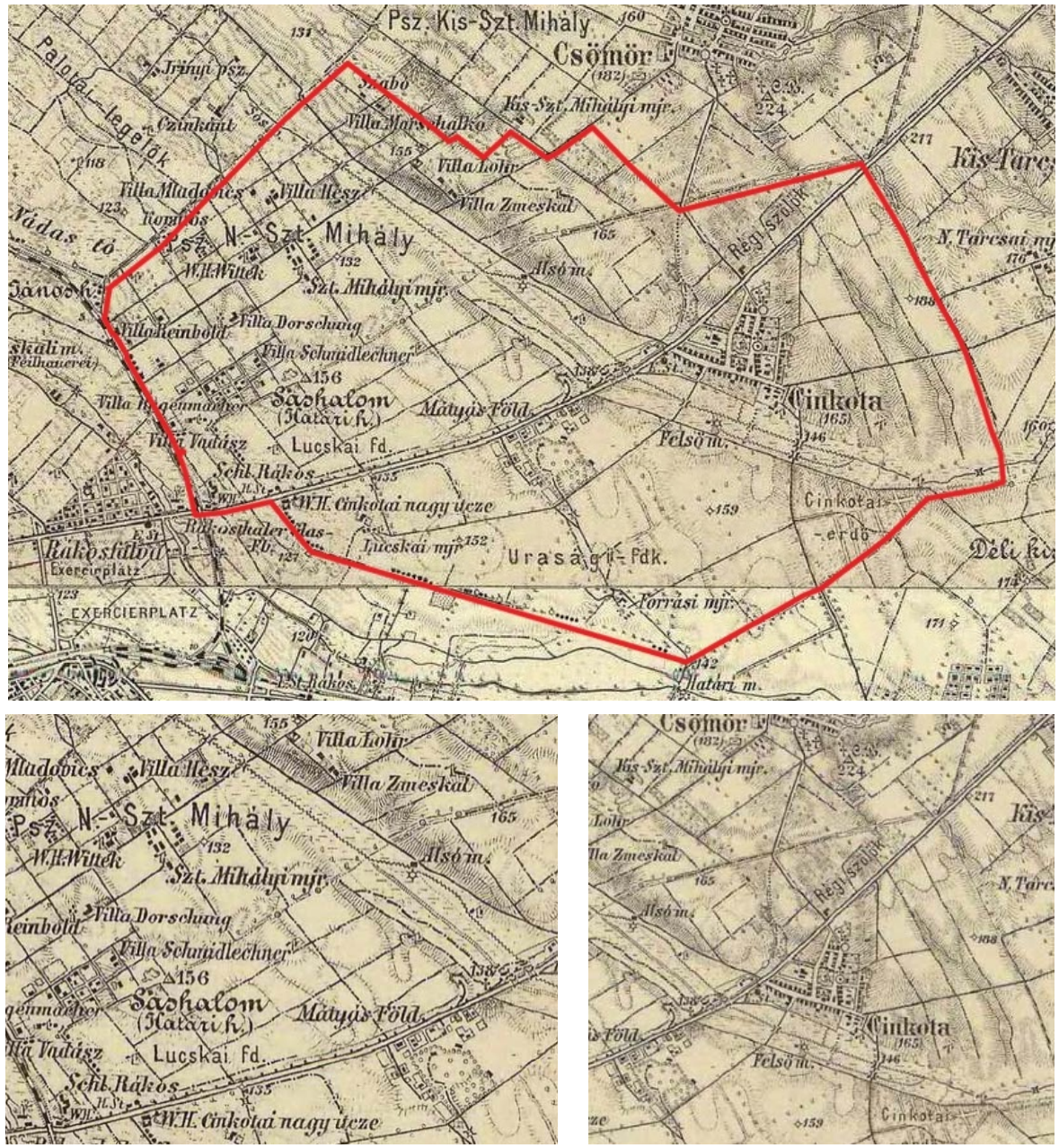

XVI. kerület a III. katonai felmérésen (1882)

Forrás: http://mapire.eu/hu

1891-ben Erzsébet-liget is a későbbi Mátyásföld része lett. Ma itt található az Erzsébet-ligeti Színház (Corvin Művelődési ház) és a Mátyásföldi Lawn Tenisz Klub. A Mátyásföldi Nyaralótulajdonosok Egyesülete egyre nagyobb területeket vásárolt meg. A Kerepesi út északi oldalán lévő földjeit a XX. század elején felparcellázták és létrejött Új-Mátyásföld. Az első állandó repülőtér Budapesten is ebben a kerületrészben jött létre 1916-ban. A mátyásföldi repülőtéren a nagygépes repülés a Liszt Ferenc repülőtér közelsége miatt ma már nem lehetséges, illetve a mátyásföldi mező felülete már nem alkalmas a leszállásra. 1928-ban megépült az erzsébeti-ligeti (Mátyásföld) strandfürdő, mely nem csak a környék lakói, hanem a fővárosból idelátogatók számára is felüdülést nyújtott.

Sashalom területének nagy részét a XIX. század végéig szántók rétek és legelők borították, majd szintén felparcellázták, rajta villákat alakítottak ki. Sashalom 1923-ban vált ki Cinkotából és alakult önálló nagyközséggé. 1902-ig Csömörhöz tartozott Árpádföld (korábbi nevén Anna-Árpád telep), majd XIX. század végén alakult ki két családi házas lakóterület, az Árpád-telep és az Anna-telep, melyeket később Rákosszentmihály néven önálló községgé alakultak. Árpádföld neve hivatalosan az 1920-as évek végén jelent meg először. 1926. január 1-ével az Árpád és Anna telepet Rákosszentmihálytól saját kérésükre Cinkotához csatolták, nevüket pedig 1935-től változtatták Árpádföldre.

A terület folyamatos fejlődését a HÉV-vonal kiépítése nagymértékben segítette, mivel az új telepek lakóinak döntő többsége a fővárosban dolgozott. A vasútvonal nemcsak a kerület benépesítésében volt fontos, de a településszerkezetet mai napig meghatározó kelet-nyugati irányú közlekedési tengely kialakításában is döntő szerepet játszott.

Az 1920-as, '30-as években a terület nagy fejlődésen ment át. Az ipari és közlekedési fejlődésnek köszönhetően a lakosság száma a településeken nőtt. Rákosszentmihály illetve az 1933-ban különvált Mátyásföld területére egyre többen költöztek ki Budapest belvárosából, mely, így a kedvező közlekedési viszonyok és az olcsóbb telekárak miatt már nemcsak üdülőterületként funkcionált. Sashalom, Rákosszentmihály és Mátyásföld területén ekkorra stabilizálódott a szabályos ortogonális utcaszerkezet.

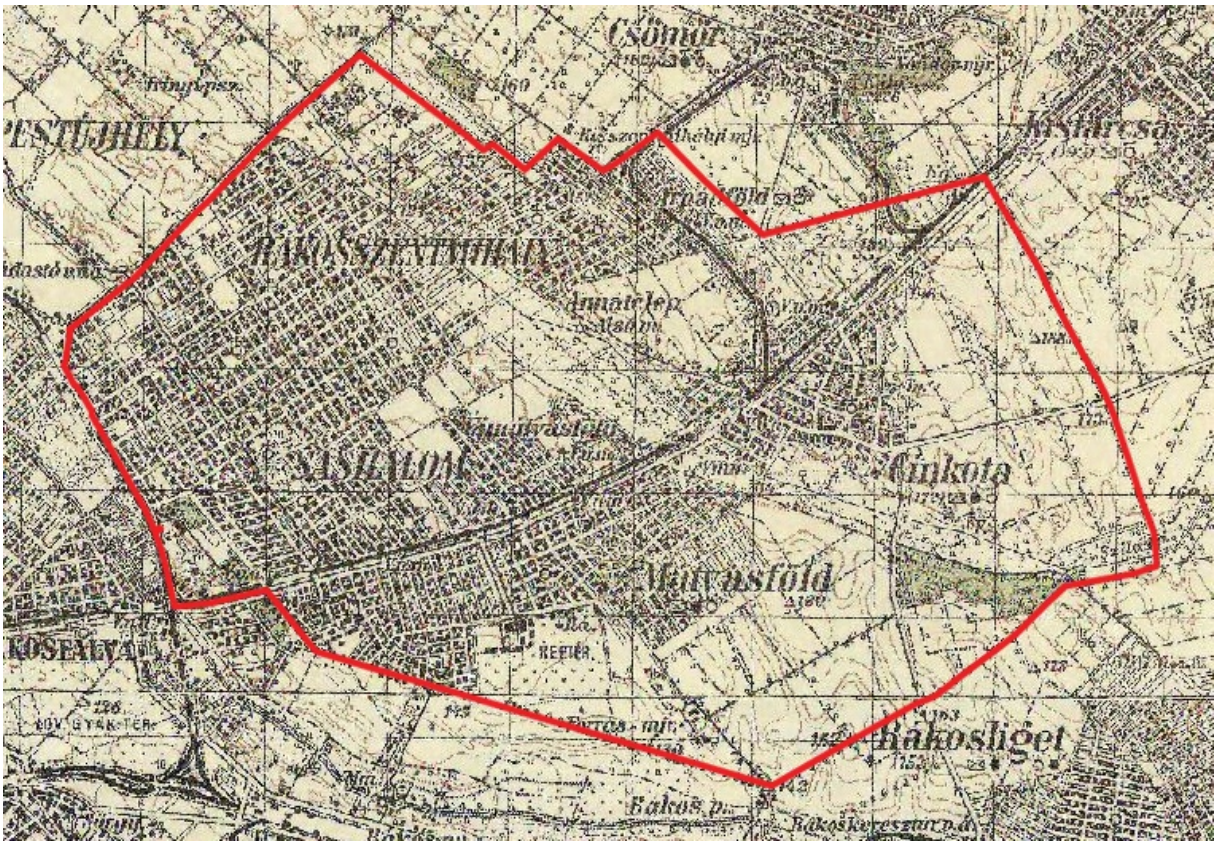

XVI. kerület a III. katonai felmérés felújított térképén (1941)

Forrás: http://mapire.eu/hu

1950. január 1-jével a nagyközségeket Budapesthez csatolták, a főváros XVI. kerületeként, mely a települések fejlődési irányát nagymértékben befolyásolta. A Kerepesi út két oldala az utcákban kiépített közművek (víz, villany) miatt fejlődésnek indult. Ennek köszönhetően épültek ki a kerület első lakótelepei a Kerepesi út déli oldalán, a Lándzsa utcai (1960-63), majd a Jókai utcai lakótelep (1978-80), melyek az I. világháborút követően kialakított „állami lakótelep" területén, illetve nagyrészt a mátyásföldi villaterület helyén alakultak ki. A területet kiszolgáló intézmények a lakóterületek kiépülésével párhuzamosan épültek ki, a kerületet alkotó településmagok központjaiban.

Az 1960-as években készült topográfiai térképen a kerület szerkezete már szinte megegyezik a mai képpel, de még mindig láthatunk hiányos foltokat. A területhasználatok közül a szántók háttérbe szorultak, helyüket felváltották a beépített területek. Gyepes, füvesített területeket Cinkota környezetében és a Szilas-patak két oldalán találunk. A térség úthálózata bővült, kiépült a 3-as főút a Veres Péter út - Szabadföld út nyomvonalán.

A következő évtizedekben folytatódtak a kerületben a lakótelepi építkezések. A Jókai utca - Veres Péter út kereszteződésénél indult meg a kerületi centrum kialakítása. A Kerepesi út északi oldalán megépült az EMG gyár és mellette az Egyenes utcai- (1976-86), majd a Centenáriumi-lakótelep (1971-86). A Centenáriumi-lakótelep két ütemben fejlődött. Először alacsony, ötszintes, blokkos, majd nagypaneles építéstechnikával alakult ki. A 70-es és 80-as évek elején további lakótelepek épültek ki

a kerületben a Csömöri út két oldalán: a Szent Korona (korábban Varga József) utcai lakótelep (1971-75) és a Rigó-Pálya utcai lakótelep (1982-85).

Cinkota határában a Szilas-patak déli oldalán található homokos, dombvidékes területek fejlődése az 1900-as évek második felében indult el. A kerület észak-déli irányú „zöld" tengelyét máig a Szilas-patak és a Naplás tó vonala alkotja.

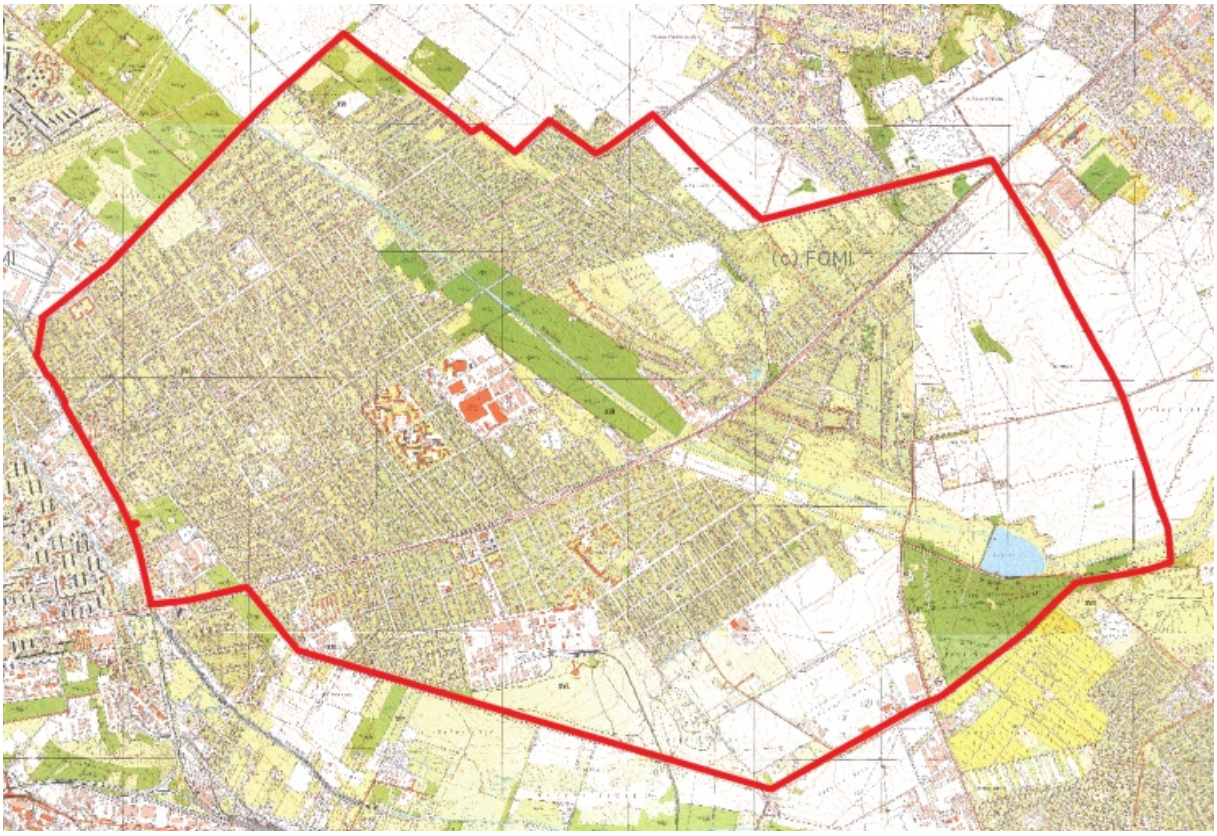

XVI. kerület területe, Topográfiai térkép
Forrás: tajertektar.hu

A topográfiai térkép készítése óta a kerületben a legjelentősebb szerkezeti változást az M0 autóút megépülése jelentette, mely a kerületet csak részben érinti, az országos közlekedési rendszerben betöltött szerepe viszont befolyásolta a kerület életét is.

A kerület napjainkra a főváros egyik legkedveltebb kertvárosi kerülete lett, s az eddig beépítetlen területei is fokozatosan lakóterületeknek adják át helyüket. Az elmúlt évtizedekben a kerület külső peremén, illetve a Budapesti út külső szakaszán számos új kertvárosi lakótömb épült ki, emellett folyamatos a már kiépült területeken a beépítések sűrűsödése.

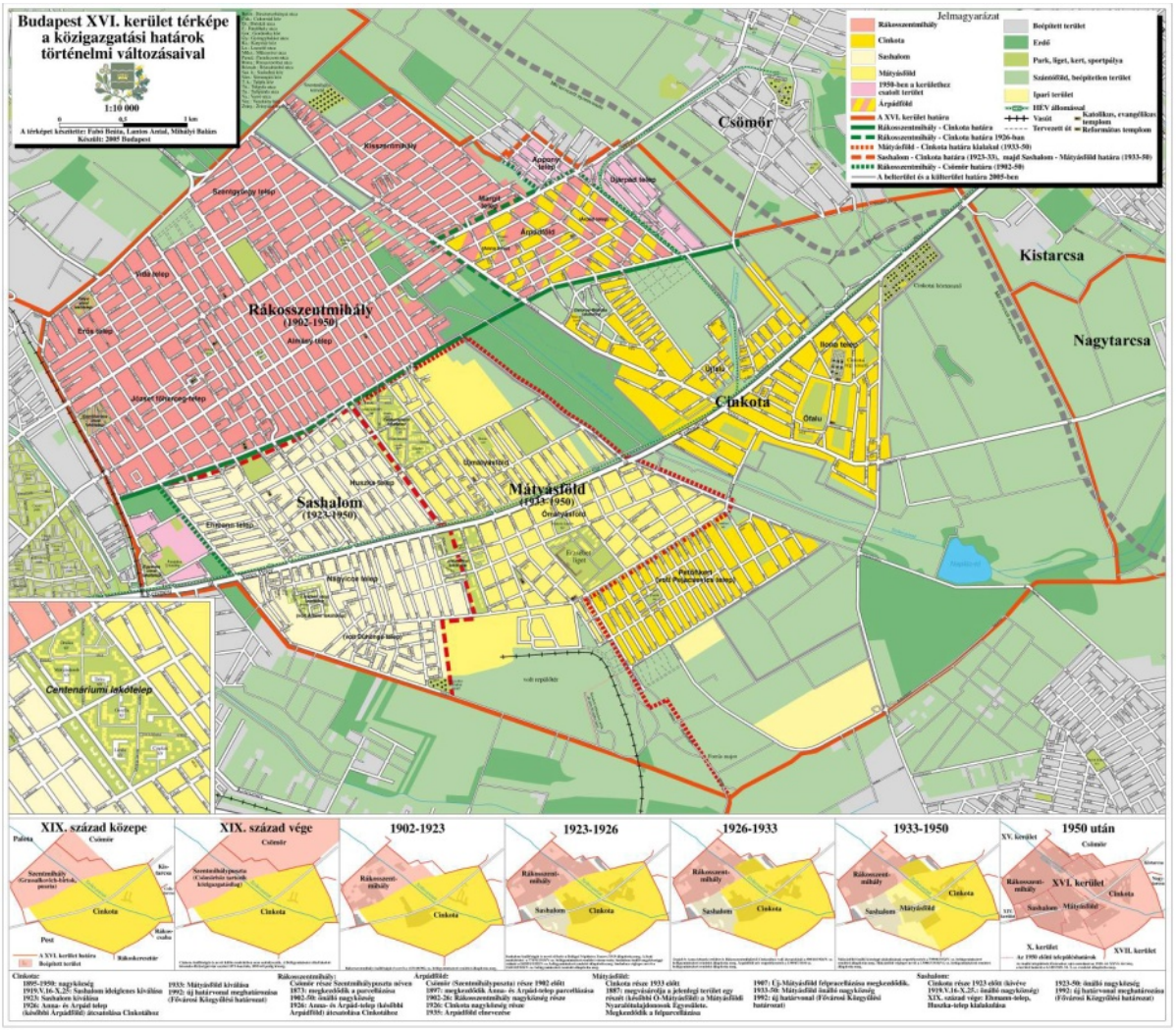

Budapest XVI. kerület térképe a közigazgatási határok történelmi változásaival

Forrás: Budapest XVI. kerület Integrált Városfejlesztési Stratégiája- 2008

Budapest XVI. kerületrészeinek lehatárolása

Forrás: Budapest XVI. kerület Integrált Városfejlesztési Stratégiája- 2008

5.1.2. A KERÜLET SZERKEZETE

Budapest XVI. kerület szerkezetének legmeghatározóbb eleme a kertvárosias jellegű beépítés nagy kiterjedésű jelenléte mellett a vonalas infrastruktúra elemek rendszere, melyek tagoló szerepét a természeti tényezők egészítik ki.

A kerület szerkezetében kialakulásának lenyomatai máig érzékelhetőek, a kerület „ősmagva" Cinkota, mely több évszázados múltra tekint vissza. A hagyományos kistelepülési szerkezetet máig magán hordozó Ófalu a terepviszonyokhoz igazodó egy főutcás falu szerkezetét őrzi. A kerület nagy része azonban a több évtizedes folyamatos tervszerű lakóterületi parcellázásoknak köszönhetően szabályos, ortogonális utcaszerkezettel épült ki.

A lakóterületek gyűjtő utakkal feltárt szövetét fővárosi jelentőségű, sugár irányú közlekedési útvonalak tagolják. A főváros szerkezetét is meghatározó vonalas tagoló elemek közül a kerületet a 3-as út, illetve az azzal párhuzamosan futó HÉV vonala érinti, de a Rákosi út, a Csömöri út és a kerület északi határán futó Rákospalotai határút is a kerület vázának elemét alkotja. A főváros koncentrikus közlekedési elemei közül a kerület belváros felé eső szegélyén futó Körvasút nyomvonala bonyolít kötöttpályás forgalmat, illetve a főváros szélén húzódó M0 autóút bonyolít jelentős gépjárműforgalmat.

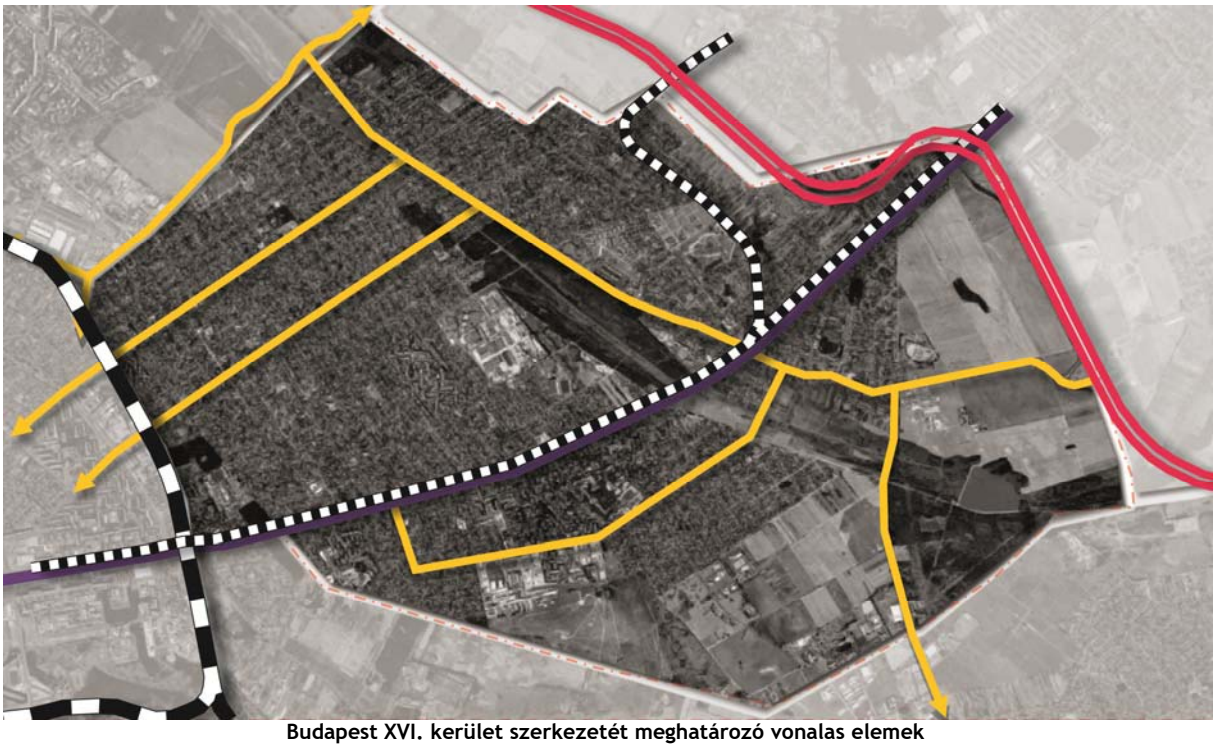

Budapest XVI. kerület szerkezetét meghatározó vonalas elemek

A kerület a főváros külső kerületei közé tartozik, így határvonala - amellett, hogy a környező kerületek beépített szövetéhez kapcsolódik - jelentős arányban csatlakozik a szomszédos települések beépítetlen területeihez. A beépített területek határán, a kerület déli és keleti szegélyén egybefüggő zöldfelületek terülnek el, melyek egy része művelt szántó és egyéb mezőgazdasági terület, másik része erdősült terület. A főváros és a Budapesti Agglomeráció szempontjából is előnyös zöldgyűrű kerületre jutó szelete a városi klímára gyakorolt kedvező szerepe mellett, a környező beépített területektől való elválasztásban is szerepet játszik.

A kerületet kettészelő Szilas-patak jelentős tagoló eleme a beépített területeknek. A patak mellett húzódó zöldsáv néhol ugyan eltűnik, de nagy részében széles gyepes, erdő borította kondicionáló zöldfelületként jelenik meg.

Budapest XVI. kerület szerkezetét meghatározó természetes elemek

A kerületben a fővárosi jelentőséget betöltő központ nincsen, mivel külső, kertvárosi kerületről van szó, azonban több olyan központi szerepű gócpont alakult ki, melyek kerületközi jelentőséggel bírnak. Sashalom városközpont az igazgatási központ szerepét tölti be, itt áll a Polgármesteri hivatal is. Mátyásföldön a Jókai Mór utca térségében intézményi és szolgáltató központ alakult ki. Emellett több kisebb alközpontban csoportosulnak a közfunkciók, ilyen Rákosszentmihályon a Hősök tere, a Sashalmi piac környéke, a Centenáriumi sétány, Erzsébet-liget és Cinkota HÉV állomás környezete, melyek területi jelentőségűek, a közelben lakók számára biztosítják a különböző szolgáltatásokat. Ezek mellett a forgalmasabb gyűjtő utak mentén, azok csomópontjaiban különböző kereskedelmi, szolgáltató létesítmények települtek meg, melyek ha alközpontként nem is funkcionálnak, a környező területeket képesek a lakótól különböző funkciókkal ellátni.

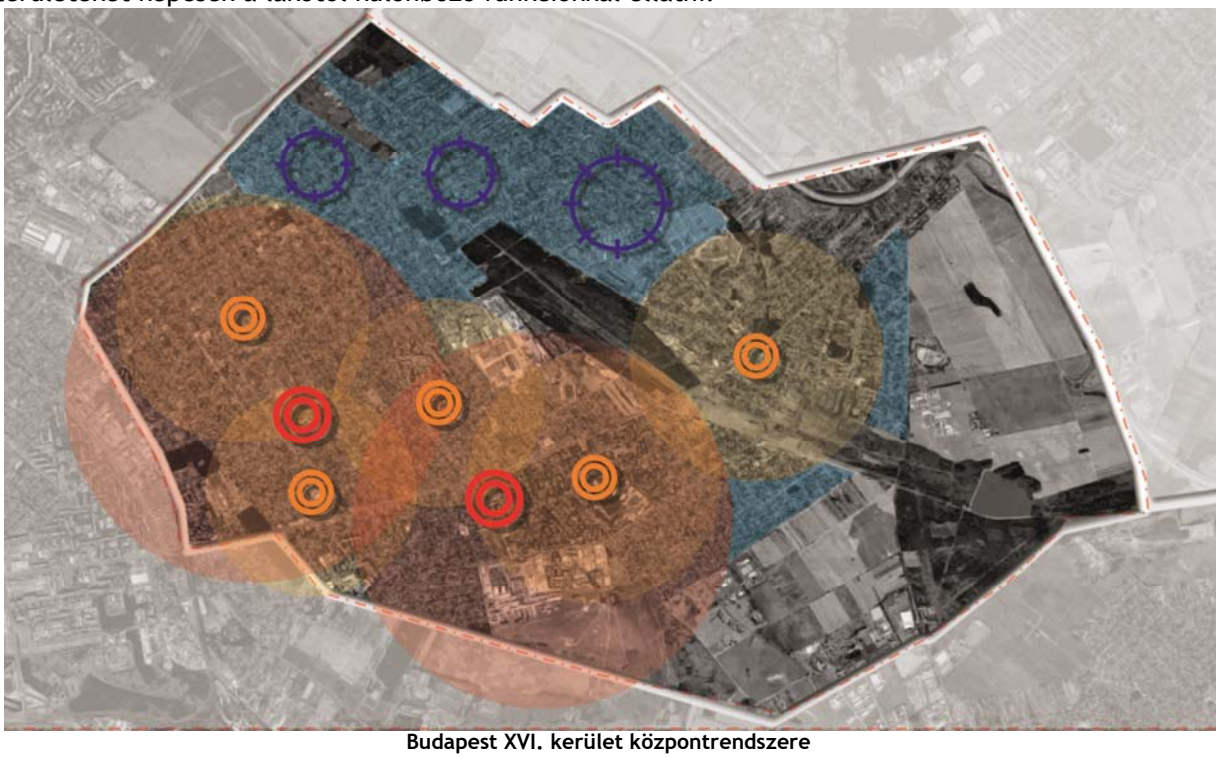

Budapest XVI. kerület központrendszere

A kerületben több olyan terület is található, ahol sem alközpont sem egyéb funkciósűrűsödés nem alakult ki, ezeken a monofunkcionális lakóterületeken élők a különböző szolgáltatásokat, intézményeket a környező területek intézményi infrastruktúrájának kihasználásával érik el.

5.1.3. TERÜLETHASZNÁLAT, FUNKCIÓK

A területhasználat vizsgálata a település területén a valós, működő használatot mutatja be a beépített területekre vonatkozóan. A beépített területeken belül a XVI. kerület területhasználata változatos, a kerület fekvése megfelelő hátteret biztosít mind a gazdasági, mind a lakóterületeknek. A beépített területeken belül a lakóterületek aránya a legmagasabb.

Azonos területhasználatnak tekintjük a jellemzően azonos funkciójú, nagyobb kiterjedéssel rendelkező területek összességét. Az azonos területhasználat típusonként változó formát és beépítést hordoz. A lakóterületek jellemzően összefüggő területeket fednek le, míg a különleges területek és intézményi területek inkább a település egészén, elszórtan találhatók. A gazdasági területek jellemzően a beépített területek peremén, illetve a Szilas-patak menti belső periférián fekszenek.

Lakóterületi térségek

A kerület beépített területeinek legnagyobb része lakóterület, ahol a kertvárosias, a kisvárosias és a nagyvárosias jellegű területek is megtalálhatók. A beépítés jellemzően kötődik a területhasználat típusához: a szabadon álló kertes családi vagy társasházak, társasházas lakóparkok, valamint a lakótelepek úszótelkes lakóépületei alkotnak jellemzően egybefüggő térségeket.

A lakó területhasználatú területeken eltérő funkció is sokszor előfordul: kereskedelmi, szolgáltató funkciók, irodák és egy-egy intézmény keveredik, de domináns marad a lakófunkció.

Nagyvárosias, lakótelep jellegű területek közé tartozik a Centenáriumi lakótelep, a Tordai utcai lakótelep, a Szent Korona utcai lakótelep, az Egyenes utcai lakótelep, a Lándzsa utcai lakótelep, a mátyásföldi lakótelep és az Újszász utcai lakótelep, melyek jellegzetessége, hogy az épületek közterülettel vannak körülvéve, úszótelken állnak.

Kisvárosias jellegű lakóterület az Ostoros-Bóbitás lakótelep, Terra Zebra lakópark (Hársfavirág utca) és a Budapesti út végénél épülő Honfoglalás lakópark, melyek jellegzetessége, hogy a nagy alapterületű 3-4 szintes társasházak az úszótelkes telepítéshez hasonlóan, de saját, nagyméretű telken állnak, saját használatú körülkerített zöldfelülettel rendelkeznek.

A kerület nagy részét kertvárosias jellegű lakóterületek teszik ki, melyre a szabadon álló családi házas kertvárosi beépítés jellemző, de a kerület egyes részein jellegükben eltérő, egyedi karakterű lakóterületek különböztethetőek meg. Cinkota Ófalu részét oldalhatáron álló a hagyományos falusias elrendezéshez hasonló lakóterületek jellemzik, Rákosszentmihály területére a vegyes módon sűrűn beépített kertvárosi lakóterület jellemző, Ómátyásföldön pedig a nagyméretű telkeken álló villaépületek jellemzőek.

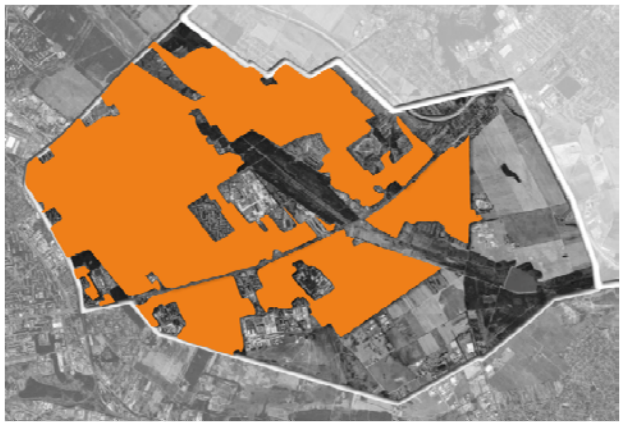

Jelenlegi kertvárosias jellegű lakóterületek

Jelenlegi kisvárosias jellegű lakóterületek

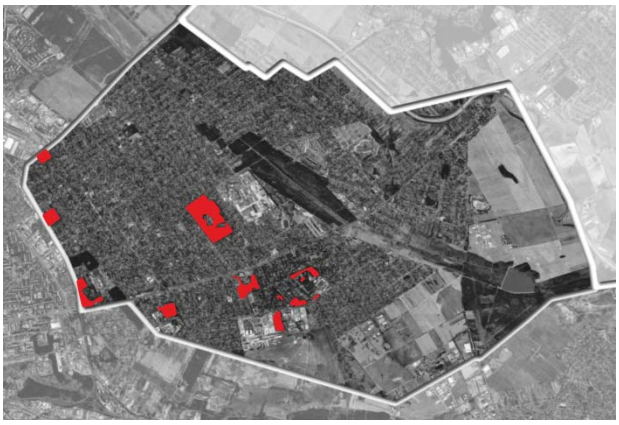

Nagyvárosias jellegű lakóterületek

Intézményterületek

Intézményterületek

Az intézményterületek a területileg meghatározó kiterjedéssel rendelkező, teljes tömböt elfoglaló létesítményeket jelentik.

Nagyobb kiterjedésű intézményterületeket általában az iskolák, oktatási, szociális és egyházi intézmények jelentenek, emellett kisebb intézmények, irodák a kerület egészében elszórtan találhatóak.

Kereskedelem, szolgáltatás, gazdasági területek

A kiskereskedelmi, szolgáltató funkciók jelentős hányada a lakóterületi térségekben elszórva helyezkedik el. A lakóterületek kiszolgálását az alközpontokban sűrűsödő kereskedelmi és szolgáltató egységek látják el. A gazdasági tevékenységek céljára emellett egybefüggő gazdasági térségek is előfordulnak a kerületben. Jelentősebb kiterjedésű gazdasági területek fekszenek a Cziráki utca mentén, a Kövirózsa utca térségében, az Újszász utca mentén a reptér szomszédságában, a Bökényföldi út külső szakaszán, a Sarjú út - Demeter utca vonalában, Cinkotán a HÉV remiz és környékén, a Nagytarcsai út mentén, illetve az egykori Ikarus területén az Arany János utca mentén.

A gazdasági tevékenység területeire jellemző, hogy a gazdaságos üzemelés érdekében nagykiterjedésű területeken, csarnokszerű, nagy alapterületű és belmagasságú épületek állnak jelentős arányú burkolt terület mellett.

A kerületben jelentős kiterjedésű honvédelmi területek találhatóak, melyek főként raktározási funkciót szolgálnak. A honvédelmi területek a Jókai Mór utca mentén és az Újszász utca és a reptér közötti területen helyezkednek el.

A kerületben klasszikus barnamezős területként csupán az egykori Ikarus területe jelenik meg.

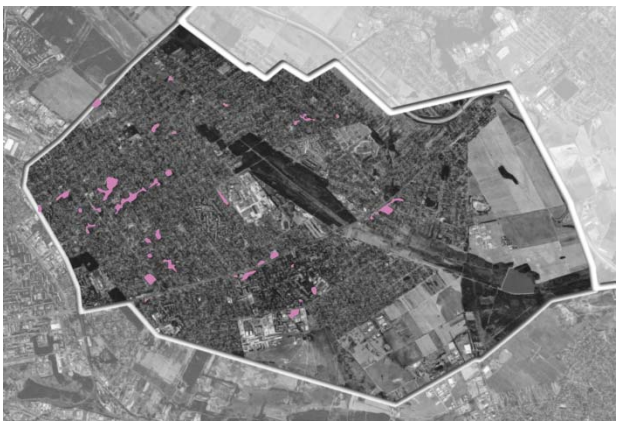

Vegyes, központi területek

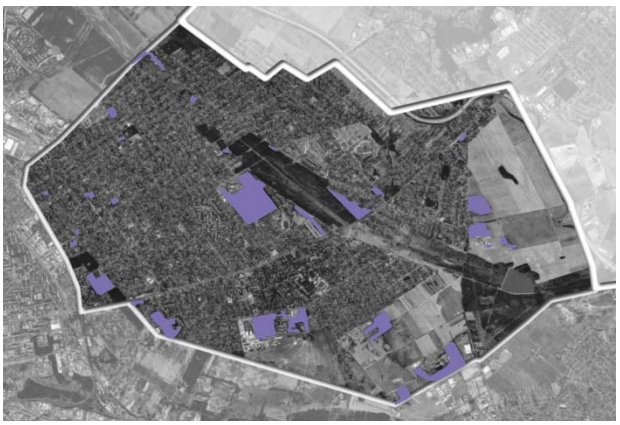

Gazdasági területek

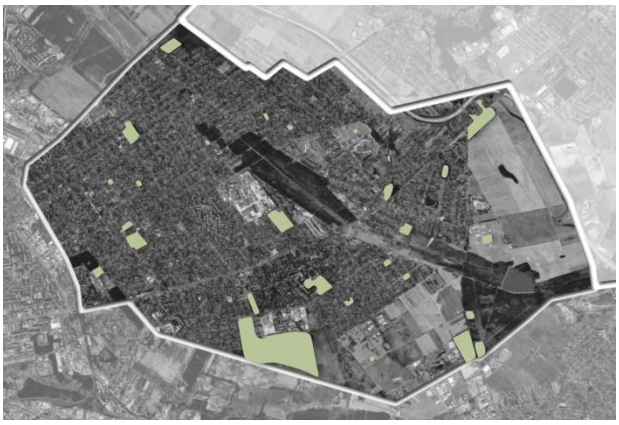

Különleges jellegű területek jelenleg

Különleges területek

A XVI. kerületben különleges területként jelennek meg a temetők (Cinkotai temető, Rákosszentmihályi köztemető), a nagy kiterjedésű sportterületek (Csömöri utcai sporttelep, Ikarus sporttelep, az Erzsébet-ligeti sportpályák, a sashalmi sportelep), a fürdők, uszodák területe (egykori cinkotai strand, Erzsébet-ligeti strand, Rákosszentmihályi uszoda), valamint a János utcai gyermektábor területe, a repülőtér területe, a cinkotai autóbuszgarázs területe, illetve több kisebb máshova nem sorolható terület (lovardák, hulladékudvar).

Eltérő funkciók

A domináns funkció mellett, mely a területileg leképezhető területhasználatot meghatározza, eltérő funkciók is találhatóak a területeken. Ezek az eltérő funkciók elszórtan, központok köré csoportosulva, vagy akár egy-egy forgalmas lineáris tengely (pl. közlekedési útvonal) mentén is kialakulhatnak. Helyüket az épületállomány is befolyásolja, hiszen eltérő földszinti funkció nem alakulhat ki, ha nincsen hozzá megfelelő földszinti helyiség, illetve az iroda és intézményi funkciók egyedi épületkialakítást kívánnak.

Az eltérő funkciók jelenléte a (domináns funkcióból adódó) területhasználatot színesebbé teszi, a városi élet élhetőbb színterévé teszi a kerületet. Eltérő funkciót jelent például a telephelyek, üzletek, vendéglátó egységek, és szálláshelyek jelenléte a területeken.

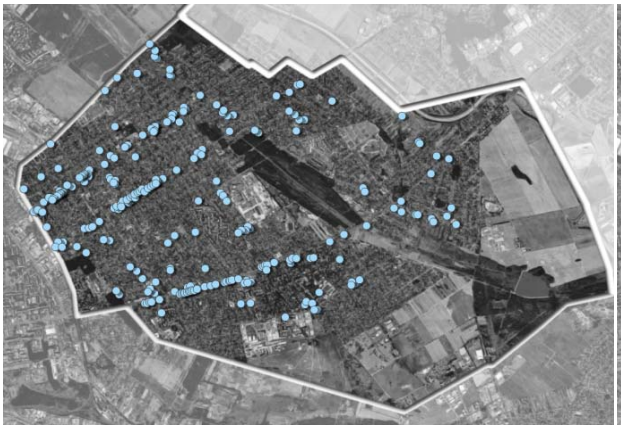

Kiskereskedelmi, szolgáltató létesítmények

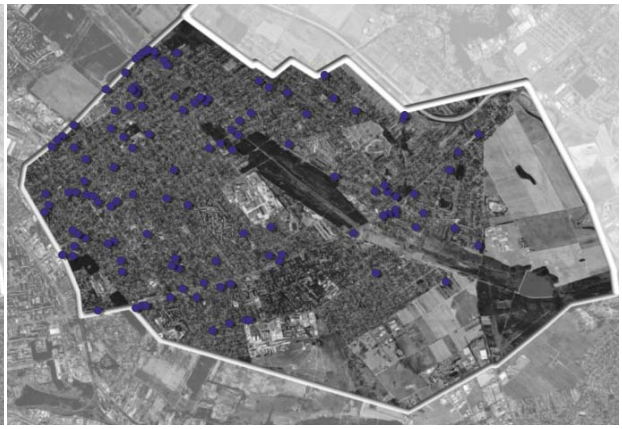

Műhelyek, telephelyek a kerületben

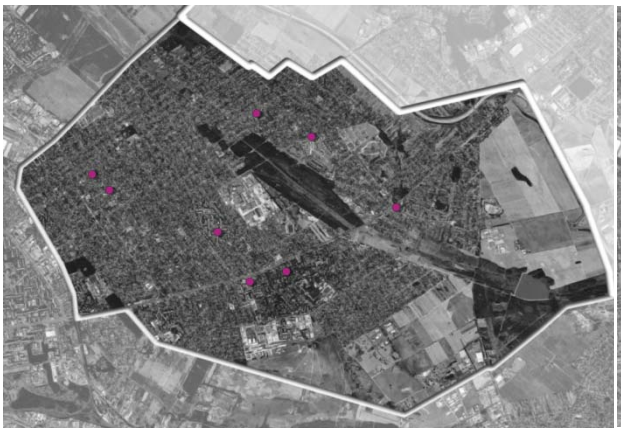

Gyógyszertárak a kerületben

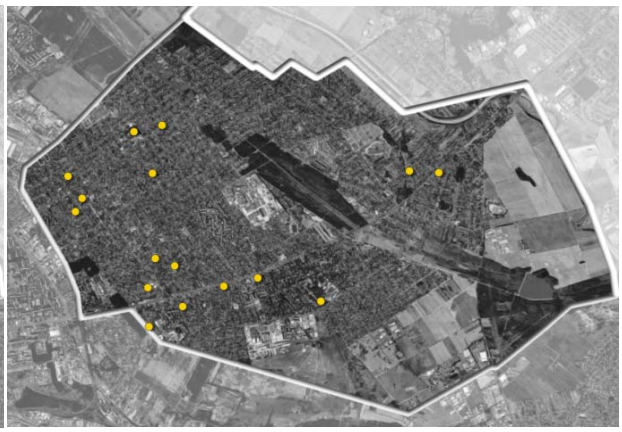

Szálláshelyek a kerületben

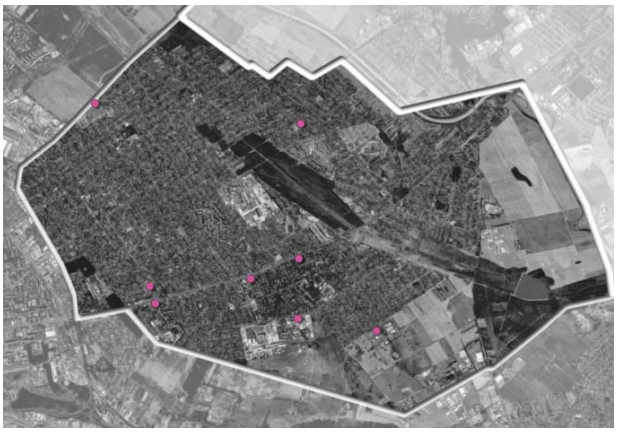

Piacok, kereskedelmi központok

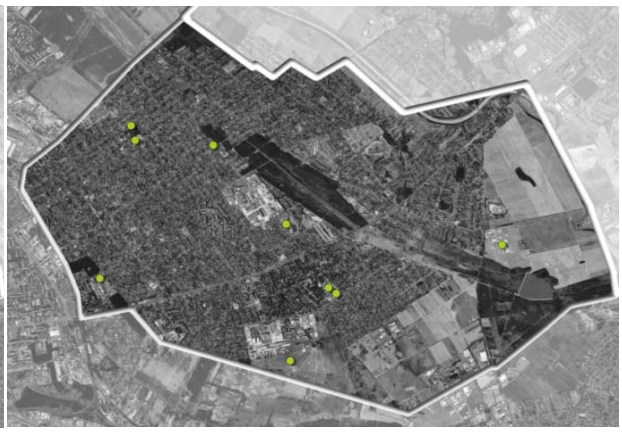

Sportlétesítmények a kerületben

A kerületben a telephelyek elhelyezkedését vizsgálva megállapítható, hogy azok a kertvárosias lakóterületeken elszórtan helyezkednek el, azonban jól látszik, hogy Ómátyásföld területén műhely, telephely jellegű funkció nem jellemző. A kiskereskedelmi, szolgáltató egységek jellemzően a forgalmasabb utak mentén sűrűsödnek, így elhelyezkedésük kevésbé egyenletes, egyes lakóterületek ellátottsága hiányos.

A szálláshelyek (Árpádföld kivételével) a kerület összes városrészében megtalálhatóak, ahogy gyógyszertárral is egyenletesen ellátott a kerület. Nyolc piac, illetve nagyobb kereskedelmi létesítmény található a kerületben illetve több sporttelep és egyéb sportolási lehetőséget biztosító funkció.

Intézmények elhelyezkedése

Az intézmények a kerület egészét átszövik, azonban Árpádföldön, Rákosszentmihály keleti részén, Cinkota Újfalu részén és Petőfi telepen az intézmények száma alacsonyabb.

A kerület oktatási intézményei

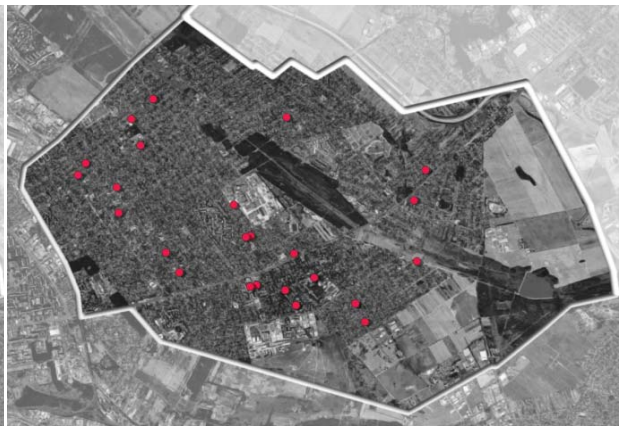

Egészségügyi intézmények a kerületben

A kerület kulturális intézményei

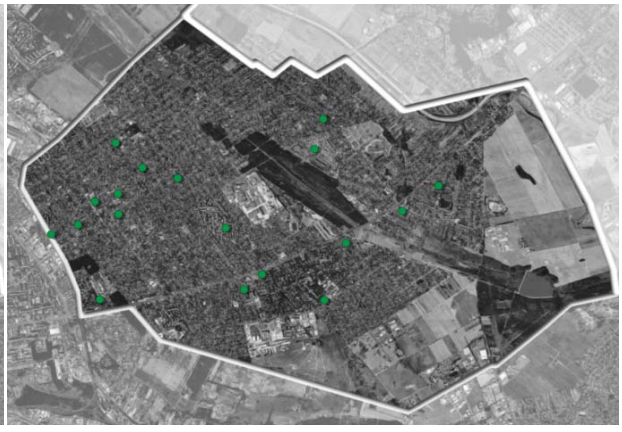

A kerület szociális intézményei

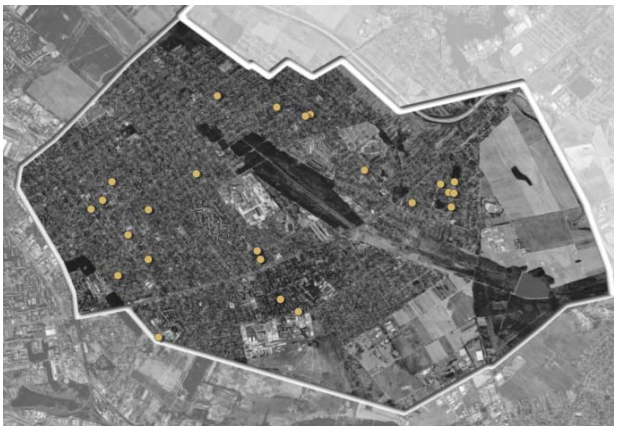

Szakrális intézmények a kerületben

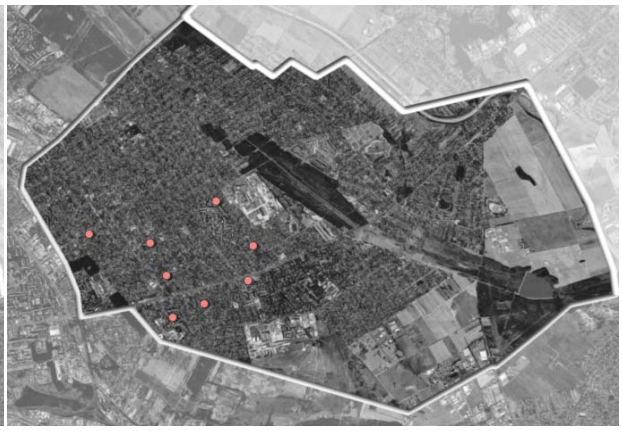

Közigazgatáshoz kötődő intézmények a kerületben

A XVI. kerület intézményei közül az uszodák, strandok és egyéb sportlétesítmények amellett, hogy a kerület lakosainak rekreációs igényeit kiszolgálják, a környező kerületek, települések számára is vonzó tényezőt jelentenek éppúgy, mint az Erzsébet-ligeti Színház, mely a kulturális kikapcsolódás lehetőségét biztosítja.

5.2. TELEPÜLÉSKARAKTER ÉS AZ ÉPÍTMÉNYEK ÁLTALÁNOS VIZSGÁLATA

5.2.1. TELEPÜLÉSKARAKTER, JELLEMZŐ ÉPÜLETTÍPUSOK, BEÉPÍTÉSI MÓD

Budapest XVI. kerületére alapvetően a nyugodt kertvárosias karakter jellemző. Azonban a kerület több településmagból történő kifejlődése, a meghatározó szerkezeti elemek és a fővároson belüli elhelyezkedése is jelentős hatással van a városrészek karakterére. Mind a beépítési jellemzők, mind a különböző, jellegzetes épülettípusok, de a funkcionális tagozódás is meghatároz egymástól elkülöníthető karakterű egységeket.

Falusias kertváros

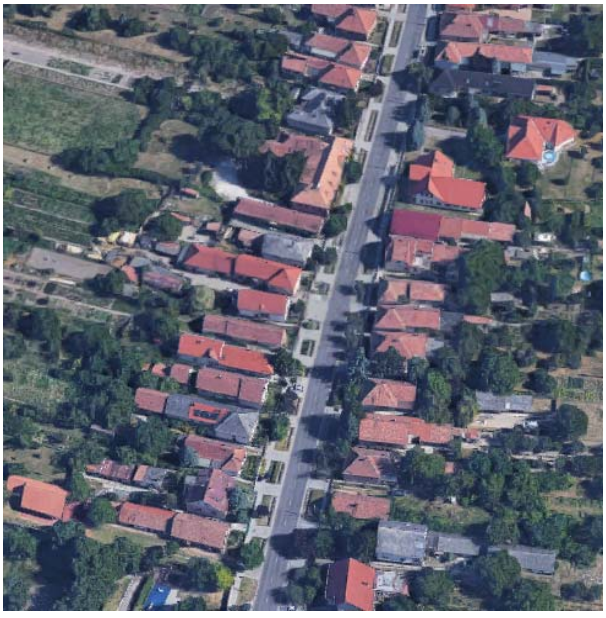

Falusias kertváros

- többségében keskeny hosszú telkek fordulnak elő
- leggyakrabban előkerttel rendelkező, oldalhatáron álló, a telek mélysége felé elnyúló beépítés a meghatározó, de nagy számban jellemző a sátortetős "kockaház" is
- nagyrészt földszintes, helyenként tetőtérbeépítéses családi házak épültek
- az épületek mérete a telkek beépítettsége igen változatos
- a legújabb beépítések kivételével jellemző a melléképületek jelenléte
- hagyományos falusi gyökereit ezt a karaktert hordozó területek őrizték meg leginkább, így a

lakóterületek intézményi és kereskedelmi-szolgáltató funkciójú helyi alközpontot vesznek körül

Cinkota-ófalu, Ilona-telep és Cinkota Újfalu területén jellemző települési karakter.

Hagyományőrző kertváros

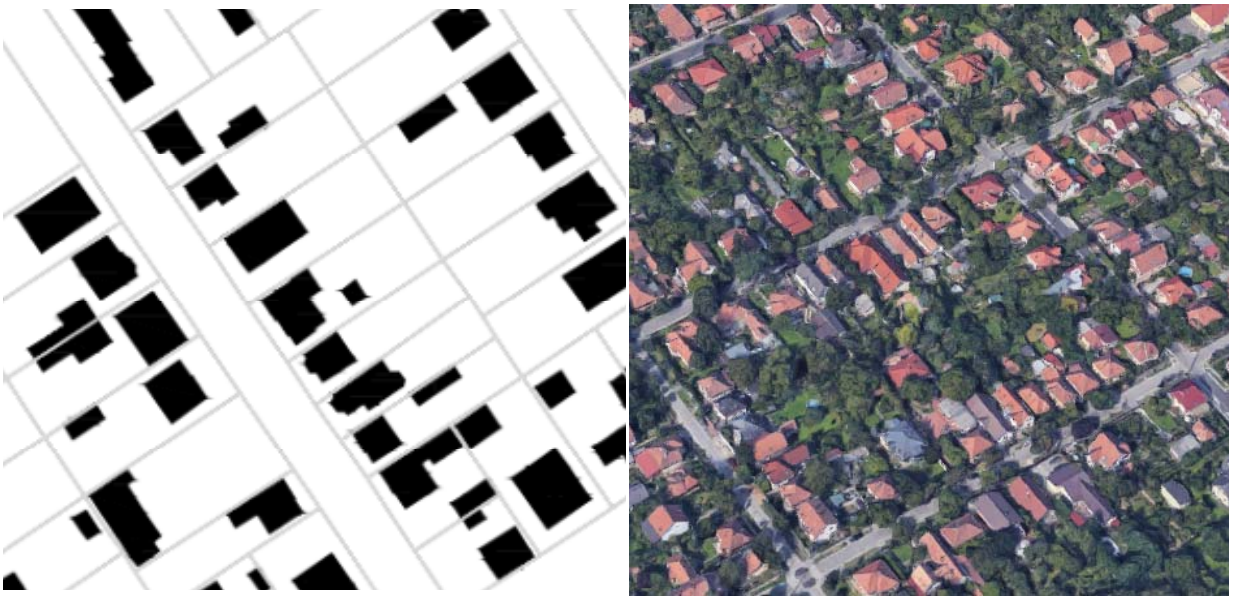

Hagyományőrző kertváros

- kisméretű szabályos telkek
- jellemzően egy-két szintes, kis alapterületű lakóépületek
- sűrűn települt épületek, vegyes beépítési móddal
- gyakran melléképület, garázs tartozik a lakóépületekhez
- helyenként a lakófunkciók közé ékelődve kisebb kereskedelmi és szolgáltató egységek is megjelennek

Rákosszentmihály Szilas-patak és a Veres Péter út közötti területein jellemző települési karakter.

Sokszínű kertváros

Sokszínű kertváros

- 1980-90-es évektől folyamatosan beépülő területek

- az épületek és a közterület viszonyát tekintve a telkek előkerttel csatlakoznak az utcához
- földszintes, földszint+ tetőteres, esetenként földszint+emelet+tetőteres lakóépületek
- esetenként melléképület is áll a telken, de a garázs gyakran az épülettel egy tömegben került kialakítása a pinceszinten
- általában előkerttel rendelkező, oldalhatáron, vagy szabadon álló beépítés
- vegyes tetőforma és tömegformálás jellemző
- többségében monofunkciós lakóterületek, de a forgalmasabb utak mentén kereskedelem és szolgáltatás is megjelenik

Kisszentmihály, Árpádföld és Szabadságliget területére, valamint Sashalom Veres Péter úttól délre eső területeire, illetve Petőfikert és Ómátyásföld keleti részére jellemző települési karakter.

Modern kertváros

Modern kertváros

- csupán az elmúlt évektől beépülő területek karaktere
- nagy méretű, közel négyzetes telekállomány
- nagy alapterületű, földszintes, földszint+ tetőteres lakóépületek jellemzik
- melléképület csak elvétve található, hiszen a garázsok pinceszinten az épülettel egy tömegben kerültek kialakítása
- szabadon álló beépítés, elvétve ikres telepítés fordul elő
- igen vegyes tömegformálás és tetőforma jellemző, gyakori a lapostetős épület is
- a családi házak mellett előfordulnak többlakásos társasházak is
- monofunkciós lakóterületek, az itt lakók a környező területek intézményeit és kereskedelmi egységeit veszik igénybe

Cinkota északnyugati részére, a Bíztató úttól keletre, a Csobaj-bánya - Budapesti út közötti területre jellemző karakter.

Kisvárosi karakterű lakóterület

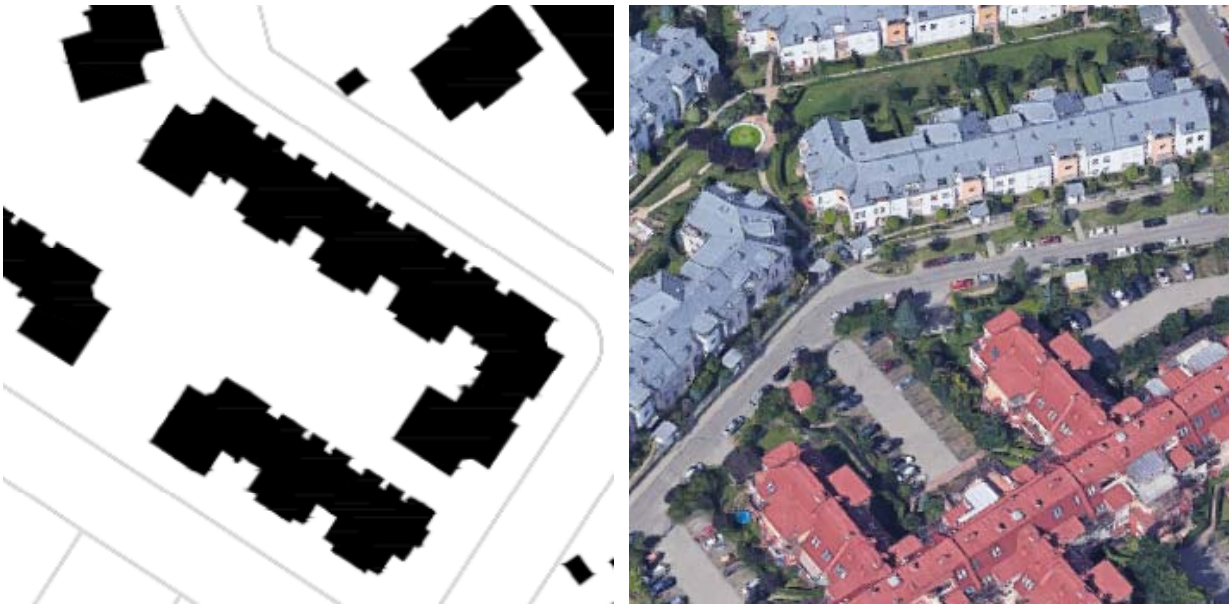

Kisvárosi karakterű lakóterület

- önálló nagyméretű telkeken, előkerttel, szabadon álló módon telepített nagy alapterületű épületek
- meglehetősen vegyes megjelenéssel modulszerűen kialakított többlakásos társasházak
- 2-3 (helyenként 4) szintes épületek jellemzően tetőtérbeépítéssel
- telken belül kialakított parkoló-udvarok

Az Ostoros-Bóbitás lakótelepre, Terra Zebra lakóparkra (Hársfavirág utca) és a Budapesti út végénél épülő Honfoglalás lakóparkra jellemző karakter.

Mátyásföldi villanegyed

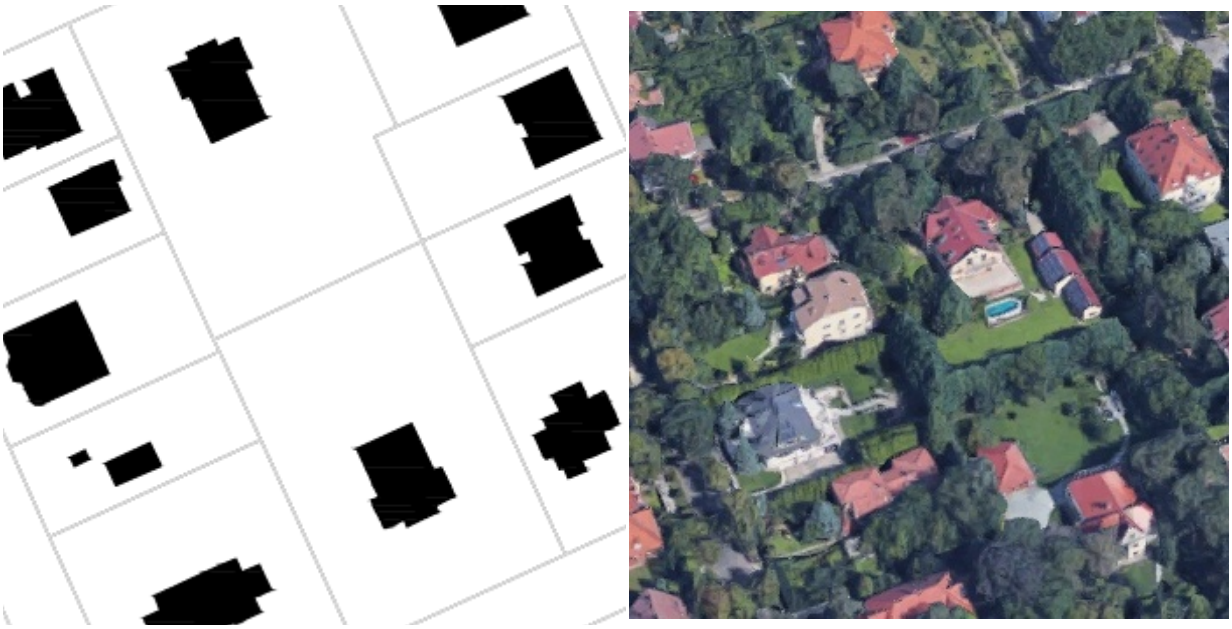

Mátyásföldi villanegyed

- kimagaslóan nagyméretű telkek, melyek egy része megosztásra került
- nagy, villa jellegű épületek, illetve a századforduló elitjének nyaralóvillái jellemzik
- nagy zöldfelületi arány, széles utcák, értékes, idős fasor jellemzi

Ó-Mátyásföld területén jellemző karakter.

Lakótelepek

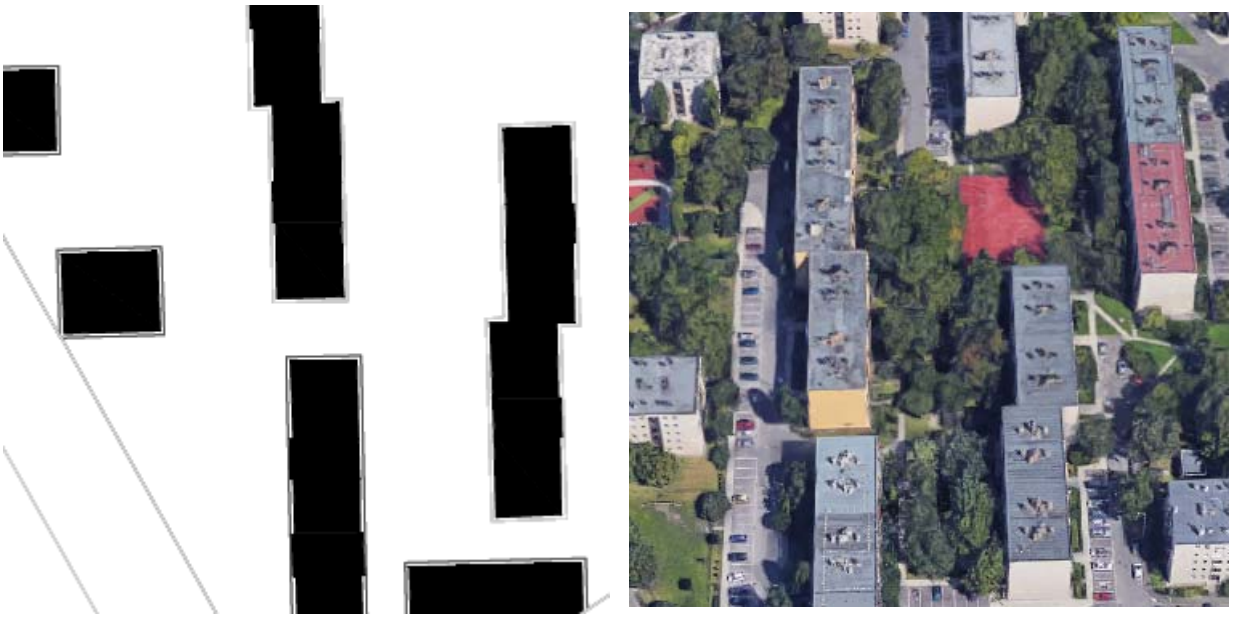

Lakótelepek

- úszótelkes kialakítás, az épületek között közhasználatú zöldterületek és parkolóterületek húzódnak
- az úszótelkes telepítés következtében hiányzó térfalak
- jellemzően 10 szintes lapos tetős pontházak és sávházak
- panel építéstechnológiával épült épületek, homogén építészeti megjelenés
- a lakóépületek között alacsony, egy-két szintes intézményépületek kaptak helyet, illetve a földszinteken helyenként kisebb üzletek nyíltak.

A Centenáriumi lakótelep, a Tordai utcai lakótelep, a Szent Korona utcai lakótelep, az Egyenes utcai lakótelep, a Lándzsa utcai lakótelep, a mátyásföldi lakótelep és az Újszász utcai lakótelep területén jellemző karakter.

Gazdasági jellegű területek

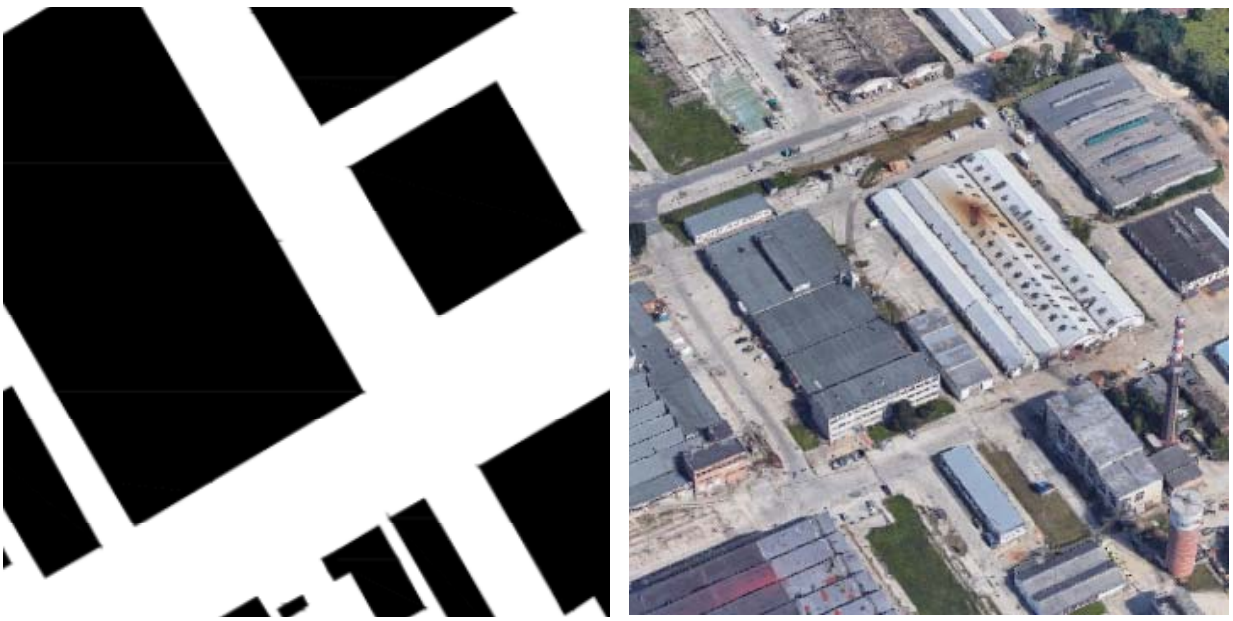

Gazdasági jellegű területek

- igen magas beépítettség, egyszintes csarnoképületekkel

- funkcionális épületek költséghatékonysági elvek mentén kialakítva
- nagyméretű burkolt felületek
- a régi csarnoképületek magastetővel, az újabb csarnokok lapostetővel fedettek
- kereskedelmi, szolgáltató és raktározó funkció

Az egykori Ikarus gyár, a Bökényföldi út mentén kiépült gazdasági területek, a Kövirózsa utca térségében található gazdasági területek, az egykori (EMG) területe, az Újszász utca menti gazdasági és honvédségi területek, a cinkotai HÉV remiz környéke, a Cinkotai úti autóbuszgarázs térsége, illetve a Nagytarcsai út menti gazdasági területek tartoznak a gazdasági karakterű területek közé.

Az **intézményi és különleges területek** ugyan általánosan egységes karaktert nem hordoznak, azonban jellemzően nagy zöldfelülettel rendelkeznek, építészeti megformálásuk sok esetben hangsúlyos és valamilyen közösségi funkciót szolgálnak ki, így a kerület funkcionális sokszínűségét bővítik.

Egyéb be nem épült területek is találhatóak a kerületben, melyek egy részét mezőgazdasági területek, gyepes és kiskertes területek teszik ki, de jelentős arányban fordulnak elő rekreációs, közjóléti és védelmi célú erdőterületek, többek között a Naplás-tó környékén és a Szilas-patak mentén.

5.2.2. TELEKSTRUKTÚRA, BEÉPÍTETTSÉG, BEÉPÍTÉSI INTENZITÁS

Telekstruktúra, telekméretek alakulása

Budapest XVI. kerületének telekstruktúrája a tervszerű parcellázásnak köszönhetően szabályos ortogonális rendszerben épül föl, ettől Cinkota hagyományos központja, valamint az Ostoros-Bóbitás lakótelep és környezete tér el, mely a nőtt településekhez hasonlóan a terepviszonyokhoz idomuló utca- és telekszerkezettel rendelkezik.

A lakótelkek méretének alakulása igen vegyes, a különböző időszakokban kiparcellázott területek eredeti telekméretei is eltérőek, de az eredetileg kiosztott telkeket sokhelyütt meg is osztották. A kertvárosias lakóterületek jellemző telekmérete 500 és 1200 m^2 körül alakul. A nagyvárosias beépítések úszótelkes kialakításuk, a kisvárosias lakóterületek nagytelkes csoportházas beépítésük miatt eltérő telekstruktúrával rendelkeznek.

Sashalom, Rákosszentmihály és Árpádföld területén az eredetileg kiosztott telkek mérete 1000-1200 m^2 körül alakult, mára azonban a telkek megosztása következtében az 500-700 m^2 körüli lakótelkek is általánosan előfordulnak. Nagyicce-telepen 6-800 m^2-es telekméret jellemző a lakóterületeken, míg Petőfi-telepen hasonlóan 550-800 m2 körül alakulnak a telekméretek. Ómátyásföld területén a nyaraló-villák számára nagyobb 2000 m^2-t is meghaladó telkeket osztottak, de a telkek újraosztása, feldarabolódása itt is jellemző volt, mára az igen változatos méretű telekállományt 800 és 5000 m^2 közötti telkek alkotják. Cinkota területén annak organikus fejlődése miatt a telekméretek nem olyan egyenletes képet mutatnak, mint a kerület többi részén. A hagyományos, falusi jellegből kialakult keskeny, hosszú telkek a kertvárosban megszokott mérettől és telekformától is eltérnek, de Cinkota legújabban beépülő területein (pl. Simongát utca térségében) is jellemző a nagyméretű telkek jelenléte.

A kerületben megtalálható lakótelepek, lakóparkok telekstruktúrája merőben eltér a kertváros többi lakóterületén jellemző állapottól. A lakótelepek épületei úszótelkeken állnak, a köztük elhelyezkedő terület közterületként funkcionál, így az épületek körüli telkek alig nagyobbak a rajtuk álló épületnél, s a fennmaradó területek pedig beépítés nélküli nagy kiterjedésű telkekként jelennek meg. A lakóparkok csoportosan telepített vagy a lakótelepekhez hasonlóan szabadon álló épületei jellemzően nagyméretű egybefüggő telkeken állnak, az épületek közötti terület a lakótelepektől eltérően azonban nem alkot külön telket, nem közterület, hanem a lakóparkban élők használatára elkerített terület.

A gazdasági funkciójú területek, az intézmények, illetve a különleges területek telekstruktúrája a funkciónak megfelelően nagyobb méretű telkeket kíván. A gazdasági területeken igen változatos, 6-7000 m^2-től 8-10 ha területűek, de az egykori Ikarus gyár telke 280 ha-t tesz ki. Az intézmények - funkciójuktól is függően - jellemzően 4-8000 m^2 es telkeken fekszenek, de előfordulnak 1-3 ha területű intézmények is, melyek jellemzően nagy zöldfelülettel, vagy sportpályával rendelkező oktatási intézmények. A temetők, sportpályák és egyéb különleges területek általában nagy zöldfelületekkel rendelkező több hektáros telkeken foglalnak helyet.

Beépítettség, beépítési intenzitás jellemzői

A kerület beépítési jellemzői igen nagy változatosságot mutatnak. A kerület beépítettségi értékeit bemutató tervlapok a hatályos földhivatali alaptérkép alapján, illetve a helyszíni bejárást követően reambulált alaptérkép alapján készültek el[48]. A beépítési intenzitást bemutató tervlap[49] szintén a reambulált alaptérkép és a helyszíni bejárás során megállapított szintszámok figyelembe vételével készült. A lakóterületek beépítettsége mutatja talán a legnagyobb változatosságot, hiszen a lakótelepek az úszótelkes beépítési mód következtében akár 90% fölötti beépítettséggel rendelkeznek, de a kisvárosias lakóterületek is magas, 30-40% körüli beépítettséget mutatnak. A kertvárosias lakóterületeken a beépítettség mértéke azonban igen változatos, a 10-15%-os beépítettségtől a túlépített 30-40%-ban beépített telkekig igen vegyes képpel találkozunk.

A gazdasági területek és intézményterületek jellemzően intenzív beépítési mértéket mutatnak, gyakran megközelítik az 50%-ot is. Az intézmények esetében elsősorban a telekméret befolyásolja a beépítettség mértékét, de általánosságban a lakóterületeknél magasabb beépítettségi mérték mutatkozik.

A különleges területek többségén a beépítettség alacsony, mivel azok jellemzően nagykiterjedésű telkeken foglalnak helyet, illetve jelentős arányban zöldfelülettel rendelkeznek.

5.2.3. ÉPÜLETMAGASSÁG, SZINTSZÁMOK[50]

A lakóépületek többsége földszintes, de a kertvárosi területeken nagy arányban fordulnak elő kétszintes épületek, melyek emelettel vagy tetőtérbeépítéssel rendelkeznek, illetve főként a lakóépületek esetében gyakori a pincével, alagsorral rendelkező épületek száma. Az egy-két szintes épületek közé elvétve ugyan, de épültek 3-4 szintes, alápincézett, emeletes és akár kétszintes tetőtér beépítéssel épült épületek is, bár ezek aránya elenyésző, megjelenésükben kitűnnek környezetükből. A lakóterületeken gyakoriak az alápincézett épületek, melyek terepszint alatti szintjét sok esetben a gépjármű tárolására használják. A lakóterületek telkeinek jelentős hányada a lakóépületeken kívül rendelkezik melléképülettel is, melyek szinte minden esetben földszintes épületek (ezek többsége gépkocsi tároló, illetve kerti tároló).

A lakótelepek, lakóparkok épületállománya jellemzően magasabb, több szintes épületekből tevődik össze. A Centenáriumi lakótelep, a Torda utcai és a Szent Korona utcai lakótelep 3, 4 és 5 szintes épületekkel rendelkezik, de Ómátyásföldön a Jókai utca környékén álló telepszerű lakóházak a 10-12 szintet is elérik.

Az épületmagasságok a szintszámokkal arányosan alakulnak, lakóépületek esetében szintenként 3 m, intézmények esetében ennél valamivel több az épület magassága, a gazdasági épületek esetében a technológiai kívánalmaknak megfelelően a földszintes épületek magassága akár a lakóépületek magasságának többszöröse is lehet.

5.2.4. ÁLLAGVIZSGÁLAT[51]

A XVI. kerület épületeinek állapota általánosságban megfelelő, jó. Leromlott, kedvezőtlen állapotú épületek előfordulnak ugyan, de arányuk elenyésző, eloszlásuk pontszerű, leromlott állapotú kerületrészek nem jellemzőek. A kerületben jelentős számban új épületek jelentek meg, melyek mind állapotukat, mind komfortfokozatukat tekintve kedvezőek. Előfordulnak olyan területek, ahol az új épületek aránya kimagasló (pl. a Centenáriumi lakótelep környezetében, vagy Petőfi-telep keleti szegélyén), illetve olyan területek is, melyek kiépülése csupán néhány éve kezdődött meg (pl. Cinkota északi területein, a bányató környezetében). A kerület lakásállományára fővárosi átlagnál kedvezőbb értékek jellemzőek.

A lakásállomány építési idejének alakulása		
Lakások építési ideje	Budapest	XVI. Kerület
1970 előtt	52,17%	38,43%
1970-2000	35,66%	47,15%
2000 után	12,17%	14,42%

[48] V5 Beépítettség vizsgálat a helyszíni bejárás alapján reambulált épületállomány alapján.
[49] V6 Beépítési intenzitás vizsgálata a helyszíni bejárás alapján reambulált épületállomány alapján.
[50] Az épületek szintszámai a V8 Épületek szintszám-vizsgálata c. tervlapon követhetőek nyomon.
[51] Az épületek állagvizsgálatát a V7 Épületek állagvizsgálata c. tervlap szemlélteti.

A kerület lakásállományának alig több mint egyharmada, míg a főváros lakásállományának több mint fele 1970 előtt épült. Legnagyobb arányban a kerületben az 1970 és 2000 között épült lakások vannak, illetve az elmúlt 17 évben épült lakások arányában is kedvezőbb a kerület mutatója a fővárosi átlagnál. A kedvező értékek magyarázata, hogy a kerület a város egészéhez viszonyítva fiatal, kiépülése folyamatos, s a kertvárosba való kiköltözési kedv a város belsőbb területeiről szintén folyamatosan növekvő tendenciát mutat.

A lakásállomány komfortkörülményeinek alakulása		
Lakások komfortfokozata	Budapest	XVI. Kerület
összkomfortos, komfortos	96,11%	97,70%
félkomfortos	1,80%	1,12%
komfort nélküli és szükséglakás	2,09%	1,18%

A kerület lakásállománynak komfortkörülményei is a fővárosi átlag fölött alakulnak, melynek oka a folyamatosan megújuló és korszerűsödő lakásállomány, illetve az újonnan épült lakások magas aránya.

5.2.5. ÉPÍTETT KÖRNYEZET ÉRTÉKEI

Annak ellenére, hogy a XVI. kerület több, viszonylag fiatal, rurális hagyományokkal rendelkező település egyesítésével létrejött kerület, mégis számos értékes, jelentős múltra visszatekinthető épülettel rendelkezik.

A múlt épített örökségének védelme mellett a jelenkori értékteremtés is szerepet játszik a kerület életében: a kerület a 7/2013. (II.18.) önkormányzati rendeletben meghatározott az épített környezettel kapcsolatos értékvédelem ellátása érdekében, az illeszkedési szabályok érvényesülésének elősegítése, a települési környezet, a táj- és településkép, a beépítési vagy az építészeti jellegzetesség és látvány, a helyi jelleg védelme, valamint a helyi építészeti értékek és örökség védelme érdekében építészeti-műszaki tervtanácsot működtet.

Országos védelem

A kerületben három országos védelem alatt álló műemlék épület található. Mindegyik műemlékhez tartozóan ex-lege védett műemléki környezet került kijelölésre. Az országos védelem alatt álló műemlék épületek listája a következő:

Ssz	Műemlék neve	Cím	Hrsz	Azonosító	Leírás
1.	Evangélikus templom	Rózsalevél utca 46.	117076	15775	**Evangélikus templom, barokk, 1705, 1776. 12. századi alapokon, torony gótikus, 15. sz.**
2.	Szent Mária Magdolna templom	Batthyány Ilona utca 21.	116639	15774	**R.k. templom, barokk, 1757**
3.	**Gizella-kastély**	**Egyenes utca 21-23.**	**100040**	**15776**	**Gizella-kastély, földszintes, 1790 körül, Építtető: gróf Festetich János**

Ssz	Műemléki környezet neve	Hrsz	Azonosító
1.	Gizella-kastély műemléki környezete	100120/1, 100043, 100044, (100033), 100038, 100039, (100051), (100074)	15776
2.	Katolikus templom műemléki környezete	116696, (116670), 116643/1, 116643/2, 116643/3, (116642), 116640, 116635	15774
3.	Evangélikus templom műemléki környezete	117077, (116975), 116603, (116670), 116734, (117030), 117029, 117028, 117027, 117074, (117075), 117062/2,	15775

Helyi védelem

A fővárosi kerületek a helyi védelem terén eltérnek az „általános településektől”. A helyi védelem Budapest esetében kétszintű: a főváros és a kerület is rendelkezhet az épített örökség védettségéről. A XVI. kerületnek van fővárosi és kerületi szintű helyi védelem oltalma alatt álló épített értéke is. A helyi védettségről a Budapest főváros építészeti örökségének fővárosi helyi védelméről szóló 37/2013. (V. 10.) Főv. Kgy. rendelet, valamint a többször módosított 30/2000. (VII.14.) számú rendelet, Budapest Főváros XVI. Kerületi Városrendezési és Építési Szabályzata rendelkezik. Az épített értékek védelme biztosítja a kerület épített örökségének megőrzését.

Fővárosi helyi védelem			
Ssz.	**Cím**	**HRSZ**	**építmény megnevezése**
1.	Baross Gábor utca 1. = Veres Péter út 124.	106414	lakóház Árkay Aladár
2.	Budapesti út 82-48	110113	református templom és kultúrház Árkay Aladár, 19271928.
3.	Májusfa utca 5. = Koronafürt utca 31	105900	lakóház
4.	Pálya utca 27.	110280	szociális otthon 1900 körül
5.	Pilóta utca 15. = Hunyadvár utca 28.	106028	Nagy Károly villája, Nagy Károly

Fővárosi helyi védelem			
Ssz.	**Cím**	**HRSZ**	**építmény megnevezése**
6.	Pilóta utca 17. = Hunyadvár utca 19.	105996	lakóház
7.	Pilóta utca 19.	105995	lakóház
8.	Pilóta utca 21. = Szilágyi Mihály utca 16	105989	lakóház
9.	Pilóta utca 23. = Szilágyi Mihály utca 19.	105987	„Wigand-villa” Toroczkai Wigand Ede
10.	Veres Péter út 1. = Sárgarózsa utcai sarok	103196	egykori „Cinkotai Nagyicce” vendéglő 1700 körül
11..	Bökényföldi út 30-32. = Rajka utca 2.	105608	lakóépület
12.	Diósy Lajos utca 21.	105853	Paulheim József villája 1898.
13.	Diósy Lajos utca 23. = Májusfa utca 18.	105854	lakóépület 1898.
14.	Mészáros József utca 15.	105802	Paulheim Ferenc nyaralója 1897.
15.	Paulheim József tér	105926/1	római katolikus templom, Weininger Ferenc, 1904-1905.

XVI. kerületi városképi jelentőségű épületek és építmények			
Ssz.	**Cím**	**HRSZ**	**építmény megnevezése**
	Cinkota		
1.	Állás utca 57.	114352	az épület
2.	Batthyány Ilona utca 12.	116696	a Szerb Antal Gimnázium épülete
3.	Batthyány Ilona utca 12.	116696	a síremlék
4.	Batthyány Ilona utca 16.	116699	az épület
5.	Szabadföld út 19/a. (Vidámvásár utca 2.)	116777	az épület
6.	Vidámvásár utca 72.	116671	az épület
	Mátyásföld		
7.	Aranyfürt utca 2. (Prodám utca 4.)	105923	az épület + az Aranyfürt utcai kerítés + a Prodám utcai kerítés
8.	Aranyfürt utca 6. (Hunyadvár utca 25.) (Koronafürt utca 21.)	105920	az épület + a Koronafürt utcai kerítés
9.	Aranyfürt utca 7. (Koronafürt utca 23.)	105918	a Koronafürt utcai kapuzat
10.	Blaha Lujza utca 2. (Veres Péter út 154.)	106580	az épület + a Blaha Lujza utcai kerítés + a Veres Péter úti kerítés
11.	Blaha Lujza utca 3.	106583	az épület + a Blaha Lujza utcai kerítés
12.	Blaha Lujza utca 4.	106579	az épület + a Blaha Lujza utcai kapuzat
13.	Blaha Lujza utca 7.	106585	az épület + a Blaha Lujza utcai kerítés
14.	Blaha Lujza utca 9.	106586	az épület + a Blaha Lujza utcai kerítés
15.	Blaha Lujza utca 11.	106587	az épület + a Blaha Lujza utcai kapuzat
16.	Blaha Lujza utca 14.	106574	az épület + a Blaha Lujza utcai kerítés
17.	Blaha Lujza utca 15.	106589	az épület + a Blaha Lujza utcai kerítés
18.	Blaha Lujza utca 17.	106590	Blaha Lujza utcai kerítés
19.	Bökényföldi út 1. (Veres Péter út 163.)	105743	az épület
20.	Bökényföldi út 3.	105744	az épület + a Bökényföldi úti kerítés
21.	Bökényföldi út 5. (Táncsics utca 6/a.)	105745/1	az épület
22.	Bökényföldi út 7. (Táncsics utca 5.)	105668	a Táncsics utcai kapuzat
23.	Bökényföldi út 30-32. (Rajka utca 2.)	105608	az épület
24.	Bökényföldi út 34. (Rajka utca 1.)	105592/2	az épület + a Rajka utcai kerítés + a Bökényföldi úti kerítés
25.	Bökényföldi út 42-44. (Petúnia utca 2.)	105590	az épület + a Bökényföldi úti kerítés a kerítés
26.	Bökényföldi út 46. (Petúnia utca 1.)	105588	az épület + Bökényföldi úti kapuzat
27.	Csinszka utca 14.	105646	az épület
28.	Csinszka utca 29-33.	105571/2	az épület
29.	Csinszka utca 30.	105508	a Csinszka utcai kerítés
30.	Diósy Lajos utca 2. (Veres Péter út 139.)	105767	a Diósy Lajos utcai kerítés + a Veres Péter úti kerítés
31.	Diósy Lajos utca 10. (Mészáros József utca 27.)	105830	az épület + Diósy Lajos utcai kerítés + a Mészáros József utcai kerítés
32.	Diósy Lajos utca 12.	105829	az épület + az emléktábla
33.	Diósy Lajos utca 15. (Hunyadvár utca 44.)	105824	az épület + a Diósy Lajos utcai kapuzat
34.	Diósy Lajos utca 16. (Hunyadvár utca 46.)	105826	az épület

XVI. kerületi városképi jelentőségű épületek és építmények			
Ssz.	**Cím**	**HRSZ**	**építmény megnevezése**
35.	Diósy Lajos utca 21.	105853	az épület + Diósy Lajos utcai kerítés + az előkerti építmény
36.	Diósy Lajos utca 22/d.	105842/40	az épület
37.	Diósy Lajos utca 23. (Májusfa utca 18.)	105854	az épület + Diósy Lajos utcai kerítés + a Májusfa utcai kerítés
38.	Diósy Lajos utca 35. (Rezgőfű utca 11-13.)	105875	a sarok kapuzat
39.	Diósy Lajos utca 37.	105877	a Diósy Lajos utcai kerítés
40.	Diósy Lajos utca 41.	105879	a Diósy Lajos utcai kerítés
41.	Diósy Lajos utca 43.	105880	az épület
42.	Diósy Lajos utca 45. (Újszász utca 100-102.)	105881/2	az épület + a Diósy Lajos utcai kerítés
43.	Farkasfog utca 3.	105027	az épület
44.	Hunyadvár utca 13. (Zsélyi Aladár utca 19.)	106002	a Zsélyi Aladár utcai kapuzat
45.	Hunyadvár utca 21. (Prodám utca 2.)	105924	az épület + a Hunyadvár utcai kerítés + a Prodám utcai kerítés
46.	Hunyadvár utca 23.	105922	az épület + a Hunyadvár utcai kerítés
47.	Hunyadvár utca 24. (Zsélyi Aladár utca 16.)	106024	a Hunyadvár utcai kapuzat
48.	Hunyadvár utca 38-40. (Koronafürt utca 18.)	105819	az épület + a Hunyadvár utcai kerítés + a Koronafürt utcai kerítés
49.	Hunyadvár utca 42.	105820	az épület + a Hunyadvár utcai kerítés
50.	Hunyadvár utca 48.	105828	a Hunyadvár utcai kerítés
51.	Hunyadvár utca 66.	105665	a Hunyadvár utcai kerítés
52.	Hunyadvár utca 68.	105664	az épület
53.	Hunyadvár utca 90. (Mátra utca 16.)	105634	az épület
54.	Huszár utca 4/b.	105726/1	az épület
55.	Huszár utca 6. (Táncsics utca 14/a-b.)	105724	az épület
56.	Huszár utca 8. (Táncsics utca 13.)	105659	az épület + Huszár utcai kerítés + a Táncsics utcai kerítés
57.	Huszár utca 10.	105658	az épület + a Huszár utcai kerítés
58.	Huszár utca 15.	105602	a Huszár utcai kerítés
59.	Huszár utca 17.	105601	a Huszár utcai kerítés
60.	Huszár utca 21. (Rajka utca 5.)	105597	az épület + a Huszár utcai kerítés + a Rajka utcai kerítés
61.	Huszár utca 22/a. (Rajka utca 7.)	105563	az épület
62.	Huszár utca 23.	105596	a Huszár utcai kerítés
63.	Huszár utca 25. (Petúnia utca 6.)	105595	az épület + a Petúnia utcai kapuzat
64.	Imre utca 1. (Veres Péter út 151.)	105755/1	az épület + az Imre utcai kerítés + a Veres Péter úti kerítés
65.	Imre utca 5.	105758	az épület
66.	Imre utca 6. (Táncsics utca 2.)	105751	az épület + az Imre utcai kerítés + a Táncsics utcai kerítés
67.	Jókai Mór utca 26. (Szilágyi Mihály utca 1.)	105963/2	az épület
68.	Koronafürt utca 1. (Veres Péter út 127.)	105786	az épület
69.	Koronafürt utca 9. (Mészáros József utca 20.)	105800/2	a Koronafürt utcai kerítés + a Mészáros József utcai kerítés
70.	László utca 8.	106545	az épület + a László utcai kerítés
71.	Májusfa utca 3/a.	105901/2	az épület
72.	Májusfa utca 4.	105910	a Májusfa utcai kerítés
73.	Májusfa utca 6.	105909	a Májusfa utcai kerítés
74.	Májusfa utca 14-16.	105855	az épület + a Májusfa utcai kapu
75.	Mátra utca 9. (Táncsics utca 23.)	105636	az épület
76.	Mátra utca 13.	105638	a Mátra utcai kerítés
77.	Mátyás király tér 1. (Táncsics utca 1.)	105679	a Mátyás király utcai kerítés + a Táncsics utcai kerítés
78.	Mátyás király tér 2/a.	105678	a Mátyás király utcai kerítés
79.	Mátyás király tér 2/b.	105677	a Mátyás király utcai kerítés
80.	Mátyás király tér 8. (Mészáros József utca 33.)	105833	az épület
81.	Mészáros József utca 5. (Zsélyi Aladár utca 12.)	106035	az épület + a Mészáros József utcai kerítés
82.	Mészáros József utca 8.	106049	az épület + a Mészáros József utcai kapuzat

XVI. kerületi városképi jelentőségű épületek és építmények			
Ssz.	**Cím**	**HRSZ**	**építmény megnevezése**
	(Zsélyi Aladár utca 10.)		
83.	Mészáros József utca 10.	106043	a Mészáros József utcai kapuzat
84.	Mészáros József utca 11.	106032	az épület
85.	Mészáros József utca 13. (Pilóta utca 9.)	106031	az épület + a Mészáros József utcai kerítés + a Pilóta utcai kerítés
86.	Mészáros József utca 14. (Pilóta utca 10.)	105795	az épület
87.	Mészáros József utca 15. (Pilóta utca 12.)	105802	az épület + a Mészáros József utcai kerítés + a Pilóta utcai kerítés
88.	Mészáros József utca 23.	105821	a Mészáros József utcai kerítés
89.	Mészáros József utca 38.	105760	az épület + a Mészáros József utcai kerítés
90.	Nagyvázsony utca 8. (Zsélyi Aladár utca 31.)	105973	az épület
91.	Nagyvázsony utca 12.	105977	az épület + a Nagyvázsony utcai kerítés
92.	Nagyvázsony utca 16. (Pilóta utca 29.)	105978/2	az épület
93.	Nagyvázsony utca 17. (Pilóta utca 28.)	105931	az épület + a Nagyvázsony utcai kerítés + a Pilóta utcai kerítés
94.	Nagyvázsony utca 19.	105934	az épület + a Nagyvázsony utcai kerítés
95.	Paulheim József tér 1. (Prodám utca 1.)	105926/1	a templom épülete
96.	Petúnia utca 4.	105594	az épület + a Petúnia utcai kerítés
97.	Petúnia utca 10.	105561/1	az épület + a Petúnia utcai kerítésszakasz
98.	Petúnia utca 12.	105560	az épület
99.	Pilóta utca 1. (Veres Péter út 115.)	106040	az épület + a Pilóta utcai kerítés + a Veres Péter úti kerítés
100.	Pilóta utca 5.	106038	az épület + a Pilóta utcai kerítés
101.	Pilóta utca 14.	105803	a Pilóta utcai kerítés
102.	Pilóta utca 16.	105804	az épület + a Pilóta utcai kerítés
103.	Pilóta utca 27.	105979	a Pilóta utcai kerítés
104.	Pilóta utca 32.	105933	az épület + a Pilóta utcai kerítés
105.	Prodám utca 9.	105936	az épület
106.	Rajka utca 3/a.	105593/2	az épület + a Rajka utcai kapuzat
107.	Rajka utca 4.	105607	a Rajka utcai kerítés
108.	Rajka utca 6.	105600	az épület + a Rajka utcai kerítés
109.	Szilágyi Mihály utca 3.	105964	az épület
110.	Szilágyi Mihály utca 6.	106005	az épület
111.	Szilágyi Mihály utca 7.	105969	az épület + a Szilágyi Mihály utcai kerítés
112.	Táncsics utca 3.	105669	az épület + a Táncsics utcai kerítés
113.	Táncsics utca 4/a.	105750	az épület + a Táncsics utcai kerítés
114.	Táncsics utca 10.	105736	az épület
115.	Táncsics utca 15.	105652	az épület
116.	Veres Péter út 147.	105757	az épület
117.	Veres Péter út 155-157.	105749	az épület
118.	Zsélyi Aladár utca 4.	106046	az épület
119.	Zsélyi Aladár utca 14.	106026	a Zsélyi Aladár utcai kerítés
120.	Zsélyi Aladár utca 21.	106001	a Zsélyi Aladár utcai kerítés
	Rákosszentmihály		
121.	Csömöri út 142. (Iskola utca 2-6.)	112157	az „első elemi iskola” épülete
122.	Csömöri út 270. (Szilaspatak utca 42.)	112544	az épület
123.	Batthyány utca 16.	110206	az épület + a Batthyány utcai kerítés
124.	Batthyány utca 21.	110217	az épület
125.	Batthyány utca 28.	110252	az épület
126.	Batthyány utca 38.	110603	az épület
127.	Budapesti út 2. (Körvasút sor 1.)	110389	az épület
128.	Budapesti út 100. (Sándor utca 1-3.)	109101	az épület
129.	Budapesti út 104/a. (Ilona utca 1.)	109080/3	az épület
130.	Hársfa utca 56. (Rákosi út 171.)	108804	az épület
131.	Hársfa utca 58. (Rákosi út 164.)	108812	az épület
132.	Hősök tere 1.	109800	az épület
133.	Hősök tere 9. (Szent Korona utca 116.)	109803	az épület
134.	Hősök tere 10-11.	109805	az épület
135.	Hősök tere 12.	109808	az épület

XVI. kerületi városképi jelentőségű épületek és építmények			
Ssz.	**Cím**	**HRSZ**	**építmény megnevezése**
136.	Iharfa utca 18.	109738/2	az épület
137.	Ilona utca 57.	109367	az épület
138.	Ilona utca 70. (Szent Korona utca 136.)	109539	az épület
139.	József utca 47.	109316	a József utcai kerítés + az utcai kapuzat
140.	József utca 51. (Rákosi út 114.)	109319	az épület
141.	József utca 106. (Petőfi utca 76.)	111730	a domborművek
142.	Kossuth Lajos utca 35. (Rákosi út 58.)	110598	az épület
	Krenedics Sándor utca 3.	*109941*	*az épület*
143.	Lajos utca 63.	109382	az épület
144.	Madách utca 8.	111856	az épület + a Madách utcai kerítés
145.	Mária utca 4-6.	109139/2	az épület
146.	Mária utca 52. (Rákosi út 116.)	109335	az épület
147.	Mária utca 89.	109509	az épület
148.	Milán utca 23. (Sashalom utca 12.)	110089	az épület
149.	Nádor utca 51.	110425	az épület
150.	Pálya utca 79.	110834	az épület + a Pálya utcai kerítés
151.	Rákosi út 46/a.	110575	az épület
152.	Rákosi út 59.	110259	az épület
153.	Rákosi út 84.	109918	az épület + a Rákosi úti kerítés
154.	Rákosi út 131. (Sándor utca 51.)	109276	az épület
155.	Ságvári utca 18.	109862	az épület
156.	Szent István utca 12.	110292	az épület
157.	Templom tér 1.	109892/1	a templom épülete
158.	Templom tér 6.	109890	az épület
159.	Templom tér 7.	109889	a cserkész otthon épülete
	Templom utca 46.	*109888*	*az épület*
	Sashalom		
160.	Pirosrózsa utca 33.	100272	az épület + a Pirosrózsa utcai kerítés
160/a.	Legény utca 18.	103132	Lakóház
161.	Budapesti út – Szolnoki út – Körvasútsor sarok		Határkő
162	Pirosrózsa utca – András utca sarok		Határkő
163.	Pesti határút 1. számú ház előtt		Határkő
164.	Pesti határút 12. számú ház előtt		Határkő
165.	Pesti határút 27. számú ház előtt		Határkő
166.	Pesti határút 40. számú ház előtt		Határkő

Régészet

Nyilvántartott régészeti lelőhelyek:

megnevezés	**hrsz**	**védőtávolság**
Atlasz u. (Mátyásföld)	104075	
Ilona u. (volt Bajcsy-Zs. u.) 57-61.	103967	+ 10 m
Rózsalevél u. Cinkotai evangélikus templom és környéke	117076	
Csömöri u. 32.	110999/2	+ 15 m
Egyenes u. 2-6.	100040	+ 20 m
Nógrádverőce út, Mátyásföld, Somkút u. - Simongát u. között		
Hermina u. 87.	107306	
Margit u. 26. (volt Janovecz M. u.)	101474	
Batthyány Ilona u. 12. (volt Kultúrház u.)	116696	
Matild u. (Rákosszentmihály)	111136	+ 50 m
Nefelejcs u. 33.	110902	
Rákosszentmihály, Szilas-patak jobb partja, teljes hosszában		50 m
Demeter u. (volt Temesvári u.) – Sarjú u. Kavicsbánya	106868	+ 20 m
Timur u. – Fertály u. – Dezsőfia u. között	114096	
Zalavár u. 7.	100038	
Sashalom, az állomás közelében lévő dombon		
Sashalom, Zalavár u.		

A kulturális örökségvédelmi elemek között a régészeti emlékeket rejtő lelőhelyek sorsát alapvetően két lehetőség határozza meg: az egyik, hogy kívánatos tudományos és kulturális szempontból a feltárás és bemutatás, valamint általános érdek, hogy a régészeti lelőhelyek megmaradjanak a jövő nemzedékei számára is.

Budapest XVI. kerülete számos értékes és védett építészeti értékkel rendelkezik, melyek amellett, hogy a kerület épített környezetét színesítik, nívóját emelik, valódi turisztikai vonzerővel rendelkeznek. Ómátyásföld villanegyede, vagy akár Cinkota hagyományos főutcája építészeti öröksége miatt önmagában is turisztikai potenciált jelent.

5.2.6. AZ ÉPÍTETT KÖRNYEZET KONFLIKTUSAI, PROBLÉMÁI

- a lakóterületeken gyakran előforduló túlépítések a lakóterületeket túlzottan sűrűvé teszik, a túlépített területek élhetőségi szempontból kedvezőtlenek, a kerület hagyományosan nagy zöldfelületi arányú, kertvárosi jellegét megbontják,
- újonnan beépülő területek túlzó sűrűségű beépítése élhetőségi szempontból kedvezőtlen, még ha a parkolási szükségletek megoldottak és a megnövekedő lakosságszámból adódó forgalmi terhelés-többlet nem is problémás,
- az újonnan beépülő területek, elsősorban a kerület peremén központhiányosak, monofunkciós lakóterületek, így a környező területek intézményi és szolgáltató infrstruktúráját veszik igénybe.
- Alulhasznosított, barnamezős területek:
  "*Az egységes európai barnamező-fogalom meghatározása a CABERNET (Concerted Action on Brownfield and Economic Regeneration Network) szervezet nevéhez fűződik, melynek értelmében barnamezősnek tekintjük azon területeket, amelyekről elmondható, hogy:*
  - *hatással volt rájuk saját, valamint a közvetlen környezetük korábbi használata,*
  - *felhagyottak, vagy alulhasznosítottak,*
  - *vélt vagy valós környezeti szennyezettséggel terheltek,*
  - *elsősorban fejlett városi térségben találhatóak,*
  - *újra hasznossá tételük beavatkozást igényel*" (Ferber et al. 2006, 23.)[52]

A XVI. kerületben klasszikus barnamezős területként az egykori Ikarus gyár területe, a Cinkotai HÉV remiz területe, a Simongát utca menti felhagyott gazdasági terület, az Újszász utca és a reptér közötti egykori (és mai) honvédségi területek, illetve a Kövirózsa utca térségében elhelyezkedő gazdasági területek jelennek meg.

A fenntartható város szempontjából egyre nagyobb jelentősége van az egyéb üres vagy alulhasznosított ingatlanok hasznosításának is, ahol a jövőbeli beruházás célja egy új funkció megtalálásával a környezet javítása , lakó- illetve munkahelyteremtés.

6. KÖZLEKEDÉSVIZSGÁLAT[53]

6.1. KERÜLETKÖZI KAPCSOLATOK

A XVI. kerület a főváros keleti szélén fekvő határkerület, amely legfontosabb városi kapcsolatait a 3. sz. országos elsőrendű főút bevezető szakasza, a Kerepesi út – Veres Péter út – Szabadföld út, valamint az M0 autóút határoló nyomvonala és a közösségi közlekedési útvonalak adják. Az utóbbi évtizedekben a kerület lakosainak száma jelentősen emelkedett és ezzel együtt a mobilitási igények

[52] Forrás: Uwe Ferber, Detlef Grimski, Kate Millar, Paul Nathanall (szerk.): Sustainable Brownfield Regeneration: CABERNET Network Report, University of Nottingham, 2006. ISBN 0-9547474-5-3

[53] A közlekedési munkarészben az útkategóriák meghatározását, valamint a javasolt közúti elemek tervezését, paramétereinek kialakítását az e-UT 03.01.11 (ÚT-2-1.201:2008) számú, „Közutak tervezése (KTSZ)" című Útügyi Műszaki Előírásban, a csomópontok tervezését az e-UT 03.03.21 (ÚT 2-1.214:2004) számú „Szintbeni közúti csomópontok méretezése és tervezése" című Útügyi Műszaki Előírásban foglaltak szerint végeztük el. A tervezés során betartottuk az e-UT 02.01.41 (ÚT 2-1.218:2003.) számú, a településrendezési tervek alátámasztó közlekedési munkarészeinek tartalmára vonatkozó Útügyi Műszaki Előírás rendelkezéseit.

is növekedtek. A kerület kialakult úthálózattal rendelkezik, sűrű, kerületközi kapcsolatokkal. Viszonylag közel helyezkedik el a Liszt Ferenc nemzetközi repülőtérhez is. Beépítettségét tekintve nagy lakósűrűségű területek (lakótelepek) és családi házas, kertvárosi jellegű beépítések váltakoznak nagyméretű ipari területekkel, kereskedelmi létesítményekkel és sportlétesítményekkel, valamint rekreációs célú zöldterületekkel. Ezen eltérő funkciójú területek közlekedési és parkolási igényei különböznek. A kerület utcahálózata szabályos, geometrikus kialakítású.

A kerület határain nagyforgalmú városi főutak haladnak, amelyek közvetlenül a városközponttal, vagy a csatlakozó kerületek központjaival, vagy a térség központjaival teremtenek közvetlen közúti kapcsolatot (Üllői út, Határ út, Ady Endre út, M5 bevezető, Nagykőrösi út). Mindegyik főút közvetlen kapcsolatban áll az M0 autóúttal, amely jelentős forgalmat von ki a területről. Ezeken az útszakaszokon nagy a forgalmi terhelés (átmenő és helyi forgalom), jellemző a többféle közösségi közlekedési ágazat jelenléte és a magas környezetterhelés. A főúti szakaszok mentén a lakóterületi funkció nagy része lecserélődött szolgáltató, kereskedelmi, intézményi funkcióra.

6.1.1. **KÖZÚTI KAPCSOLATOK**

A szomszédos kerületekkel összeépült XVI. kerület főbb közúti kerületközi kapcsolatai városi főutak, amelyek kelet-nyugati irányba (Rákospalotai határút, Csömöri út, Rákosi út, Timur utca), illetve ezekre majdnem merőleges nyomvonalakkal (Szlovák út – Ostoros út – Nagytarcsai út, Cinkotai út, Naplás út).

6.1.2. **KÖTÖTTPÁLYÁS KAPCSOLATOK**

Bár a 80a MÁV-vonal Rákos állomásához kapcsolódó Körvasút határolja a kerületet, nagyvasúti állomás nem található itt. A MÁV által üzemeltetett HÉV (regionális vasút) azonban két vonalon is szolgálja a kerület megközelíthetőségét: a városközpont irányából és a szomszédos települések felől.

A kerületen áthaladó HÉV-vonalak:

- H8 (Örs vezér tere – Gödöllő)
- H9 (Örs vezér tere – Csömör)

Állomások és megállóhelyek:

H8 vonalon:

- Nagyicce
- Sashalom
- Mátyásföld, repülőtér
- Mátyásföld, Imre utca
- Mátyásföld alsó
- Cinkota
- Ilonatelep

H9 vonal kerületi megállóhelyei:

- Nagyicce
- Sashalom
- Mátyásföld, repülőtér
- Mátyásföld, Imre utca
- Mátyásföld alsó
- Cinkota
- Cinkota alsó
- Árpádföld

A két HÉV-vonal a főváros egyik nagy forgalmú metró-vonalának végállomásától, a X. és XIV. kerület határán fekvő Örs vezér téri csomóponttól indul és jelentős lakosszámú agglomerációs településeket (Csömör, Mogyoród, Gödöllő) kapcsol (a kerületen keresztül) a városközponthoz. Ugyanakkor a két HÉV-vonal a XVI. kerület lakosainak közlekedési igényeit is szolgálja.

6.2. KÖZÚTI KÖZLEKEDÉS

A közlekedési szempontból is külső zónában lévő kerület átmenő és helyi úthálózata kialakult, területe nagyrészében beépült, így a későbbiekben főleg helyi fejlesztések várhatók. A kerület főúthálózatának kiépítettségét meghatározza a fővárosi úthálózatban elfoglalt helyük és szerepük: jellemzően faltól falig burkolt, közösségi közlekedéssel terhelt, átmenő forgalmat is viselő útszakaszok, zárt csapadékvíz elvezetéssel.

6.2.1. HELYI KÖZÚTHÁLÓZAT

Főúthálózat

Gyorsforgalmi út:

- **M0 autóút**, útkategória: **K.II.B.**

Az autóút nyomvonalának egy része a kerület területén halad át, irányonként két forgalmi sávval + leállósávval, betonburkolattal kiépítve. A fővárosi körgyűrű ezen szakasza jelentős forgalmat visel, de lakóterületektől távol halad el.

I. rendű főút:

- **Kerepesi út – Veres Péter út – Szabadföld utca** (3. számú országos I. rendű főút bevezető szakasza), útkategória: **B.III.a.C.**

Belterületi jelleggel, általánosan 2x1 forgalmi sávval, aszfaltburkolattal kiépített, kiemelt szegélyek között vezetett útszakasz. A lefolyó csapadékvizek elvezetését néhol nyílt árkok, illetve zöldfelületek oldják meg, ahová a megnyitott szegélyeken át folyik be az esővíz, egyes csomópontokban víznyelők láthatók. Az út északi oldalán kétvágányos HÉV-pálya és (rövid szakaszok kivételével) szervizút, déli oldalán kerékpárút halad. A gyalogosforgalom számára kétoldali járda áll rendelkezésre. A főút gyalogoskeresztezéseit kijelölt gyalogátkelőhelyek segítik, a nagyobb forgalommal terhelt belső szakaszokon jelzőlámpával védve. Az útszakaszon menetrend szerint közlekedő autóbuszjáratok haladnak, a megállók többsége buszöbölben, vagy külön sávban helyezkedik el.

II. rendű főutak:

Általánosságban ezek az utak 2x1 forgalmi sávval, aszfaltburkolattal és nyílt árkos vízelvezetéssel kialakítottak, a gyalogosforgalom lebonyolítására kétoldali járda áll rendelkezésre. Az útszakaszokon menetrendszerinti buszjáratok is közlekednek és jelentős gyalogosforgalmat vonzanak a megállók környékén. Útkategória: **B.IV.b.C.**

- Rákospalotai határút
- Csömöri út
- Rákosi út
- Timur utca
- Újszász utca
- Bökényföldi út
- Somkút utca
- Magtár utca
- Batthyány Ilona utca
- Vidámvásár utca
- Nagytarcsai út
- Simongát utca
- Cinkotai út
- Naplás út
- Hősök fasora

Mellékutak:

Általában 2x1 forgalmi sávval, aszfaltburkolattal és nyílt árkos elvezetéssel kialakított útszakaszok, a gyalogosforgalom számára kétoldali járdával és zöldsávokkal kiépítve.

A helyi közúthálózat ***gyűjtőútjai*** az alábbiak (útkategória: **B.V.c.C.**):

- György utca
- János utca
- Rákóczi út
- Pálya utca
- Mátyás király utca
- József utca
- Batthyány utca
- Rózsa utca
- Bekecs utca
- Monoki utca
- Állás utca
- Arany János utca
- Budapesti út
- Futórózsa utca
- Baross Gábor utca
- Batsányi János út
- Thököly út
- Jókai Mór utca
- Georgina utca
- Olga utca

6.2.2. **LAKÓUTCÁK, KISZOLGÁLÓ UTAK**

Az aszfaltburkolatok forgalmi sávszélessége általánosan 3 méter.

A belterületen található kiszolgáló utak hálózatát kétirányú forgalom, nyílt árkos vízelvezetés, zöldsávok és legalább egyoldali járdák jellemzik.

Útkategória: **B.VI.d.C.**

A kerületben 7 üzemanyagtöltő állomás működik, általában a főutak mentén.

6.2.3. **FORGALMI REND**

A kerület jelentős részén a lakóutcák 30-as zóna táblákkal védettek, vagyis a közösségi közlekedést befogadó főutakon és gyűjtőutakon kívül szinte mindenhol v=30 km/h sebességkorlátozás érvényes.

12t súlykorlátozást jelző táblák találhatók a 3. sz. főút bevezető szakaszához csatlakozó utak csatlakozási pontjainál. A Csömöri út és a Pálya utca (É-i ág), Rákóczi út (É-i ág) csomópontjánál 12t súlykorlátozó tábla található. A Csömöri út és József u. (É-i ág) 3,5t súlykorlátozó tábla látható.

A Rákospalota határ útra csatlakozó utcák mentén is 12t zóna súlykorlátozó táblák vannak kihelyezve.

6.2.4. **FORGALOMTECHNIKA**

A főbb csomópontok forgalomirányítása lámpás vezérlésű, körforgalom nem található a kerületben.

Az egyirányúsítás nem jellemző a kerületi úthálózatra, csak egy-egy lakóutcában fordul elő, a geometriai paraméterek elégtelensége miatt. A patak és a Szlovák út közötti területen található lakóutcák szinte mindegyike zsákutca kialakítású.

A lakóutcákban érvényes forgalomkorlátozásokat erősítik meg a piros térkőből kialakított forgalomcsillapító bordák és a kertvárosi lakóterületek egyes csomópontjainak burkolata is.

6.2.5. **FŐBB KONFLIKTUSPONTOK**

A kerületben a legfőbb közlekedési konfliktusforrás az átmenő, nagyforgalmú útszakaszok gépjárműforgalma és a keresztező gyalogosmozgások, valamint a 3. sz. főút bevezető szakasza mentén haladó HÉV-vonal keresztezésének bonyolultsága.

A térségi közlekedési hálózatot a KV-1. tervlap, a kerület meglévő közúthálózatát a KV-2. tervlap szemlélteti. A KV-4. tervlapokon a kerületi úthálózat jellemző keresztszelvényei láthatók.

6.3. KÖZÖSSÉGI KÖZLEKEDÉS

Fentiek szerint a kerület közösségi közlekedését a sűrű autóbuszhálózat és a két HÉV-vonal biztosítja a kerületen belül és a szomszédos kerületek, illetve a városközpont felé is. A HÉV-vonalak az M2 metróvonalra való ráhordást szolgálják. Ez a nagykapacitású földalatti vonal a városközpontba kb. 15 perc alatt juttatja el az utasokat. A buszjáratok az Örs vezér tere mellett Újpest és Újpalota felé szállítják az utasokat. Az éjszakai járatok is megfelelően tárják fel a kerületet.

A HÉV-vonal pályaszerkezete hagyományos nagyvasúti, zúzottkő ágyazatos kialakítású.

A kerület meglévő közösségi közlekedési hálózata és megállói a KV-5. tervlapon láthatóak.

Közúti közösségi közlekedés

Helyi autóbusz közlekedés

Járatok	Útvonalak
7G	Cinkotai autóbuszgarázs – Újpalota, Nyírpalota út
31	Árpádföld, Bekecs utca – Örs vezér tere M+H
44	Centenáriumi lakótelep – Örs vezér tere M+H
45	Cinkota, Lassú utca – Örs vezér tere M+H
46	Helikopter lakópark – Újpalota Nyírpalota út
92	Auchan Liget – Rákosszentmihály vasútállomás
92 A	Kistarcsa, kórház H – Rákosszentmihály vasútállomás
130	Újpalota, Sárfű utca – Puskás Ferenc Stadion M
131	Örs vezért tere M+H – Vörösmarty utca
144	Rákosszentmihály, Csömöri út – Örs vezér tere M+H
146	Újpalota, Nyírpalota út - Rákoskeresztúr, városközpont
174	Cinkota H – Örs vezér tere M+H
175	Cinkota H- Újpalota, Szentmihályi út
176E	Rákoscsaba-Újtelep, Tóalmás utca – Örs vezér tere M+H
231	Rákospalota, Széchenyi tér - Örs vezér tere M+H
244	Centenáriumi lakótelep – Örs vezér tere M+H
276E	Rákoscsaba-Újtelep, Naplás út – Örs vezér tere M+H
277	Bosnyák tér – Örs vezér tere
908 (éjszakai autóbuszjárat)	Cinkotai autóbuszgarázs – Móricz Zsigmond körtér
931 (éjszakai autóbuszjárat)	Árpádföld, Dezsőfia utca – Verecke lépcső - Nyugati pályaudvar M
992 (éjszakai autóbuszjárat)	Gödöllő H – Cinkotai autóbuszgarázs
996 (éjszakai autóbuszjárat)	Újpest - Központ M – Cinkotai autóbuszgarázs
996A (éjszakai autóbuszjárat)	Újpest - Központ M – Cinkotai autóbuszgarázs

Kötöttpályás közösségi közlekedés

H8	Gödöllő – Örs vezér tere
H9	Csömör - Örs vezér tere

A kerület közösségi közlekedési ellátottsága (lefedettsége) jónak tekinthető, mivel 300 m rágyaloglási távolságot figyelembe véve a megállókig, a beépített területek kb. 80-85 %-a elérhető a megállókból.

6.4. KERÉKPÁROS ÉS GYALOGOS KÖZLEKEDÉS

Gyalogos közlekedés

Jelentős gyalogosforgalmi igény tapasztalható a nagy lakósűrűségű lakótelepeken, valamint a közösségi közlekedési csomópontok és megállók felé vezető útszakaszokon. A lakótelepi részeken megfelelő szélességű gyalogosfelületek állnak rendelkezésre, de a nagyforgalmú, térségi jelentőségű

városi főutakon mentén nem mindenhol elég szélesek a járdák. A járdák állapota megfelelő, ezek főleg aszfaltburkolattal épültek. A főutak keresztezése jelzőlámpás forgalomirányítás mellett lehetséges a legforgalmasabb csomópontokban. Általános probléma, hogy a HÉV-vonal gyalogos keresztezése csak a buszmegállóknál és a HÉV-megállóknál lehetséges, szintbeni keresztezéssel.

Kerékpáros közlekedés

A kerületben jelenleg kevesebb kiépített kerékpáros nyomvonal található, mint amit a terepviszonyok és a lehetséges igények indokolnának. A meglévő kerékpáros hálózat hiányos, még a nagyobb forgalomvonzó létesítményekhez sem vezet kiépített kerékpáros infrastruktúra. A kerületközi kapcsolatok közül legfontosabb a Veres Péter út – Szabadföld út mentén haladó Budapest-Kistarcsa kerékpárút. A hálózat hiányossága, hogy a nagyobb forgalomvonzó létesítményekhez (oktatási és igazgatási intézmények, sportlétesítmények, stb.) sem vezetnek jelenleg nyomvonalak.

Meglévő kerékpárutak:

- Szilas-patak mentén (Hanga utcától a Naplás útig)
- 3. sz. főút bevezető szakasza mentén (Simongát utcától a városközpont felé)
- Timur utca mentén (Szlovák úttól a Vilma utcáig)
- Sarkad utca menti erdős területen keresztülhaladó (Sarkad utca és a Rákosi út között).

Meglévő kerékpársávok:

- Újszász utca (Ballada utca és a Nógrádverőce út között)
- János utca (egyirányú, Rákospalotai határút – Csömöri út)

Főbb konfliktuspontok:

- Vidámvásár, Szabadföld út és Ostoros út csomópontja

A Szabadföld utcai kerékpár sáv a csomópontban egy szakaszon megszakad, majd körülbelül 100 méter után folytatódik tovább.

- Szlovák út és Timur utca csomópontja

A kerékpársáv a csomópontban hirtelen megszűnik. Nincs kiépített gyalogátkelőhely.

A főbb út- és patak-keresztezések a következők:

- Csömöri úti
- Rákosi úti
- Veres Péter úti
- Újszász utcai
- Cinkotai úti

6.5. PARKOLÁS

A kerület kertvárosi részein (ahol általában családi házas beépítés jellemző), a személyautók tárolását telken belül oldják meg a lakosok, és az utcák (keresztmetszeti paramétereik miatt) általában nem alkalmasak közterületi parkolásra.

A nagy lakósűrűségű lakótelepeken nagyméretű közterületi parkolófelületek állnak az ott lakók rendelkezésére, amelyeket nappal az intézményekhez érkezők is igénybe vehetnek. A lakótelepek mellett nem csupán felszíni parkolókban, de egyes helyeken garázssorokban is elhelyezhetők az autók.

A gépjármű-ellátottság és az egyéni gépjármű-használat növekedése miatt a parkolási igények is nőnek és a nagyszámú parkolási lehetőség ellenére is hiányok várhatóak a jövőben. Különösen így van ez a forgalomvonzó létesítmények környékén (oktatási és egészségügyi intézmények, sportlétesítmények, temető, stb.), ahol helyenként már jelenleg is érzékelhető a parkolóhelyek hiánya.

A HÉV-vonal megállóinál jelentős igény jelentkezik a P+R parkolásra. Bár a közlemúltban Cinkota megállóhelynél kiépült egy 160 férőhelyes P+R parkoló, hasonló létesítményekre más megállóknál is szükség lenne.

Különböző parkolási szokások (pl. időtartam) jelentkeznek az eltérő beépítettségű és funkciójú területeken, mint például a vegyes használatú kerületközpontok, a lakótelepek, kertvárosi részek, oktatási, egészségügyi és sportfunkciójú létesítmények és a zöldfelületek.

Felmért közterületi parkolófelületek:

- Kerületközpontban, intézményeknél:
  - 1574 db parkolóhely
  - 14 db mozgáskorlátozottak számára kialakított
  - 95 db P+R parkolóként kialakított
- Lakótelepeken:
  - 2298 db parkolóhely
  - 14 db mozgáskorlátozottak számára kialakított
  - 178 db garázs

Összesen:
Közterületi parkolóhelyek száma: 3967 parkolóállás (párhuzamos/merőleges/ferde)
+ mozgáskorlátozottak számára kialakított parkolók száma: 28 parkolóhely
+ garázsok száma: 178 db
A kerületben található nagyobb közterületi parkolókat és területhasználati funkciókat a KV-3 tervlap mutatja.

6.6. ELŐZMÉNYTERVEK

A kerület közlekedésfejlesztése

Forrás: TSZT 2015, alátámasztó munkarész

A TSZT 2015 a kerületet érintő fejlesztésként ábrázolja a Körvasút menti városi főút megjelenését, valamint két új P+R parkolót is jelöl, összesen 300 parkolóállással a HÉV-vonal mellett. A HÉV-vonal és megállóinak fejlesztését is előirányozza.

7. KÖZMŰVIZSGÁLAT - KÖZMŰELLÁTOTTSÁG

A főváros XVI. kerületének közműellátása fokozatosan épült ki. A kerület területét a nagyméretű lakótelep építési programok elkerülték, bár épült néhány többszintes épület, a népességszámának, lakásszámának növekedésében ugrásszerű emelkedést nem okozott. A közműellátása is viszonylag egyenletesen fejlődött. A régebben beépített területek közműellátását megoldották, már a múlt század elején is a kerület belső részei teljes közműellátással rendelkeztek. Már akkor biztosított volt a villamosenergia ellátás, a vezetékes ivóvíz ellátás, a közcsatornás vízelvezetés és a városi gázellátás, bár azt jellemzően csak főzésre hasznosították. A kerület peremén csak a részleges közműellátás állt sokáig rendelkezésre, de már a múlt század utolsó évtizedeiben a kerület jelentős hányadán biztosított volt a teljes közműellátás lehetősége, mára pedig a kerület döntő hányada már teljes közműellátással rendelkezik.

Komfortosság	1960	1970	1980	1990	2001	2011
Összkomfortos				11601	17490	22676
Komfortos	2326	6974	17212	9468	6739	7105
Félkomfortos	2450	2339	1659	1083	463	348
Komfort nélküli	10550	9610	5109	1565	469	217
Szükség és egyéb lakás				912	884	148
Összes lakás	15326	18923	23980	24629	26045	30485

A közművesítés fejlődésével a lakások komfortos ellátása is növekedett.

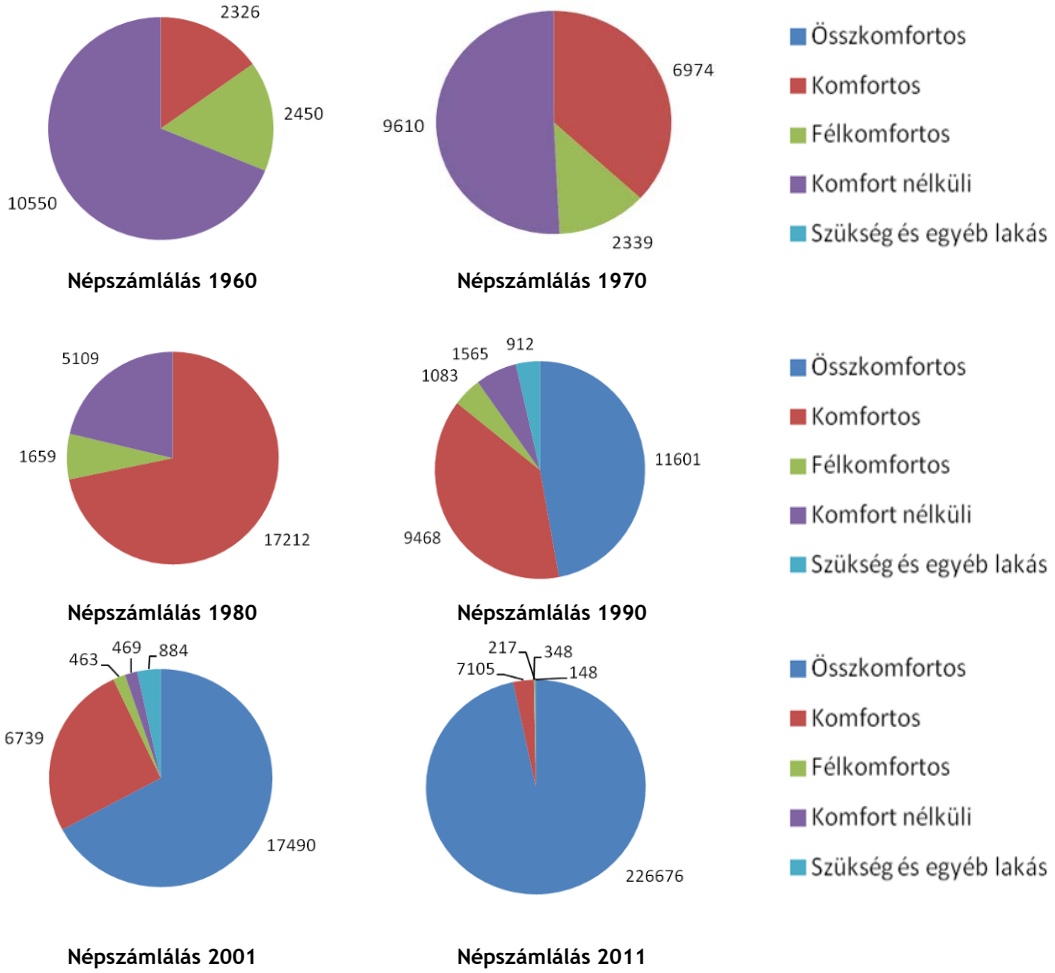

Népszámlálás 1960 **Népszámlálás 1970**

Népszámlálás 1980 **Népszámlálás 1990**

Népszámlálás 2001 **Népszámlálás 2011**

A lakott lakások komfortosság szerint

Forrás: Népszámlálási adatok

7.1. VÍZIKÖZMŰVEK

7.1.1. VÍZGAZDÁLKODÁS ÉS VÍZELLÁTÁS (IVÓ-, IPARI-, TŰZOLTÓ-, ÖNTÖZŐVÍZ, TERMÁLVÍZ HASZNOSÍTÁS)

Vízellátás

Az ivóvíz ellátás, mint a komfortos ellátás egyik legfontosabb eleme kerületszintű kiépítettségű. A XVI. kerület ivóvíz ellátási rendszere a főváros egységes vízellátási rendszeréhez, a főnyomócső és gerinchálózatához csatlakozik. A főváros ivóvíz ellátását a Fővárosi Vízművek Zrt szolgáltatja.

A vízellátás vízbázisai a Szentendrei-szigeten, a Duna északnyugati és északkeleti partjain üzemelő kutak, valamint egyes kerületekben fenntartott korábbi kutak, így a XVI. kerületben a Szilas-patak menti vízmű kutak, ahonnan a szolgáltató egységes hálózati rendszeréhez csatlakozó gerincvezetékek szállítják a vizet az egyes ellátási körzetek gépházához.

A kerület területén levő, a Kőbányai Sörgyár vízbázisaként üzemelő mélyfúrású cső kutak a Sörgyár vízigényeit elégítik ki. A kutak belső védőterülete a kerítéssel lehatárolt környezete, a vízvédelmet szolgáló hidrogeológiai védőidomot a kutak körüli 10 m sugarú kör területére jelölték ki. A kerület területén belül található még a Kőbányai Sörgyár vízbázisához tartozó figyelőkút is, amelyből víztermelés nem történik, abból csak időszakosan vételeznek vízmintákat, annak ellenőrzésére, hogy a vízminőség megfelelő-e. A sörgyári kutak és Sörgyár között kiépített célvezeték is áthalad a kerület területén.

A közüzemű vízellátó hálózat a város nagy kiterjedtsége és az eltérő topográfiai viszonyai miatt különböző ellátási zónákra van felosztva. Néhány nyomászóna ellátási körzete teljes egészében a kerület határain belüli, néhány a szomszédos kerülettel közös.

A XVI. kerület fogyasztóinak vízellátása 3 nyomászónáról biztosított. A fogyasztók ellátása részben a 20. számú un Pesti alapzóna, részben a 23. számú ún. Kelet-Pesti felső zóna és részben a 27. számú un Mátyásföldi zóna ellátó rendszeréről megoldott.

Az egyes zónákban a megfelelő hálózati nyomást a zónákban üzemelő gépházak medencék, tározók biztosítják. A kerület utcáiban kiépítésre kerültek gerinc- és elosztóhálózatok és a távjelző és távműködtető berendezések.

A régebbi építésű vezetékekre jellemző, hogy ac anyagú, az újabban építettek már műanyag alapanyagú csövekből épültek. A régebbi építésű vezetékek fokozatos cseréjének igénye is lassan előtérbe kerül.

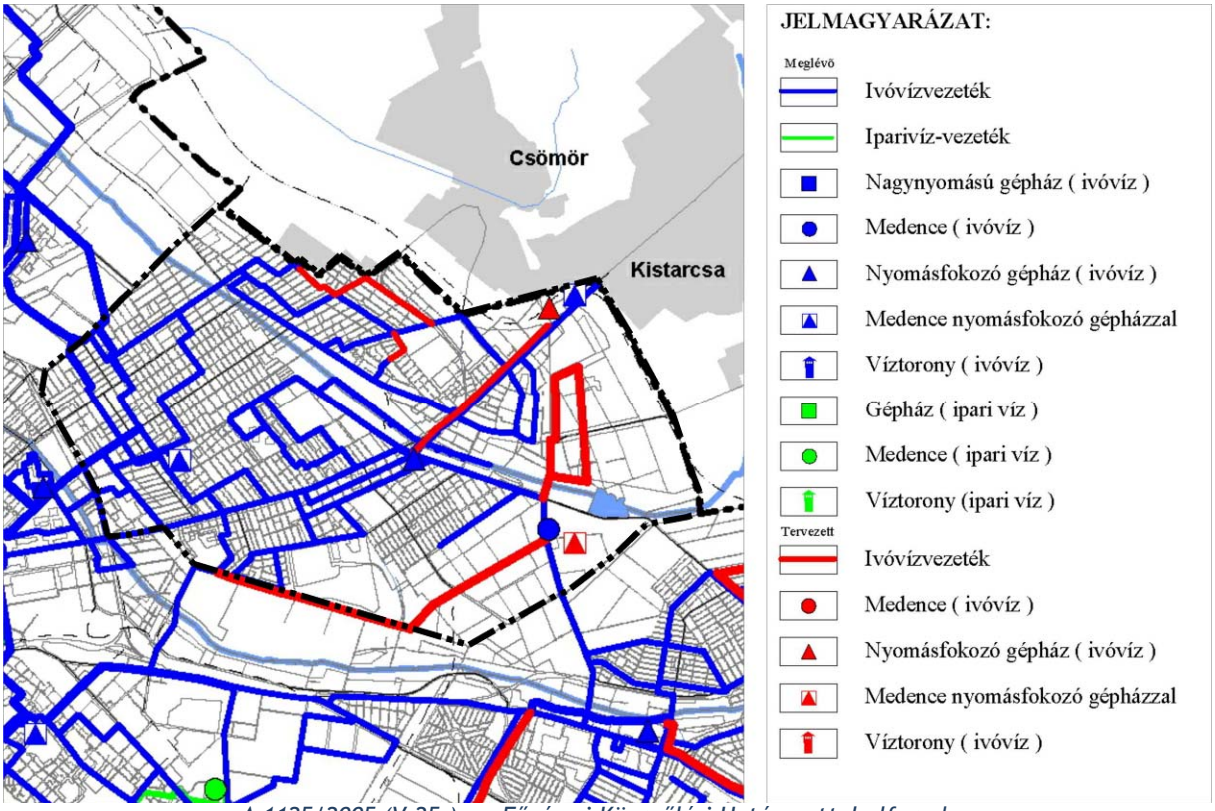

A 1125/2005 (V.25.) sz. Fővárosi Közgyűlési Határozattal elfogadva

Közmű infrastruktúra - Vízellátás összefüggései

Tüzivíz ellátás

A kerület tüzivíz ellátása általánosan az ivóvíz hálózatra telepített tűzcsapokkal megoldott. Egyes régi nagyobb ipari üzemek területén, annak funkcióváltását követően, illetve a még megmaradt üzemi területeken belül a tüzivíz ellátás korábbi telken belüli megoldása megmaradt. Újabb, nagyobb beruházásoknál a megfelelő tüzivíz ellátásról a beruházás megvalósítása során gondoskodtak.

Iparivíz és öntözővíz ellátás

A kerületben közüzemű iparivíz szolgáltatást nem építettek ki. Az egyes, nagyobb vízfogyasztású ipari üzemek fenntartási költségeik csökkentése érdekében helyi saját vízbeszerzést is kiépítettek, de ez, csak saját felhasználásra történt. Ma a kerületben az ipari termelés háttérbe szorult, helyét

jellemzően kereskedelmi-gazdasági területhasznosítás foglalta el, amelynél a nem ivóvíz minőségű vízigények (locsolás, takarítás) kielégítésére, költségeik csökkentésére a helyi vízbeszerzés fenntartása, létesítése szükséges. A helyi vízkivételekről nyilvántartás nem áll rendelkezésre.

Karszt- és hévizek, fürdő ellátás

A kerület területén hévíz kivétel nincs és közfürdőt, strandot sem tartanak nyilván.

7.1.2. SZENNYVÍZELVEZETÉS, SZENNYVÍZKEZELÉS

A főváros, s benne a XVI. kerület közigazgatási területén is a közcsatornás vízelvezetéssel kapcsolatos feladatokat a Fővárosi Csatornázási Művek Zrt. látja el. Korábban egyesített rendszerű, gravitációs csatornahálózatot építettek, amellyel a szenny- és a csapadékvizek elszállítását biztosították. Már a múlt század utolsó évtizedeiben döntés született arról, hogy az újonnan csatornázásra kerülő kerületekben, kerületi részekben már elválasztott rendszerű vízelvezetést építenek. A XVI. kerület csatornázásának kiépítése már ennek megfelelően történt és néhány rövidebb útszakasz kivételével, kerületi szinten az elválasztott rendszerű szennyvízelvezetést építették ki.

A kerület területéről az elválasztott rendszerű csatornahálózattal összegyűjtött szennyvizek továbbszállítása a főváros egységes csatornahálózati rendszerén keresztül történik.

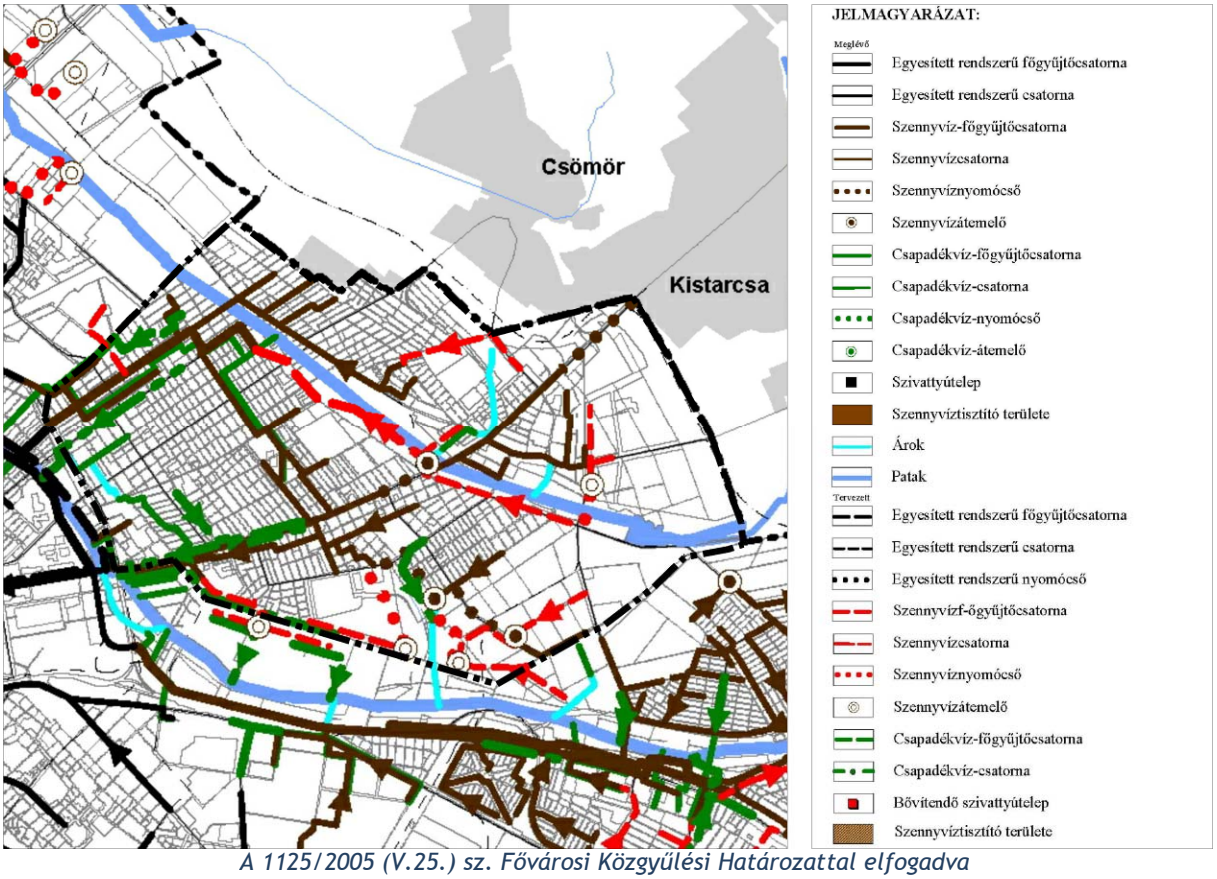

A 1125/2005 (V.25.) sz. Fővárosi Közgyűlési Határozattal elfogadva

Közmű infrastruktúra - Csatornázás összefüggései

A kerület korábban kiépített szennyvízcsatorna hálózata az un. Rákosvölgyi északi főgyűjtő csatorna vízgyűjtő rendszeréhez csatlakozik. A Rákosvölgyi főgyűjtő, Budapest XIII, XIV, XV, XVI, és XVII kerületeinek csatornahálózatai által összegyűjtött szennyvizeket szállítja az Angyalföldi átemelő telepre, ahonnan a továbbszállított szennyvizek befogadója az Észak-Pesti szennyvíztisztító telep. A főgyűjtő szállítókapacitása a 90-es évek végére kiterheltté vált, a kerület utáni egyesített rendszerű csatornák nagyobb záporok idején jelentkező túlterhelései miatt. A főgyűjtő további túlterhelésének kezelésére a Rákosvölgyi déli főgyűjtő csatorna építését határozták el, amely kivitelezését 2000-ben fejeztek be. Így a kerületből a szennyvizek elvezetése két irányba történik, részben a Rákosvölgyi északi, részben a déli főgyűjtő segítségével.

A Fővárosi Csatornázási Művek Zrt. valamennyi kerületre vonatkozó településrendezési eszközök készítésénél jelezte, hogy a fejlesztéseknél figyelembe kell venni a vízelvezető hálózati rendszer

korlátozott befogadóképességét és a fejlesztés lehetőségét meghatározó alapként a főváros távlati csatornázási tervét. Ezt a távlati csatornázási tervet, mint kerettervet kell kezelni, amiben a rögzítettet meghaladó többlet fogadását a szolgáltató nem tudja biztosítani és a csatornaépítési feladatokra anyagi fedezettel nem rendelkezik.

7.1.3. **CSAPADÉKVÍZ ELVEZETÉS, FELSZÍNI VÍZRENDEZÉS**

A kerület területéről elfolyó vizek végbefogadója a Duna. A kerület topográfiai viszonyai ugyan változatosak, de a szintkülönbség 160-120 mBf-en belül változik. A kerület területe közvetlenül két részvízgyűjtő területhez, a Szilas-patak és a Rákos-patak részvízgyűjtő területéhez tartozik. Mindkét patak befogadója a Duna.

A kerület északkeleti részéről a csapadékvizeket, a nyílt árkokkal és kisebb vízfolyásokkal, a Zúgó-patakkal és a Caprera-patakkal összegyűjtött vizeket a kerület területén áthaladó Szilas-patak fogadja be és szállítja tovább. A kerület délnyugati részéről elvezetendő csapadékvizek befogadója a szomszédos XVII. és XIV. kerületeken áthaladó Rákos-patak, amelybe a vizek a vasút alatti átereszeken, illetve zárt csapadékcsatorna segítségével érkeznek. A Rákos-patakba továbbítja a városrész területéről a vizeket a Mátyásföldi-patak is.

Meg kell még említeni a Szilas-patak keleti szélén levő Naplás-tavat és záportározót is, amely a kerületen áthaladó Szilas-patak vízháztartásának szabályozásában is jelentős szerepet tölt be.

A kerület területén döntően elválasztott rendszerű vízelvezetést építettek-alakítottak ki. Csak a régebbi beépítésű és régebben csatornázott utcákban épült egyesített csatorna, de ez nem jellemző a kerületben.

A Szilas-patak részvízgyűjtő területéhez tartozó területre a nyílt árkos vízelvezetés a jellemző. A kerület Rákos-patak vízgyűjtőjéhez tartozó részén vegyesen fordul elő nyílt árkos és zárt csapadékcsatornás vízelvezetés, de az előbbi a jellemzőbb. Az elválasztott rendszerű csapadékvíz csatornákkal összegyűjtött vizek a vasút alatti átvezetéssel csatlakoznak a szomszédos kerület gyűjtőhálózatához, amely a vizek továbbszállítását biztosítják.

A kerületen áthaladó Szilas-patak mederrendezésére a patak revitalizációjára már több ötlet és terv is született, rész javaslatok már megoldásra is kerültek, de mint élővíz környezetalakító hatás-javítása és annak komplex hasznosítása még nem valósult meg.

A kerület területén levő nyílt árkok többségére jellemző, hogy karbantartása nem megfelelő. A növényzettel benőtt árkok, illetve a nem megfelelő kialakítású, hidraulikailag rendezetlen árkok a csapadékvizek elvezetését, különösen a nagyobb záporok idején nem tudják biztosítani. Meg kell említeni, hogy több utcában, rövidebb-hosszabb szakaszon a csapadékvizek elvezetése nem megoldott.

A csapadékvizeket elvezető egyesített hálózat üzemeltetője és az elválasztott rendszerű zárt csapadékcsatorna hálózat üzemeltetője a Fővárosi Csatornázási Művek Zrt. Az üzemeltetésében levő hálózatoknak általánosan korlátozott a befogadó képessége.

A nyílt árkos vízelvezető hálózat üzemeltetője a kerületi Önkormányzat. A befogadó patakok, a kerületen áthaladó Szilas-patak és a szomszédos kerületen áthaladó Rákos-patak fővárosi szakasza is a Fővárosi Csatornázási Művek Zrt kezelésében van.

A kerületben is vannak mélyebben fekvő részek, amelyeken rövidebb-hosszabb időre megáll a csapadékvíz. Ezeket a mélyebb fekvésű területeket az átfogó településrendezési tervek is rögzítik, felhívva a figyelmet azok hasznosítási lehetőségének korlátozottságára.

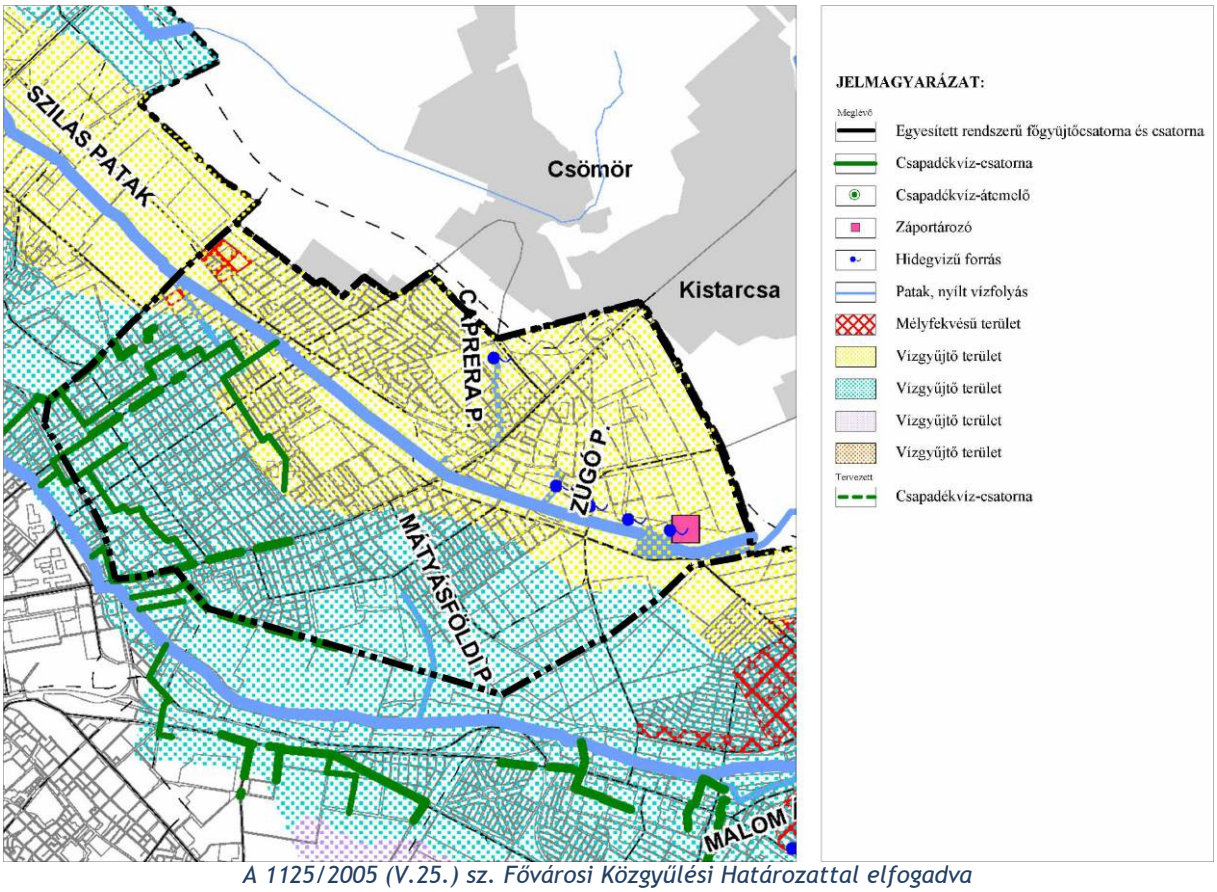

A 1125/2005 (V.25.) sz. Fővárosi Közgyűlési Határozattal elfogadva

Közmű infrastruktúra - Felszíni vízrendezés összefüggései

7.1.4. ENERGIAGAZDÁLKODÁS, ENERGIAELLÁTÁSI RENDSZEREK

A kerület energiaellátására a vezetékes energiahordozók közül a villamosenergia és a földgáz áll rendelkezésre. A nem vezetékes, hagyományos energiahordozók szerepe sem figyelmen kívül hagyható a kerület energiaellátásában.

A vezetékes energiahordozók kiépítettsége és rendelkezésre állása a kerület korszerű, környezetbarát energiaellátását lehetővé teszi.

A villamosenergiát, mint vezetékes energiahordozót elsődlegesen világításra és erőátviteli célú, vagy technológiai célú energiaigények kielégítésére marad. A földgáz közvetlen hasznosításával komplex módon a termikus energiaigények teljes körűen kielégíthetők. A kerület területét északról, nyugatról és délről is megközelíti a szomszédos kerületek ellátásában részt vevő távhőhálózat, de a kerület területét nem éri el.

A nem vezetékes energiahordozók igénybevétele korábban a vezetékes energiahordozóval el nem látott területeken volt jellemző, ma már költségtakarékosság érdekében használata szétszórtan, a vezetékes földgázellátással rendelkező területeken is számottevő.

A vizsgálatokban is ki kell emelni a természeti adottságként rendelkezésre álló megújuló energiahordozók közül a napenergiát, aminek hasznosítása néhány ingatlannál látható. A napenergia hasznosításával jellemzően villamosenergiát termelnek, illetve néhány helyen termikus célú energiahasznosításra is igénybe veszik. A megújuló energiahordozó hasznosításáról nyilvántartás nem áll rendelkezésre.

7.2. ENERGIAKÖZMŰVEK

7.2.1. ENERGIAGAZDÁLKODÁS ÉS ENERGIAELLÁTÁS

A főváros villamosenergia-ellátását az ELMŰ Elosztóhálózati Kft. biztosítja. A villamosenergiát a MAVIR Zrt által üzemeltetett együttműködő országos nagyfeszültségű átviteli hálózati rendszerről vételezi az iparági alállomásoknál. Az iparági alállomásokról induló 132 kV-os főelosztó hálózat

táplálja a szolgáltatás hálózati rendszer bázisainak tekinthető alállomásokat. A XVI. kerület területét átviteli hálózat és iparági alállomás nem érinti.

A XVI. kerületet ellátó és a kerület területén áthaladó 132 kV-os főelosztó hálózat fűzi fel a kerületben üzemelő Rákoskeresztúr és Mátyásföldi 132/22 kV-os alállomásokat. Ezek az alállomások a 22 kV-os gerinchálózat táppontjai.

A XVI. kerület régebbi beépítésű nyugati részének középfeszültségű ellátása 10 kV-on épült ki, amelynek táppontjai a szomszédos kerületekben üzemelnek. Így a kerület középfeszültségű ellátása megosztott, észak-keleti részén az ellátás 22 kV-on, nyugati részén 10 kV-on került kiépítésre.

A XVI. kerület fogyasztóinak ellátására a 132/22 és 132/10 kV-os alállomásokról induló középfeszültségű elosztóhálózatot építettek, amelyek táplálják a fogyasztói transzformátor állomásokat.

A 10 kV-os hálózat földalatti elhelyezéssel épült, a 22 kV-os hálózat részben oszlopokra fektetéssel, részben földalatti elhelyezéssel került kivitelezésre. A középfeszültségű 10, ill. 22 kV-os hálózatok fűzik fel az igények kielégítéséhez szükséges fogyasztói transzformátorokat.

A fogyasztói igények a transzformátoroktól táplált kisfeszültségű hálózatról nyernek kielégítést. A kisfeszültségű elosztóhálózat, hasonlóan a középfeszültségű hálózatokhoz, részben föld feletti elhelyezéssel, részben földalatti kivitelezéssel épült.

A kerületben az utóbbi időkben épített, vagy rekonstrukció során felújított közvilágítású útszakaszokon, már korszerű, energiatakarékos közvilágítást létesítettek, lámpatestek, energiatakarékos világító testek alkalmazásával, de kerületi szinten még ma is jellemzőbb a régi építésű, ma már korszerűtlennek tekinthető közvilágítás. A kerületben ma is vannak területrészek, ahol a közvilágítás a kisfeszültségű elosztóhálózat tartó oszlopaira szerelt lámpafejekkel megoldott. Ezeken a helyeken ma már az elvárható megvilágítási mérték sem biztosított, csak a közlekedés igényeit elégíti ki. Kerület szinten kimondható, hogy a közvilágítás mennyiségi és minőségi fejlesztése szükséges.

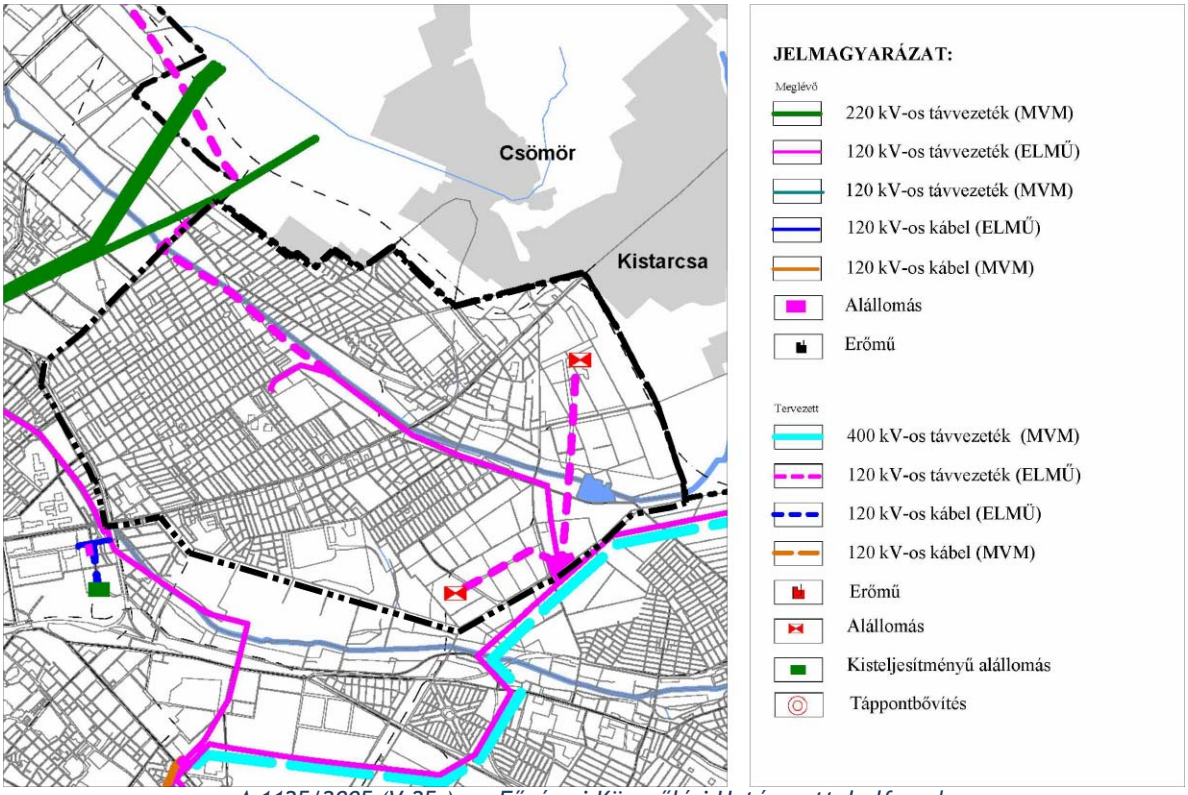

A 1125/2005 (V.25.) sz. Fővárosi Közgyűlési Határozattal elfogadva

Közmű infrastruktúra - Villamosenergia-hálózatok összefüggései

7.2.2. FÖLDGÁZELLÁTÁS

A főváros földgázellátásának üzemeltetője a FŐGÁZ Földgázelosztási Kft. A főváros gázellátása egységes hálózati rendszerrel épült ki. A XVI. kerület gázellátása a fővárosi egységes hálózati rendszerének része.

A főváros gázellátása az FGSZ Zrt. által üzemeltetett országos nagynyomású szállítóhálózati rendszerről biztosított. A fővárost körülvevő nagynyomású földgázszállító-gyűrű északkeleti szektora áthalad a kerület területén. Ez az ún. „Vecsés-Rákospalota" DN 400-as, nagynyomású földgáz szállító vezeték, amely egyrészt kiépített bekötéssel táplálja a XVI. kerületben levő Ikarus gáz-átadóállomást, majd továbbhalad a kerület beépített területét keleti és északi irányba kerülve, Rákospalota felé. A szállítóvezeték és a változó, 7-7, 14-14 és 28-28 m-es biztonsági övezete által érintett területet, mint korlátozottan hasznosítható területet kell kezelni.

A kerület fogyasztóinak ellátási gerince a szomszédos kerületek felől és a helyi gázfogadótól kiépített nagyközép-nyomású hálózat. A nagyközép-nyomású vezeték táplálja be a körzeti, illetve a nagyobb fogyasztók helyi nyomáscsökkentőit.

A kerület keleti részén, de szétszórtan a nagyközép-nyomású vezeték mentén levő ipari, illetve nagyobb fogyasztók egy részének a gázellátása közvetlen a nagyközép-nyomású gerincvezetékről táplált bekötéssel biztosított. Ezek a nagyközép-nyomású bekötő vezetékek táplálják a telken belül elhelyezett egyedi nagyközép/kisnyomású nyomásszabályozókat, ahonnan a telken belüli elosztás igény szerint, mint belső hálózat üzemel.

A körzeti nyomásszabályozókon keresztül jut a földgáz a részben kisnyomású, részben növelt kisnyomású elosztóhálózatba, amelyről közvetlen elégítik ki a fogyasztói igényeket. Növelt kisnyomású ellátást építettek ki a kerület északi felén, a Veres Péter úttól és a Naplás úttól északra levő fogyasztóinak ellátására, a kerület ettől délre eső részén az elosztás kisnyomású elosztóhálózattal történik.

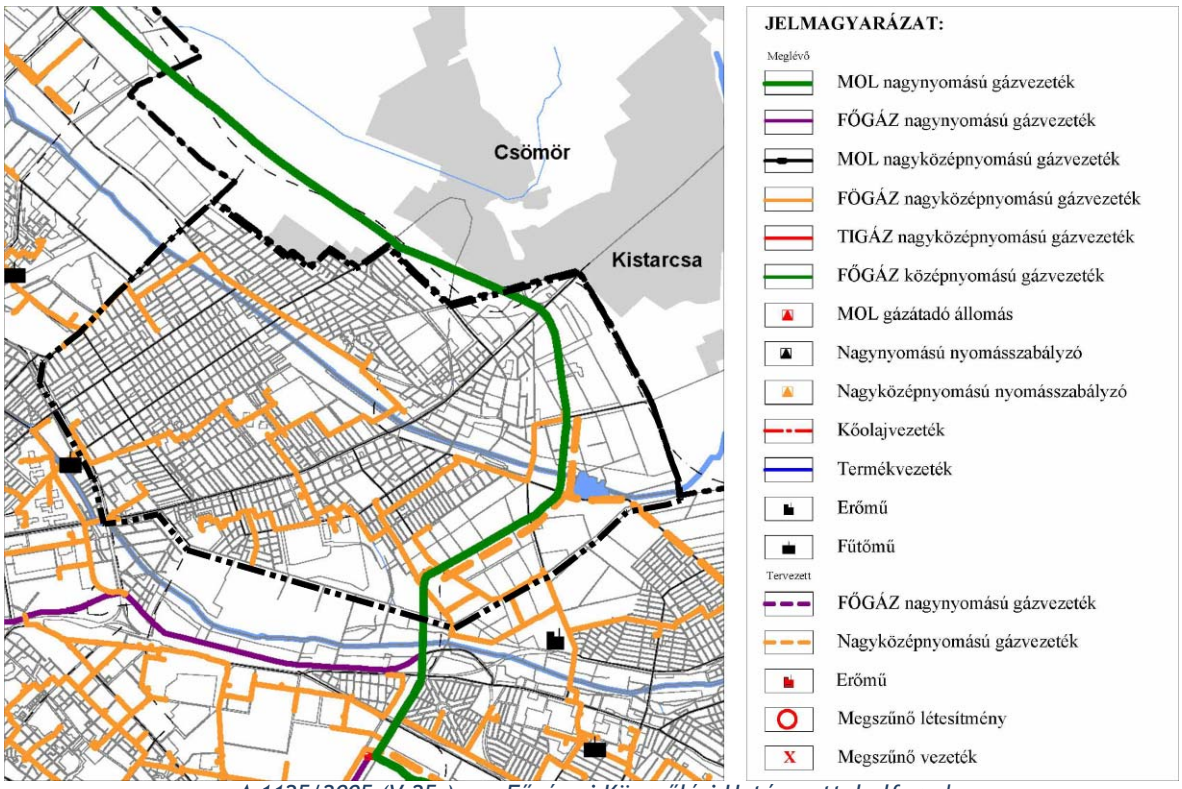

A 1125/2005 (V.25.) sz. Fővárosi Közgyűlési Határozattal elfogadva

Közmű infrastruktúra - Gázhálózatok összefüggései

7.2.3. TÁVHŐELLÁTÁS

A kerület területén a távhőszolgáltatást nem veszik igénybe. Bár a szolgáltató hőelosztó hálózata több irányból is megközelíti a kerületet, a kerület területét kiépített hálózat nem érinti.

7.2.4. HAGYOMÁNYOS ENERGIAHORDOZÓ ELLÁTÁS

A lakossági energiaellátás egy részének kielégítése az ún. nem vezetékes energiahordozókkal történik. A nem vezetékes energiahordozók közé tartozik a szén, fa, olaj, PB.

A nem vezetékes energiahordozók szerepe korábban, a lakosság komfort igényének növekedésével, az automatikus üzemvitelű hőellátás kialakításával csökkent. Automatikus ellátás lehetőségét nyújtotta a vezetékes földgázellátás, amely kiépítettségével a kerület energiaellátásában meghatározó lett.

Azonban az utóbbi években a lakosság gazdasági nehézségeinek növekedésével, ahol az ingatlanok ezt lehetővé teszik, az energiaellátás költségeinek csökkentésére törekszenek. A korábban gázzal fűtők közül is voltak, akik a költségeik csökkentésére visszatértek a hagyományos tüzelőanyag hasznosításra, vagy ahol a műszaki feltételek biztosítottak, egymás mellett használnak földgázt és hagyományos nem vezetékes energiahordozót: kandallók, cserépkályhák alkalmazásával a cirkotüzelés, vagy konvektoros hőellátás mellett.

Ezzel prognosztizálható, hogy a hagyományos nem vezetékes energiahordozóknak jelenleg tapasztalható növekvő hasznosítása, várhatóan még hosszabb távon is fennmarad.

A hagyományos nem vezetékes tüzelőanyagok beszerezhetők a helyi TÜZÉP telepről, illetve egyéb tüzelőanyagot is forgalmazó kereskedelmi létesítményekről, gázcseretelepről.

7.3. MEGÚJULÓ ENERGIAFORRÁSOK ALKALMAZÁSA, A KÖRNYEZETTUDATOS ENERGIAGAZDÁLKODÁS LEHETŐSÉGEI

Az energiatermelésre alkalmas megújuló energiaforrások hasznosítása nem újszerű, csak időközben háttérbe szorult. Újra előtérbe kerülését a hagyományos energiahordozók hasznosításának környezetszennyező hatása indította el és az a felismerés, hogy a megújuló energiahordozók hasznosítását szolgáló berendezés beruházását követően szinte ráfordítási igény nélkül rendelkezésre állnak, használatuk nem okoz halmozódó káros hatásokat, környezeti terhelést. Ezekkel az adottságokkal a fenntartható fejlődés lehetőségét szolgálják.

A hazánkban is elérhető megújuló energiaforrás a szélenergia, a napenergia, a vízenergia, a biomassza-biogáz és a geotermikus energia. Ezek előfordulása az ország területén nem egyenletes és általános, befolyásolja a földrajzi elhelyezkedés, a topográfiai és a légköri viszonyok, valamint a felszín alatti geológiai adottságok.

7.3.1. SZÉLENERGIA

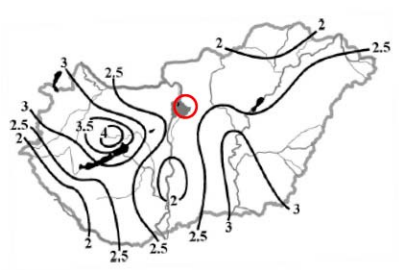

Forrás: Bartholy – Radics – Bohoczky (2003): A szél energiája Magyarországon

Forrás: Dr. Tar Károly Debreceni Egyetem Meteorológiai Tanszék és Magyar Szélenergia Társaság

A topográfiai és légköri, meteorológiai viszonyok alapján kialakuló szélenergia a szélkerék alkalmazásával közvetlen mechanikai erőátvitelre lehetett alkalmazni. Az ősi hasznosítású elvek alapján kialakított szélkerékből fejlesztett szélturbinával, mint egy-egy szélerőművel közvetlen villamosenergia termelhető.

Mivel a szélenergia előfordulási mértékét a topográfiai és légköri viszonyok befolyásolják, eltérő az ország területén a szélenergia hasznosíthatóság mértéke. A meteorológiai adatok és mérések alapján rögzítették a hasznosítás lehetőségének területi vetületét.

Az évi átlagos szélsebességek [m/s] és az uralkodó szélirányok Magyarországon (2000-2009)

Forrás: www.met.hu

A térképek jelzik, hogy Magyarország mely térségeiben lehet hatékonyabban hasznosítani a szél energiáját. A térképről is leolvasható, hogy Budapesten, benne a XVI. kerület nem fekszik a szélenergiát nagyon kedvezően hasznosítható területen. Szélerőmű telepítésére gazdaságos lehetőség nincs, legfeljebb egyedi célra alkalmas.

7.3.2. **NAPENERGIA**

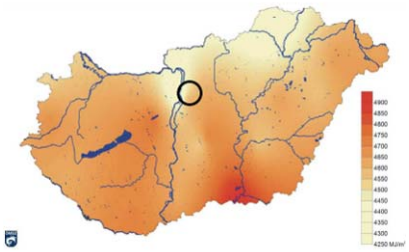

A globálsugárzás (MJ/m^2) átlagos évi összege Magyarországon (2000-2009)

Forrás: www.met.hu

A meteorológiai és topográfiai viszonyok alapján rendelkezésre álló napenergia, mint megújuló energiaforrás, az ősi „fekete hordó" elvén kifejlesztett napkollektorok segítségével termikus célú energiaellátásra, elsődlegesen használati melegvíz termelésre, kisebb mértékben fűtésre alkalmas. A továbbfejlesztéssel kialakított naperőművek közvetlen villamosenergia előállítására alkalmasak.

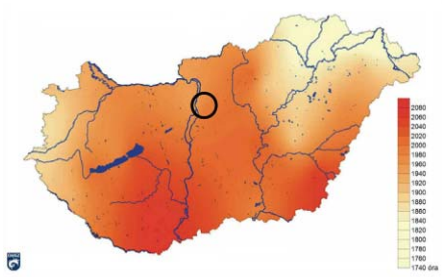

Az évi átlagos napfénytartam (óra) Magyarországon az 1971-2000 közötti időszakalapján

Forrás: www.met.hu

A hasznosítható napenergia mértékét befolyásolják a földrajzi és meteorológiai adottságok, így ezek változóak az ország területén. A meteorológiai adatok és mérések alapján, a szélenergia hasznosítási lehetőségéhez hasonlóan a napenergia hasznosítás lehetőségének területi vetülete is rögzíthető.

A térképek jelzik, hogy Magyarország mely térségeiben lehet hatékonyabban hasznosítani a nap energiáját. Budapest, benne a XVI. kerület területén 1800-1900 a maximálisan hasznosítható éves napos órák száma, amelynek hasznosíthatósága bár nem túl kedvező, de támogatottságára tekintettel célszerű igénybe venni. Hasznosítás lehetősége napkollektorokkal termikus célú energiaellátásra, naperőművel villamosenergia termelésre biztosított.

A vizsgálatok szerint a napenergia hasznosítása helyi jelentőséggel, házi hasznosítással alkalmazásuk egyre növekszik. Nyilvántartás nem áll rendelkezésre az elhelyezett napkollektorokról, naperőművekről, de a helyszíni vizsgálatokon több helyen, több épületen látható használatuk.

7.3.3. **VÍZENERGIA**

A vízfolyások esésével, mint megújuló energiaforrással lehet energiát termelni, amelynek hasznosításához vízikerék telepítése szükséges, majd annak továbbfejlesztésével kialakították a vízturbinát, amely már közvetlen villamosenergia termelésre alkalmas. Vízenergia termelésre a nagyobb vízszint-változású, illetve nagyobb vízhozamú vízfolyások, alkalmasak, mellyel a kerület nem rendelkezik. Ez persze nem zárja ki, hogy kisebb vízikerék telepítési igény nem vetődhetne fel.

7.3.4. **BIOMASSZA-BIOGÁZ**

A növényi termésből, növényi, állati hulladékokból, melléktermékekből, előállítható energiahordozó a biomassza, amely közvetlen elégetésével fűtési és használati melegvíz termelési energiaigények elégíthetők ki, biogázzá alakítva hő- és villamosenergia termelésre egyaránt alkalmas, bioetanollá alakítva üzemanyagként hasznosítható.

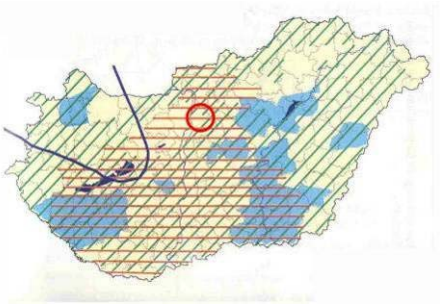

Megújuló energiaforrások hasznosítására javasolt területek

Forrás: Pylon Kft.

Biomassza-biogáz előállítására az ország területén mindenhol, így a kerületben is van lehetőség. Meg kell azonban említeni, hogy a biomassza tüzelés környezetvédelmi szempontokból nem kedvező, így azzal együttes mérlegeléssel lehet csak alkalmazni. Jelenleg alkalmazásáról a kerületben nincs információ.

7.3.5. GEOTERMIKUS ENERGIA

A föld belső hőjéből hasznosítható a geotermikus energia. Geológiai adottságok befolyásolják előfordulásának mértékét. Hasznosítására a földhő hőszivattyúval történő alkalmazásával nyílik lehetőség. A földhőből hőszivattyúval kitermelt hőenergia közvetlenül fűtésre, használati melegvíz előállítására hasznosítható, geoerőmű segítségével villamosenergia termelésre is alkalmas.

A geológiai adottságok alapján a geológusok elkészítették a termikus energia várhatóan rendelkezésre állását bemutató térképet, amely jelzi, hogy a kerület területén a földhő kedvező hasznosítási lehetősége korlátozott.

A kerületben a földhő hasznosítására hőszivattyú alkalmazásával ingatlanonként van lehetőség, ezt épületgépészet szintjén kell gondolni.

A kerület alatti termálvíz bázis az energiatermelésre alkalmas mértékét nem éri el.

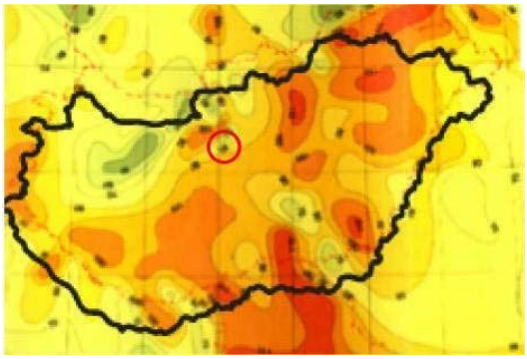

Magyarország geotermikus energiahordozó hasznosítási lehetősége – A Pannon-medencének és régiójának geotermikus hőtérképe (részlet)

Forrás: PannErgy, Portfolio.hu

Magyarországon geotermikus energia hasznosítási lehetőség a felhagyott CH meddő kutak – Magyarország CH meddő kútjainak területi megoszlása

Forrás: Pylon Kft. (Szerkesztette 2001-ben)

7.3.6. AZ ÖNKORMÁNYZATI INTÉZMÉNYEK ENERGIAHATÉKONYSÁGI ÉRTÉKELÉSE

Az önkormányzati intézmények energiaellátása vezetékes energiahordozók hasznosításával megoldott. A villamosenergia ellátással az intézmények világítási és technológiai igényeit elégítik ki, a termikus célú energia ellátásuk az intézmények jelentős hányadában földgáz hasznosításával biztosított, helyi hőbázis segítségével.

Energiahatékonyság javítására, energiatakarékos fogyasztást eredményező beruházások, a szigetelések, homlokfali hőleadást csökkentő (falszigetelések, nyílászáró cserék, javítások) beruházások, épületgépészeti felújítások történtek szinte valamennyi önkormányzati intézménynél, részben már megvalósításra kerültek, vagy folyamatban vannak. Az energiahatékonyság jelentősebb javítását szolgáló megújuló energiaforrás hasznosítása szórványosan fordul elő, (pl iskola) erről teljes lista nem áll rendelkezésre. A megújuló energiahordozók közül önkormányzati intézményeknél a napenergia hasznosítása fordul elő, korábban jellemzően napkollektorok, ma már előtérbe került naperőművek alkalmazásával.

Az egyes intézmények tetején üzemelő megoldásról, a napenergia hasznosító berendezések alkalmazásáról, csak a pályázati támogatást igénybe vevőkről van információ, az sem teljes körű.

7.4. ELEKTRONIKUS HÍRKÖZLÉS

7.4.1. VEZETÉKES ELEKTRONIKUS HÍRKÖZLÉS

Budapest, benne a XVI. kerület vezetékes távközlési ellátását jelenleg a Magyar Telekom Nyrt. biztosítja. A Budapesti szekunderközponthoz tartozó Budapest primer központ a kerület vezetékes távközlési hálózatának bázisa. A főváros teljes közigazgatási területe 1-es körzetszámon csatlakozik az országos, illetve nemzetközi távhívó hálózathoz.

Budapest XVI. kerület jelenlegi vezetékes távközlési ellátottsága majdnem teljes körű, azaz valamennyi vezetékes távközlési igény kielégített.

Az utóbbi időkben kiépített vezetékes távközlési hálózat részben már földalatti elhelyezéssel épült, de kerület szinten jellemzőbb a hálózat föld feletti elhelyezkedése. A föld feletti hálózat részben önálló oszlopokra szerelten, részben a kisfeszültségű hálózat tartóoszlopaira szerelten épült ki, de előfordul az egyes épületeken átvezetve is.

A kedvező távközlési ellátottság ellenére üzemelnek nyilvános távbeszélő helyek, a statisztikai nyilvántartás szerint jelenleg a kerületben 34 nyilvános távbeszélő hely üzemel, amelyek száma a terjedő mobiltelefonok használatára tekintettel folyamatosan csökken. A nyilvános beszélő helyek részben önálló szabadtéri létesítményként, részben és döntően kereskedelmi, vagy egyéb intézményi célú létesítmények területén belül elhelyezve.

A korszerű adatátvitel is egyelőre a vezetékes távközlési hálózaton keresztül oldható meg nagyobb biztonsággal.

A kedvező műsorvétel érdekében kiépített műsorelosztó kábelhálózat áll rendelkezésre. Ezt a hálózatot a vezetékes távközlési hálózattal párhuzamosan részben föld alatt a járdába, vagy részben föld felett, az épületekre szerelten helyezték el.

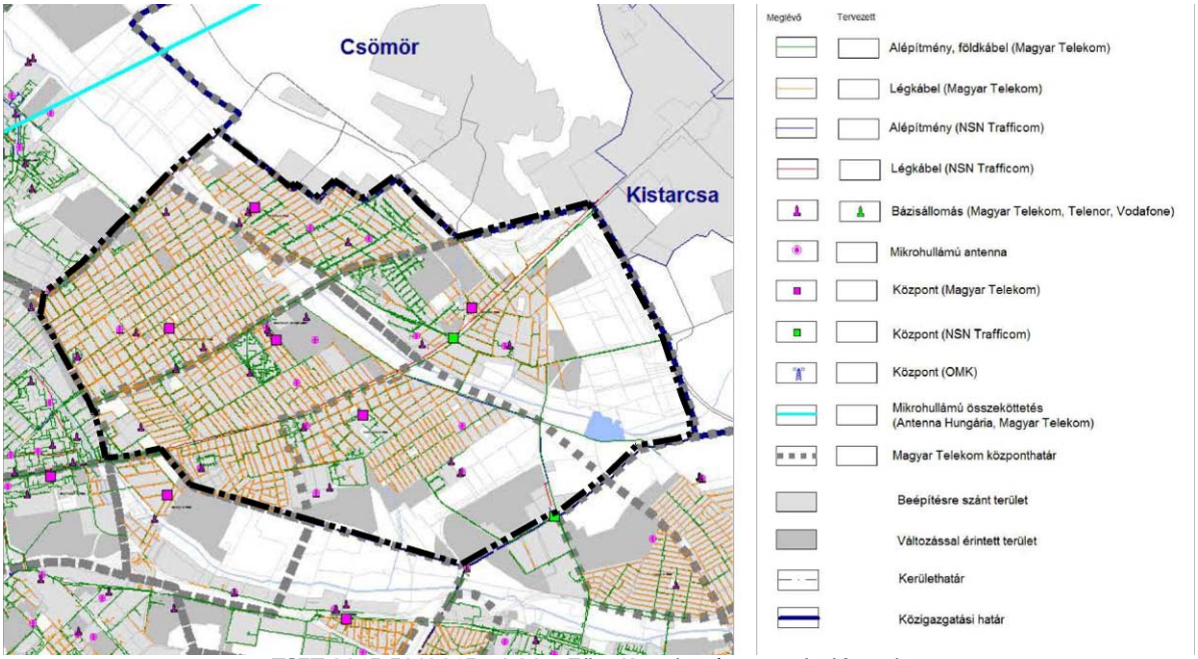

TSZT 2015 50/2015. (I.28.) Főv. Kgy. határozattal elfogadva

Közmű infrastruktúra - Táv- és hírközlési hálózatok összefüggései

7.4.2. VEZETÉK NÉLKÜLI ELEKTRONIKUS HÍRKÖZLÉS

A távközlési ellátottságot tovább növeli a vezeték nélküli mobiltelefonok használata. Ennek területi korlátja nincs. Budapest XVI. kerület területén valamennyi vezeték nélküli táv- (Telekom, Telenor, Vodafone) szolgáltató megfelelő vételi lehetőséget tud biztosítani.

A jó vételi lehetőséget a kerület területén belül elhelyezett antennák biztosítják. Az antennák részben az épületek tetejére kerültek elhelyezésre, további műszaki létesítményekre telepítve,

valamint a gazdasági területen is többnyire épület, vagy építmény tetejére, de vannak önálló tartószerkezetre szerelt bázislétesítmények is.

A kerület területén az átfogó tervek alapján mikrohullámú sáv nem halad át.

7.4.3. VEZETÉKES ÉS VEZETÉK NÉLKÜLI ELEKTRONIKUS HÍRKÖZLÉS HÁLÓZATÁNAK ÉS LÉTESÍTMÉNYEINEK SZEREPELTETÉSE A TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZBEN

A településrendezési eszközök keretében készülő tervek elektronikus hírközlési fejezetére vonatkozó alátámasztó munkarészek elkészítésének tartalmi követelményeit az ágazat a közelmúltban elfogadott 14/2013 (IX.25.) NMHH rendeletben rögzítette. Ennek alapján a hálózatengedélyes szolgáltatók hálózati rendszereit rögzíteni kellene a településrendezési eszközök keretében készített infrastruktúra alátámasztó tervében, hogy a fennálló, illetve a tervezés hatására várhatóan keletkező igények, a hálózati ütközési, érintettségi konfliktusok feltárhatók legyenek. A hálózat-engedélyesekről nyilvántartás nem érhető el.

Az NMHH a területen szolgáltatási jogosultsággal rendelkezőkről vezet nyilvántartást. A szolgáltatási jogosultsággal rendelkezők köre lényegesen bővebb, mint ahány szolgáltató tényleges szolgáltatást végez, a piaci verseny a szolgáltató szabad kiválasztására biztosított, tekintettel arra, hogy az elektronikus hírközlés alanyi jogú szolgáltatás.

Budapest XVI. kerület területén 66 **vezetékes távközlési szolgáltató** áll rendelkezésre az ágazati nyilvántartás szerint.

Szolgáltatás státusza:	**Működő / Aktív**
	--------Helyhez kötött
Szolgáltatás típusa:	**telefonszolgáltatás**
Megye:	**Budapest**
Földrajzi számozási terület:	**- Mind -**
Település:	**Budapest, XVI. kerület**

2017.08.14. szerinti állapot

Sorsz.	Ágazati sorsz.	Szolgáltató neve	Tényleges kezdés
1	*2*	ACE TELECOM Telekommunikációs és Informatikai Szolgáltató Kft.	2010.01.22.
2	*3*	ACN Communications Hungary Kft.	2011.04.27.
3	*8*	BORSODWEB Internet Szolgáltató Kft.	2011.10.27.
4	*9*	BT Limited Magyarországi Fióktelepe	2006.09.05.
5	*11*	Calltivation Ltd.	2013.10.31.
6	*13*	Comtest Technikai és Ügyvitelszervezési Kft.	2011.07.05.
7	*16*	Corvus Telecom Informatikai és Távközlési Kft.	2013.09.25.
8	*17*	Cost Consulting Szolgáltató Kft.	2008.10.07.
9	*18*	Cost Consulting Szolgáltató Kft.	2015.04.01.
10	*19*	DARPA Informatikai Kft.	2016.05.10.
11	*20*	DIALOGA SERVICIOS INTERACTIVOS, S.A.	2017.02.27.
12	*22*	Ditel 2000 Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	2012.07.01.
13	*23*	DRÁVANET Internet Szolgáltató Zrt.	2009.05.18.
14	*24*	DUNAKANYAR-HOLDING Pénzügyi Tanácsadó és Szolgáltató Kft.	2007.07.01.
15	*25*	Enterprise Services Magyarország Kft.	2017.01.01.
16	*26*	Ephone Schweiz GmbH.	2015.06.17.
17	*27*	ES Innotel Kft.	2015.07.21.
18	*29*	Externet Telekommunikációs és Internet Szolgáltató Zrt.	2004.08.01.
19	*30*	FIX TELEKOM Kft.	2016.02.01.
20	*31*	FONIO-VOIP Informatikai, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	2008.03.15.
21	*32*	HelloVoip Kft.	2014.05.01.
22	*33*	Hungária Informatikai Kft.	2012.10.11.
23	*34*	HWR-Telecom Kft.	2012.01.01.
24	*35*	H1 Komm Távközlési és Kereskedelmi Kft.	2017.01.01.
25	*36*	H1 Telekom Távközlési és Kereskedelmi Kft.	2003.09.21.
26	*37*	Interoute Magyarország Távközlési Kft.	2014.05.02.
27	*38*	Invitech Megoldások Zrt.	2016.07.01.
28	***40***	**Invitel Távközlési Zrt.**	**2002.02.01.**
29	*41*	Invitel Technocom Távközlési Kft.	2009.06.01.
30	*42*	IP-Telekom Informatikai és Távközlési Kft.	2010.10.01.
31	*44*	ITSource Informatikai és Telekommunikációs Szolgáltató Kft.	2011.07.01.

32	*48*	KFL-NETWORKING Telekommunikációs és Informatikai Kft.	2011.01.01.
33	*51*	Leskó és Nagy Kft.	2010.04.15.
34	*52*	MACROgate IPsystems Magyarország Kft.	2009.10.12.
35	*53*	Magyar Telefontársaság Távközlési és Tanácsadó Kft.	2010.04.26.
36	*54*	MCN Telecom Telekommunikációs Szolgáltató Kft.	2015.07.03.
37	*56*	Microsystem Kecskemét Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	2008.12.01.
38	*57*	Mikroháló Távközlési, Szolgáltató Kft.	2006.05.04.
39	*58*	MOL Magyar Olaj- és Gázipari Nyrt.	2004.03.01.
40	*59*	MVM NET Távközlési Szolgáltató Zrt.	2016.05.01.
41	*60*	Netfone Telecom Távközlési és Szolgáltató Kft.	2012.12.01.
42	*61*	Net-Portal Távközlési, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	2009.10.01.
43	*62*	nfon GmbH	2017.07.20.
44	*63*	NISZ Nemzeti Infokommunikációs Szolgáltató Zrt.	2012.04.01.
45	*64*	NISZ Nemzeti Infokommunikációs Szolgáltató Zrt.	2012.04.01.
46	*65*	N-System Távközlési Szolgáltató Kft.	2007.08.20.
47	*66*	OfficeLink Kft.	2014.11.07.
48	*67*	On Line System Informatikai és Tanácsadó Kft.	2006.04.10.
49	*68*	Opennetworks Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	2005.09.19.
50	*69*	PIVo Telecom Kft.	2015.07.13.
51	*70*	Printer-fair Számítástechnikai, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	2008.11.15.
52	*72*	Rendszerinformatika Kereskedelmi és Szolgáltató Zrt.	2011.05.15.
53	*73*	R-Voice Hungary Telekommunikációs és Informatikai Kft.	2011.09.01.
54	*75*	SKAWA Innovation Kutatás-Fejlesztési Kft.	2011.05.11.
55	*76*	Tarr Építő, Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.	2006.07.18.
56	*77*	Telefonica International Wholesale Services Hungary Kft.	2011.06.01.
57	*78*	United Telecom Zrt.	2017.07.24.
58	*79*	UPC DTH S.á.r.l.	2015.05.27.
59	*81*	UPC Magyarország Telekommunikációs Kft.	2015.01.12.
60	*82*	VCC Live Hungary Korlátolt Felelősségű Társaság	2008.03.15.
61	*83*	Venien Informatikai Szolgáltató és Tanácsadó Kft.	2009.07.23.
62	*87*	VNM Zrt.	2011.06.01.
63	*88*	Zalaszám Informatika Kft.	2011.06.15.
64	*89*	3C Távközlési Kft.	2006.02.17.
65	*91*	4VOICE Távközlési Kft.	2006.12.01.
66	*92*	42NETMedia Szolgáltató Kft.	2015.05.01.

Budapest XVI. kerület területén a kedvező műsorvételezésre kábel TV hálózatot is kiépítettek. A vezetékes távközléshez hasonlóan műsorelosztásra is több szolgáltató áll rendelkezésre. Az ágazat 6 **vezetékes műsorelosztó szolgáltatót** tart nyilván, mint szolgáltatásra jogosultat. Természetesen közülük is van olyan, amelyik bár rendelkezésre áll, tényleges szolgáltatást nem végez.

Ágazati nyilvántartásban szereplő vezetékes műsorelosztó szolgáltatók:

Szolgáltatás státusza: **Működő / Aktív**
Szolgáltatás típusa: **--------Televízió műsorelosztás**
Megye: **Budapest**
Földrajzi számozási terület: **- Mind -**
Település: **Budapest, XVI. kerület**
2017.08.14. szerinti állapot

Sorsz.	*Ágazati sorsz.*	Szolgáltató neve	Tényleges kezdés
1	*2*	ANTENNA HUNGÁRIA Magyar Műsorszóró és Rádióhírközlési Zrt.	2013.03.25.
2	*4*	Externet Telekommunikációs és Internet Szolgáltató Zrt.	2011.10.01.
3	*5*	Invitech Megoldások Zrt.	2016.07.01.
4	*6*	i-TV Digitális Távközlési Zrt.	2015.01.01.
5	***8***	**Magyar Telekom Távközlési Nyrt.**	**2008.09.08.**
6	*10*	UPC Magyarország Telekommunikációs Kft.	2015.01.12.

A vezetékes szolgáltatást a vezeték nélküli szolgáltatók egészítik ki. Jelenleg az ágazat által **vezeték nélküli elektronikus hírközlési szolgáltatóként** a térségben 12 szolgáltatót tartanak nyilván. Természetesen ezek bár rendelkezésre állnak, nem biztos, hogy igénybe veszik szolgáltatásukat.

Ágazati nyilvántartásban szereplő vezeték nélküli szolgáltatók:

Szolgáltatás státusza: **Működő / Aktív**
Szolgáltatás típusa: **--------Mobil telefonszolgáltatás**
Megye: **Budapest**
Földrajzi számozási terület: **- Mind -**
Település: **Budapest, XVI. kerület**
2017.08.14. szerinti állapot

Sorsz.	*Ágazati sorsz.*	Szolgáltató neve	Tényleges kezdés
1	*1*	Agnátus-Pont 2004 Távközlési Szolgáltató Kereskedelmi és Ipari Kft.	2013.02.14.
2	*2*	IBN Informatikai Kft.	2017.05.01.
3	***4***	**Magyar Telekom Távközlési Nyrt.**	**1993.11.04.**
4	*5*	Netfone Telecom Távközlési és Szolgáltató Kft.	2012.12.01.
5	*6*	NISZ Nemzeti Infokommunikációs Szolgáltató Zrt.	2011.10.06.
6	*7*	Stratos Wireless Inc.	2006.05.08.
7	*8*	Tarr Építő, Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.	2017.02.01.
8	*9*	Telefonica International Wholesale Services Hungary Kft.	2011.06.01.
9	*10*	Telenor Magyarország Zrt.	1994.06.16.
10	*11*	UPC Magyarország Telekommunikációs Kft.	2014.11.10.
11	*12*	Vodafone Global Enterprise Limited	2011.12.14.
12	*13*	Vodafone Magyarország Mobil Távközlési Zrt.	2002.07.16.

7.5. ÁRVÍZVÉDELEM

A kerület területét nagyvízi meder nem érinti, így árvízvédelmi igények sem merülnek fel.

Az árvízvédelem fejezetében említeni kell az úgynevezett „villámárvíz” előfordulásának a lehetőségét is, amely nem klasszikus árvízi esemény, hanem szélsőséges csapadékesemény kapcsán fordulhat elő. A BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság elkészíttetett egy országos térképet, amely alapján a XVI. kerület a „villámárvíz” előfordulási eseményre „magas” kockázatú területen fekszik. Ez ellen a csapadékvíz elvezetés gondos megoldásával lehet védekezni.

7.5.1. VÍZRAJZI VESZÉLYEZTETETTSÉG, MÉLYFEKVÉSŰ TERÜLETEK

A XVI. kerület területét magába foglaló átfogó megyei és országos területrendezési tervek alapján, valamint a Közép-Duna völgyi Vízügyi Igazgatóság által elkészíttetett nagyvízi mederkezelési terv szerint a kerületet nem érinti a nagyvízi meder, így árvízi elöntésre sem kell számítani. Vannak a kerületben mélyebben fekvő kerületrészek, a mélyvonalon áthaladó Szilas-patak mentén is időnként a víz megállhat, de ez nem árvízi esemény.

A vízügyi ágazat a kerület területét érintően árvízzel veszélyeztetett területet nem tart nyilván.

A szélsőséges csapadékesemények hatására előforduló „árvízi” elöntés, „villám-árvíz” a vízelvezető rendszer megfelelő kiépítésével, fokozottabb karbantartásával, a szélsőséges csapadékesemények elvezetésére történő alkalmassá tételével kizárható.

A belvízveszélyes területekről átfogó felmérést a Pálfai féle belvíz-veszélyeztetettségi térkép rögzít.

A veszélyeztetettség mértéke alapján az érintettséget négy veszélyeztetettségi kategóriába sorolták, az alig veszélyeztetett, a mérsékelten veszélyeztetett, a közepesen veszélyeztetett és az erősen veszélyeztetett kategóriákba, amelyből a területrendezési eszközökben csak a közepesen és erősen veszélyeztetett területeket jelölik. Ilyen veszélyeztetett terület a XVI. kerületben nincs.

Belvízveszélyes területet a vízügyi ágazat sem tart nyilván.

A kerületben vannak mélyfekvésű területrészek, amelyek a topográfiai adottságok mellett, a természet alakította mélyvonalak mentén alakultak ki. A település mélyfekvésű területein összegyűlő csapadékvíz rövidebb-hosszabb ideig megállhat. A mély fekvésű területen, ha rövidebb-hosszabb ideig megmarad a víz, annak megfelelő vízrendezésével a vízállásossága kezelhető.

A mélyfekvésű területről a vízelvezetést a csapadékvíz elvezetés rendezésének keretében kell megoldani, hogy indokolatlanul ne alakuljon ki vízállásos terület.

A mélyfekvésű területet célszerű a felszíni- és csapadékvíz gyűjtésben igénybe venni. A vízelvezetés rendszerében vízvisszatartásban a mélyfekvésű terület szerepet tölthet be, kisebb földmunkával lehet víztározóként, záportározóként hasznosítani.

7.5.2. ÁRVÍZ- ÉS BELVÍZVÉDELEM

A kerület területe a vízügyi ágazat nyilvántartása szerint sem árvízi elöntéssel, sem belvízzel nem veszélyeztetett, így e vonatkozásban védelmi feladat nincs.

A kerületben is előforduló vízelöntések, vízállások, nem árvízi vagy belvízi eseményként jelentkeznek, hanem a vízelvezető hálózat kialakításának hiányából, vagy karbantartásának a hiányából származik. Ezeknek az elöntéseknek a kezelése önkormányzati feladat, a szélsőséges csapadékesemény következtében keletkező helyi vízkár elhárítása „árvízi" esemény, a helyi katasztrófavédelem feladata.

7.6. TEVÉKENYSÉGBŐL ADÓDÓ KORLÁTOZÁSOK

Közműszolgáltatással összefüggő korlátozások:
1. Vízellátás szolgáltatási területén
   - Források és vízmű-kutak, azok védőterülete
   - Vízgépészeti létesítmények és műtárgyak területe
2. Szennyvízelvezetés
   - gerinc szennyvízgyűjtő csatornák
   - szennyvízátemelők és védőtávolság igényük
3. Felszíni vízrendezés, csapadékvíz-elvezetés
   - csapadékvíz elvezetést szolgáló árkok, csatornák, tavak 3-3 m-es karbantartó sávval
   - felszíni vízrendezést szolgáló, Szilas-patak menti 6 m-es mederkarbantartó sáv fenntartásával, önkormányzati kezelésű patakok, vízfolyások mentén 3-es mederkarbantartó sáv fenntartásával
4. Energiaellátás

Villamosenergia
   - 132 kV-os főelosztó hálózat 18-18 m-es oszloptengelytől mért biztonsági övezete
   - 132/22 kV-os alállomás
   - 22 kV-os gerinc elosztóhálózat nyomvonala, a külterületen 7-7 m-es oszloptengelytől mért biztonsági övezete

Földgázellátás
   - nagynyomású földgáz szállítóvezeték és biztonsági övezete
   - nagyközép-nyomású földgáz gerincvezeték és biztonsági övezete
   - gázfogadó és nyomáscsökkentő műtárgy

5. Elektronikus hírközlés

Vezeték nélküli elektronikus hírközlési szolgáltatók létesítménye

8. KÖRNYEZETI ÁLLAPOT ÉRTÉKELÉSE

A XVI. kerület területén a környezeti elemekre a közigazgatási területen elszórtan fekvő gazdasági területek, a közlekedési területek, a mezőgazdasági művelés során történő vegyszerhasználat fejtik ki a legjelentősebb hatást. A kerületre 2015-ben készült Környezetállapot jelentés, 2008-ban pedig Környezetvédelmi program, amelyek az alábbi fejezet készítése során felhasználásra kerültek. A KVSZ is rendelkezik az élő természet, a föld, a levegő és a vizek védelméről, az egyes környezeti elemekre vonatkozó előírásokat az alábbi fejezetekben mutatjuk be.

8.1. A TALAJ VÉDELME

A kerület közigazgatási területén már csak kis felszínen maradtak meg közel természetes genetikájú, bolygatatlan talajok. A kerület termőföldjei jellemzően szántóföldi művelés alatt állnak, illetve gyep borítja őket. A kerületi szántóföldek kevésbé jó minőségűek, jellemzően Sz6-7 minőségi osztályúak.[54]

[54] A termőföldek művelési ágak és minőségi osztályok szerinti kategorizálását az 5.2.3. Termőföld művelési ágak és a minőségi osztályok c. fejezet mutatja be.

A talajok minőségének védelme érdekében a szántóföldi növénytermesztés során fokozott figyelmet kell fordítani a növényvédő szerek, műtrágyák használatára, előnyben kell részesíteni az ökológiai gazdálkodási módszereket.

A 2015. évi Környezetállapot jelentés három területen számolt be talajminőség monitorozásról: a Sarjú utca egykori agyagbánya területén, a Mátyásföldi Repülőtéren és a Rákosi úton.[55] A KVSZ a talajok és a termőföld védelme érdekében az építési tevékenység során szabályozza a talajok és termőföldek szennyezését, amellyel kapcsolatban az alábbi előírásokat fogalmazza meg:

„11.§ (3) Építés-előkészítési munkák, tereprendezés során a munkálatokkal érintett területen meglévő termőföld védelméről, előzetes letermeléséről, deponálásáról és zöldfelület létesítésénél való felhasználásáról az építtetőnek gondoskodnia kell.

(4) Környezetvédelmi jogszabályban a területre vonatkozóan meghatározott, de minimum érzékeny területre vonatkozó szennyezettségi határértéket meghaladó mennyiségben szennyező anyagot tartalmazó talaj nem használható.

(5) A talajvédelmi hatóságtól beszerzett előzetes minőség tanúsítvány nélküli töltőanyag nem építhető be.

(6) Bontás - építés során előkerülő talajszennyező anyagot, vagy szennyezett talajt be kell jelenteni a környezetvédelmi hatóságnak.

(7) A szennyezett talaj vagy hulladék helyszíni kezelése, elszállítása csak az illetékes környezetvédelmi és talajvédelmi szakhatóság előírásai alapján történhet.

(8) A kerület közigazgatási területén kontakt talajszennyezést okozó termelő - szolgáltató tevékenység nem folytatható. Potenciális talajszennyező tevékenység, technológia esetében az engedélyezési eljárás során - a szennyezés megelőzése érdekében - az illetékes környezetvédelmi szakhatóság előzetes véleményét az építtetőnek be kell szerezni.”

8.2. A FELSZÍNI ÉS FELSZÍN ALATTI VIZEK VÉDELME

A XVI. kerületben - földrajzi elhelyezkedéséből adódóan - a felszíni és felszín alatti vizek védelmére kiemelt figyelmet kell fordítani. A kerület legjelentősebb felszíni vízfolyásai a Szilas-patak, a Caprera-patak és a Simándi-patak, felszíni állóvizei pedig a Naplás-tó és a Cinkotai bányató.

A felszíni vizek tekintetében 2015-ben 4 víztesten, 9 mintavételi ponton történt mintavételezés: a Naplás-tavon, a Szilas-patakon, a Caprera-patakon és a Simándi-patakon. A mintavételezések eredményei azt mutatják, hogy a felszíni vizek közül mindegyik legalább egy vízparaméter tekintetében tartalmazott kisebb-nagyobb mértékű szennyezést. A Szilas-patak foszfáttartalom tekintetében volt szennyezett, nitrit és nitrát tekintetében pedig erősen szennyezett. A Simándi-patak foszfáttal, nitrittel, és nitráttal, a Naplás-tó vize nitrittel és foszfáttal, a Caprera-patak pedig foszfáttal terhelt. A 2015-ös adatokat összevetve 2013-as mintavételezéssel megállapítható volt, hogy kémhatás szempontjából jelentős minőségromlás volt tapasztalható, de a vízminőség még jó, illetve tűrhető osztályba sorolható.

A 27/2004. (XII.25.) KvVM rendelet a kerületet a felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny települések közé sorolja. A felszín alatti vizek monitorozása 2015-ben 7 mintavételi ponton történt meg, az eredmények azt mutatták, hogy összességében a határértékek alatti az egyes komponensek értéke, mindössze Légcsavar utcai monitoring kút vize lépi túl kis mértékben foszfát tekintetében a határértéket, illetve a Batthyány Ilona utcában tartó kút lépi túl a határértéket nitrát tekintetében.

8.3. A LEVEGŐ TISZTASÁGÁNAK VÉDELME

A kerület közigazgatási területén légszennyező anyag kibocsátás a közlekedésből, az ipari tevékenységből, és a lakossági fűtésből származik elsősorban. A legjelentősebb légszennyező anyag a szén-dioxid, emellett számottevő a szén-monoxid, a nitrogén oxidok, valamint az etil-acetát koncentráció is.

[55] A talajmonitorozás szorosan összefügg a felszín alatti vizek monitorozásával, így az eredményeket a 12.2. Felszíni és felszín alatti vizek védelme c. fejezetben kerülnek bemutatásra.

A kerületet számos jelentős fogalmú út szeli keresztül, emellett a közigazgatási terület északkeleti részén halad át az M0-s autópálya is.

Az Országos Környezetvédelmi Információs Rendszer (OKIR) adatbázisa alapján 2015-ben az alábbi légszennyező anyag kibocsátással rendelkező telephelyek működtek a kerületben:

- 2 db autófényező műhely
- betonkeverő üzem (Sarjú út 42-44.)
- Bosch-Makita Szakáruház
- Bökényföldi úti telep
- Cinkota Autóbusz Járműtelep
- Csonka János Műszaki Szakközépiskola és Szakiskola
- Egyházi központi épület (Kövirózsa utca 1.)
- Elektronikai gyár (Cziráki utca 26-32.)
- Erzsébet-ligeti Uszoda
- Felületkezelő üzem
- Fémfelületkezelő üzem
- Fényező műhely
- Galvanizáló műhely
- Gépjármű fényező
- Gépjármű festőműhely
- Gödöllő HÉV járműtelep
- Gumiáru gyártó üzem
- Hunyadvár Konyha (35.sz)
- Húsfeldolgozó üzem
- Idex Inter-Ed Kft. I. Telephely
- IKARUS gázátadó állomás
- Irodaépület és szerszámépület
- Kávépörkölő üzem
- Lakóház-iroda
- Lámpagyár
- Műhely
- Némedy Nyomda Kft. nyomdaüzeme
- Sashalom Irodaház Kft.
- Székhely (Újszász utca 45.)
- Szentmihályi Uszoda
- Szerb Antal Gimnázium
- 3 db telephely
- Tihanyi Autójavító Kft.
- Vegytisztító Műhely
- XVI. Kerületi Rendőrkapitányság

A légszennyező anyag kibocsátások kerületi szintű alakulását a 2007 és 2014 között az alábbi diagram szemlélteti, amelyről egyértelműen leolvasható, hogy 2012 óta folyamatos csökkenés tapasztalható.

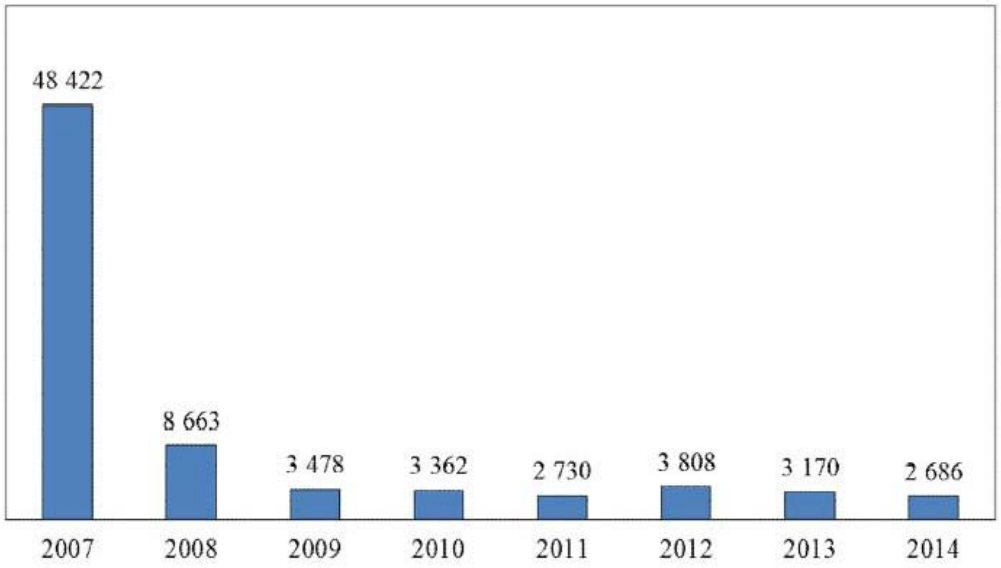

Légszennyező anyag kibocsátás (ezer kg)

Forrás: 2015. évi Környezetállapot jelentés

A hatályos KVSZ a levegőtisztaság-védelemmel kapcsolatban az alábbi előírást fogalmazza meg:

> *„(10) Tilos új légszennyező forrást telepíteni, ha a légszennyező forrás közvetlen hatásterületén az alap légszennyezettség értéke már meghaladja, illetve az új légszennyező forrás üzembe helyezésének következtében várhatóan meghaladja a légszennyezettségi határértéket, kivéve, ha a légszennyező saját költségén a hatásterületen olyan kibocsátás csökkenést ér el, amely biztosítja a légszennyezettségi határérték betartását."*

8.4. ZAJ-ÉS REZGÉSVÉDELEM

Zajterhelés a kerületben a közlekedésből, az üzemi tevékenységből és az alkalmankénti szabadtéri rendezvényekről származhat.

Közlekedési zajterhelés a közúti, a kötöttpályás és a légiközlekedésből származhat. A közúti és a kötöttpályás közlekedésből származó zajterhelést 2015-ben 17 helyszínen vizsgálták a jelentősebb forgalmú közutak és a HÉV nyomvonala mentén. A mérési eredmények azt mutatták, hogy 5 dB-nél nagyobb határérték túllépés nappal két helyszínen, éjjel hét helyszínen volt tapasztalható. A nappali túllépés az Ostoros úton és a Vidámvásár úton, tehát a kerület kelet-nyugati irányú legnagyobb forgalmú útján volt mérhető.

Budapest Stratégiai Zajtérképe 2007-ben készült, akkor a kerület közúti zajterhelés által leginkább terhelt közútja a Veres Péter út – Szabadföld út, a Nagytarcsai út – Vidámvásár út – Ostoros út – Szlovák út, a Bökényföldi út, a Naplás út voltak. Fontos megjegyezni, hogy a zajtérkép készítésének idején az M0-s autópálya kerületet érintő szakasza még nem készült el, így annak zajterhelését nem ábrázolja a térkép.

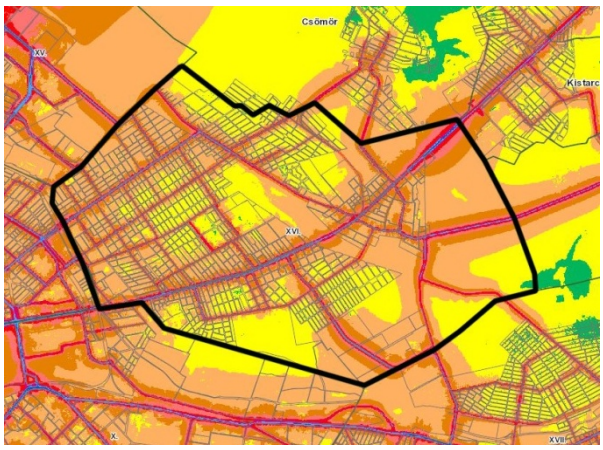

Budapest Stratégiai Zajtérképe 2007 – Közúti zajterhelés nappal

Forrás: https://geoportal.budapest.hu/Kornyezetvedelem/ZAJ/2007/Agglo/

A Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér közelsége miatt a kerület légiközlekedésből származó zajjal is terhelt. A 2015. évi légiközlekedésből származó zajterhelés mérések alapján nappal egyik hónapban sem, éjjel március, április, július és november hónapokban történt határérték túllépés.

A közlekedésből származó zajterhelési határértékeket a 27/2008.(XII.3.) KvVM-EüM rendelet 3. melléklete alapján az alábbi táblázat tartalmazza:

Közlekedési zajtól származó határértékek

	Kiszolgáló út, lakóút mentén		gyűjtőút, összekötőút, bekötőút, egyéb közút mentén	
Zajtól védendő terület	nappal 6-22 óra	éjjel 22-6 óra	nappal 6-22 óra	éjjel 22-6 óra
Lakóterület (kertvárosias, kisvárosias, telepszerű beépítésű)	55dB	45dB	60dB	50dB
Lakóterület (nagyvárosias), vegyes terület	60dB	50dB	65dB	55dB
Gazdasági terület	65dB	55dB	65dB	55dB

2007-ben a Stratégiai Zajtérkép alapján üzemi zajkibocsátás nem keletkezett a kerület területén, mindössze a szomszédos X. és XIV. kerület területén működő üzemek zajterhelése hatott ki a kerületre. A 2015. évi Környezetállapot jelentés alapján azonban a 2015-ben zajterheléssel kapcsolatos lakossági panaszok 6 esetben is érkeztek, tehát a kerületben működő üzemek területén valószínűsíthető időszakos zajkibocsátás.

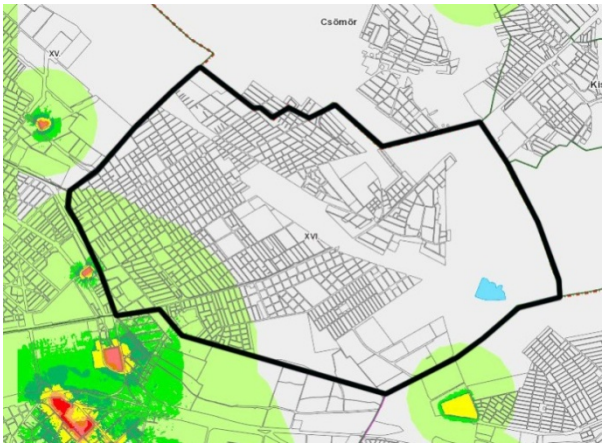

Budapest Stratégiai Zajtérképe 2007 – Üzemi zajterhelés nappal

Zajvédelem érdekében a hatályos KVSZ az alábbi előírást fogalmazza meg:

> *„(14) Tilos új zajforrást telepíteni, ha a zajforrás közvetlen hatásterületén a zajterhelés mértéke már meghaladja, illetve az új zajforrás üzembe helyezésének következtében várhatóan meghaladja az adott területre meghatározott zajterhelési határértéket, kivéve, ha a zajkibocsátó saját költségén, a hatásterületen olyan zajkibocsátás csökkenést ért el, amely biztosítja a zajterhelési határérték betartását.”*

8.5. HULLADÉKKEZELÉS

A kerületben a hulladékgazdálkodási feladatokat a Fővárosi Közterület-fenntartó Zrt. (továbbiakban: FKF) végzi: kommunális hulladék elszállítása, szelektív hulladékgyűjtés, egyéb hulladékgyűjtési lehetőségek (pl. veszélyes hulladék) biztosítása tartozik a feladatkörükbe.

A házhoz menő szelektív hulladékgyűjtési rendszer kialakítása 2014-ben fejeződött be a kerületben. A háznál papír, fém, műanyag hulladék gyűjthető szelektíven, az üveg továbbra is szigeteken szelektálható. Szelektív hulladékgyűjtő szigetek, ahol üveg mellett még papír, fém és műanyag is gyűjthető, az alábbi helyeken találhatóak:

- Dióssy Lajos utca 28. főiskola belső autóparkolója
- Jókai Mór utca, rendőrséggel szemben
- Zalavár utca - Kicsi utca

Kizárólag üveggyűjtő konténerekkel rendelkező szigetek:

- Árpádföld tér
- Malomkerék tér
- Sashalmi sétány

Az avart és a kerti hulladékot elsősorban komposztálással, másodsorban pedig az FKF által biztosított, erre a célra kijelölt zsákokban kell gyűjteni, avar és kerti hulladékégetés 2011. december 1. óta tilos. A kerületi önkormányzat emellett minden ősszel szervez zöldhulladék-gyűjtési akciókat, amelynek során ősszel ingyenesen elszállítják az összegyűjtött falevelet.

A hatályos KVSZ a veszélyes hulladékok tárolására, kezelésére az alábbi előírást fogalmazza meg:

„(12) A kerület területén csak a helyben keletkező veszélyes hulladékok átmeneti tárolása megengedett, külső forrásból származó veszélyes hulladék tárolása, kezelése, ártalmatlanítása még átmenetileg sem engedélyezhető.”

8.6. VIZUÁLIS KÖRNYEZETTERHELÉS

Vizuális környezetterhelést okozó elemek, elemegyüttesek bemutatását lásd a *5.4. Tájhasználati konfliktusok és problémák* c. fejezetben.

8.7. ÉRTÉKELÉS

Értékek:

- jó, illetve tűrhető minőségű felszíni vizek
- a környezeti elemekre káros kibocsátással járó üzem nincs
- megfelelő hulladékgazdálkodási rendszer, önkormányzati szervezésű hulladékgyűjtési akciók

Problémák:

- kis mértékű szennyezések a felszíni vizekben
- nagy forgalmú utak mentén, légifolyosók alatt jelentősebb zajterhelés

9. KATASZTRÓFAVÉDELEM

A települések katasztrófavédelmi besorolásáról, valamint a katasztrófák elleni védekezés egyes szabályairól szóló 62/2011. (XII. 29.) BM rendelet módosításáról szóló 61/2012. (XII.11.) BM rendelet alapján a település katasztrófavédelmi besorolása III. osztály. A katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény végrehajtásáról szóló 234/2011. (XI. 10.) Korm. rendelet rendelkezik arról, hogy mely települések tartoznak a II. osztályba, illetve arról, hogy milyen szabályok vonatkoznak az egyes osztályokra.

24.§ (2) II. osztályba kell sorolni azokat a településeket, amelyek

a) az atomerőmű által közvetetten veszélyeztetettek (3-30 km közötti területen lévő),

b) a Kat. IV. Fejezetének hatálya alá tartozó üzem által veszélyeztetettek és külső védelmi terv készítésére nem kötelezettek, illetve

c) az egyes veszélyeztető hatások kockázatbecslése és kockázati mátrixban történő elhelyezése alapján a 2. melléklet b) pontja szerinti II. besorolást kapják.

21.§ (5) A besorolási osztályokra vonatkozó szabályokat és az egyes osztályokhoz tartozó elégséges védelmi szint követelményeit a 2. melléklet c) pontja tartalmazza.

A települések ár- és belvíz veszélyeztetettségi alapon történő besorolásáról szóló 18/2003. (XII.9.) KvVM-BM együttes rendelet alapján a kerület belvízzel nem veszélyeztetett.

A Pest Megyei Kormányhivatal Bányafelügyeleti Főosztály előzetes tájékoztatása alapján a kerületben felszínmozgás-veszélyes terület nincs a nyilvántartva.

II. HELYZETELEMZŐ ÉS ÉRTÉKELŐ MUNKARÉSZ

9.1. VIZSGÁLATOK ÖSSZEFOGLALÁSA, A FOLYAMATOK ÉRTÉKELÉSA, SZINTÉZIS

A fejezet célja és feladata, hogy összefoglaló módon mutassa be a kerület településrendezési konfliktusait, fejlődési lehetőségeit, mintegy kijelölve a kerület fejlődése, a következő településrendezés irányát, valamint, hogy az egyes szakágak – településrendezés szempontjából fontos – területei összekapcsolódjanak, figyelembe vételre kerüljenek.

Településhálózati összefüggések, térségi kapcsolatok

Budapest XVI. kerülete a főváros külső kerületei közé tartozik, ennek következtében szerepe elsősorban a lakóterületi igények kiszolgálása. A kerület közlekedési kapcsolatai kiválóak, mind közúti, mind kötöttpályás közlekedését tekintve ellátott fővárosi és országos jelentőségű útvonalakkal. A kerület kulturális élete kimagasló, a hagyományőrzésre való hajlam igen erős.

TÉRSÉGI SZEREPKÖR ÉRTÉKEI ÉS PROBLÉMÁI	
ÉRTÉKEK	**PROBLÉMÁK**
– Kiváló közlekedési adottságok – Oktatási, szociális és egészségügyi létesítmények teljes körű megléte – Jelentős nemzetközi kulturális és partnerkapcsolatok – Fővárosi jelentőségű felsőoktatási, kulturális és rekreációs szerepkör – Fővárosi lakózóna szerep	– Egykori ipari-gazdasági szerepkör mára csökkent

Fejlesztési és rendezési környezet

A hatályos KVSZ részletes előírásokat tartalmaz a kerület egészére vonatkozóan, annak ellenére, hogy számos, több mint tíz éves szabályozási terv is a része.

A kerület mai településrendezési folyamatait a kétszintű önkormányzati rendszer alapvetően befolyásolja, a majdani KÉSZ a TSZT 2015 és FRSZ megállapításaihoz, területfelhasználási rendszeréhez és az azokban meghatározott beépítési sűrűséghez kell igazodjon.

FEJLESZTÉSI ÉS RENDEZÉSI KÖRNYEZET ÉRTÉKEI ÉS PROBLÉMÁI	
ÉRTÉKEK	**PROBLÉMÁK**
– Részletes hatályos szabályozási háttér	– Előző jogszabályi rendszeren alapuló kerületi terv

Az Önkormányzat gazdálkodása, településüzemeltetés

Az elmúlt időszak költségvetéseit áttekintve elmondható, hogy a költségvetés legjelentősebb kiadási tétele az önkormányzati intézményrendszer fenntartása. Az önkormányzat költségvetéséből nagy arányt képviselnek saját bevételei, elsősorban a helyi adókból származó bevételek. A kerület adósságállománnyal nem rendelkezik

A kerületben az anyagi jellegű közszolgáltatások az önkormányzat által biztosítottak és megfelelően működnek. A kommunális és szelektív hulladék elszállítása megoldott. Az önkormányzat hulladékudvart is működtet, ahol a veszélyes és egyéb hulladékok elhelyezhetőek.

ÖNKORMÁNYZATI GAZDÁLKODÁS ÉS TELEPÜLÉSÜZEMELTETÉS ÉRTÉKEI ÉS PROBLÉMÁI	
ÉRTÉKEK	**PROBLÉMÁK**
– Jelentős közhatalmi bevételek – A kerület adósságállománnyal nem rendelkezik – Jelentős piacképes önkormányzati ingatlanvagyon – Önkormányzati ingatlanokban a résztulajdonok aránya igen alacsony – Teljeskörű közműellátottság a kerületben – Működő szelektív hulladékgyűjtés	– Szűkülő pályázati források – Jelentős költségvetési hiány – Csökken az önkormányzati tulajdonú ingatlanok száma

Tájszerkezet, tájhasználat, táji és természeti értékek

Tájhasználati konfliktusoknak tekinthetők mindazon tevékenységek megnyilvánulásai, amelyek a táj potenciális értékeit rontják. Tájhasználati konfliktusok általában akkor alakulnak ki, ha két, szomszédos területhasználat egymással konkurál, egymás rendeltetését zavarja, egymás létét veszélyezteti, illetve kedvezőtlen látványt nyújt. A kerületi „tájat" mára a jelentő kiterjedésű beépített területek, valamint jellemzően a közigazgatási terület keleti és déli részén fekvő beépítetlen területek alkotják.

A kerület jellemzően **beépítetlen**, szántóföldi művelés alatt álló keleti és déli **részei közé ékelődik egy-egy gazdasági terület intenzív beépítéssel**, közműterület (transzformátorállomás), vagy a cinkotai buszgarázs. E területek látványa kedvezőtlen, a főbb megközelítési irányok felőli megjelenésük többnyire nem illeszkedik a környező beépítetlen területekbe. A gazdasági területek és a buszgarázs is nagy forgalmat vonzanak, így a közeledésből származó zaj- és rezgésterhelés, valamint légszennyezés is igen számottevőnek tekinthető a megközelítő utak mentén.

Problémát jelent a **Szilas-patak** belterületi szakasza **menti intenzív, teljesen a patak partjáig húzódó beépítés** az Aranyfa utcától egészen a nyugati kerülethatárig. A vízfolyásnak e szakaszon egyáltalán nincs, vagy csupán részben van pufferterülete, a környező lakóingatlanok kertjei, illetve a Szilaspatak utca közvetlenül a patak partján halad, amely a vízminőségre kifejezetten kedvezőtlen hatással van, hiszen nincs, ami megszűrje a közlekedésből, illetve az egyéb környező területhasználatokból származó szennyeződések vízbe jutását.

Jelentős tájhasználati konfliktus a kerületben a **Cinkotai bányató és környezete**, amely egy bolygatott, elhanyagolt, illegális hulladék-elhelyezésre használt terület, amelynek megjelenése, környezete rendkívül kedvezőtlen látványt nyújt. A Pest Megyei Kormányhivatal Bányafelügyeleti Főosztályának tájékoztatása alapján a bánya jelenleg tájrendezés alatt áll, ám e munkálatoknak látható eredménye még nem tapasztalható. A terület középső részén fekszik egy bányató, amely az egykori homok- és kavicsbányászat eredményeként jött létre. A tó és környezete sok környékbeli lakost vonzana, hiszen a vízfelület, a zöldfelület egy intenzíven beépített városi szövetben nagyon értékes tud lenni. A tó ennek ellenére nem tölt be rekreációs szerepet, hiszen az egykori bányaterület rekultivációja nem történt meg, az egész területet egy drótfonatos kerítés veszi körbe, amely már helyenként ki-kidőlt.

TÁJI- ÉS TERMÉSZETI ADOTTSÁGOK ÉRTÉKEI ÉS PROBLÉMÁI	
ÉRTÉKEK	**PROBLÉMÁK**
– Főváros körüli zöld gyűrű a kerület keleti és déli szegélyén – Változatos tájhasználat a beépítetlen területeken – Átlagosnál jobb minőségű termőföldek a Szilas-patak mentén – Kiváló termőhelyi adottságú erdőterületek a Naplás-tó térségében és a Mátyásföldi repülőtér mellett – Országos Ökológiai Hálózat magterületei és ökológiai folyosója a Szilas-patak mentén – Tájképvédelmi területek a Naplás-tó környezetében – Fővárosi és kerületi védelem alatt álló fasorok – Kerületi jelentőségű természetvédelmi terület a Naplás-tó környezetében	– mezőgazdasági területek közé ékelődő gazdasági területek a kerület déli és keleti részén – intenzív beépítések a Szilas-patak mentén – Csobaj-bánya bolygatott, felhagyott parlagterületei

Zöldfelületi rendszer

A kerület zöldfelületi ellátottság, zöldfelületi elemek változatossága szempontjából kedvező helyzetben van. A kerület zöldfelületi rendszerének elemei a következők: közkertek, közparkok, sétányok, jelentős zöldfelülettel rendelkező belterületi beépítetlen telkek, játszóterek, sportterületek, temetők, jelentős zöldfelülettel rendelkező intézményterületek, lakótelkeken belüli zöldfelületek, fasorok, vízfelületek és azokat kísérő jelentős zöldfelülettel rendelkező területek,

erdőterületek és mezőgazdasági területek. A kerület zöldterületei jó minőségűek, fejlesztésük folyamatosan zajlik. A kerület játszóterekkel is jól ellátott, a közigazgatási területének nagy részének 1 km-es körzetében található játszótér. A zöldfelületi rendszer fontos eleme a kerületet kelet-nyugati irányban átszelő Szilas-patak és a hozzá kapcsolódó erdők és gyepek.

ZÖLDFELÜLETI RENDSZER ÉRTÉKEI ÉS PROBLÉMÁI	
ÉRTÉKEK	**PROBLÉMÁK**
– Jó minőségű zöldfelület állomány – Többfunkciós zöldterületek – Folyamatosan megújuló, jól karbantartott zöldterületek - Jelentős számú magas zöldfelületi arányú intézményterület - Értékes, településképi szempontból jelentős fasorok – Zöldfolyosó szerepű Szilas-patak – Nagy kiterjedésű erdőterületek	- Zöldterületek nem egyenletes eloszlása a kerületen belül - Belterületi, funkció nélküli, parlagon álló beépítetlen telkek, amelyek invazív növényfajok potenciális gócpontjai lehetnek

Településszerkezet

A kerület szerkezetében kialakulásának lenyomatai máig érzékelhetőek. A hagyományos kistelepülési szerkezetet máig magán hordozó Cinkota Ófalu a terepviszonyokhoz igazodó egy főutcás falu szerkezetét őrzi. A kerület nagy része azonban a több évtizedes, folyamatos tervszerű lakóterületi parcellázásoknak köszönhetően szabályos, ortogonális utcaszerkezettel épült ki.

A lakóterületek gyűjtőutakkal feltárt szövetét fővárosi jelentőségű, sugár irányú és koncentrikus közlekedési útvonalak tagolják. A főváros szerkezetét is meghatározó vonalas tagoló elemek közül a kerületet a 3-as út, illetve az azzal párhuzamosan futó HÉV vonala érinti.

A beépített területek határán, a kerület déli és keleti szegélyén egybefüggő zöldfelületek terülnek el, melyek egy része művelt szántó és egyéb mezőgazdasági terület, másik része erdősült terület. A kerületet kettészelő Szilas-patak jelentős tagoló eleme a beépített területeknek.

A kerületben a fővárosi jelentőséget betöltő központ nincsen, azonban több olyan központi szerepű gócpont alakult ki, melyek kerületi jelentőséggel bírnak, illetve több kisebb alközpontban csoportosulnak a közfunkciók.

Belterületi területhasználat

A kerület beépített területének túlnyomó része lakóterület, ahol kertvárosias, kisvárosias és nagyvárosias jellegű területek is megtalálhatók. Nagyobb kiterjedésű intézményterületeket általában az iskolák, oktatási, szociális és egyházi intézmények jelentenek, emellett kisebb intézmények, irodák a kerület egészében elszórtan találhatóak. A kiskereskedelmi, szolgáltató funkciók jelentős hányada a lakóterületi térségekben elszórva helyezkedik el. A lakóterületek kiszolgálását az alközpontokban sűrűsödő kereskedelmi és szolgáltató egységek látják el. A gazdasági tevékenységek céljára azonban egybefüggő gazdasági térségek is előfordulnak a kerületben. A kerület nagykiterjedésű különleges funkciójú területei a temetők, sportterületek, fürdők, uszodák, a gyermektábor, a repülőtér, a cinkotai autóbuszgarázs, illetve több kisebb, máshova nem sorolható terület.

A domináns funkció mellett eltérő funkciók is találhatóak a területeken, melyek elszórtan, központok köré csoportosulva, vagy akár egy-egy forgalmas lineáris út mentén is kialakulhatnak. Az eltérő funkciók jelenléte a területhasználatot színesebbé teszi, a városi élet élhetőbb színterévé teszi a kerületet.

Településkarakter, jellemző épülettípusok

Budapest XVI. kerületére alapvetően a nyugodt kertvárosias karakter jellemző. Azonban a beépítési jellemzők, a különböző, jellegzetes épülettípusok, de a funkcionális tagozódás is meghatároz egymástól elkülöníthető karakterű egységeket.

A falusias kertvárosra jellemző, hogy hagyományos falusi gyökereit sok szempontból megőrizte, így a szalagtelkeken oldalhatáron álló utcára merőleges beépítés tipikus, de jellemző az is, hogy a lakóterületek intézményi és kereskedelmi-szolgáltató funkciójú helyi alközpontot vesznek körül. A

hagyományőrző kertvárosra jellemző, hogy kisméretű szabályos telkein kis alapterületű, egy-két szintes lakóépületek sűrű beépítése fordul elő.

A sokszínű kertváros közepes méretű négyzetes telkein többszintes, igen vegyes megformálású épületek állnak, a lakótól eltérő kiegészítő funkciók ritkán, helyenként csoportosulva fordulnak csak elő. A modern kertváros nagyméretű telkein, nagy alapterületű , szabadon álló módon beépült, igen vegyes megformálású épületállomány jellemző. Az elmúlt években beépülő területeken a lakó funkció kizárólagossága jellemző.

A kisvárosi karakterű lakóterületek modulszerűen kialakított, többszintes, nagy alapterületű társasházai a nagyméretű telkeiken szabadonálló módon helyezkednek el.

A lakótelepek úszótelkeken álló telepes beépítésű sokszintes, lapostetős lakótömbjei között közhasználatú zöldfelületek és parkolóterületek húzódnak.

A mátyásföldi villanegyed épületei kimagaslóan nagy méretű telkeken állnak. Nagy zöldfelületi arány mellett nagyméretű villaszerű épületek és a széles utcákon telepített idős fasor formálják a kerületrész karakterét.

A gazdasági jellegű területekre nagy beépítettség, nagy alapterületű, többségében földszintes csarnoképületek és kis zöldfelületi arány jellemző.

Épített értékek

A kerületben három műemléki védelem alatt álló épület található, illetve ezekhez tartozóan ex lege védett műemléki környezet került meghatározásra.

A kerületre vonatkozóan fővárosi helyi védelem alatt 15 épület áll, míg a kerület 166 városképi jelentőségű épületet és építményt tart számon.

ÉPÍTETT KÖRNYEZET ÉRTÉKEI ÉS PROBLÉMÁI	
ÉRTÉKEK	**PROBLÉMÁK**
– Közel szabályos, könnyen áttekinthető utcahálózat – Több fővárosi és kerületi jelentőségű alközpont – Változatos területhasználat a beállt területeken, melyet az eltérő, kiegészítő funkciók magas aránya színesít – Erős, jellegzetes karakterrel rendelkező kerületrészek – Változatos telekméretek és beépítési mód jellemző – Sokszínű lakásállomány – Fővárosi átlagnál kedvezőbb komfortfokozatú és állapotú lakásállomány – Számos műemléki és fővárosi jelentőségű védett épület – Nagyszámú városképi jelentőségű épület	– HÉV vonal erős elválasztó hatása – Az újonnan kiépülő lakóterületek monofunkcionalitása – Központhiányos területek a kerület perifériáin (Petőfitelep, Kisszentmihály, Árpádföld egyes részei, Cinkota északi része) – Gyakori a túlzó sűrűségű lakóterületi beépítés – Túlépített kertvárosi lakótelkek – Alulhasznosított, barnamezős területek

Közlekedés

A XVI. kerület legfontosabb városi kapcsolatait a 3. sz. országos elsőrendű főút bevezető szakasza, a Kerepesi út – Veres Péter út – Szabadföld út, valamint az M0 autóút határoló nyomvonala és a közösségi közlekedési útvonalak adják. A kerület közösségi közlekedését a sűrű autóbuszhálózat és a két HÉV-vonal biztosítja a kerületen belül és a szomszédos kerületek, illetve a városközpont felé is.

Jelentős gyalogosforgalmi igény tapasztalható a nagy lakósűrűségű területeken, valamint a közösségi közlekedési csomópontok és megállók felé vezető útszakaszokon. A kerületben jelenleg kevesebb kiépített kerékpáros nyomvonal található, mint amit a terepviszonyok és a lehetséges igények indokolnának. A meglévő kerékpáros hálózat hiányos, még a nagyobb forgalomvonzó létesítményekhez sem vezet kiépített kerékpáros infrastruktúra.

A kerület kertvárosi részein a személyautók tárolását telken belül oldják meg a lakosok, az utcák általában nem alkalmasak közterületi parkolásra. A nagy lakósűrűségű lakótelepeken nagyméretű

közterületi parkolófelületek állnak az ott lakók rendelkezésére. A HÉV-vonal megállóinál jelentős igény jelentkezik a P+R parkolásra.

KÖZLEKEDÉSI ADOTTSÁGOK ÉRTÉKEI ÉS PROBLÉMÁI	
ÉRTÉKEK	**PROBLÉMÁK**
– Kiváló kerületközi közlekedési adottságok közúton és kötöttpályán egyaránt – Helyi gyűjtőutak és lakóutcák többsége kiváló állapotú – Fejlett közösségi közlekedési hálózat	– A kerékpáros infrastruktúra az igényeltnél lényegesen fejletlenebb – A nagy forgalmú főutak mentén, jelentősebb csomópontokon a gyalogos közlekedés felületei nem minden esetben megfelelő – Jelentős mértékű kielégítetlen P+R parkoló igény

Közmű

A főváros XVI. kerületének közműellátása fokozatosan épült ki. A kerület lakosságszámával párhuzamosan a közműellátás is viszonylag egyenletesen fejlődött. Az ivóvíz ellátás, mint a komfortos ellátás egyik legfontosabb eleme kerületszintű kiépítettségű. A kerület csatornázására elválasztott rendszerű szennyvízelvezetést építették ki. A szennyvíz-csatorna hálózatra való rácsatlakozási arány 92,3%. A kerület területe közvetlenül két részvízgyűjtő területhez, a Szilas-patak és a Rákos-patak részvízgyűjtő területéhez tartozik. A csapadékvizeket, a nyílt árkokkal és kisebb vízfolyásokkal és leválasztott rendszerű csatornahálózattal gyűjtik és vezetik a befogadó vízfolyásokba.

A kerület energiaellátására a vezetékes energiahordozók közül a villamosenergia és a földgáz áll rendelkezésre. A nem vezetékes, hagyományos energiahordozók szerepe sem figyelmen kívül hagyható a kerület energiaellátásában. A kerület területén a távhőszolgáltatást nem veszik igénybe.

Budapest XVI. kerület jelenlegi vezetékes távközlési ellátottsága majdnem teljeskörű, azaz valamennyi vezetékes távközlési igény kielégített, a kerület területén valamennyi vezeték nélküli távközlési szolgáltató megfelelő vételi lehetőséget tud biztosítani. A kerület területén az átfogó tervek alapján mikrohullámú sáv nem halad át.

KÖZMŰADOTTSÁGOK ÉRTÉKEI ÉS PROBLÉMÁI	
ÉRTÉKEK	**PROBLÉMÁK**
– Kerületi szinten kiépült ivóvíz hálózat és közcsatorna hálózat – Záródó közműolló – Elválasztott rendszerű csapadékcsatorna hálózat – Kerületi szinten kiépült villamosenergia és földgázellátás – Szinte teljes körű vezetékes távközlési ellátottság – Teljes lefedettséget biztosít valamennyi vezeték nélküli távközlési szolgáltató	– Távhő ellátás hiánya – Megújuló energiaforrások felhasználásának alacsony aránya

Környezetvédelem, árvízvédelem

A kerület területét nagyvízi meder nem érinti, így árvízvédelmi igények sem merülnek fel, kerület sem árvízi elöntéssel, sem belvízzel nem veszélyeztetett.

A XVI. kerület területén a környezeti elemekre a közigazgatási területen elszórtan fekvő gazdasági területek, a közlekedési területek, a mezőgazdasági művelés során történő vegyszerhasználat fejtik ki a legjelentősebb hatást.

A kerületben a felszíni és felszín alatti vizek védelmére kiemelt figyelmet kell fordítani. A kerület legjelentősebb felszíni vízfolyásai a Szilas-patak, a Caprera-patak és a Simándi-patak, felszíni állóvizei pedig a Naplás-tó és a Cinkotai bányató. A 2015-ben végzett vizsgálatok szerint a felszíni vizek közül mindegyik legalább egy vízparaméter tekintetében tartalmazott kisebb-nagyobb mértékű szennyezést.

A kerület közigazgatási területén légszennyező anyag kibocsátás a közlekedésből, az ipari tevékenységből, és a lakossági fűtésből származik elsősorban. A legjelentősebb légszennyező anyag a szén-dioxid, emellett számottevő a szén-monoxid, a nitrogén-oxidok, valamint az etil-acetát koncentráció is.

Zajterhelés a kerületben a közlekedésből, az üzemi tevékenységből és az alkalmankénti szabadtéri rendezvényekről származhat. A kerületben a kommunális és szelektív hulladékok elszállítása megoldott, a veszélyes és egyéb hulladékok gyűjtése hulladékudvarokban történik.

Katasztrófavédelem

A kerület árvízzel, belvízzel nem veszélyeztetett, a kerületben felszínmozgás veszélyes, vagy alábányászott terület nem található.

KÖRNYEZETI ÁLLAPOT ÉRTÉKEI ÉS PROBLÉMÁI	
ÉRTÉKEK	**PROBLÉMÁK**
– A kerület általános környezeti állapota jó – A hulladékszállítás és a veszélyes hulladék gyűjtése megoldott – Katasztrófavédelem szempontjából nem találhatóak veszélyeztetett területek a kerületben	– Kisebb-nagyobb mértékű szennyezések a kerület felszíni vizeiben – Jelentős közlekedési zajterhelés – Ipari tevékenységből és közlekedésből fakadó légszennyezés jellemző

9.2. ÉRTÉK ÉS PROBLÉMATÉRKÉP, EGYÉB BEAVATKOZÁST IGÉNYLŐ TERÜLETEK

A kerületben fellelhető értékek és jelentkező problémák konkrét területi kivetülését foglaljuk össze az érték- és problématérképen.[56] A területileg lehatárolható értékek és problémák indikálják a kerület rendezési eszközének területileg beazonosítható felülvizsgálandó rendelkezéseit. Az érték- és problématérképek jelmagyarázata jelöli meg a beavatkozások alapjául szolgáló témaköröket, az előző fejezetben felsorolt – témakörökkénti – problémákon túl.

Beavatkozást igénylő területek, feladatok:

- Védett épületek megfelelő hasznosítása,
- Zöldfelületi elemek karbantartása, megújítása,
- Szilas-patak menti területek rendezése, hasznosítása,
- Erdők védelme,
- A természetvédelmi oltalom alatt álló területeken és annak környezetében található területhasználatok összeegyeztetése a természetvédelem érdekeivel,
- A tervezett vonalas infrastruktúra elemek számára helybiztosítás,
- A közösségi közlekedéssel ellátatlan területek bekapcsolása a hálózatba
- Kerékpáros infrastruktúra bővítése, a kerékpáros közlekedés biztonságosságának elősegítése,
- A Veres Péter út és a HÉV-vonal drasztikus elválasztó hatásának mérséklése, a biztonságos átkelés megkönnyítése,
- A lakóterületek beépítési paramétereinek felülvizsgálata,
- A monofunkciós lakóterületeken a lokális alközpontok kialakulási lehetőségének megteremtése,
- A jellegzetes arculattal rendelkező kerületrészek karakterének megőrzése,
- Alulhasznosított ipari, honvédségi területek kihasználtságának fokozása, állagromlás megelőzése,
- A kerület távlati és valós területi tartalékainak ésszerű kihasználása.

[56] V10 Érték- és problématérkép

9.3. A KERÜLET ÉS KÖRNYEZETÉNEK FEJLESZTÉSÉT BEFOLYÁSOLÓ KÜLSŐ ÉS BELSŐ TÉNYEZŐK ÖSSZEFOGLALÓ ÉRTÉKELÉSE

A kerület és környezetének fejlesztését befolyásoló külső és belső tényezők összefoglalását a SWOT analízis tartalmazza. A SWOT elemzések közül az Európai Unió által alkalmazott módszertant alapul véve, az analízistábla belső és külső tényezőkre osztottan kerül bemutatásra:

ERŐSSÉGEK / BELSŐ TÉNYEZŐK	→ Pozitív dolgok egy helyzetről, vagy tevékenységről, ami jól működik, és lehet rá befolyása a településnek.
GYENGESÉGEK / BELSŐ TÉNYEZŐK	→ Olyan dolgok, amik nem jól működnek, de lehet rá befolyása az önkormányzatnak, hogy a település megváltoztassa.
LEHETŐSÉGEK / KÜLSŐ TÉNYEZŐK	→ Olyan adottságok, amelyeket a település nem tud egyértelműen befolyásolni, de rájuk építve kihasználhatja az erősségeit.
VESZÉLYEK / KÜLSŐ TÉNYEZŐK	→ Olyan korlátok, amelyeket nem a település befolyásol és kockázatot jelentenek.

Az egyes témakörökhöz tartozó problémák és értékek összefoglalják a szakág általános helyzetét a településen. A SWOT táblázat a léptékében releváns, a kerület rendezési szempontjából igen meghatározó adottságokat emeli ki a problémákra és értékekre építve.

ERŐSSÉGEK	GYENGESÉGEK
– Kiváló közlekedési adottságok közúton és kötött pályán egyaránt – Fővárosi jelentőségű felsőoktatási, kulturális és rekreációs szerepkör – A kerület adósságállománnyal nem rendelkezik – Jó minőségű, többfunkciós zöldfelület állomány – Változatos területhasználat, melyet az eltérő, kiegészítő funkciók magas aránya színesít – Sokszínű lakásállomány – Fejlett közösségi közlekedési hálózat – Teljes körűen kiépült közmű infrastruktúra – Kiváló lakókörnyezet	- Zöldterületek egyenlőtlen eloszlása a kerületen belül - Központhiányos, monofunkciós lakóterületek (pl. Petőfitelep, Kisszentmihály, Cinkota: Simongát utca mente) – A kerékpáros infrastruktúra az igényeltnél lényegesen fejletlenebb - Jelentős mértékű kielégítetlen P+R parkoló igény
LEHETŐSÉGEK	**VESZÉLYEK**
– Számos értékes természeti terület – Zöldfolyosó a Szilas-patak mentén – Számos műemléki és fővárosi jelentőségű védett épület, városképi szempontból kiemelt épületek – Óvoda, iskolafejlesztések	– Szűkülő pályázati források – Megújuló energiaforrások felhasználásának alacsony aránya – Jelentős közlekedési zajterhelés

9.4. ELTÉRŐ JELLEMZŐKKEL RENDELKEZŐ TELEPÜLÉSRÉSZEK

A XVI. kerület belterülete négy jól elkülöníthető településrésszel rendelkezik. E településrészek beépítésük idejét, a kialakult szerkezetet, beépítési módot és épületállományt tekintve jól elkülöníthetőek, azonban megállapításra került, hogy a település nem rendelkezik a többitől markánsan eltérő, szegregált településrésszel.

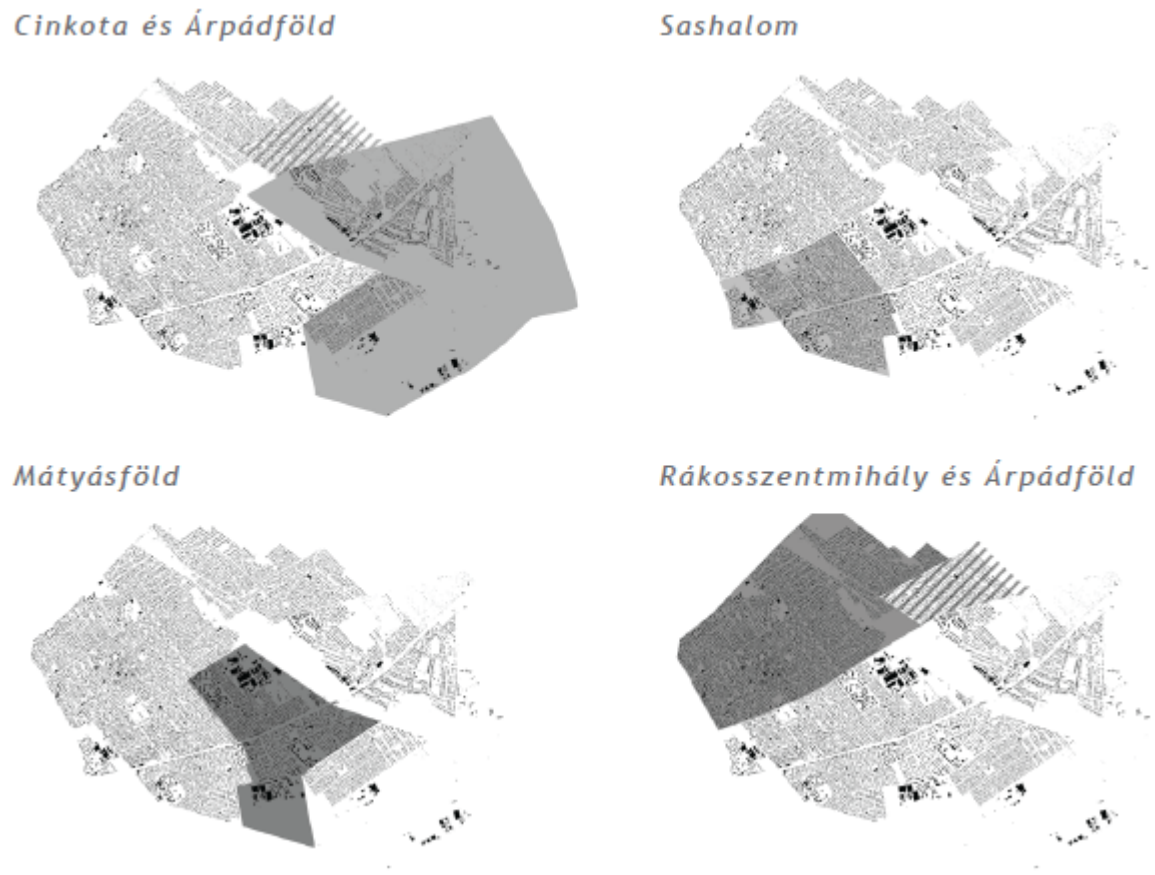

A kerület fő városrészei

Forrás: A Településképi arculati kézikönyvhöz készített ábra

Cinkota és Árpádföld

Cinkota a rurális gyökereit, hagyományos halmazos települési szerkezetét részben megőrizte, így ma is megmaradt a hangsúlyos főutca és az erre kifutó mellékutcák szerkezete. A hosszú, keskeny telkeken oldalhatáron álló, hosszában elnyúló beépítések mellett az újabban beépülő területeken a négyzetesebb arányú telkeken megjelenő szabadon álló beépítés jellemző. Cinkota déli részén (Petőfitelep) és Árpádföldön a kerület legújabban beépült lakóterületeit találjuk, ezeken a területeken szabályos utca- és telekkiosztás a meghatározó.

Sashalom

Sashalom területén egyaránt megtalálhatóak a kertvárosias lakóterületek és a telepszerű társasházas beépítések is, sőt erdőterületek és gazdasági területek is ékelődnek a lakóterületek közé, azonban ezen a kerületrészen is a szabályos, tervezett utcakiosztás és a telkek arányos téglány alakja általános, a telekméretek azonban igen változatosan alakulnak. A lakóterületek között az azokat kiszolgáló intézmények is helyet kaptak, méretükben megjelenésükben ezek kitűnnek a lakóterületek közül. A kerületrész épületeinek kora igen változatos, a XIX. századtól folyamatosan alakult a kerületrész épületállománya.

Mátyásföld

Mátyásföld a kerület legsokszínűbb része. Itt az Ómátyásföldi ortogonális szerkezetű, nagytelkes széles fasorral feltárt villanegyede mellett a Centenáriumi lakótelep úszótelkes panel-lakótelepe, a változatos kertvárosi lakóterületek és a lakóterületek közé beékelődő egykori Ikarus területének gazdasági területei, a honvédségi- és a repülőtér mellett fellelhető gazdasági területek is a kerületrész változatosságát fokozzák.

Rákosszentmihály és Árpádföld

Rákosszentmihály és Árpádföld területét a XII. század végétől folyamatosan beépülő, szabályos négyzethálós úthálózattal felparcellázott kertvárosias lakóterületek teszik ki. A kerületrészt változatos megjelenésű épületállomány jellemzi, a kertes családi házak mellett ikres beépítések,

egy-két lakásos lakóépületek és elvétve többlakásos társasházak fordulnak elő. A kerületrészt ellátó intézmények és szolgáltatások a forgalmasabb utak mentén, illetve azok csomópontjaiban sűrűsödnek.

A külterületen markánsan elkülönülő területhasználatok a csatlakozó mezőgazdasági területek, illetve a Duna-menti erdőterületek jellemzik.

10. MELLÉKLETEK

ELŐZETES VÉLEMÉNYEZÉSI ELJÁRÁSBAN RÉSZT VEVŐ ÁLLAMIGAZGATÁSI SZERVEK VÉLEMÉNYEINEK ÖSSZEFOGLALÁSA

	VÉLEMÉNYEZŐK	TOVÁBBI ELJÁRÁSBAN RÉSZT KÍVÁN VENNI	TOVÁBBI ELJÁRÁSBAN NEM KÍVÁN RÉSZT VENNI	MEGJEGYZÉS
	ÁLLAMIGAZGATÁSI SZERVEK			
1.	**BUDAPEST FŐVÁROS KORMÁNYHIVATAL KORMÁNYMEGBÍZOTTI KABINET ÁLLAMI FŐÉPÍTÉSZ** DR. SERSLINÉ KÓCSI MARGIT	X		Felhívják a figyelmet, hogy a tervdokumentációnak a magasabb szintű jogszabályokkal és tervekkel összhangban kell lennie. A módosítás a vonatkozó jogszabályok eljárási és tartalmi követelményeinek megfelelően történjen. A településkép védelméről szóló 2016. évi LXXIV. tv. a településkép védelméről szóló előírásainak meg kell felelni. A véleményezési szakaszban a teljes dokumentációt kéri olvasható papír alapú formátumban és digitálisan egyaránt. A 2/2005 (I.11.) Korm.rendeletben szabályozott környezeti értékelésről a környezetvédelemmel kapcsolatban illetékes szervek véleményét tartja mérvadónak.
2.	**PEST MEGYEI KORMÁNYHIVATAL ÉRDI JÁRÁSI HIVATALA** KÖRNYEZETVÉDELMI ÉS TERMÉSZETVÉDELMI FŐOSZTÁLY	X		Felhívják a figyelmet, hogy a tervdokumentációnak a vonatkozó magasabb szintű jogszabályokkal és tervekkel összhangban kell lennie. Kármentesítési szempontból a kerületben 4 kármentesítés van folyamatban *(Egis Gyógyszertár Zrt., Felikon Ingatlankezelő és –hasznosító Kft., Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt., Budapest XVI. kerület).* Figyelembe kell venni a folyamatban lévő kármentesítéseket. Az érintett területeken biztosítani kell a termelő és monitoring kutak zavartalan működését. A véleményezési dokumentációt digitális formátumban kéri megküldeni.
3.	**DUNA-IPOLY NEMZETI PARK IGAZGATÓSÁG**	X		Tájékoztat a táj- és természetvédelmi területekről a kerület területén: helyi jelentőségű védett természeti terület, a Naplás-tó Természetvédelmi Terület, országos ökológiai hálózat övezete, és a tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület övezete. Felhívja a figyelmet, hogy a szabályozási terven jelölni kell e területeket. A 2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet értelmében a település egészére készülő településszerkezeti terv, helyi építési szabályzat és szabályozási terv esetén a környezeti vizsgálat lefolytatása mindig kötelező.
4.	**KÖZÉP-DUNA-VÖLGYI VÍZÜGYI IGAZGATÓSÁG**	X		Felhívja a figyelmet a vonatkozó jogszabályok betartására, valamint ha a tervezett módosítás érinti az Országos vízrajzi törzshálózat részét, akkor az kiemelt fontosságú, megóvása kötelező. A véleményezési dokumentációt digitális adathordozón kéri megküldeni.
5.	**ORSZÁGOS ATOMENERGIA HIVATAL**	X		Tájékoztat a tervezési terület 30 kilométeres körzetében három, az atomenergia alkalmazására szolgáló létesítmény van: MTA Energiatudományi kutatóközpont kutatóreaktora, Budapesti Műszaki Egyetem

				oktatóreaktora és Püspökszilágyi határában található Radioaktív Hulladék Feldolgozó és Tároló üzem. A véleményezési dokumentációt digitális adathordozón kéri megküldeni.
6.	TERÜLETI VÍZÜGYI HATÓSÁG		X	Nem nyilatkozott.
7.	TERÜLETI VÍZÜGYI IGAZGATÁSI SZERV		X	Nem nyilatkozott.
8.	**FŐVÁROSI ÉS KATASZTRÓFAVÉDELMI IGAZGATÓSÁG**	X		Felhívja a figyelmet, hogy a tervdokumentációnak a magasabb szintű jogszabályokkal és tervekkel összhangban kell lennie. A véleményezési dokumentációt elektronikus adathordozón kéri megküldeni.
9.	**BUDAPEST FŐVÁROS KORMÁNY HIVATALA NÉPEGÉSZSÉGÜGYI FŐOSZTÁLY** KÖZEGÉSZSÉGÜGYI OSZTÁLY I.	X		Az érintett területen természetes gyógytényező érintettsége nem áll fenn, ezért e szempontból a BFKH véleményezési lehetőséggel nem rendelkezik A véleményezési dokumentációt digitális adathordozó kéri megküldeni.
10.	FŐVÁROSI ÉS MEGYEI KORMÁNYHIVATAL ÖRÖKSÉGVÉDELMI HATÁSKÖRBEN ELJÁRÓ JÁRÁSI HIVATALA		X	Nem nyilatkozott.
11.	INGATLANÜGYI HATÁSKÖRBEN ELJÁRÓ FŐVÁROSI ÉS MEGYEI KORMÁNYHIVATAL		X	Nem nyilatkozott.
12.	**PEST MEGYEI KORMÁNYHIVATAL ÉRDI JÁRÁSI HIVATALA** FÖLDMŰVELÉSÜGYI ÉS ERDŐGAZDÁLKODÁSI FŐOSZTÁLY	X		Felhívja a figyelmet, hogy a helyi rendelet a fennálló jogi szabályozás értelmében nem változtathatja meg az erdőterületek rendeltetését. Felhívja a figyelmet, hogy a tervdokumentációnak a magasabb szintű jogszabályokkal és tervekkel összhangban kell lennie. A 2005. évi LXIV. tv. előírásait figyelembe véve az erdőterületként besorolt területfelhasználási egységek nagysága nem csökkenhet. A dokumentációt elektronikus adathordozón vagy a tartalmazó tárhely elérési útjának megadásával kéri.
13.	**HONVÉDELMI MINISZTÉRIUM HATÓSÁGI FŐOSZTÁLY**	X		Felhívja a figyelmet, hogy a kerületben a 102323 és a 103772/6 hrsz-ú ingatlanok honvédelmi rendeltetésű ingatlanok és a későbbiekben is honvédelmi igényt szolgálnak. Az érintett ingatlanok övezeti besorolása a felsőbb jogszabályok tekintetében beépítésre szánt, különleges honvédelmi terület kell, hogy legyen. A 102323 és a 103772/6 hrsz-ú ingatlanok körül a védőterületek távolsága 100 m, azonban a hatályos KÉSZ nem tartalmazza a védőterületet. A hivatal kéri a védőterület feltüntetését. Felhívja a figyelmet, hogy a tervdokumentációnak a magasabb szintű jogszabályokkal és tervekkel összhangban kell lennie.
14.	VÁROSI ÉS MEGYEI RENDŐR-FŐKAPITÁNYSÁG		X	Nem nyilatkozott.
15.	**PEST MEGYEI KORMÁNYHIVATAL** BÁNYAFELÜGYELETI FŐOSZTÁLY		X	A tervezési területen sem bányatelek, sem nyilvántartott ásványvagyon, sem felszínmozgás-veszélyes terület nincs. A Budapest XVI. kerület I. – homok, kavics" védnevű bányatelek jelenleg tájrendezés alatt.

16.	**NEMZETI MÉDIA ÉS HÍRKÖZLÉSI HATÓSÁG HIVATALA**	X		Felhívja a figyelmet a tervezés során figyelembe veendő általános szakmai szempontokra és a vonatkozó jogszabályok előírásaira. Felhívja a figyelmet, hogy folyamatban van a „Digitális Nemzet Fejlesztési Program” megvalósítása, amelyhez kapcsolódó beruházások, fejlesztések megvalósításának biztosítása befolyásolhatja a településrendezési eszközök készítését is. Kéri a hírközlési szakági munkarészek papír vagy CD alapú csatolását a véleményezési eljárás során.
17.	**BUDAPEST FŐVÁROS FŐPOLGÁRMESTERI HIVATAL** **VÁROSÉPÍTÉSI FŐOSZTÁLY** MÁRTONFFY MIKLÓS FŐÉPÍTÉSZ	X		Felhívja a figyelmet, a Budapest területére vonatkozó fejlesztési koncepciók, stratégiák és programok kerületre vonatkozó célok és megfogalmazások figyelembe vételére. Javasolja a BKK Zrt.-vel való munkaközi egyeztetést a kerületi kerékpáros fejlesztéseivel, a Cinkotai út kerékpár biztosításával, és a kerület területére tervezett M2G HÉV nyomvonalával kapcsolatban. A véleményezési dokumentációt elektronikus adathordozón és papír formátumban is kéri megküldeni.
18.	**KISTARCSA VÁROS ÖNKORMÁNYZATA**	X		Észrevételt, javaslatot nem tesz. A véleményezési eljárásban részt kíván venni, a dokumentációt elektronikusan kéri.
19.	**BUDAPEST FŐVÁROS XIV. KERÜLET POLGÁRMESTERI HIVATALA, ZUGLÓ**	X		Észrevételt, javaslatot nem tesz, azonban fontosnak tartja a kerülethatáron található körvasút, illetve annak fejlesztése vonatkozásában a két kerület közötti együttműködést. A véleményezési dokumentációt elektronikus adathordozón kéri megküldeni.
20.	**BUDAPEST FŐVÁROS XV. KERÜLET POLGÁRMESTERI HIVATALA**	X		Észrevételt, javaslatot nem tesz. A véleményezési dokumentációt elektronikus adathordozón kéri megküldeni.
21.	BUDAPEST FŐVÁROS X. KERÜLET POLGÁRMESTERI HIVATALA		X	Nem nyilatkozott.
22.	BUDAPEST FŐVÁROS XVII. KERÜLET POLGÁRMESTERI HIVATALA		X	Nem nyilatkozott.
23.	NAGYTARCSA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA		X	Nem nyilatkozott.
24.	CSÖMÖR NAGYKÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA		X	Nem nyilatkozott.
25.	**BUDAPEST FŐVÁROS KORMÁNY HIVATALA FÖLDMÉRÉSI, TÁVÉRZÉKELÉSI ÉS FÖLDHIVATALI FŐOSZTÁLY** FÖLDMÉRÉSI ÉS FÖLDÜGYI OSZTÁLY	X		Tájékoztat a termőföldek minőségéről. Tájékoztat, hogy a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. tv. és az Eljr. alapján kifogás emelési jogkörrel rendelkezik.

FELJEGYZÉS A MEGALAPOZÓ VIZSGÁLAT TARTALMÁRÓL

Főépítész

Címzett: Völgyzugoly Műhely Kft.
Cím: 2083 Solymár, Bimbó u. 20.

Iktatószám: 1/1157-16/2018

Tárgy: Feljegyzés - integrált megalapozó vizsgálat tartalma

Tisztelt Cím!

A Budapest Főváros XVI. kerület Kerületi Építési Szabályzat készítésénél az integrált megalapozó vizsgálat tartalma – a Településképi Arculati Kézikönyv, a Településképi Rendelet, a Kerületi Építési Szabályzat – a mellékelt részletezés szerint történik.

Budapest, 2018. március 29.

Tisztelettel:

Budapest, XVI. kerületi Polgármesteri Hivatal Főépítész 20.

Tóth Miklós
főépítész

Melléklet: Feljegyzés - integrált megalapozó vizsgálat tartalma

Feljegyzés - integrált megalapozó vizsgálat tartalma (Településképi arculati kézikönyvhöz, Településkép rendelethez, Kerületi Építési Szabályzathoz)

VÁRHATÓ ÁLTALÁNOS TARTALOM	*kidolgozás szintje a készülő tervekhez kapcsolódóan (indoklás)*
BEVEZETŐ (ELŐZMÉNYEK, A MEGBÍZÁS ISMERTETÉSE, A TERVEZÉSI FOLYAMAT)	*teljes körűen*
HELYZETFELTÁRÓ MUNKARÉSZ	
1. TELEPÜLÉSHÁLÓZATI ÖSSZEFÜGGÉSEK, A TERÜLET HELYE A TELEPÜLÉSHÁLÓZATBAN, TÉRSÉGI KAPCSOLATOK	*teljes körűen*
1.1. A KERÜLET ORSZÁGOS ÉS TÉRSÉGI SZEREPKÖRE	
1.2. FŐVÁROSI KAPCSOLATOK	
2. FEJLESZTÉSI ÉS RENDEZÉSI KÖRNYEZET	
2.1. A TERÜLETFEJLESZTÉSI DOKUMENTUMOKKAL VALÓ ÖSSZEFÜGGÉSEK VIZSGÁLATA	*teljes körűen*
2.1.1. Budapest Területfejlesztési Koncepciója (BTFK)	
2.1.2. Fővárosi Területfejlesztési Program (FŐTEP)	
2.2. HATÁLYOS FŐVÁROSI TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI DÖNTÉSEK	*teljes körűen*
2.2.1. Budapest 2030 Hosszú távú városfejlesztési Koncepció (BP 2030)	
2.2.2. Fővárosi Integrált településfejlesztési Stratégia	
2.3. HATÁLYOS KERÜLETFEJLESZTÉSI DÖNTÉSEK	*teljes körűen*
2.3.1. Településfejlesztési koncepció (TFK)	
2.3.2. ITS	
2.3.3. Egyéb döntések bemutatása	
2.4. A TERÜLET- ÉS TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZÖK	*teljes körűen*
2.4.1. Területrendezési tervekkel való összefüggések	
2.4.2. A fővárosi településrendezési eszközök megállapításai	
2.4.3. KVSZ	
2.4.4. A szomszédos kerületek településszerkezeti terveinek a kerület fejlesztését befolyásoló megállapításai	
2.4.5. A hatályos településrendezési eszközök alapján a vizsgált terület igénybe vehetősége	
3. TÁRSADALOM, HUMÁN INFRASTRUKTÚRA	*nem releváns*
3.1. DEMOGRÁFIAI JELLEMZŐK	*(A témakör a fejlesztési*
3.1.1. Népességszám, népesség összetétele	*dokumentumokhoz (TFK és ITS) kapcsolódnak. A kerület koncepciója 2016-ban került elfogadásra, így ezen fejezet kidolgozása nem szükséges.)*
3.1.2. Lakáshelyzet, lakásállomány	*A témakör beépítésre kerül az épített környezet bemutatása keretében.*
3.2. CIVIL SZERVEZETEK	*nem releváns*
3.3. KÖZBIZTONSÁG, RENDVÉDELEM	*(A témakör a fejlesztési*
3.4. HUMÁN KÖZSZOLGÁLTATÁSOK	*dokumentumokhoz (TFK és ITS)*

3.5. ESÉLYEGYENLŐSÉG	*kapcsolódnak, a kerület koncepciója 2016-ban került elfogadásra)*
4. A TELEPÜLÉS GAZDASÁGA	*nem releváns (A témakör a fejlesztési dokumentumokhoz (TFK és ITS) kapcsolódnak. A kerület koncepciója 2016-ban került elfogadásra, így ezen fejezet kidolgozása nem szükséges.)*
4.1. GAZDASÁG	
4.1.1. A település gazdasági súlya, szerepköre	
4.1.2. A település gazdasági ágazatai, jellemzői	
4.1.3. A település foglalkoztatási mutatói	
4.2. TURIZMUS, IDEGENFORGALOM	*A témakör a használatra és az épített környezetet befolyásoló hagyományokra vonatkozóan kerül kifejtésre.*
4.2.1. A település turisztikai szerepköre	
4.2.2. Turisztikai jellemzők	
5. ÖNKORMÁNYZAT GAZDÁLKODÁSA, TELEPÜLÉSÜZEMELTETÉS	*teljes körűen*
5.1. ÖNKORMÁNYZATI TULAJDON KATASZTER	
5.2. TELEPÜLÉSÜZEMELTETÉSI SZOLGÁLTATÁSOK	
6. TÁJI ÉS TERMÉSZETI ADOTTSÁGOK, ZÖLDFELÜLETI RENDSZER	
6.1. TERMÉSZETI ADOTTSÁGOK	*A témakör a településkaraktert és az építést befolyásoló felszínformákra és a vízrajzra, a volt bányákra vonatkozóan kerül kifejtésre. Az éghajlat és az élővilág bemutatása nem releváns, a természeti értékek élővilágának bemutatása a 6.2. fejezetben történik.*
6.1.2. Talajtani jellemzők	
6.1.3. Éghajlat	
6.1.4. Vízrajz	
6.1.5. Élővilág: növényzet, állatvilág	
6.2. VÉDETT, VÉDENDŐ TÁJI-, TERMÉSZETI ÉRTÉKEK, TERÜLETEK	*teljes körűen*
6.3. ZÖLDFELÜLETI RENDSZER VIZSGÁLATA	*teljes körűen*
6.3.1. Erdőterületek, erdősávok a környező területeken	
6.3.2. Fasorok	
6.3.3. Telken belüli zöldfelületek	
6.3.4. Parlagterületek	
6.3.5. A zöldfelületi rendszer problémái	
7. AZ ÉPÍTETT KÖRNYEZET VIZSGÁLATA	
7.1. TELEPÜLÉSSZERKEZET, TERÜLETHASZNÁLAT	*teljes körűen*
7.1.1. Településtörténet, a településszerkezet kialakulása	
7.1.2. A terület szerkezete	
7.1.3. Területhasználat, funkciók	
7.2. TELEPÜLÉSKARAKTER ÉS AZ ÉPÍTMÉNYEK ÁLTALÁNOS VIZSGÁLATA	*teljes körűen*
7.2.1. Településkarakter, jellemző épülettípusok, beépítési mód	
7.2.2. Telekstruktúra, beépítettség, beépítési intenzitás	
7.2.3. Épületmagasság, szintszámok	
7.2.4. Állagvizsgálat	
7.2.5. Épített környezet értékei	
7.2.6. Az épített környezet konfliktusai, problémái	
8. KÖZLEKEDÉSVIZSGÁLAT	*teljes körűen*
8.1. A TERÜLET TÁGABB TÉRSÉGE KÖZLEKEDÉSI KAPCSOLATAINAK VIZSGÁLATA	
8.2. MEGKÖZELÍTHETŐSÉG, KÖZLEKEDÉSHÁLÓZATI	

KAPCSOLATOK 8.3. BELSŐ ÚTHÁLÓZAT 8.4. KÖZÖSSÉGI KÖZLEKEDÉS 8.5. GYALOGOS ÉS KERÉKPÁROS KÖZLEKEDÉS 8.6. FELSŐBBRENDŰ TERVEKBEN ELŐIRÁNYZOTT KÖZLEKEDÉSHÁLÓZATI FEJLESZTÉSEK	
9. KÖZMŰELLÁTÁS ÉS ELEKTRONIKUS HÍRKÖZLÉS VIZSGÁLATA 9.1. VÍZELLÁTÁS 9.2. VÍZELVEZETÉS 9.3. ENERGIAELLÁTÁS 9.3.1. Villamosenergia-ellátás 9.3.2. Földgázellátás 9.3.3. Távhőellátás 9.4. ELEKTRONIKUS HÍRKÖZLÉS 9.5. ERŐSSÉGEK ÉS GYENGESÉGEK	*teljes körűen*
10. KÖRNYEZETI ÁLLAPOT ÉRTÉKELÉSE	*teljes körűen*
11. KATASZTRÓFAVÉDELEM	*teljes körűen*
II. HELYZETELEMZŐ ÉS -ÉRTÉKELŐ MUNKARÉSZ	
1. Vizsgálatok Összefoglalása, a folyamatok értékelése, szintézis	*teljes körűen*
2. Érték- és problématérkép, egyéb beavatkozást igénylő területek	*teljes körűen*
3. A kerület és környezetének fejlesztését befolyásoló külső és belső tényezők összefoglaló értékelése	*teljes körűen*
4. Eltérő jellemzőkkel rendelkező településrészek	*Az épített és természeti környezetre vonatkozóan kerül kifejtésre.*

Budapest XV. kerület
Csömör
Kisszentmihály
Apponyi telep
Szilas-patak
Szentgyörgy telep
Margit telep
Árpád telep
Újárpád telep
(Szabadság telep)
Árpádföld
Anna telep
Ostoros-Sobiski lakótelep
M3
Csömör
Kerepes
Kistarcsa
Vida telep
Erős telep
Rákosszentmihály
Almássy telep
Ilona telep
Cinkota
Újfalu
M0
Nagytarcsa
Zsámbok
Budapest XIV. kerület
József főherceg telep
egykori Ikarus gyár
Centenáriumi lakótelep
HÉV remiz
Ófalu
M31
Újmátyásföld
Huszka telep
Mátyásföld
Ehmann telep
Sashalom
Szilas-patak
Naplás-tó
Ötmátyásföld
Erzsébet-liget
Pétőfi telep
(Pejcsevics telep)
Útitelep
Négyiczes telep
(volt Dohnyótelep)
HO
RE
mátyásföldi repülőtér
Budapest X. kerület
cinkotai 36 autóbuszgarázs
Budapest XVII. kerület
É

JELMAGYARÁZAT

Közigazgatási határ
Kerülethatár
Belterület határ
Egykori zártkert határa

TERÜLETHASZNÁLATOK

Nagyvárosias jellegű lakóterület
Kisvárosias jellegű lakóterület
Kertvárosias jellegű lakóterület
Intézményterület
Kereskedelmi, szolgáltató gazdasági terület
Kereskedelmi vendéglátó terület
Különleges terület
Szántóterület
Gyep-, rét-, legelőterület
Felhagyott parlag terület
Vegyes kisertes mezőgazdasági terület
Erdőterület
Vízgazdálkodási terület
Zöldterület
Közműterület
Közúti közlekedési terület
Kötöttpályás közlekedési terület
Honvédségi terület
Reptér

KÖZLEKEDÉS

Gyorsforgalmi út
Főút
Gyűjtőút
Különszintű közúti csomópont
Fontosabb szintbeni közúti csomópont
Kerékpárút
HÉV
Szintbeni vasúti kereszteződés
Különszintű vasúti kereszteződés
Felüljáró, híd

KÖZMŰVEK, HÍRKÖZLÉS

Vízmű
Vízműkút
Ivóvíz-gerincvezeték
Szennyvíztelep
Villamosenergia alállomás
132 kV-os villamosenergia főelosztó hálózat
Nagynyomású földgáz szállítóvezeték
Nagy-középnyomású földgáz szállítóvezeték
Gáznyomáscsökkentő
Adó-, vevőtorony, átjátszó állomás

ÖRÖKSÉGVÉDELEM

Műemlék
Műemléki környezet határa
Régészeti érdekű terület határa
Helyi jelentőségű védett épület
Városképi jelentőségű építmény

TÁJ- ÉS TERMÉSZETVÉDELEM

Országos ökológiai hálózat - magterület övezet területe
Országos ökológiai hálózat - ökológiai folyosó övezet területe
Országos ökológiai hálózat - pufferterület övezet területe
Tájképvédelmi terület határa
Helyi jelentőségű természetvédelmi terület határa
Ex lege védett forrás

KÖRNYEZETVÉDELEM

Élő bányatelek határa és területe

Egyéb

Üres telek
Védőtávolság
Geodéziailag nem bemért, meglévő épület
Alapjárékpen szerepló, lebontott épület
Vízfolyás nyomvonala

INTÉZMÉNYEK

Igazgatási intézmény
Oktatási intézmény
Szálláshely
Művelődési, kulturális intézmény
Egyházi intézmény
Egészségügyi intézmény, szakorvosi rendelő
Kereskedelmi központ
Sportpálya, sportlétesítmény
Szabadidő központ
Strand, uszoda, fürdő
Temető
Posta
Gyógyszertár
Töltőállomás
SZ Szociális intézmény
R Rendőrség
HO Honvédelmi terület
RE Repülőtér
BG Autóbuszgarázs
Lovarda

VÖLGYZUGOLY Területfejlesztő és Tervező Műhely Kft.
2083 Solymár, Bimbó u. 20. Tel.: 20/913-85-75, 70/938-32-23

Településtervezés	**Ferik Tünde**, vezető településrendező tervező (TT/1-13-1259) **Horváth Ágnes**, okl. településmérnök, okl. tervező építésznmérnök (TT 01-6397) **Oláh Péter Ciprián**, okl. településmérnök
Tájrendezés, zöldfelület környezetvédelem	**Kethelyi Márton**, okl. tájépítészmérnök (TK 01-5282) **Konyecz Zsófia**, okl. tájépítészmérnök
Közlekedés	**Macsinska Klára**, okl. közlekedésépítőmérnök (13-1017 KÉ-T, TRk-T/KI-d1) (MOBIL CITY Bt.)
Közműellátás	**Bird Attila**, okl. építőmérnök (MK 01-2456) (InfraPlan Kft.) **Hanczár Zsófia**, okl. építőmérnök okl.városépítési-városüzemeltetési szakmérnök (MK- 01-2418) (KÉSZ Tervező Kft.)
Munkatárs	**Vida Sára**, okl. tájépítész mérnök

XVI. kerület
TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZÖK FELÜLVIZSGÁLATA
V1 - TERÜLETHASZNÁLAT VIZSGÁLAT

M = 1 : 7 000

2017 október	VZM 1381/17	16ker_vizsg_171030.dwg

JELMAGYARÁZAT

Országos védelem

- Tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület övezete
- Magterület övezete
- Ökológiai folyosó övezete

Fővárosi védelem

- Helyi jelentőségű természetvédelmi terület
- A BVKSZ 5. melléklete alapján egykor védett fasor

Helyi védelem

- A hatályos KVSZ 2. melléklete alapján védett fasor

É

VÖLGYZUGOLY Területfejlesztő és Tervező Műhely Kft.
2083 Solymár, Bimbó u. 20. Tel.: 20/913-85-75, 70/938-32-23

BUDAPEST XVI. KERÜLET

V2 - TERMÉSZETI ÉRTÉKEK

Telekméret [m2] (db)

0 - 500	(2910)
500 - 700	(6105)
700 - 900	(4395)
900 - 1 200	(4357)
1 200 - 1 500	(918)
1 500 - 2 000	(767)
2 000 - 3 000	(700)
3 000 - 4 000	(296)
4 000 - 6 000	(331)
6 000 - 10 000	(230)
10 000 - 773 000	(319)

VÖLGYZUGOLY Területfejlesztõ és Tervezõ Mûhely Kft.
2083 Solymár, Bimbó u. 20. Tel.: 20/913-85-75, 70/335-90-79

BUDAPEST XVI. KERÜLET

V3 - TELEKMÉRET VIZSGÁLAT
(INGATLANNYILVÁNTARTÁSI ADATOK ALAPJÁN)

JELMAGYARÁZAT

- Közpark, közkert, sétány
- Magas zöldfelületi arányú intézményterület
- Jelentős zöldfelülettel rendelkező beépítetlen telek
- Játszótér telke
- Lakótelep
- Játszótér
- Erdőterület (az Országos Erdőállomány Adattár alapján)
- Vízfolyás, vízfelület
- Bizonytalan nyomvonalú vízfolyás
- Különleges rendeltetésű terület
- Sportterület
- Működő, nem működő temető
- Védett fasor/Egyéb fasor

É

VÖLGYZUGOLY Területfejlesztő és Tervező Műhely Kft.
2083 Solymár, Bimbó u. 20. Tel.: 20/913-85-75, 70/938-32-23

BUDAPEST XVI. KERÜLET

V4 - A KERÜLET ZÖLDFELÜLETI RENDSZERE

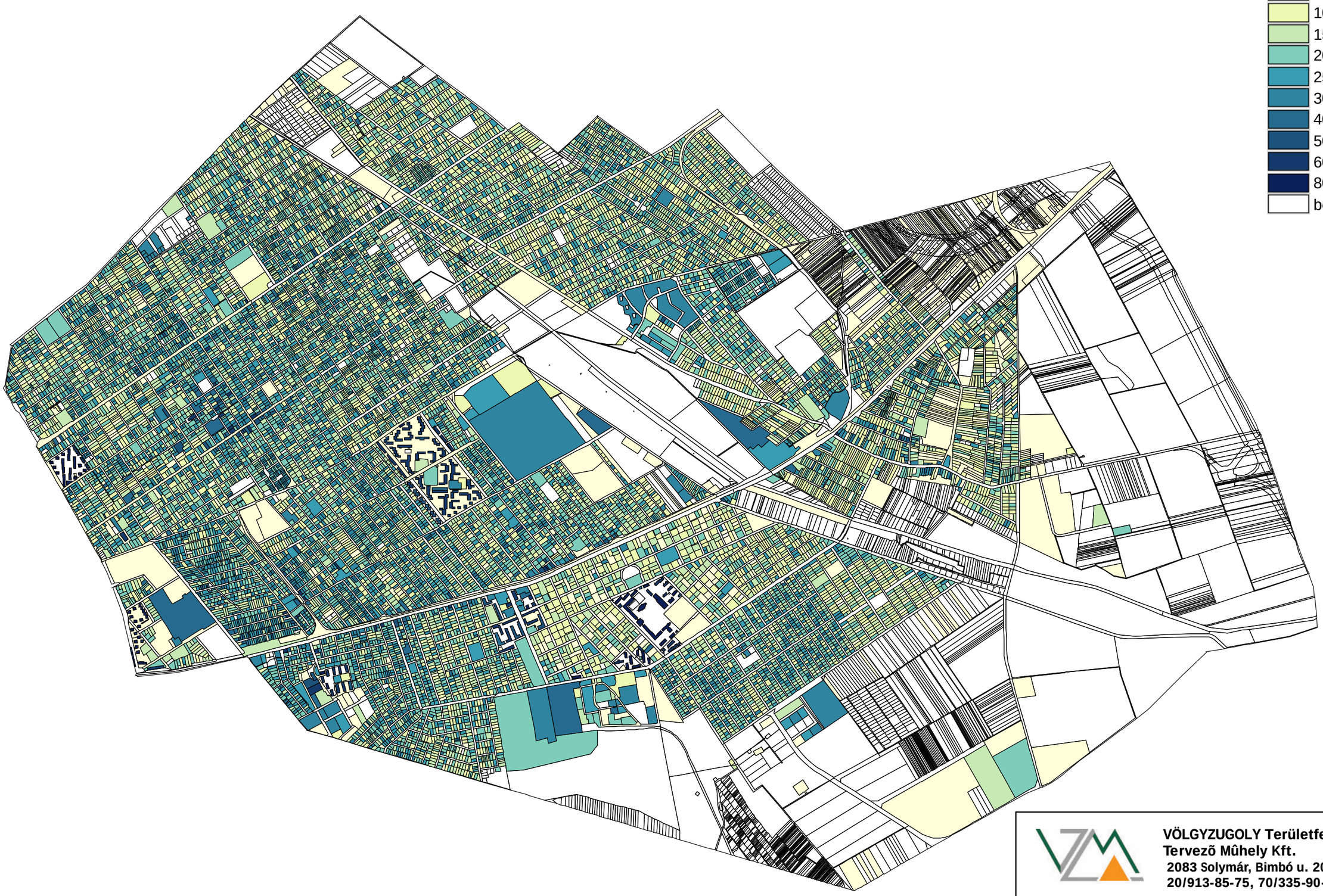

VÖLGYZUGOLY Területfejlesztõ és Tervezõ Mûhely Kft.
2083 Solymár, Bimbó u. 20. Tel.: 20/913-85-75, 70/335-90-79

BUDAPEST XVI. KERÜLET

V5 - BEÉPÍTETTSÉG VIZSGÁLAT (REAMBULÁLT ÉPÜLETÁLLOMÁNY ALAPÁN)

Beépítési intenzitás értéke:
teljes beépített szintterület/ telekméret

Jelmagyarázat

- 5 < sztm <= 10
- 3 < sztm <= 5
- 1,5 < sztm <= 3
- 1 < sztm <= 1,5
- 0,8 < sztm <= 1
- 0,5 < sztm <= 0,8
- 0,3 < sztm <= 0,5
- 0,2 < sztm <= 0,3
- 0 < sztm <= 0,2
- sztm = 0

VÖLGYZUGOLY Területfejlesztõ és Tervezõ Mûhely Kft.
2083 Solymár, Bimbó u. 20. Tel.: 20/913-85-75, 70/335-90-79

BUDAPEST XVI. KERÜLET

V6 - BEÉPÍTÉSI INTENZITÁS VIZSGÁLATA (REAMBULÁLT ÉPÜLETÁLLOMÁNY ALAPJÁN)

Jelmagyarázat

jó	(735)
megfelõ	(36964)
kedvezõtlen	(345)

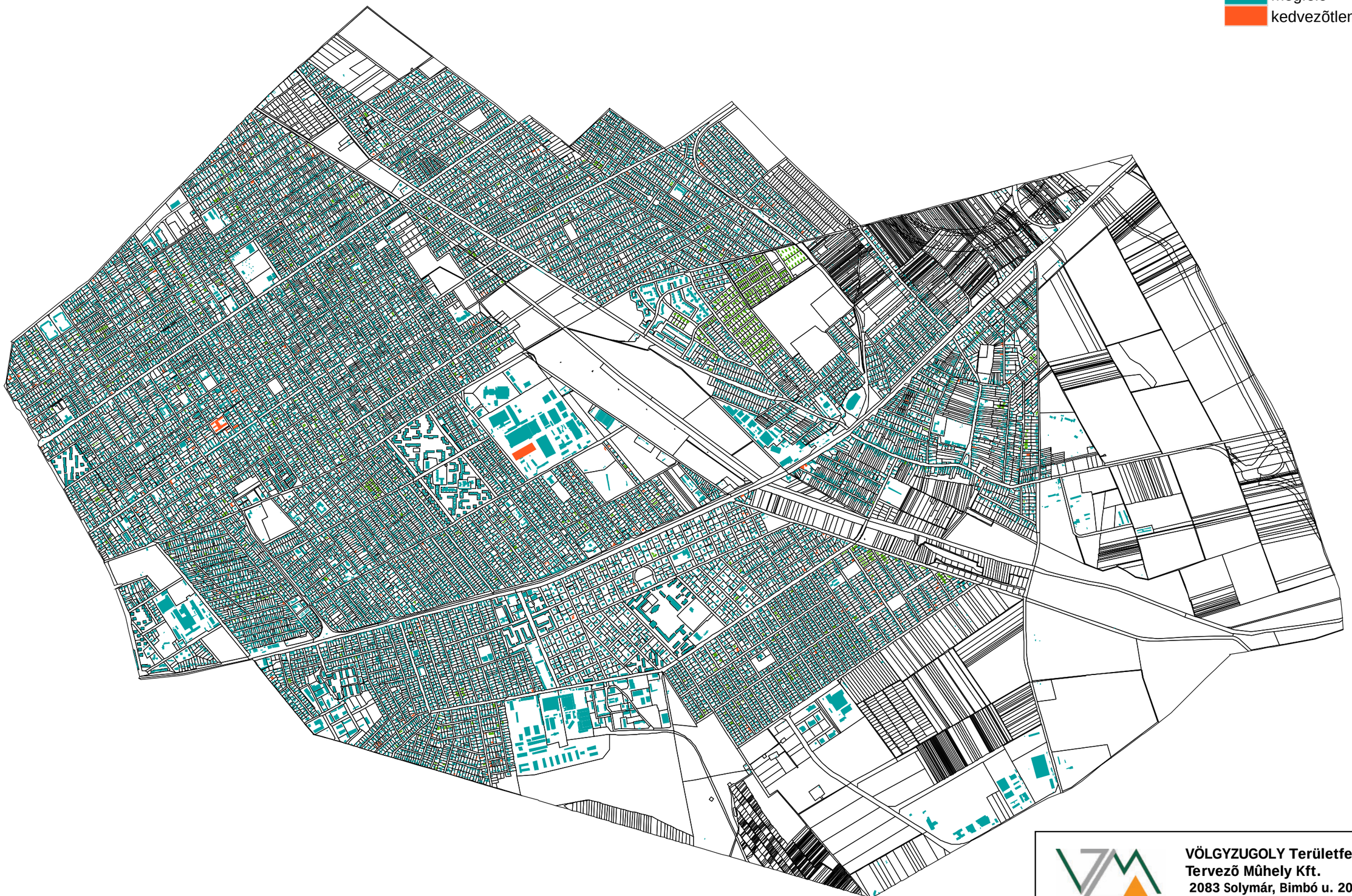

VÖLGYZUGOLY Területfejlesztõ és Tervezõ Mûhely Kft.
2083 Solymár, Bimbó u. 20. Tel.: 20/913-85-75, 70/335-90-79

BUDAPEST XVI. KERÜLET

V7 - ÉPÜLETEK ÁLLAGVIZSGÁLATA

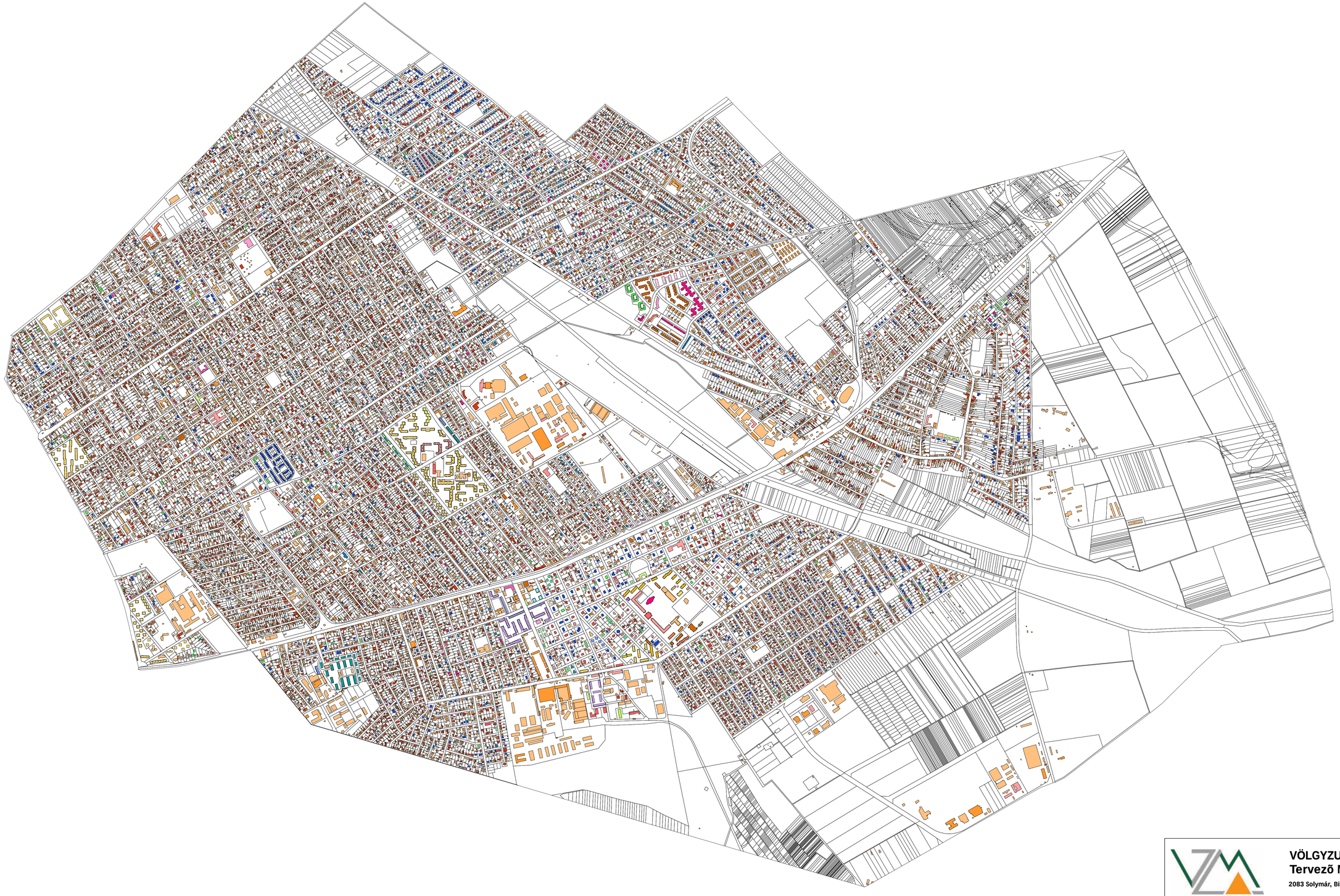

Jelmagyarázat

- A+F
- A+F+1
- A+F+1+2T
- A+F+1+T
- A+F+10
- A+F+2
- A+F+2+T
- A+F+2T
- A+F+4
- A+F+4+T
- A+F+7
- A+F+T
- F
- F+1
- F+1+2T
- F+1+T
- F+2
- F+2+T
- F+2T
- F+3
- F+3+T
- F+4
- F+4+T
- F+5
- F+5+T
- F+T
- G
- P+F
- P+F+1
- P+F+1+T
- P+F+2
- P+F+2+T
- P+F+2T
- P+F+3
- P+F+4
- P+F+T

VÖLGYZUGOLY Területfejlesztõ és Tervezõ Mûhely Kft.
2083 Solymár, Bimbó u. 20. Tel.: 20/913-85-75, 70/335-90-79

BUDAPEST XVI. KERÜLET

V8 - ÉPÜLETEK SZINTSZÁMVIZSGÁLATA

Jelmagyarázat

Önkormányzati tulajdon aránya

100%	(1513)
75 - 99%	(9)
50 - 75%	(28)
25 - 50%	(14)
10 - 25%	(27)
1 - 10%	(22)

Közlekedési terület

Közpark

Infrastruktúra függvényében igénybe vehető terület

Változással érintett terület

VÖLGYZUGOLY Területfejlesztő és Tervező Műhely Kft.
2083 Solymár, Bimbó u. 20. Tel.: 20-913-85-75, 70/335-90-79

BUDAPEST XVI. KERÜLET

V9 - INGATLANVAGYON KATASZTER

(Önkormányzati adatszolgáltatás alapján)

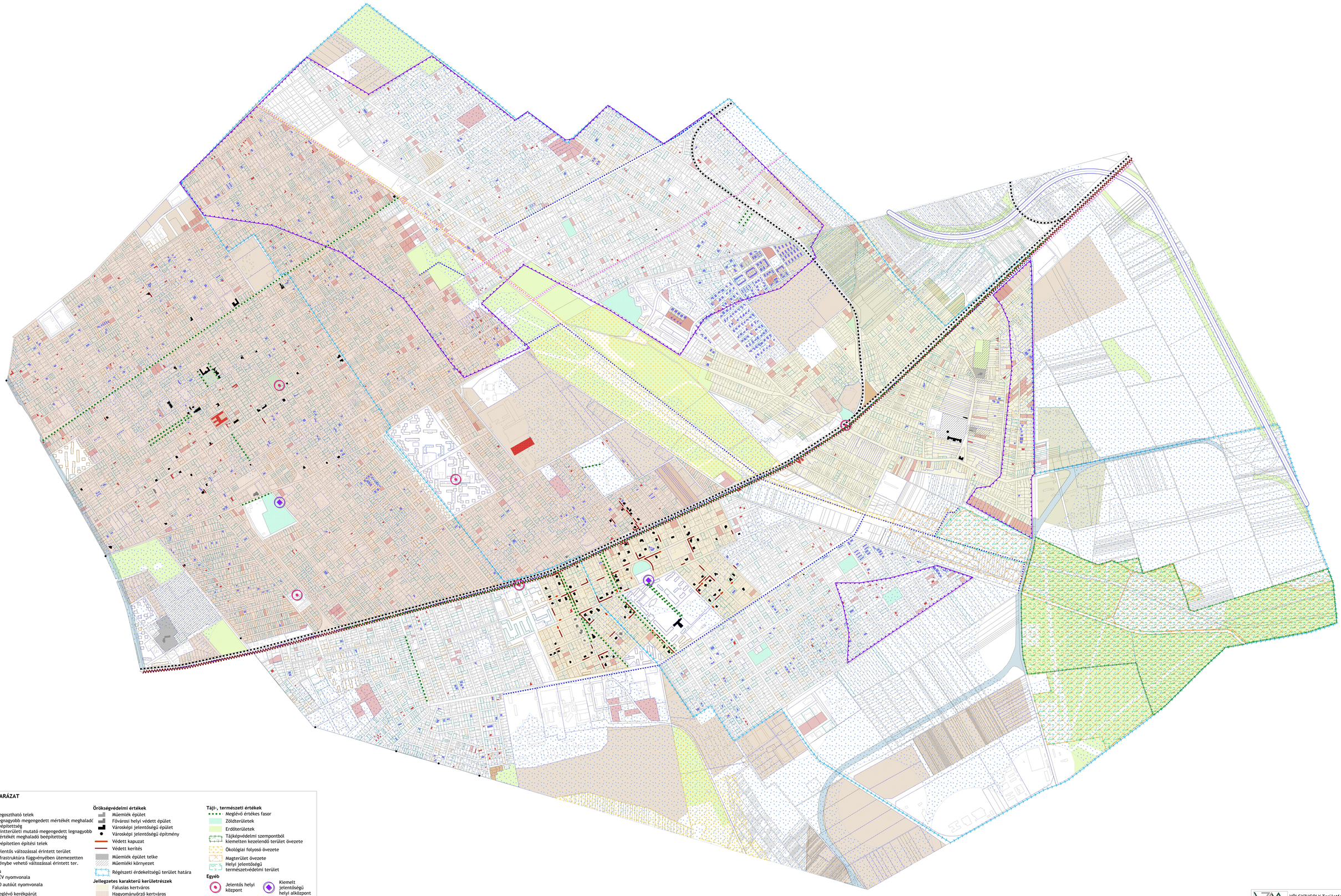

JELMAGYARÁZAT

- Megosztható telek
- Legnagyobb megengedett mértékét meghaladó beépítettség
- Szintterületi mutató megengedett legnagyobb mértékét meghaladó beépítettség
- Beépítetlen építési telek
- Jelentős változással érintett terület
- Infrastruktúra függvényében ütemezetten igénybe vehető változással érintett ter.

Közlekedés

- HÉV nyomvonala
- M0 autóút nyomvonala
- Meglévő kerékpárút
- Kerékpáros infrastruktúra hiánya
- Közösségi közlekedéssel ellátatlan terület
- Nem megvalósult szerkezeti szempontból jelentős nyomvonal

Örökségvédelmi értékek

- Műemlék épület
- Fővárosi helyi védett épület
- Városképi jelentőségű épület
- Városképi jelentőségű építmény
- Védett kapuzat
- Védett kerítés
- Műemlék épület telke
- Műemléki környezet
- Régészeti érdekeltségű terület határa

Jellegzetes karakterű kerületrészek

- Falusias kertváros
- Hagyományőrző kertváros
- Mátyásföldi villák
- Kerepesi - Veres Péter - Szabadföld út fragmentáló hatása és zavaros utcaképi megjelenése

Táji-, természeti értékek

- Meglévő értékes fasor
- Zöldterületek
- Erdőterületek
- Tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület övezete
- Ökológiai folyosó övezete
- Magterület övezete
- Helyi jelentőségű természetvédelmi terület

Egyéb

- Jelentős helyi központ
- Kiemelt jelentőségű helyi alközpont
- Központhiányos terület
- Jó épületállapot
- Kedvezőtlen épületállapot

VÖLGYZUGOLY Területfejlesztő és Tervező Műhely Kft.
2083 Solymár, Bordó u. 20. Tel.: 20 913 85 75, 70/335 90 79

BUDAPEST XVI. KERÜLET
V10 - ÉRTÉK- ÉS PROBLÉMATÉRKÉP

BUDAPEST, XVI. KERÜLET - SZABÁLYOZÁSI TERV FELÜLVIZSGÁLATA

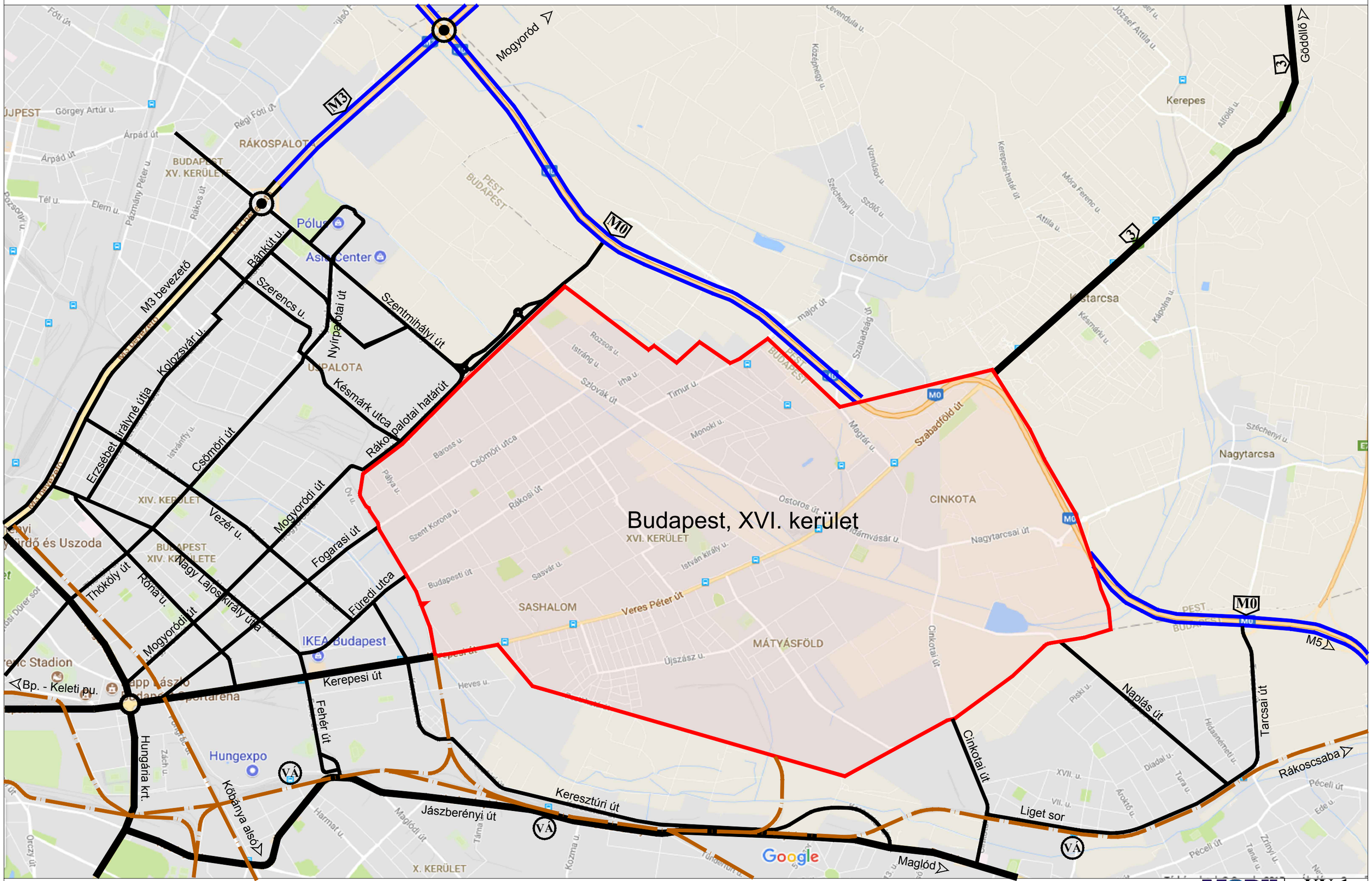

TÉRSÉGI KÖZLEKEDÉSI HÁLÓZAT

MOBIL MÉRNÖKI TANÁCSADÓ BT

KV-1
2017. július
M=1:40 000

BUDAPEST, XVI. KERÜLET - SZABÁLYOZÁSI TERV FELÜLVIZSGÁLAT

Jelmagyarázat

- Gyorsforgalmi út
- Helyi főút
- Gyűjtőút
- Kiépített kp-os infrastruktúra
- Vasútvonal
- Élővíz
- Főbb csomópontok
- Vasúti átjáró
- Töltőállomás
- Felüljáró

KÖZLEKEDÉSI HÁLÓZAT

MOBIL MÉRNÖKI TANÁCSADÓ BT.

KV-2
2017. július
M=1:22 000

BUDAPEST, XVI. KERÜLET - SZABÁLYOZÁSI TERV FELÜLVIZSGÁLAT

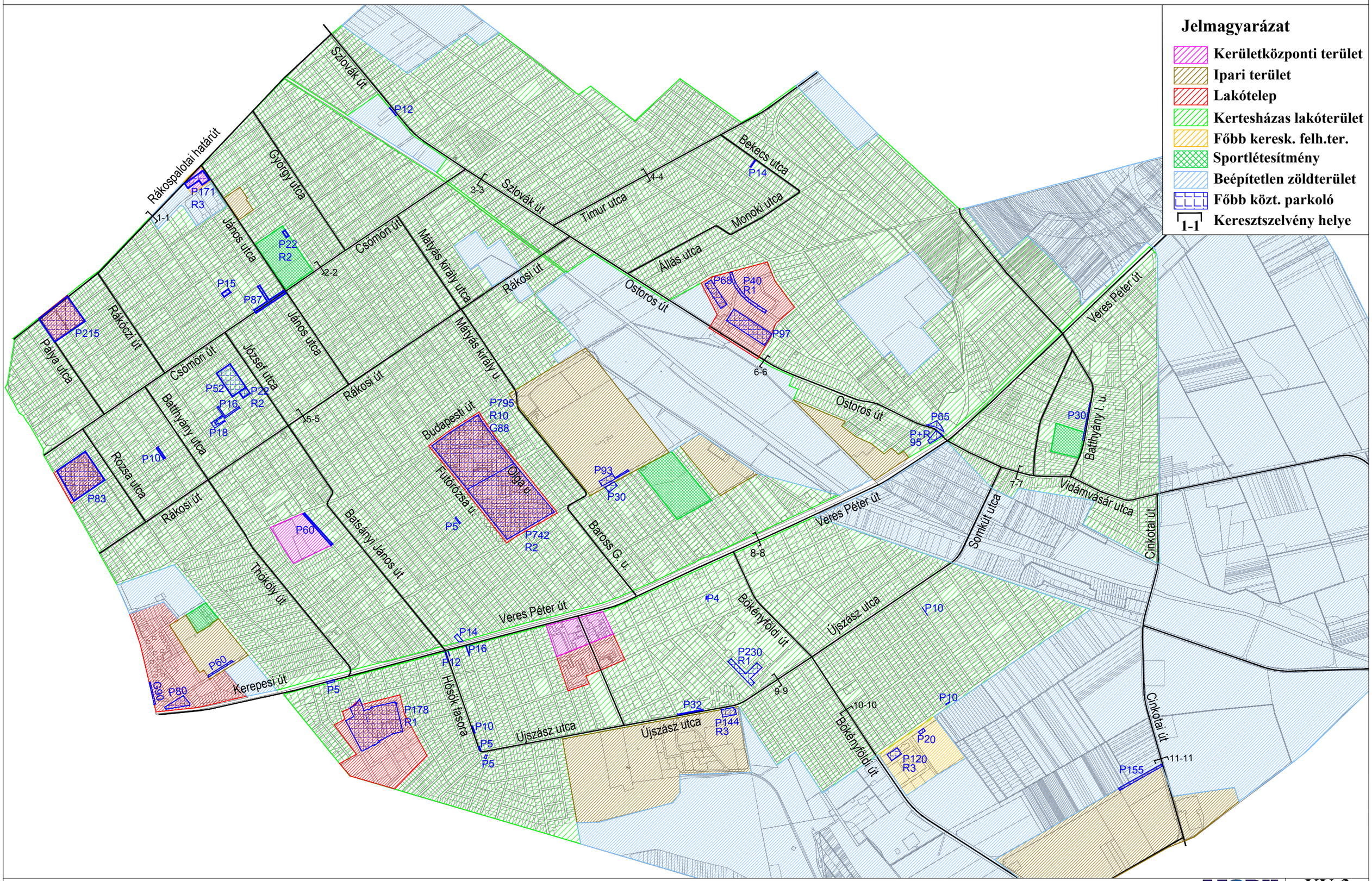

PARKOLÁSI ÁBRA

MOBIL MÉRNÖKI TANÁCSADÓ BT.

KV-3
2017. július
M=1:20 000

BUDAPEST, XVI. KERÜLET - SZABÁLYOZÁSI TERV FELÜLVIZSGÁLAT

1-1
Rákospalotai határút

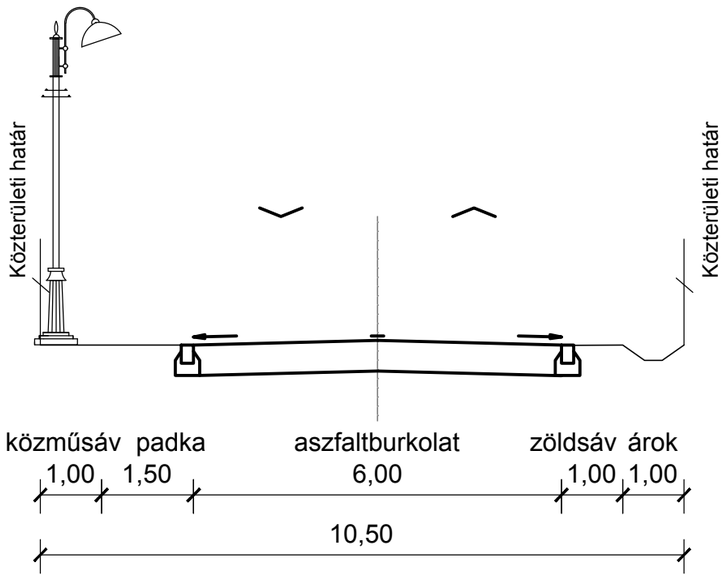

3-3
Szlovák út

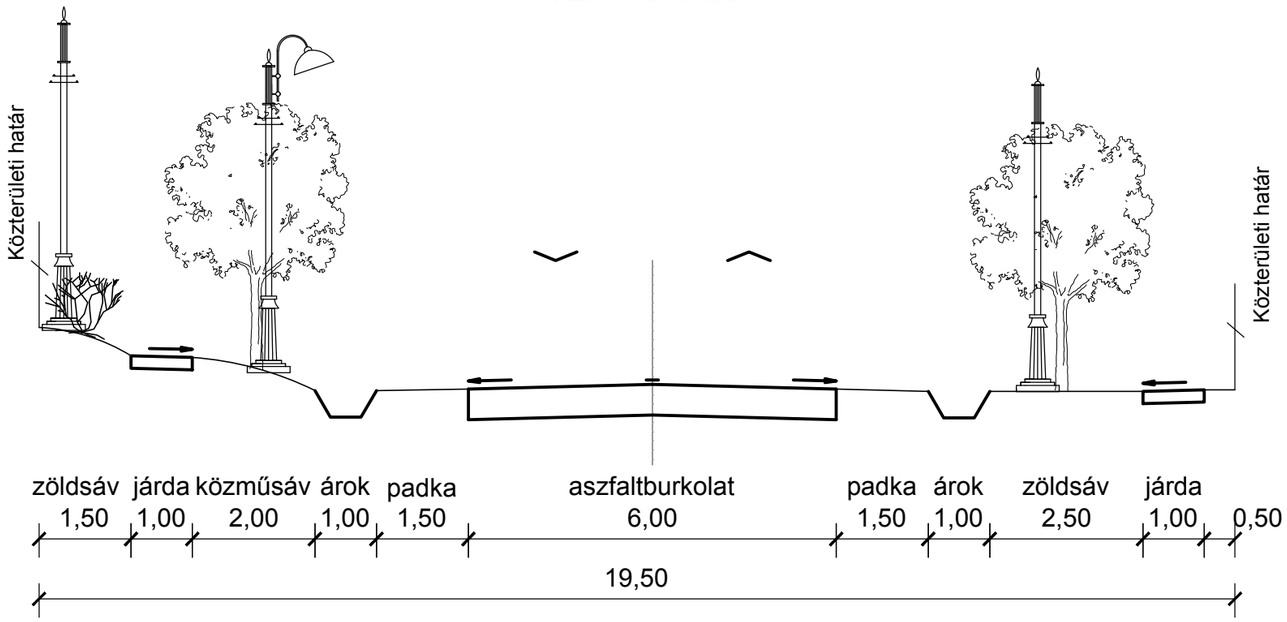

2-2
Csömöri út

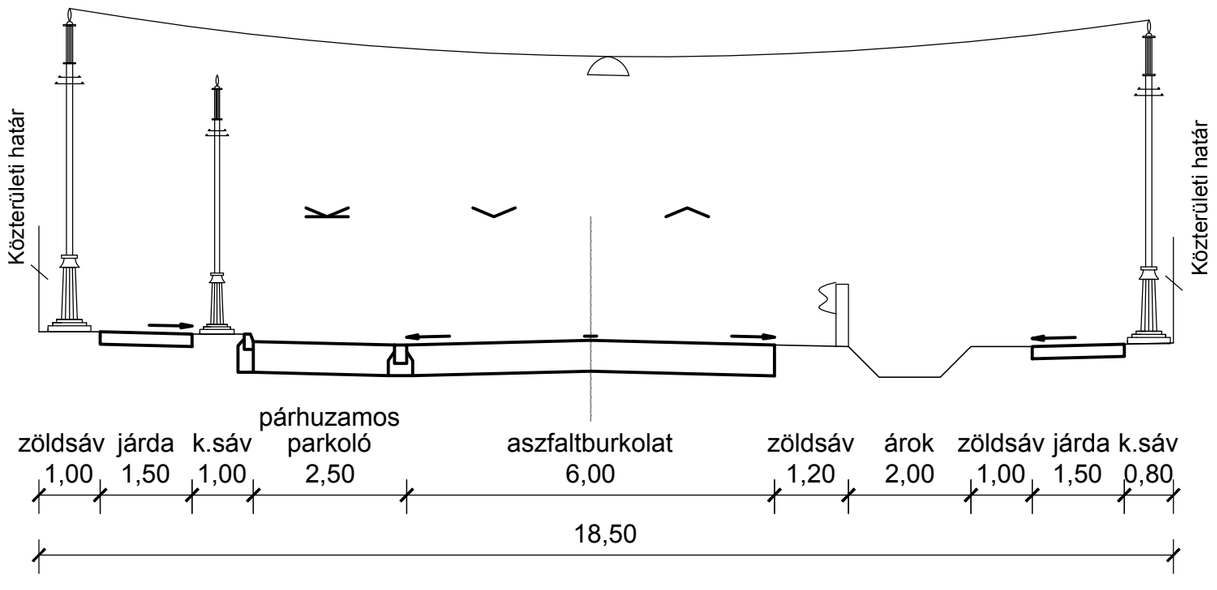

4-4
Timur utca

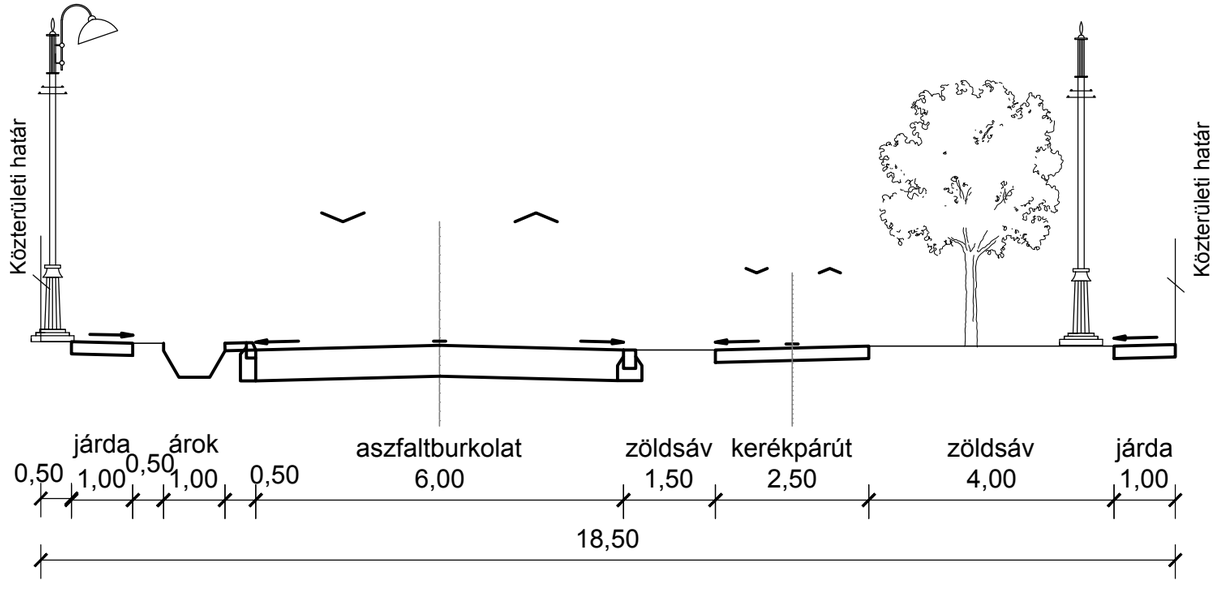

JELLEMZŐ KERESZTSZELVÉNYEK

MOBIL MÉRNÖKI TANÁCSADÓ BT.

KV-4.1
2017. július
M=1:100

BUDAPEST, XVI. KERÜLET - SZABÁLYOZÁSI TERV FELÜLVIZSGÁLAT

5-5
Rákosi út

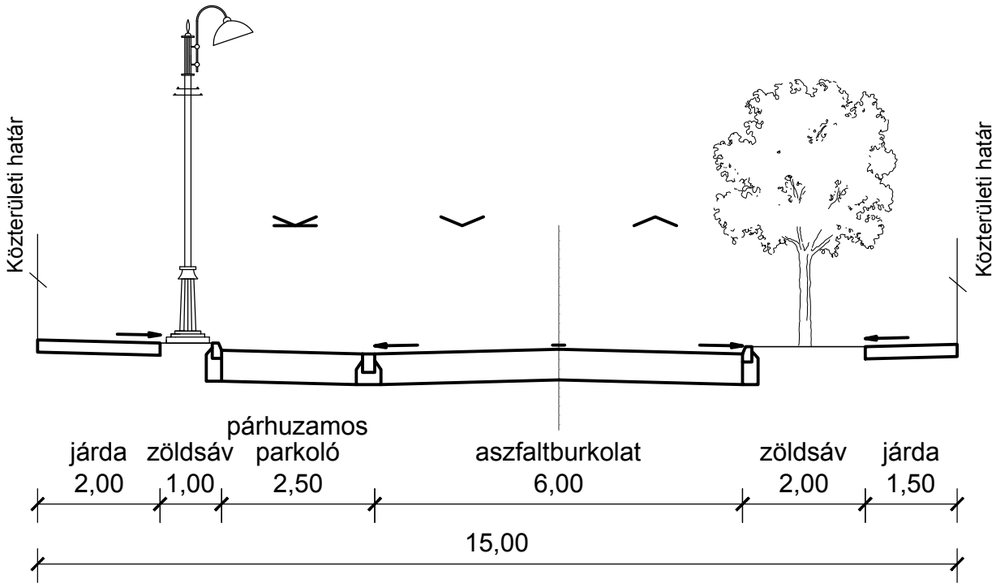

7-7
Vidámvásár utca

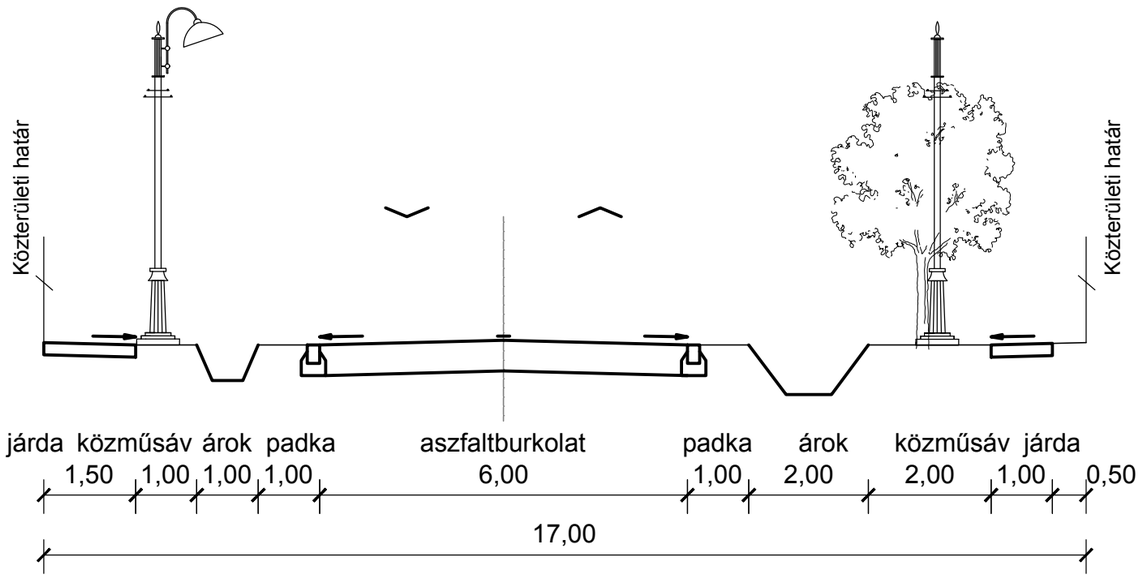

6-6
Ostoros út

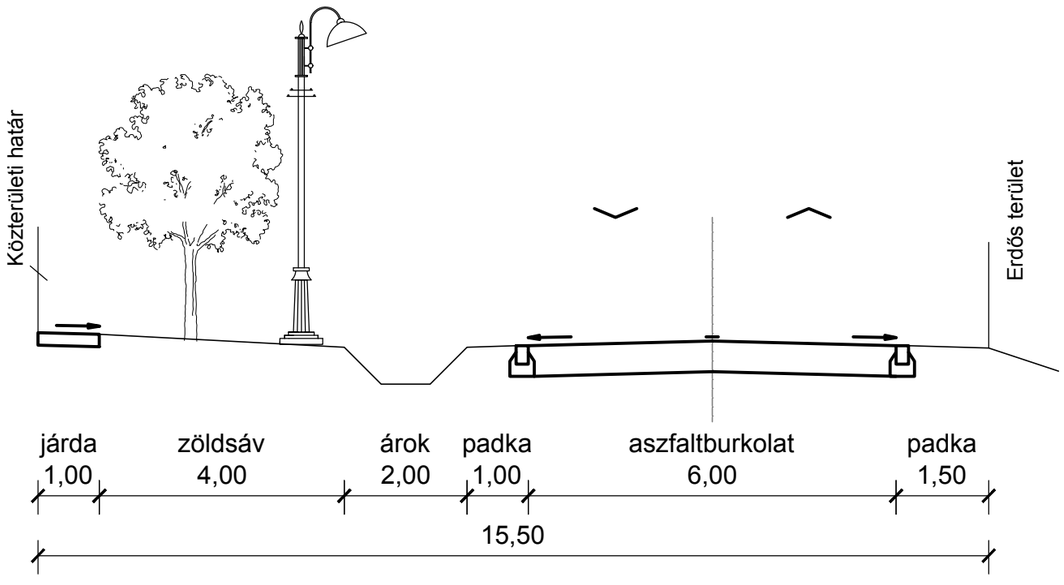

9-9
Újszász utca

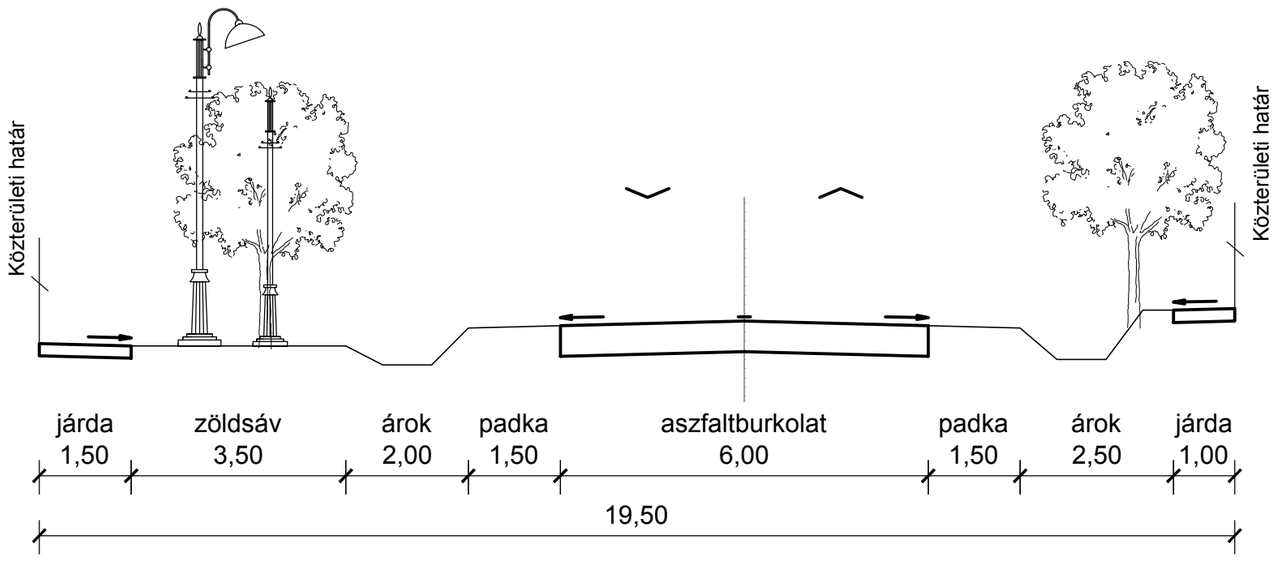

JELLEMZŐ KERESZTSZELVÉNYEK

MOBIL MÉRNÖKI TANÁCSADÓ BT

KV-4.2
2017. július
M=1:100

10-10
Bökényföldi út

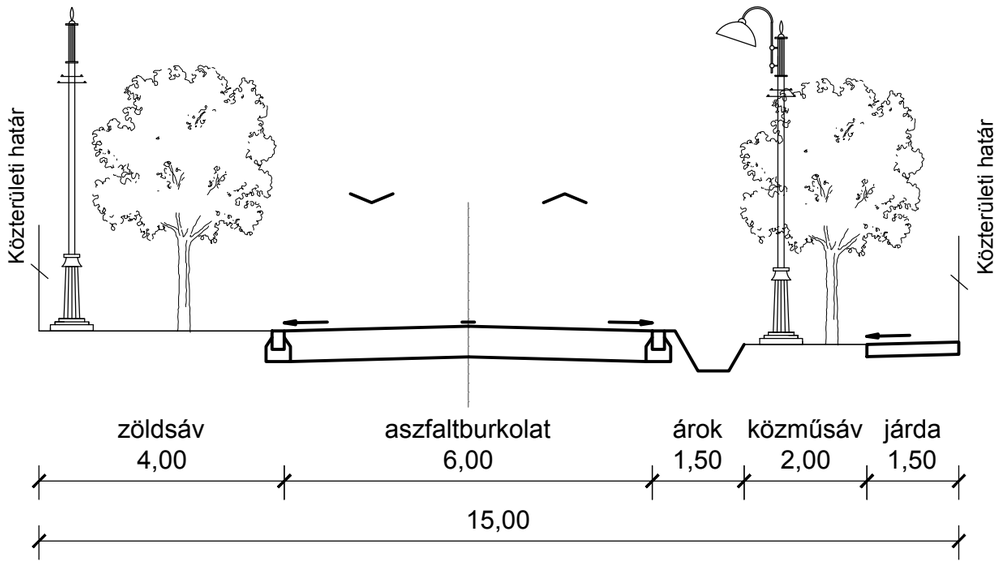

9-9
Újszász utca

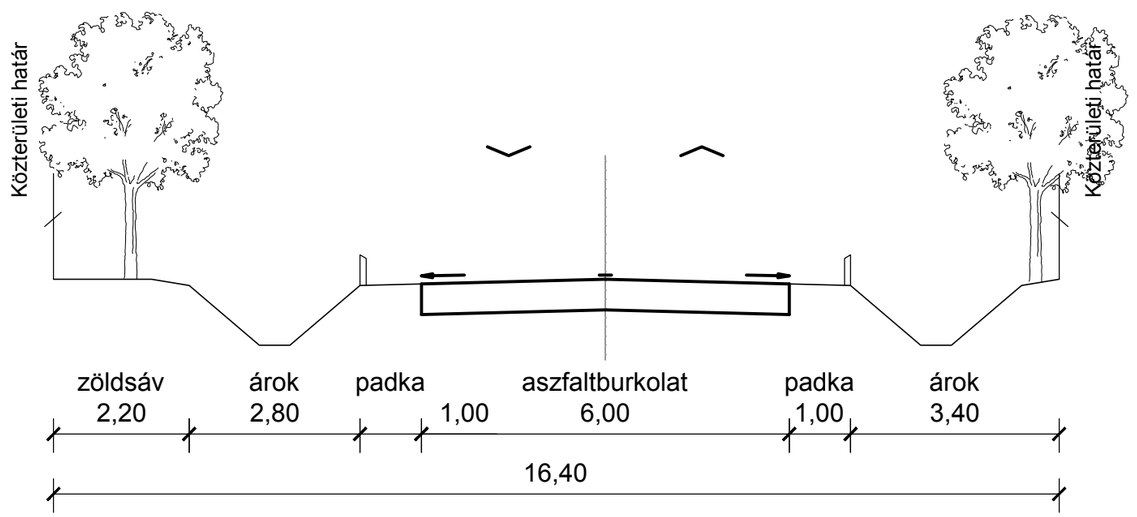

8-8
Veres Péter út

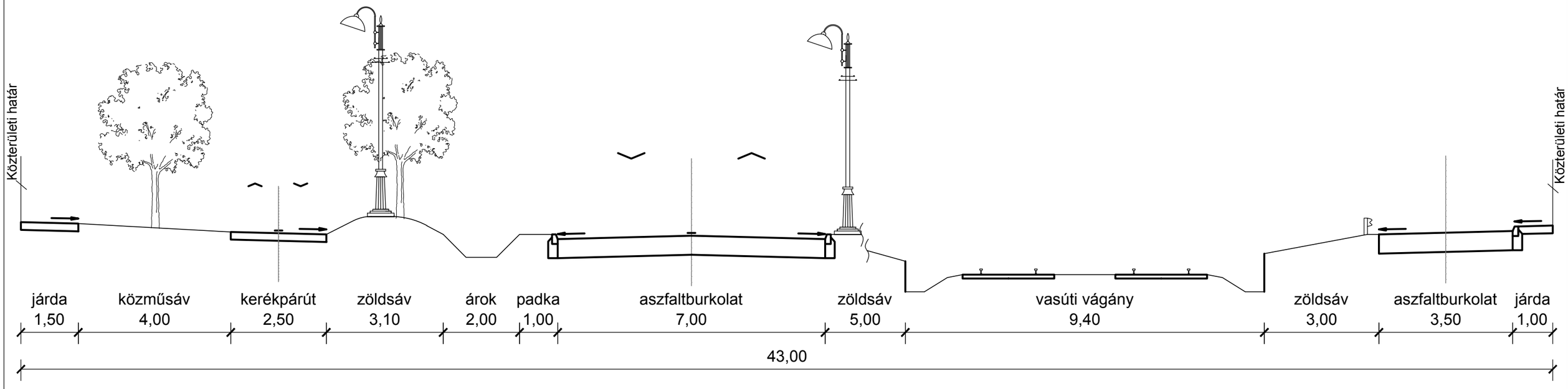

JELLEMZŐ KERESZTSZELVÉNYEK

MOBIL MÉRNÖKI TANÁCSADÓ BT

KV-4.3
2017. július
M=1:100

BUDAPEST, XVI. KERÜLET - SZABÁLYOZÁSI TERV FELÜLVIZSGÁLAT

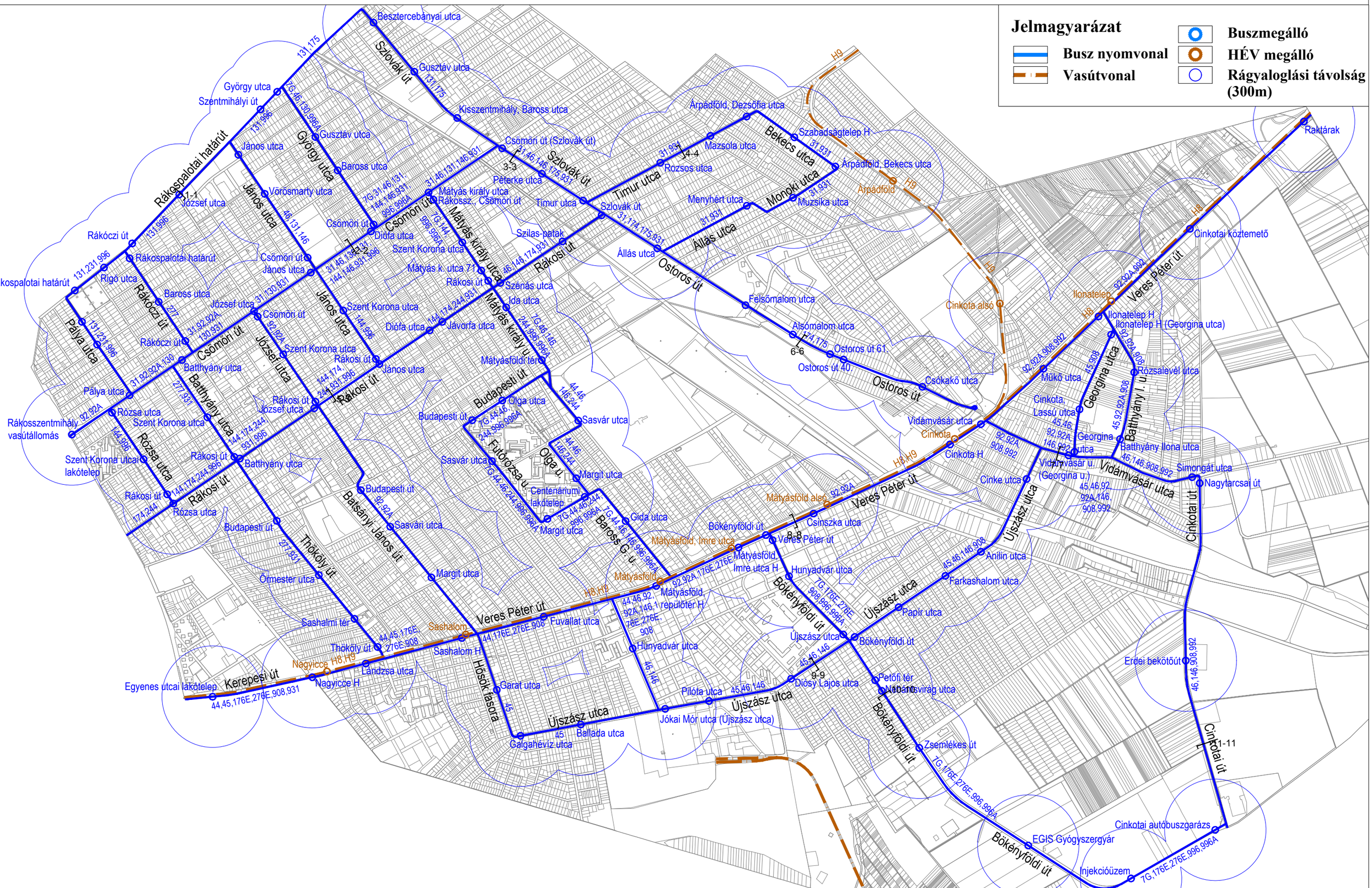
Jelmagyarázat
Busz nyomvonal
Vasútvonal
Buszmegálló
HÉV megálló
Rágyaloglási távolság (300m)
Rákospalotai határút
Rákóczi út
Rákospalotai határút
Rákosszentmihály vasútállomás
Szent Korona utcai lakótelep
Egyenes utcai lakótelep
Kerepesi út
Pálya utca
Rózsa utca
Szent Korona utca
Batthyány utca
Csömöri út
József utca
János utca
György utca
Szentmihályi út
Baross utca
Vörösmarty utca
Rákosi út
Budapesti út
Sasvári utca
Örmester utca
Thököly út
Batsányi János út
Sashalmi tér
Sashalom
Sashalom H
Nagyicce H8,H9
Nagyicce H
Landzsa utca
Szlovák út
Besztercebányai utca
Gusztáv utca
Kisszentmihály, Baross utca
Péterke utca
Timur utca
Mátyás király utca
Rákossz., Csömöri út
Diófa utca
Szent Korona utca
Mátyás k. utca 71
Szilas-patak
Szénás utca
Ida utca
Jávorfa utca
Mátyásföldi tér
Rákosi út
Szlovák út
Árpádföld, Dezsőfia utca
Mazsola utca
Rozsos utca
Menyhért utca
Muzsika utca
Állás utca
Ostoros út
Bekecs utca
Szabadságtelep H
Árpádföld, Bekecs utca
Árpádföld
Monoki utca
Felsőmalom utca
Alsómalom utca
Ostoros út 61.
Ostoros út 40.
Csokakő utca
Vidámvásár utca
Cinkota
Cinkota H
Cinke utca
Cinkota alsó
Ilonatelep
Ilonatelep H
Ilonatelep H (Georgina utca)
Veres Péter út
Cinkotai köztemető
Raktárak
Műkő utca
Georgina utca
Rózsalevél utca
Cinkota, Lassú utca
Vidámvásár u. (Georgina u.)
Batthyány I. u.
Batthyány Ilona utca
Simongát utca
Nagytarcsai út
Cinkotai út
Üjszász utca
Anilin utca
Farkashalom utca
Papír utca
Bökényföldi út
Hunyadvár utca
Mátyásföld, Imre utca
Mátyásföld
Mátyásföld, Imre utca H
Mátyásföld alsó
Csinszka utca
Fuvallat utca
Mátyásföld 1 repülőtér H
Olga utca
Centenáriumi lakótelep
Margit utca
Gida utca
Futórózsa u.
Baross G. u.
Sasvár utca
Sasvár u.
Dióssy Lajos utca
Petőfi tér
Nárcisvirág utca
Zsemlékes út
Jókai Mór utca (Üjszász utca)
Pilóta utca
Ballada utca
Gálgahéviz utca
Hősök tasora
Garat utca
Erdei bekötőút
Cinkotai autóbuszgarázs
EGIS Gyógyszergyár
Injekcióüzem
Cinkotai út
Fuvallat utca
Ilonatelep
Veres Péter út
Ostoros út
Állás utca
Bökényföldi út
Üjszász utca
Batthyány I. u.
Georgina utca
Vidámvásár utca
Cinkotai út
Bekecs utca
Timur utca
Szlovák út
Rákosi út
Mátyás király utca
Csömöri út
János utca
József utca
Rákóczi út
Pálya utca
Batthyány utca
Rózsa utca
Rákosi út
Budapesti út
Olga u.
Futórózsa u.
Baross G. u.
Batsányi János út
Thököly út
Örmester utca
Sashalmi tér
Sashalom
Nagyicce H8,H9
Landzsa utca
Hősök tasora
Garat utca
Üjszász utca
Ballada utca
Gálgahéviz utca
Jókai Mór utca (Üjszász utca)
Pilóta utca
Dióssy Lajos utca
Petőfi tér
Nárcisvirág utca
Zsemlékes út
Bökényföldi út
Erdei bekötőút
Cinkotai autóbuszgarázs
EGIS Gyógyszergyár
Injekcióüzem
Cinkotai út
Fuvallat utca
Veres Péter út
Ilonatelep
Cinkotai köztemető
Raktárak
Cinkotai út
Nagytarcsai út
Simongát utca
Vidámvásár utca
Batthyány Ilona utca
Rózsalevél utca
Georgina utca
Műkő utca
Cinkota, Lassú utca
Vidámvásár u. (Georgina u.)
Cinke utca
Cinkota H
Cinkota
Vidámvásár utca
Csokakő utca
Ostoros út 40.
Ostoros út 61.
Felsőmalom utca
Alsómalom utca
Állás utca
Ostoros út
Bekecs utca
Szabadságtelep H
Árpádföld, Bekecs utca
Árpádföld
Monoki utca
Muzsika utca
Menyhért utca
Árpádföld, Dezsőfia utca
Mazsola utca
Rozsos utca
Timur utca
Szlovák út
Besztercebányai utca
Gusztáv utca
Kisszentmihály, Baross utca
Péterke utca
Csömöri út (Szlovák út)
Mátyás király utca
Rákossz., Csömöri út
Diófa utca
Szent Korona utca
Mátyás k. utca 71
Szilas-patak
Szénás utca
Ida utca
Jávorfa utca
Mátyásföldi tér
Rákosi út
Szlovák út
Besztercebányai utca
Gusztáv utca
Kisszentmihály, Baross utca
Péterke utca
Timur utca
Mátyás király utca
Rákossz., Csömöri út
Diófa utca
Szent Korona utca
Mátyás k. utca 71
Szilas-patak
Szénás utca
Ida utca
Jávorfa utca
Mátyásföldi tér
Rákosi út
Csömöri út
János utca
József utca
Rákóczi út
Pálya utca
Batthyány utca
Rózsa utca
Rákosi út
Budapesti út
Olga u.
Futórózsa u.
Baross G. u.
Batsányi János út
Thököly út
Örmester utca
Sashalmi tér
Sashalom
Nagyicce H8,H9
Landzsa utca
Hősök tasora
Garat utca
Üjszász utca
Ballada utca
Gálgahéviz utca
Jókai Mór utca (Üjszász utca)
Pilóta utca
Dióssy Lajos utca
Petőfi tér
Nárcisvirág utca
Zsemlékes út
Bökényföldi út
Erdei bekötőút
Cinkotai autóbuszgarázs
EGIS Gyógyszergyár
Injekcióüzem
Cinkotai út
Fuvallat utca
Veres Péter út
Ilonatelep
Cinkotai köztemető
Raktárak
Cinkotai út
Nagytarcsai út
Simongát utca
Vidámvásár utca
Batthyány Ilona utca
Rózsalevél utca
Georgina utca
Műkő utca
Cinkota, Lassú utca
Vidámvásár u. (Georgina u.)
Cinke utca
Cinkota H
Cinkota
Vidámvásár utca
Csokakő utca
Ostoros út 40.
Ostoros út 61.
Felsőmalom utca
Alsómalom utca
Állás utca
Ostoros út
Bekecs utca
Szabadságtelep H
Árpádföld, Bekecs utca
Árpádföld
Monoki utca
Muzsika utca
Menyhért utca
Árpádföld, Dezsőfia utca
Mazsola utca
Rozsos utca
Timur utca
Szlovák út
Besztercebányai utca
Gusztáv utca
Kisszentmihály, Baross utca
Péterke utca
Csömöri út (Szlovák út)

BUDAPEST XVI. KERÜLET
KERÜLETI ÉPÍTÉSI SZABÁLYZATA
MEGALAPOZÓ VIZSGÁLATOK

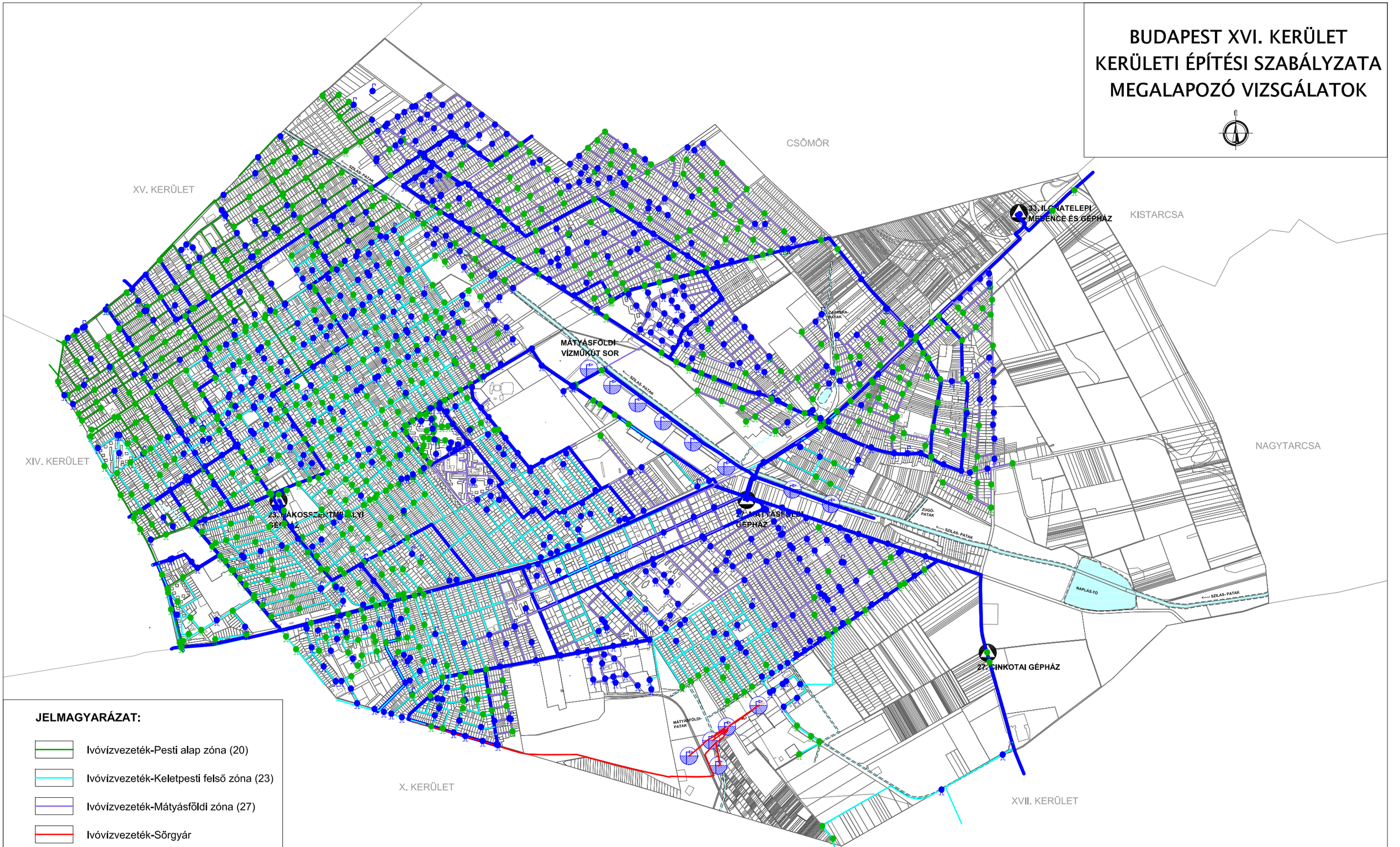

JELMAGYARÁZAT:

- Ivóvízvezeték-Pesti alap zóna (20)
- Ivóvízvezeték-Keletpesti felső zóna (23)
- Ivóvízvezeték-Mátyásföldi zóna (27)
- Ivóvízvezeték-Sörgyár
- Ivóvízvezeték-főgerinc
- Víznyomásfokozó gépház
- Vízműkút
- Közkifolyó
- Tűzcsap földfeletti
- Tűzcsap földalatti
- Vízgazdálkodási terület mederkarbantartó sávval

Ez a terv a KÉSZ Tervező Kft. szellemi tulajdona, amely védelmét jogszabály biztosítja.

KÉSZ KÖZMŰ ÉS ENERGETIKAI **TERVEZŐ KFT.**
1016 Budapest, I. Naphegy utca 26. Tel.: 489-0365 Fax: 489-0366
Email: kozmu@keszterv ezo.hu

Munkaszám:	90/2017
Módosítás:	
Megbízó: Völgyzugoly-Műhely Kft. 1024 Budapest, Káplár u. 7.	Tervfázis: Vízsgálat
A munka megnevezése: **BUDAPEST XVI. ker.,Kerületl Építésl Szabályzata**	Tervszám: KV-V
A munkarész megnevezése: Közmű és elektronikus hírközlés helyzetfeltárás: VÍZELLÁTÁS	Méretarány: 1:25 000
Tervezők: Ovitz-Bakai Ágnes, Szolcsányi Balint, Csima-Takács Judit, Tóth Árpád, Hanczár Gábor, Tóth Domonkos, Hercik Eszter, Tóth Gábor, Zilman Gergely	Szakági vezető tervező: Bíró Attila MK: 01-2456, TV-T, TE-T, TH-T
Szakági vezető tervező: Hanczár Zsoltné MK: 01-2418, TV-T, TE-T, TH-T	Ügyvezető: Hanczár Zsolt
Dátum: 2017. augusztus	

BUDAPEST XVI. KERÜLET
KERÜLETI ÉPÍTÉSI SZABÁLYZATA
MEGALAPOZÓ VIZSGÁLATOK

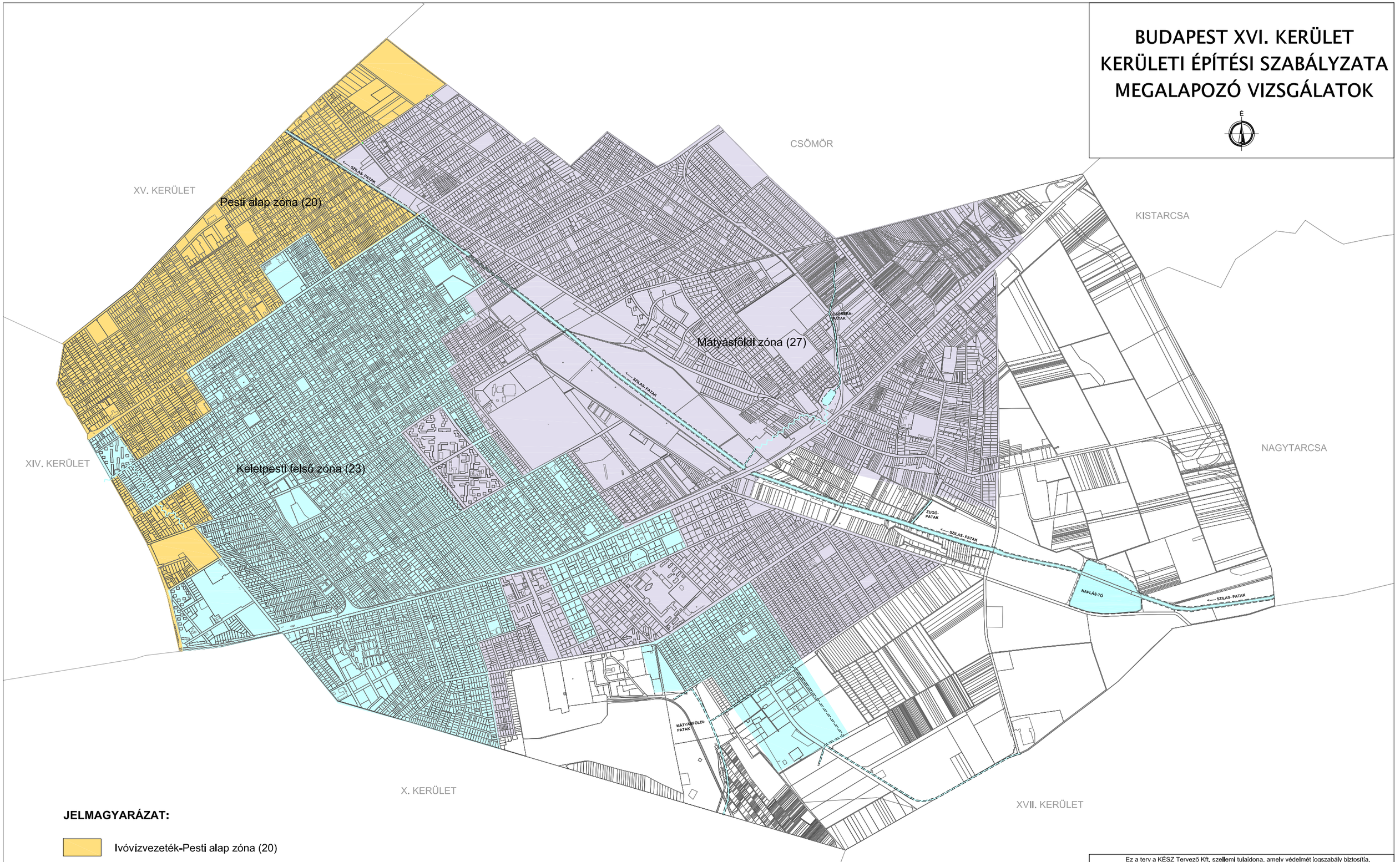

JELMAGYARÁZAT:

- Ivóvízvezeték-Pesti alap zóna (20)
- Ivóvízvezeték-Keletpesti felső zóna (23)
- Ivóvízvezeték-Mátyásföldi zóna (27)

Ez a terv a KÉSZ Tervező Kft. szellemi tulajdona, amely védelmét jogszabály biztosítja.

KÉSZ KÖZMŰ ÉS ENERGETIKAI TERVEZŐ KFT.
1016 Budapest, I. Naphegy utca 26. Tel.: 489-0365 Fax: 489-0366
Email: kozmu@kesztervezo.hu

Munkaszám: 90/2017
Módosítás:

Megbízó: Völgyzugoly-Műhely Kft.
1024 Budapest, Káplár u. 7.

Tervfázis: Vizsgálat

A munka megnevezése: **BUDAPEST XVI. ker.,Kerületl Építésl Szabályzata**

Tervszám: KV-V

A munkarész megnevezése: Közmű és elektronikus hírközlés helyzetfeltárás:
VÍZELLÁTÁS-II.

Méretarány: 1:25 000

Tervezők: Ordög-Beke Ágnes, Csáfra-Takács Judit, Hanczár Gábor, Herczik Eszter, Szalóczki Ballin, Tóth Árpád, Tóth Domonkos, Tóth Gábor, Zimon Gergely

Szakágú vezető tervező: Bíró Attila MK: 01-2456 TV-T, TE-T, TH-T

Szakágú vezető tervező: Hanczár Zsoltné MK: 01-2418 TV-T, TE-T, TH-T

Ügyvezető: Hanczár Zsolt

Dátum: 2017. augusztus

BUDAPEST XVI. KERÜLET
KERÜLETI ÉPÍTÉSI SZABÁLYZATA
MEGALAPOZÓ VIZSGÁLATOK

JELMAGYARÁZAT:

- Szennyvíz-főgyűjtőcsatorna
- Elválasztott rendszerű csatornahálózat
- Egyesített rendszerű csatorna
- Nyomott szennyvízcsatorna
- Szennyvízátemelő szagvédelmi hatásterülettel
- Vízgazdálkodási terület mederkarbantartó sávval

Ez a terv a KÉSZ Tervező Kft. szellemi tulajdona, amely védelmét jogszabály biztosítja.

KÉSZ KÖZMŰ ÉS ENERGETIKAI TERVEZŐ KFT.
1016 Budapest, I. Naphegy utca 26. Tel.: 489-0365 Fax: 489-0366
Email: kozmu@kesztervezo.hu

Munkaszám:	90/2017
Módosítás:	
Megbízó:	Völgyzugoly-Műhely Kft. 1024 Budapest, Káplár u. 7.
Tervfázis:	Vizsgálat
A munka megnevezése:	BUDAPEST XVI. ker.,Kerületi Építési Szabályzata
Tervszám:	KV-CS
A munkarész megnevezése:	Közmű és elektronikus hírközlés helyzetfeltárás: SZENNYVÍZELVEZETÉS
Méretarány:	1:25 000

Tervezők: Ördög-Beke Ágnes, Csima-Takács Judit, Hanczár Gábor, Herczik Eszter, Szolóczki Bálint, Tóth Árpád, Tóth Domonkos, Tóth Gábor, Zilman Gergely
Szakági vezető tervező: Bíró Attila, MK: 01-2456, TV-T, TE-T, TH-T
Szakági vezető tervező: Hanczár Zsoltné, MK: 01-2418, TV-T, TE-T, TH-T
Ügyvezető: Hanczár Zsolt

Dátum: 2017. augusztus

BUDAPEST XVI. KERÜLET
KERÜLETI ÉPÍTÉSI SZABÁLYZATA
MEGALAPOZÓ VIZSGÁLATOK

É

XV. KERÜLET

CSÖMÖR

KISTARCSA

NAGYTARCSA

XIV. KERÜLET

X. KERÜLET

XVII. KERÜLET

Simándi utcai-f.csoport

Caprera-forrás

Szokoly utcai-f.csoport

Fürdő-forrás

Simongáti úti-forrás

Dögtemetői-forrás

SZILAS- PATAK

CAPRERA- PATAK

ZUGÓ- PATAK

NAPLÁS-TÓ

MÁTYÁSFÖLDI- PATAK

JELMAGYARÁZAT:

- Csapadékvíz-főgyűjtőcsatorna
- Csapadékvíz-csatorna
- Egyesített rendszerű csatorna
- Forrás
- Mélyfekvésű terület
- Szilas-patak vízgyűjtőterülete
- Rákos-patak vízgyűjtőterülete
- Vízgazdálkodási terület mederkarbantartó sávval

Ez a terv a KÉSZ Tervező Kft. szellemi tulajdona, amely védelmét jogszabály biztosítja.

KÉSZ KÖZMŰ ÉS ENERGETIKAI TERVEZŐ KFT.
1016 Budapest, I. Naphegy utca 26. Tel.: 489-0365 Fax: 489-0366
Email: kozmu@kesztervezo.hu

Munkaszám: 90/2017

Módosítás:

Megbízó: Völgyzugoly-Műhely Kft.
1024 Budapest, Káplár u. 7.

Tervfázis: Vízsgálat

A munka megnevezése: **BUDAPEST XVI. ker.,Kerületi Építési Szabályzata**

Tervszám: KV-CSAP

A munkarész megnevezése: Közmű és elektronikus hírközlés helyzetfeltárás:
CSAPADÉKVÍZ ELVEZETÉS, FELSZÍNI VÍZRENDEZÉS

Méretarány: 1:25 000

Tervezők: Ordög-Beke Ágnes, Csima-Takács Judit, Hanczár Gábor, Herczfik Eszter, Szabóczki Balázs, Tóth Árpád, Tóth Domonkos, Tóth Gábor, Zihan Gergely

Szakágú vezető tervező: Bíró Attila MK: 01-2456, TV-T, TE-T, TH-T

Szakágú vezető tervező: Hanczár Zsoltné MK: 01-2418, TV-T, TE-T, TH-T

Ügyvezető: Hanczár Zsolt

Dátum: 2017. augusztus

BUDAPEST XVI. KERÜLET
KERÜLETI ÉPÍTÉSI SZABÁLYZATA
MEGALAPOZÓ VIZSGÁLATOK

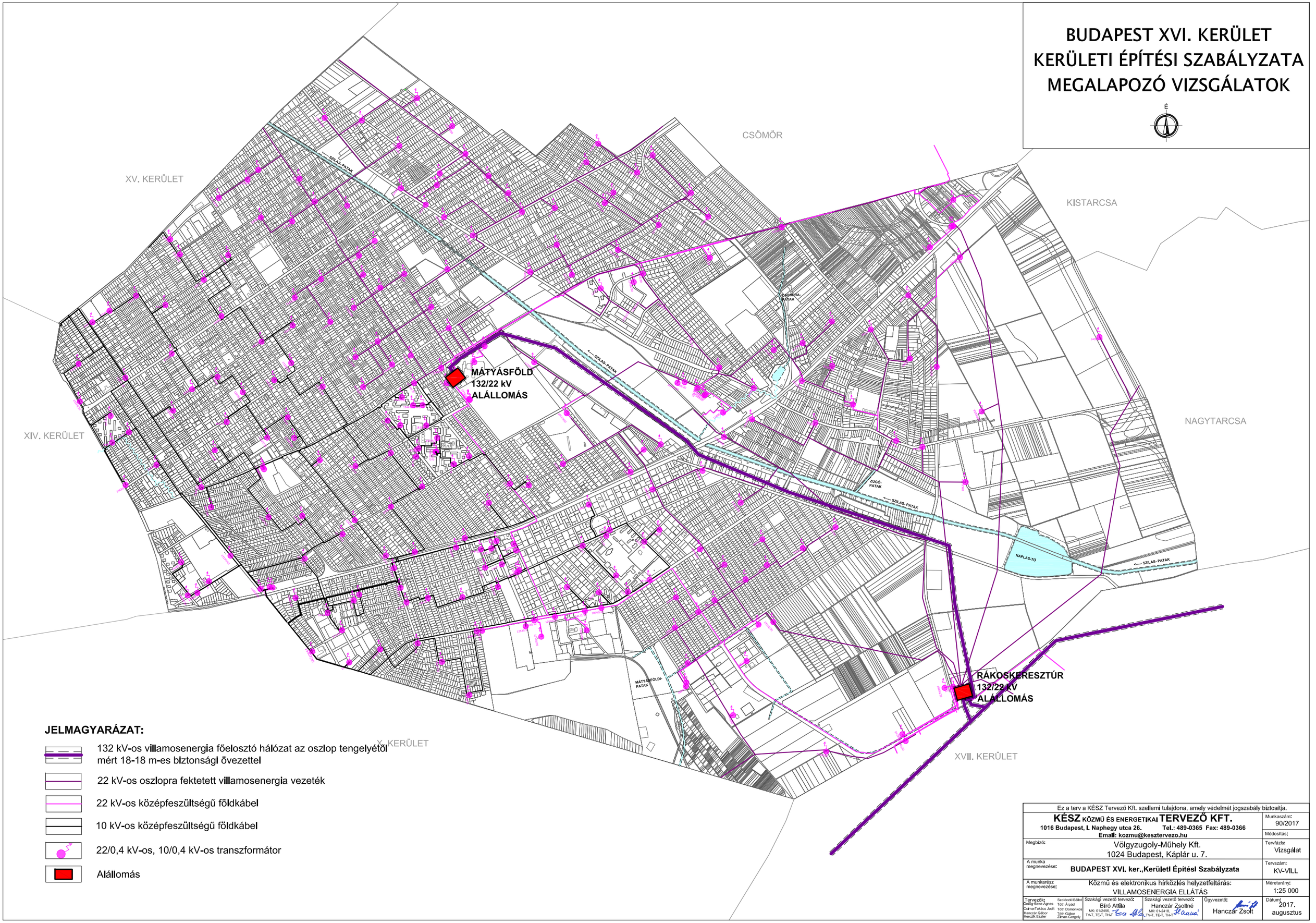

JELMAGYARÁZAT:

- 132 kV-os villamosenergia főelosztó hálózat az oszlop tengelyétől mért 18-18 m-es biztonsági övezettel
- 22 kV-os oszlopra fektetett villamosenergia vezeték
- 22 kV-os középfeszültségű földkábel
- 10 kV-os középfeszültségű földkábel
- 22/0,4 kV-os, 10/0,4 kV-os transzformátor
- Alállomás

Ez a terv a KÉSZ Tervező Kft. szellemi tulajdona, amely védelmét jogszabály biztosítja.

KÉSZ KÖZMŰ ÉS ENERGETIKAI TERVEZŐ KFT.
1016 Budapest, I. Naphegy utca 26. Tel.: 489-0365 Fax: 489-0366
Email: kozmu@kesztervezo.hu

Munkaszám:	90/2017
Módosítás:	
Megbízó:	Völgyzugoly-Műhely Kft. 1024 Budapest, Káplár u. 7.
Tervfázis:	Vizsgálat
A munka megnevezése:	BUDAPEST XVI. ker.,Kerületi Építési Szabályzata
Tervszám:	KV-VILL
A munkarész megnevezése:	Közmű és elektronikus hírközlés helyzetfeltárás: VILLAMOSENERGIA ELLÁTÁS
Méretarány:	1:25 000

Tervezők:	Szakági vezető tervező:	Szakági vezető tervező:	Ügyvezető:	Dátum:
Ördög-Beke Ágnes, Csima-Takács Judit, Hanczár Gábor, Herczik Eszter, Szolóczki Bálint, Tóth Árpád, Tóth Domonkos, Tóth Gábor, Zilman Gergely	Bíró Attila MK: 01-2456, TV-T, TE-T, TH-T	Hanczár Zsoltné MK: 01-2418, TV-T, TE-T, TH-T	Hanczár Zsolt	2017. augusztus

BUDAPEST XVI. KERÜLET
KERÜLETI ÉPÍTÉSI SZABÁLYZATA
MEGALAPOZÓ VIZSGÁLATOK

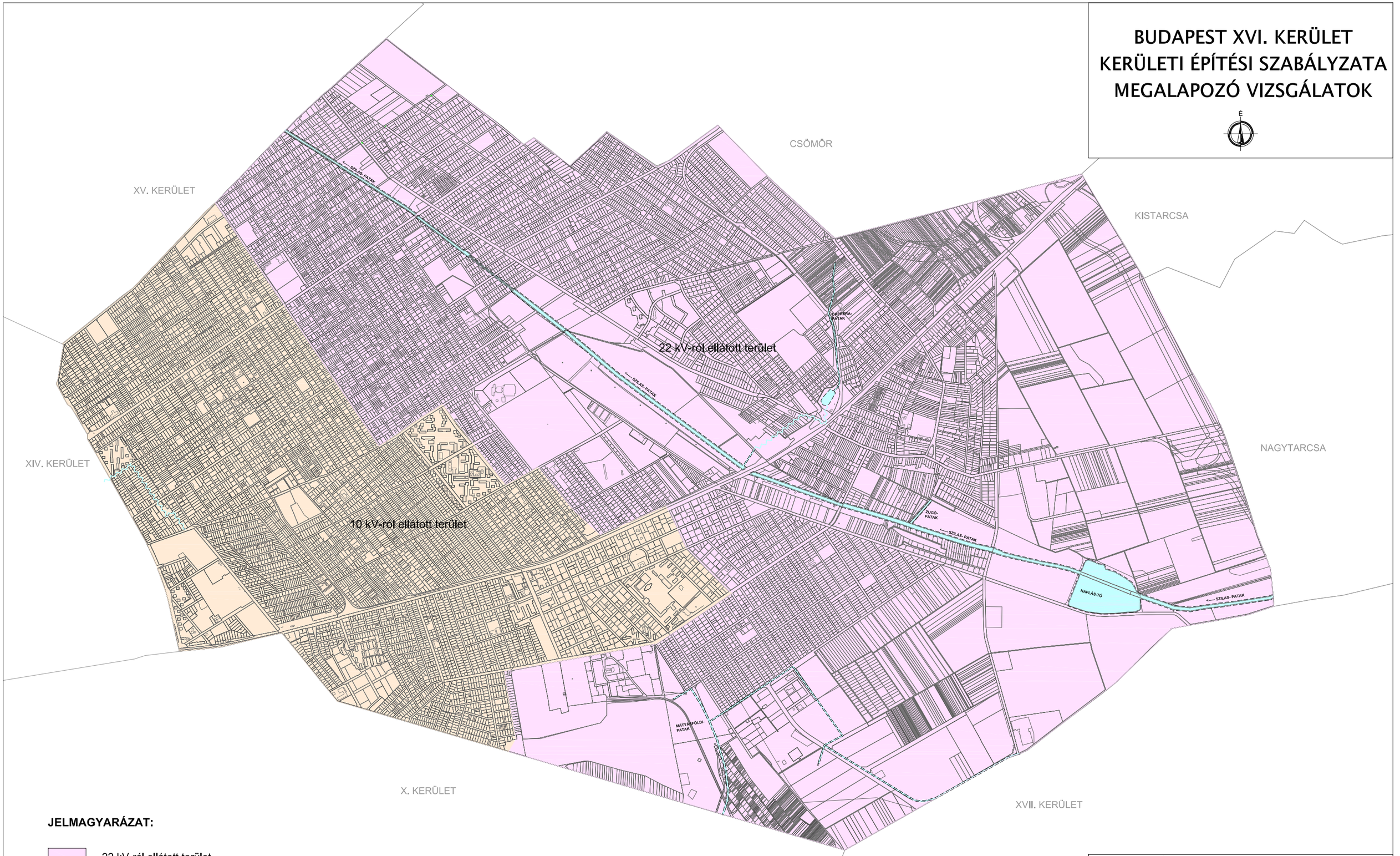

JELMAGYARÁZAT:

- 22 kV-ról ellátott terület
- 10 kV-ról ellátott terület

Ez a terv a KÉSZ Tervező Kft. szellemi tulajdona, amely védelmét jogszabály biztosítja.

KÉSZ KÖZMŰ ÉS ENERGETIKAI **TERVEZŐ KFT.**
1016 Budapest, I. Naphegy utca 26. Tel.: 489-0365 Fax: 489-0366
Email: kozmu@kesztervezo.hu

Munkaszám:	90/2017
Módosítás:	
Megbízó:	Völgyzugoly-Műhely Kft. 1024 Budapest, Káplár u. 7.
Tervfázis:	Vizsgálat
A munka megnevezése:	BUDAPEST XVI. ker.,Kerületi Építési Szabályzata
Tervszám:	KV-VILL
A munkarész megnevezése:	Közmű és elektronikus hírközlés helyzetfeltárás: VILLAMOSENERGIA ELLÁTÁS-II.
Méretarány:	1:25 000

Tervezők:	Szakági vezető tervező:	Szakági vezető tervező:	Ügyvezető:	Dátum:
Ördög-Beke Ágnes, Csima-Takács Judit, Hanczár Gábor, Hercik Eszter, Szolóczki Bálint, Tóth Árpád, Tóth Domonkos, Tóth Gábor, Zilman Gergely	Bíró Attila MK: 01-2456, TV-T, TE-T, TH-T	Hanczár Zsoltné MK: 01-2418, TV-T, TE-T, TH-T	Hanczár Zsolt	2017. augusztus

BUDAPEST XVI. KERÜLET
KERÜLETI ÉPÍTÉSI SZABÁLYZATA
MEGALAPOZÓ VIZSGÁLATOK

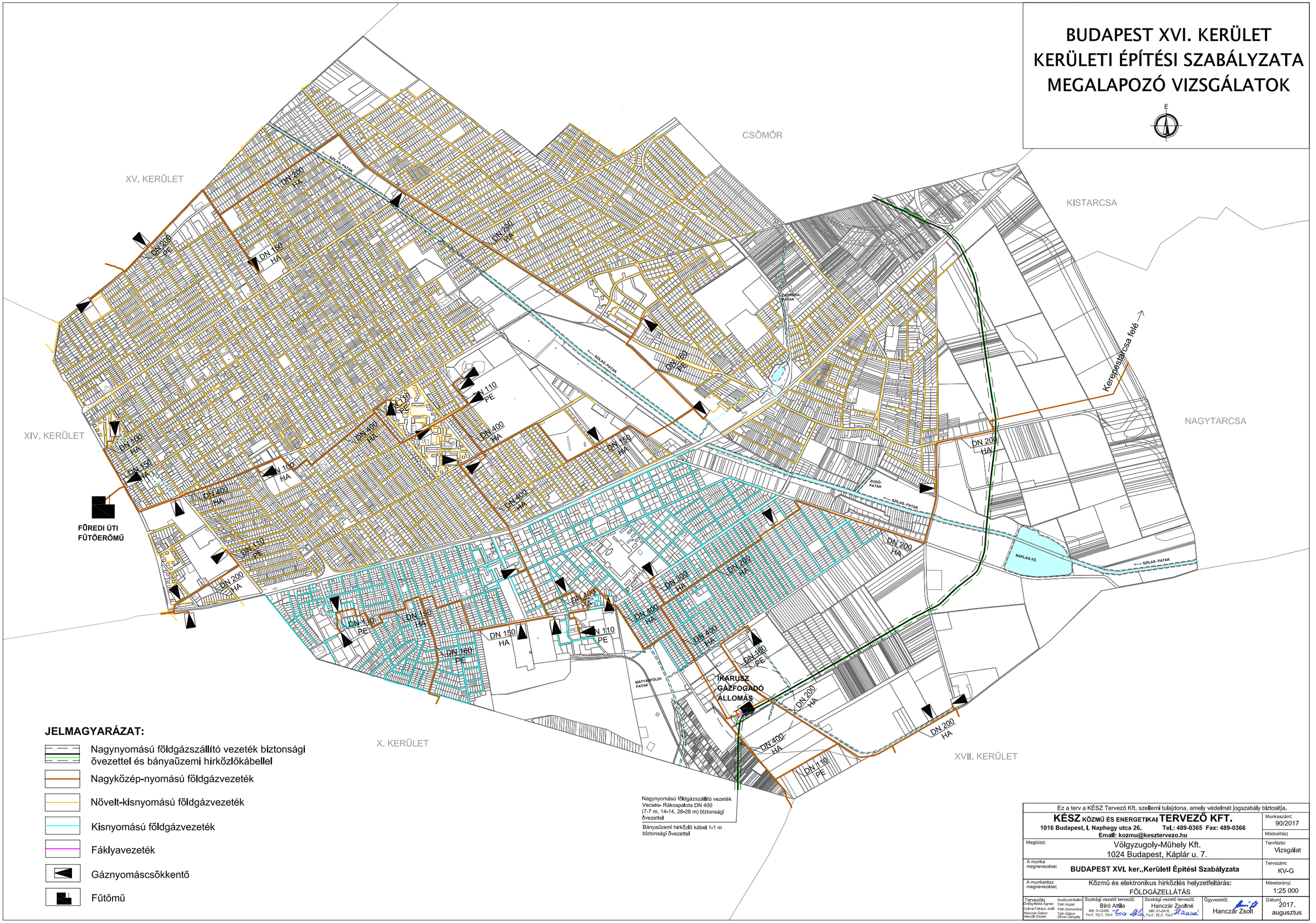

JELMAGYARÁZAT:

- Nagynyomású földgázszállító vezeték biztonsági övezettel és bányaüzemi hírközlőkábellel
- Nagyközép-nyomású földgázvezeték
- Növelt-kisnyomású földgázvezeték
- Kisnyomású földgázvezeték
- Fáklyavezeték
- Gáznyomáscsökkentő
- Fűtőmű

Ez a terv a KÉSZ Tervező Kft. szellemi tulajdona, amely védelmét jogszabály biztosítja.

KÉSZ KÖZMŰ ÉS ENERGETIKAI TERVEZŐ KFT.
1016 Budapest, I. Naphegy utca 26. Tel.: 489-0365 Fax: 489-0366
Email: kozmu@kesztervezo.hu

Munkaszám: 90/2017
Módosítás:
Tervfázis: Vizsgálat
Tervszám: KV-G
Méretarány: 1:25 000
Dátum: 2017. augusztus

Megbízó: Völgyzugoly-Műhely Kft. 1024 Budapest, Káplár u. 7.

A munka megnevezése: **BUDAPEST XVI. ker.,Kerületi Építési Szabályzata**

A munkarész megnevezése: Közmű és elektronikus hírközlés helyzetfeltárás: FÖLDGÁZELLÁTÁS

Tervezők: Ördög-Bese Ágnes, Csima-Takács Judit, Hanczár Gábor, Herczik Eszter; Szakvizsgát Bíráló: Tóth Árpád, Tóth Domonkos, Tóth Gábor, Zilhan Gergely

Szakágú vezető tervező: Bíró Attila MK: 01-2456, TV-T, TE-T, TH-T

Szakágú vezető tervező: Hanczár Zsoltné MK: 01-2418, TV-T, TE-T, TH-T

Ügyvezető: Hanczár Zsolt

BUDAPEST XVI. KERÜLET
KERÜLETI ÉPÍTÉSI SZABÁLYZATA
MEGALAPOZÓ VIZSGÁLATOK

JELMAGYARÁZAT:

- Növelt-kisnyomású földgáz ellátási övezet
- Kisnyomású földgáz ellátási övezet
- Nagyközép-nyomású földgáz ellátási övezet

Ez a terv a KÉSZ Tervező Kft. szellemi tulajdona, amely védelmét jogszabály biztosítja.

KÉSZ KÖZMŰ ÉS ENERGETIKAI TERVEZŐ KFT.
1016 Budapest, I. Naphegy utca 26. Tel.: 489-0365 Fax: 489-0366
Email: kozmu@kesztervezo.hu

Munkaszám:	90/2017
Módosítás:	
Megbízó:	Völgyzugoly-Műhely Kft. 1024 Budapest, Káplár u. 7.
Tervfázis:	Vizsgálat
A munka megnevezése:	BUDAPEST XVI. ker.,Kerületi Építési Szabályzata
Tervszám:	KV-G
A munkarész megnevezése:	Közmű és elektronikus hírközlés helyzetfeltárás: FÖLDGÁZELLÁTÁS-II.
Méretarány:	1:25 000

Tervezők: Ördög-Beke Ágnes, Csima-Takács Judit, Hanczár Gábor, Herczik Eszter, Szolóczki Bálint, Tóth Árpád, Tóth Domonkos, Tóth Gábor, Zilman Gergely
Szakági vezető tervező: Bíró Attila, MK: 01-2456, TV-T, TE-T, TH-T
Szakági vezető tervező: Hanczár Zsoltné, MK: 01-2418, TV-T, TE-T, TH-T
Ügyvezető: Hanczár Zsolt

Dátum: 2017. augusztus

BUDAPEST XVI. KERÜLET
KERÜLETI ÉPÍTÉSI SZABÁLYZATA
MEGALAPOZÓ VIZSGÁLATOK

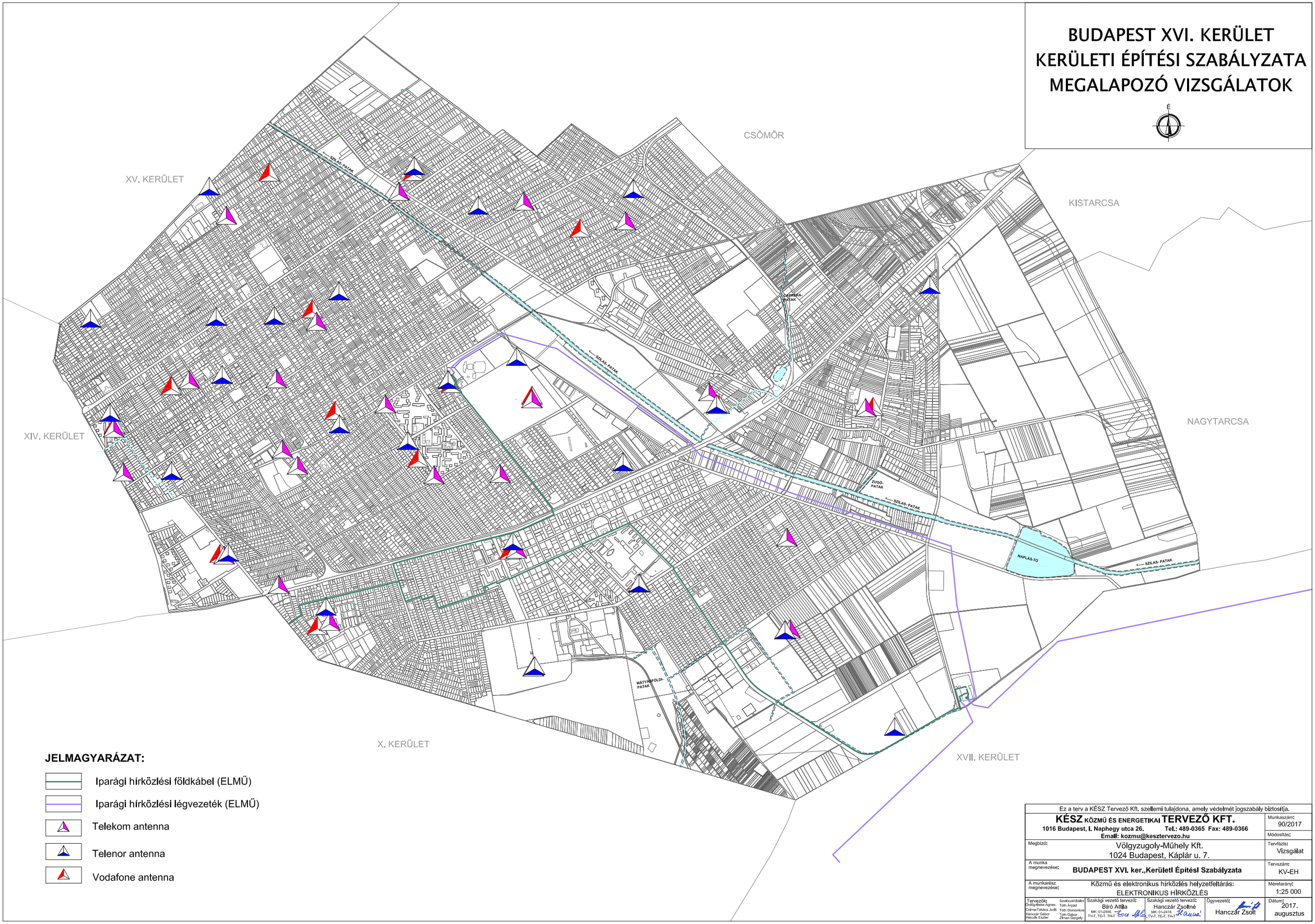

JELMAGYARÁZAT:

- Iparági hírközlési földkábel (ELMŰ)
- Iparági hírközlési légvezeték (ELMŰ)
- Telekom antenna
- Telenor antenna
- Vodafone antenna

Ez a terv a KÉSZ Tervező Kft. szellemi tulajdona, amely védelmét jogszabály biztosítja.

KÉSZ KÖZMŰ ÉS ENERGETIKAI **TERVEZŐ KFT.**
1016 Budapest, I. Naphegy utca 26. Tel.: 489-0365 Fax: 489-0366
Email: kozmu@kesztervezo.hu

Munkaszám:	90/2017
Módosítás:	
Megbízó:	Völgyzugoly-Műhely Kft. 1024 Budapest, Káplár u. 7.
Tervfázis:	Vizsgálat
A munka megnevezése:	**BUDAPEST XVI. ker.,Kerületi Építési Szabályzata**
Tervszám:	KV-EH
A munkarész megnevezése:	Közmű és elektronikus hírközlés helyzetfeltárás: ELEKTRONIKUS HÍRKÖZLÉS
Méretarány:	1:25 000

Tervezők:	Szakági vezető tervező:	Szakági vezető tervező:	Ügyvezető:	Dátum:
Örög-Beke Ágnes, Csima-Takács Judit, Hanczár Gábor, Herczik Eszter, Szolóczki Bálint, Tóth Árpád, Tóth Domonkos, Tóth Gábor, Zilman Gergely	Bíró Attila MK: 01-2456, TV-T, TE-T, TH-T	Hanczár Zsoltné MK: 01-2418, TV-T, TE-T, TH-T	Hanczár Zsolt	2017. augusztus

BUDAPEST XVI. KERÜLET
KERÜLETI ÉPÍTÉSI SZABÁLYZATA
MEGALAPOZÓ VIZSGÁLATOK

É

XV. KERÜLET

CSÖMÖR

KISTARCSA

NAGYTARCSA

XIV. KERÜLET

X. KERÜLET

XVII. KERÜLET

Simándi utcai-f.csoport

Caprera-forrás

Szokoly utcai-f.csoport

Fürdő forrás

MÁTYÁSFÖLDI VÍZMŰKÚT SOR

MÁTYÁSFÖLD 132/22 kV ALÁLLÓMÁS

23. PÁKOSSZENTMIHÁLYI GÉPHÁZ

FŐREDI ÚTI FŰTŐERŐMŰ

27. MÁTYÁSFÖLDI GÉPHÁZ

Simongáti úti-forrás

Dögtemetői-forrás

33. ILLATOS ÚTI SZIVATTYÚ TELEPI MEDENCE ÉS GÉPHÁZ

27. CINKOTAI GÉPHÁZ

RÁKOSKERESZTÚR 132/22 kV ALÁLLOMÁS

IKARUSZ GÁZFOGADÓ ÁLLOMÁS

SZILAS-PATAK

ZUGÓ-PATAK

CAPRERA-PATAK

MÁTYÁSFÖLDI-PATAK

NAPLÁS-TÓ

Nagynyomású földgázszállító vezeték Vecsés- Rákospalota DN 400 (7-7 m, 14-14, 28-28 m) biztonsági övezettel

Bányaüzemi hírközlő kábel 1-1 m biztonsági övezettel

JELMAGYARÁZAT:

- Csapadékvíz-főgyűjtőcsatorna
- Szennyvíz-főgyűjtőcsatorna
- Ivóvízvezeték-főgerinc
- Víznyomásfokozó gépház
- Vízműkút
- Forrás
- Szennyvízátemelő szagvédelmi hatásterülettel
- Gáznyomáscsökkentő
- Nagynyomású földgázszállító vezeték biztonsági övezettel és bányaüzemi hírközlőkábellel
- Nagyközép-nyomású földgázvezeték
- Fűtőmű
- 132 kV-os villamosenergia főelosztó hálózat az oszlop tengelyétől mért 18-18 m-es biztonsági övezettel
- Alállomás
- Fáklyavezeték
- Telekom antenna
- Vodafone antenna
- Telenor antenna
- Mélyfekvésű terület
- Vízgazdálkodási terület mederkarbantartó sávval

Ez a terv a KÉSZ Tervező Kft. szellemi tulajdona, amely védelmét jogszabály biztosítja.

KÉSZ KÖZMŰ ÉS ENERGETIKAI **TERVEZŐ KFT.**
1016 Budapest, I. Naphegy utca 26. Tel.: 489-0365 Fax: 489-0366
Email: kozmu@keszterv ezo.hu

Munkaszám:	90/2017
Módosítás:	
Megbízó:	Völgyzugoly-Műhely Kft. 1024 Budapest, Káplár u. 7.
Tervfázis:	Vizsgálat
A munka megnevezése:	**BUDAPEST XVI. ker.,Kerületi Építési Szabályzata**
Tervszám:	KV-KORL
A munkarész megnevezése:	Közmű és elektronikus hírközlés helyzetfeltárás: KÖZMŰ KORLÁTOZÓ ADOTTSÁGOK
Méretarány:	1:25 000
Tervezők: Ondrág-Bekei Ágnes, Csima-Takács Judit, Hanczár Gábor, Hercik Eszter; Szalkovszki Bálint, Tóth Árpád, Tóth Domonkos, Tóth Gábor, Zihan Gergely	Szakági vezető tervező: Bíró Attila MK: 01-2456. TV-T, TE-T, TH-T
	Szakági vezető tervező: Hanczár Zsoltné MK: 01-2418. TV-T, TE-T, TH-T
Ügyvezető:	Hanczár Zsolt
Dátum:	2017. augusztus